

List

LETO XII
ŠT. 6/7
13. JULIJ 2006
600 SIT

ISSN 1581-8373

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Poština plačana pri Pošti 3325 Šoštanj

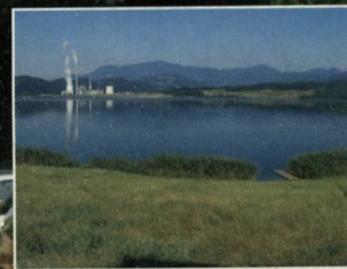
Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

Stran 12

Generacije - šolsko leto 2005 - 2006

Stran 54

Narava in ljudje

Z Vami že 10 let

**POZOR!
VOLITVE!**

Zakon nalaga medijem, da pred vsakimi volitvami objavijo pravila objavljanja in oglaševanja kandidatov v času predvolilne kampanje. Volilne kampanja seveda še ni, niti še ni določen datum jesenskih lokalnih volitev, kandidati pa se že promovirajo. Bolj ali manj iznajdljivo.

Že sedaj pa organizatorje volilnih kampanj in kandidate (znane in neznane) neuradno obveščamo, da bo List tako kot pred vsako kampanjo, poleg plačljivih oglasov, enakopravno do vseh in v korist volivcev, brezplačno objavil na polovici strani predstavitev vseh list, ki bodo ponudile svoje kandidate za občinske svetnike in pol strani za vsakega županskega kandidata. Vrstni red objav v Listu bo enak, kot bo izžreban za vrstni red na volilnem lističu.

Vsi kandidati bodo lahko v skladu s svojim interesom, ki ga bodo morali izkazati sami, sodelovali pri oblikovanju te strani.

Izid predvolilne številke bomo, ne glede na plan izhajanja, prilagodili tako, da bo List izšel v četrtek pred volitvami.

Uradna pravila oglaševanja v času predvolilne kampanje bomo v Listu objavili v naslednji, 8. številki, predvidoma 31. avgusta 2006.

Zen Aj, Darjan Andrejc, Jožica Andrejc, Mojca Andrejc, Simona Andrejc, Irena Anželak, Katja Anželak, Romana Anželak, Stanko Anželak, Peter Apat, Sebastjan Apat, Miran Aplinc, Urška Aplinc, Davorin Aram, Mojca Ažman, Katarina Atelšek, Metka Atelšek, Rok Atelšek, Janko Babič, Lea Babulč, Josip Bačič Savski, Igor Bahor, Marko Balažič, Sonja Beriša, Romina Bešič, Jolanda Belavič, Polona Belavič, Danijela Brišnik, Anita Brložnik, Rafko Blatnik, Nejc Borovnik, Marjana Boruta, Sonja Bric, Marko Brvar, Vera Cerkovnik Hrga, Maja Čanč, Domen Čas, Ingeborg Čas, Judita Čas Krneža, Danilo Čebul ml., Marija Čebul, Mojca Čebul, Zvone Čebul, Dragan Čelofiga, Marjana Čelofiga, Sandra Čeru, Darja Čremožnik, Vlasta Črešnik, Aleksandra Cavnik, Edvard Centrih, Bojana Cesar, Matjaž Cesar, Gabro Cverlin, Jaka Delopst, Matjaž Delopst, Simona Delopst, Natalija Dermol Črešnik, Marjan Denša, Lidija Diklič, Cvetka Dražnik Ladinek, Tina Dobešek, Nataša Dolejši, Barbara Drev, Tamara Es, Špela Fajdiga, Tina Fajdiga, Igor Fenko, Jana Fenko, Jožica Ferenc, Tatjana Florjančič, Vane Gošnik, Albina Grabner, Gašper Grabner, Tomaž Gradišnik, Ljubo Globačnik, B. Goličnik, Maja Goličnik, Stane Gorjup, Teodor Gorogranc, Andreja Gomboc, Boris Gomboc, Tomaž Gradišnik, Jerica Grazer, Kristina Gregorc, Aleksander Grudnik, Zala Gumzej, Brane Guzej, Darinka Herman, Slavko Hostnik, Ema Hozjan, Borut Hribernik, Alojz Hudarín, Franc Hudomal, Jernej Hudournik, Natalija Hudournik, Petra Hudournik, Nataša Ignatov, Mirko Ilić, Peter Jan, Špela Janežič, David Javornik, Brančo Jazbec, David Jazbinšek, Tanja Jenko, Tatjana Jenko, Marko Jeraj, Brina Jerič, Stane Jeršič, Marko Jevšenak, Damjan Jevšnik, Marjan Kac, Dragica Kauvzer, Tajda Kavčič, Ivan Kavnik, Jožef Kavtičnik, Roman Kavšak, Urban Kavšak, Mojca Katič, Franc Klanfar, Luka Klobučar, Zdravko Kočevar, Katja Kočevar, Jure Kodrun, Ludvik Kodrun, Marko Kodrun, Mirjam Kolar, Ivan Kolar, Drago Koren, Jelka Koren, Marija Hrastnik Koren, Milena Koren Božiček, Boris Korun, Borut Korun, Milojka Komprej, Vika Komprej, Vojko Komprej, Tomaž Kompan, Štefka Kompan, Andreja Konovšek, Tjaša Konovšek, R. Končan, Marjan Kolenc, Tanja Kolšek, Bojan Kontič, Manja Kopušar, Milan Kopušar, Tjaša Kopušar, Matej Kortnik, Anica Kos, Drago Kotnik, Janja Kotnik, Marjana Kotnik, Mihaela Kotnik, Pepca Kotnik, Matjaž Kovač, Jana Kovič, Kaja Koželnik, Mojca Krajnc, Slavica Krebs, Andrej Krevzl, Vanja Kretč, Jan Krneža, Vojko Krneža, Nuša Kugonič, Robi Kugovnič, Denis Kujovič, Marjan Kukovec, Ivan Kumer, Urška Kumik, Marko Kuhar, Maks Kvas, Armin Lambizer, Magda Lampret, Marija Lebar, Tone Lebar, Goran Ledninek, Karmen Ledinek, Dušan Leskovar, Marjana Lesnik, Nina Lesnjak, Tatjana Lihtinšek, Dolfe Lipnik, Janja Ločan, Nina Ločan, Maks Lomšek, Marjeta Lužnik, Janez Mayer, Bogdan Menih, Darko Menih, Majda Menih, Spela Menih, Ursula Menih, Andreja Mavec, Melita Mesl, Ana Meža, Bernarda Meza, Karmen Mikek, Alja Miklavc, Jože Miklavc, Jona Mirnik, Zinka Moškon, Tadeja Mravljak, Azra Mujakovič, Nina Muršič, Ivo Naglič, Jani Napotnik, Janez Napotnik, Polona Napotnik, Matjaž Natek, Matjaž Novak, Sonja Novak, Roman Oblak, Erna Obšteter, Jana Obšteter, Peter Obšteter, Mitja Očepek, Aleš Ograjensek, Mariela Olup, Rudi Olup, Ivan Ojsteršek, Lojze Ojsteršek, Liljana Ograjensek, Matic Omerza, Oona, Vesna Oprešnik, Rok Ostervuh, Monika

Berite z nami še naslednjih deset.

Naročilnica

Junij / Julij 2006

Nepreklicno naročam List za dobo let. Letna naročnina znaša 3.000 SIT

Ime:

Priimek:

Naslov:

Podpis:

Vse bralce lista obveščamo, da je najlažje in najceneje, če se na mesečnik list naročijo tako, da izpolnijo naročilnico in jo pošljejo na naš naslov: LIST, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj. Naročiti se je mogoče tudi telefonsko na št.: 03 / 898 43 39 ali na fax: 03 / 898 43 33. Naročilo lahko pošljete na e-naslov: list@sostanji.si, prav tako pa lahko LIST naročite preko domače strani Občine Šoštanj: www.sostanji.si.

LIST

List

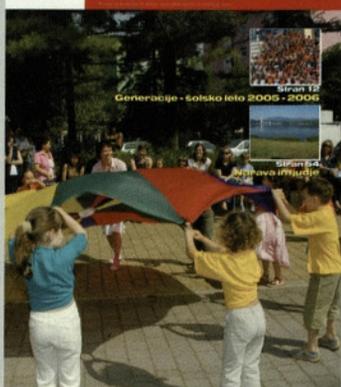
Revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Milan Kopušar,
župan.

Uredništvo

Jožica Andrejč, Milojka Komprej,
Tjaša Rehar, Peter Rezman in Rafko
Srebernjak

Fotografija na naslovnici:

Dejan Tonkli

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprej

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.

Tisk

IGEA d.o.o., Nazarje

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 8 (avgust 2006), pošljejo ali dostavijo najkasneje do 22. avgusta 2006.

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Foto: Arhiv

Šport / stran 36.

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
6	Dogodki in ljudje
8	Naša občina
10	Politika
12	Šolski list
35	Dogodki in ljudje
36	Šport
38	Sredina vabi
40	Podoba kulture
42	Pogovor z Jankom Babičem
	Rad imam stare in mlade, najbolj pa iskrene ljudi.
44	Portreti
46	Fotoreportaža
47	Dogodki in ljudje
48	Knjige
49	Prostor za komentar
50	Cerkev in mi
52	Iz prejšnjega stoletja
	Čez noč so morale oditi iz Topolšice
53	Knjige
54	Narava in ljudje
55	Varstvo naravne dediščine
56	Čez Uršljo goro
59	Obletnica
	30 let Jamarskega kluba Topolšica
62	Porušene domačije
	Pri Opšeterju
65	Spomini
	Od TEV do TEŠ
68	Pravni nasveti
70	Analiza
72	Svetloba
73	Horoskop
74	Križanka
75	Listnek

Odličnjakinje in odličnjaki!

Počitnice, najlepši čas pouka, je rečeno tako malo za šalo, malo zares. Zagotovo je konec šole in začetek počitnic tesno povezan z zadovoljstvom ali nezadovoljstvom učencev. Seveda, spričevalo je tu in s tem izkaz celoletnega dela. Če je lepo, potem so tudi počitnice lepe in brezskrbne. Še lepše je, če se v spričevalo vsak konec šolskega leta zapiše odličen uspeh. In to kar celih osem let! Zagotovo to ni majhen uspeh, zato za to priložnost na občini priredijo kratek sprejem odličnjakov, ki jih pozdravi in na-

govori župan. Tudi letos je bilo tako in župan občine Milan Kopusar je bodočim dijakom in študentom med drugim dejal: »Želim vam, da bi še naprej negovali znanje kot pomembno vrednoto v vašem življenju, da bi črpali samozavest iz doseženih uspehov ter se učili tudi iz porazov, ki so sestavni del življenja. Bodite pošteni in trdni v vaših odločitvah.« Na sprejemu, ki je bil 19. junija kot vsako leto na Vili Široko, so bili prisotni tudi pedagoški delavci: ravnateljica Majda Završnik Puc, Jožica Kukovičič, Danica Sovič, Jožica Andrej

in Marjana Menih ter Mitja Pranjič. Učenci so za popotnico prejeli lepo knjižno nagrado, vse skupaj pa je nadgradila slastna torta, da je že tako lep uspeh še bolj sladek. Naj naštejemo še šoštanjske odličnjake: Vanja Jazbec, David Jan, Klemen Putar, Urška Kamenik, Jana Obšteter, Maja Pirnat, Denis Pučko, Nastja Stropnik Naveršnik, Lea Babulič, Anja Hudales, Nataša Vodovnik, Jernej Plankelj, Petra Plantak, Petra Pečnik, Nastja Forstner, Katja Potočnik, Matic Hudournik, Miha Drev in Mojca Kolar.

Milojka Komprej

Geografski marginalci

Peter Rezman

Pogled na pogodbo, ki jo imam sklenjeno z Zavodom za kulturo Šoštanj, (o urejanju Lista), mi govori, da bom čez leto dni zadnjič urejal List. Takrat naj bi, (po prvotnih predvidevanjih), tudi izšla moja knjiga sedmih (knapovskih) daljših kratkih zgodb s skupnim naslovom *Dolga pot nazaj*. Pri veliki, resni založbi. A kot kaže, knjige (takrat) še ne bo. Pravzaprav še ne vemo. Zakaj ta samohvala?

Rad bi povedal, da v tem obdobju, na teh (šoštanjskih) prostorih, beležimo razcvet literarne umetnosti. In to ne nekakšne lokalistične variante pisanja verzifikacij o različnih praznikih in obletnicah, temveč beležimo razcvet prave literature, ki je marginalna samo še zato, ker nastaja na robu slovenskega (itak marginalnega) literarnega prostora, mišljeno izključno v geografskem pomenu besede.

Izšla so *Hotenja 16*, literarni almanah Šeškega literarnega društva, ki izhaja že tretje desetletje in na zadnji platnici, kjer so zapisana imena sodelujočih, se v imenitni družbi znajdejo pesniki in pisatelji Stojan Špegel, Marija Lebar, Milojka Komprij, Andrej Krevzl in moja malenkost, šoštanjske korenine pa je moč pripisati še Lojzetu in Iztoku Vrenčurju ter Željku in Tajši Perović. In tokrat ta imena ne tonejo v povprečju zbranega, temveč izstopajo in so (če hočete) potrjena tudi na »višjih« ravneh, (gledana izključno geografsko).

Tik pred *Hotenji 16* je izšla vrhunska poezija *Notranje pokrajine* Stojana Špegla. Knjiga lahko tudi oblikovalsko konkurira za najlepšo knjigo na jesenskem knjižnem sejmu (v Ljubljani). Gre za še ene (ne)tipično samozaložbo, kate-re izid se je zgodil izključno po volji pesnika in je tukajšnji prostor zagotovil samo denar, (nekateri pa so pristavili lonček,) pa skoraj zagotovo ne zato, ker bi prepoznaval kvaliteto Stojanove poezije (ki je visoka ter »abstraktna« in hkrati popolnoma prizemljena, da meji na čudež), ampak »za vsak slučaj«, da ne bi bili videti neumni.

Tik pred *Notranjimi pokrajinami* je izšla vrhunska proza *Ljubezen gre z mano (in druge zgodbe)* Milojke Komprij, ki je doživela

tudi kvalificirano pohvalo v reviji Mentor (iz Ljubljane), tako glede vsebine, kot tudi pisateljčinega timskega sloga priprave knjige, ki je (ne) tipičen za izdajanje samozaložb.

Če se vrnemo k *Hotenjem*; ko razmišljam o tem, kar sem pravkar napisal, pričnem razumevati, zakaj so se v »šestnajstici« odrekle objave svojih del nekatere literarne korifeje Šaleške doline. Samo na ta način (še lahko) dajejo vtis, da so »pomembnejši« za slovenski literarni prostor. Kot se je do osemdesetih let prejšnjega stoletja zdelo, da je od tukaj edino in vse, kar v literaturi šteje, partizanski pesnik Kajuh.

In zakaj, (boste vprašali), ta kvaliteta (sama) ne najde pot v redne založniške programe velikih, resnih založb. Zakaj še kar naprej samozaložbe?!

Umetnost (tudi literarna) pač ni izvzeta iz realnega (sodobnega) sveta, ki temelji na (potrošni) zapeljivosti embalaži, (ki se jo najprej zavrže) in zatorej velja bolj kot vsebina to, **kdo** si, **kaj** si in od **kje** si.

Nič nisem hotel posebej poudarjati v tem uvodniku, da bi moral ta prostor nam umetnikom bolj pomagati. Ker nam bolj, kot je, ne more. Kljub prijaznim donacijam (za samozaložbe itd) večina ne dojame razlike med (na primer) poezijo Stojana Špegla in besedili ansambla Čuki. Zato se še vedno bolj prepoznavamo po pisanju člankov, vodenju prireditev, »trženjem« na Katarininem sejmu, zvezdni knjigi mesta, ali sprehanju psa, (kar velja zame in za Andreja). In to ni nobena šoštanjska posebnost. To velja za vso Slovenijo, žal v mnogih primerih tudi za urednike velikih založb, ki morajo vse bolj skrbeti za preživetje, kot za kvaliteto.

Foto: Nada Žgank

Ob 15-letnici državnosti

Kraj osrednje prireditve ob dnevu državnosti je že leta vas Skorno, kjer se ob tamkajšnjem spomeniku padlim borcem in blizu cerkve sv. Antona odvije kulturni program s pozdravi prazniku. Tudi letos, ko je bilo praznovanje že v soboto, je dan minil v znamenju slovesnosti. Tamkajšnje turistično društvo se je potrudilo z organizacijo prireditve in programa, svoje pa so pridali govorniki. Podpredsednik OO ZB Velenje Jože Povše je kritično spregovoril o Sloveniji in Slovencih v tej državi, predsednik OO Združenja veteranov vojne za Slovenijo Velenje Dušan Ajtnik je svoje misli namenil prazniku in domačinom. Podpredsednik turistične zveze Slovenije Jože Kandolf pa je o naši deželi spregovoril tudi v smislu turistične ponudbe. Govor predsednika Krajevne skupnosti Skorno Florjan dr. Valterja Pirtovška je bil naravnani k obnovi dogodkov med drugo svetovno vojno ter vojno za Slovenijo, predsednica TD Skorno pa je v svojem govoru nanizala številne lepe misli o naši deželi.

Foto: Milojka Komprej

Foto: Milojka Komprej

Slavnosti govornik na praznovanju je bil župan Občine Šoštanj Milan Kopusar ki je med drugim dejal: *V petnajstih letih samostojnosti je Slovenija vsekakor upravičila obstoj svoje države, ki se je ves čas pozitivno razvijala. Med številnimi reformami nove države je ena pomembnejših zagotovo tudi reforma lokalne samouprave, katere ena izmed posledic je tudi ustanovitev naše občine. Pred enajstimi leti se je torej tudi Občina Šoštanj odločila za svojo samostojno pot. Tudi pri nas se je izkazalo, da je bila ta pot pravilna. Z odločitvijo, da sami skrbimo za razvoj svojega območja, se je naša občina začela razvijati, praktično na vsakem koraku je opazen napredek od takrat, ko je Šoštanj samo stagniral oziroma, še bolje rečeno, nazadoval.*

Ob koncu je zbranim čestital ob prazniku in se zahvalil krajanom ter tamkajšnjemu turistič-

nemu društvu za vsakoletno organizacijo ter govor zaključil: *Današnji dan je namenjen praznovanju. Bodimo ponosni in ohranjajmo ta ponos, saj smo v kratkem času z modrostjo in odločnostjo na dobrih temeljih postavili demokratsko državo. Iskrene čestitke torej vsem ob dnevu državnosti, gostiteljem pa zahvala, da so ponovno pripravili to prisrčno tradicionalno srečanje.*

Med slovesnostjo je skupina odnesla spominski venec k spomeniku padlim, uradni del pa so lepo zaokrožili zvoki pihal.

Večer se je nadaljeval s kresom, ki je pozno v noč oznanal prazničnost.

Milojka Komprej

Mesto je praznovalo 95. rojstni dan

Mesto Šoštanj je praznovalo 95. obletnico in ob tej priložnosti je bil program praznovanja naravnani predvsem v želji, da bi vsi prebivalci mesta našli kaj zase. Dogajanje, ki je pokrivalo različne lokacije po mestu, je bilo v soboto, 17. junija, čeprav je obletnica malo kasneje.

Praznovanje se je pričelo v Kajuhovem parku že zjutraj, ko so nastopile lutke in otroci Vrta Šoštanj, temu je sledil promenadni koncert Pihalnega orkestra Zarja in recital šaleških pesnikov in pisateljev. Vzporedno s tem je potekal turnir

Foto: M. K.

Kulturni program je izzvenel na jezeru ...

Foto: Katja Rezman

... in v Kajuhovem parku, kjer so pesnice in pesniki brali sami sebi.

v odbojki na mivki za pokal mesta Šoštanj ob šoštanjskem bazenu.

Za mlade po srcu in kar tako mlade je bil na rokometnem igrišču koncert skupin On off, Nude, Ziebane, Luminodoche in Moral disorder. Osrednja prireditve ob 95. obletnici mesta pa je bila ob Družmirskem jezeru, kjer so odličen program pripravili glasbeniki, ki so izvajali manj in bolj

zahteven program. Nastopili so skupina STOP, Zmago Štih in pa Sara Beriša, Janez Uršej, Anja Kožuh in Aleksander Pečovnik.

Zbrane je nagovorila predsednica KS Šoštanj Cvetka Tinauer, ki je spregovorila o dosedanjih projektih in nakazala nove poti za razvoj mesta. V svojem govoru je tudi čestitala meščanom in zaključila, da smo lahko ponosni na naše mesto.

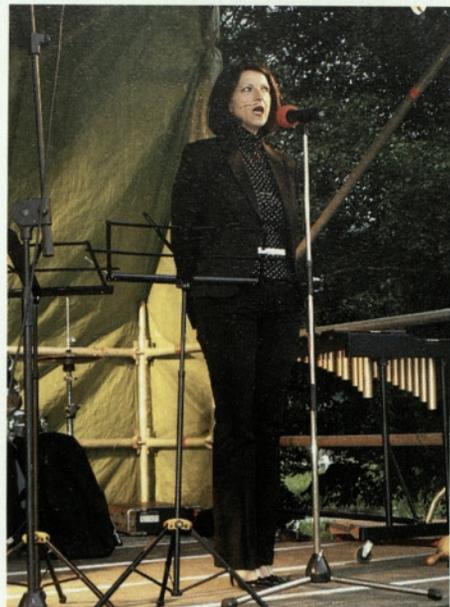

Foto: M. K.

Predsednica sveta KS dr. Cvetka Tinauer - ob proslavi zadnjič?

Foto: P. R.

Redke obiskovalce rokometnega igrišča je dvignila na noge skupina Luminodoche.

Pa še par besed o nastanku mesta. Pravzaprav so zapisi bolj skopi.

Mesto Šoštanj je dobilo mestne pravice v juniju leta 1911, zanje se je najbolj potegoval Hans Woschnagg. (Hribernik, Mesto Šoštanj, str. 177). Obširneje je o mestu in njegovem nastanku pred časom pisal naš someščan dr. Tone Ravnikar. Tudi on navaja Hansa Woschnagga, ki je bil v tistih letih župan. Trg je vodil z jasnim ciljem, ojačati meščanstvo. Mogoče je skopim zapisom o inavguraciji mesta krivo predvsem dejstvo, da se je Hans močno boril proti slovenstvu in je bil Šoštanj v tistih časih malodane trdnjava nemštva na Spodnjem Štajerskem. Bil pa je Hans tudi podpornik gasilcev ter ustanovitelj Gasilskega društva Šoštanj. Nekaj mesecev po njegovi smrti je bil trg imenovan v mesto.

Kakor koli že pravi zgodovina, mesto Šoštanj je slavilo 95. obletnico nastanka. Če je to začutilo premalo ljudi, nič hudega.

Milojka Komprej

Savinjsko-šaleška območna zbornica Velenje

V torek, 20. junija, se je sestel Upravni odbor Savinjsko-šaleške območne zbornice Velenje na svoji 12. seji, ki jo je vodil predsednik Uroš Rotnik. Joško Čuk je predstavil izzive, ki stojijo pred GZS po uvedbi Zakona o gospodarskih zbornicah, saj bo članstvo odslej prostovoljno.

Alenka Avberšek, Joško Čuk in Uroš Rotnik.

V nekaterih zbornicah, kot sta Gozdarsko-kmetijska in Obrtna zbornica, obvezno članstvo ostaja tudi po uvedbi omenjenega zakona, kar pa ne velja za Gospodarsko zbornico. Po tem zakonu se GZS spreminja v samostojno, prostovoljno, interesno in nepridobitno združenje pravnih in fizičnih oseb, ki opravlja pridobitno gospodarsko dejavnost na trgu. Nova GZS pa je tudi pravna naslednica dosedanje.

Kot je dejal Joško Čuk, zbornica stoji pred izzivom, kako se reorganizirati, da bo v luči novega zakona postala reprezentativna in konkurenčna, saj jo gospodarstvo potrebuje tako na nacionalnem kot panožnem in regionalnem nivoju. Zakon predvideva prehodni čas šestih mesecev, ko mora zbornica uskladiti akte in ugotoviti deleže premoženja svojih članic, če bi te želele iz zbornice izstopiti. Po zakonu je možno ustanovljati zbornice, vendar pa so zahteve za reprezentativno zbornico visoke. Zakon pravi, da bo imela status reprezentativne le tista zbornica, ki bo vključevala najmanj 5 % vseh gospodarskih subjektov in 10 % od prodaje v gospodarstvu v preteklem letu. Zaradi takih pogojev ni bojazni za veliko število novih zbornic, ki bi bile tudi reprezentativne, meni Čuk.

Na GZS računajo na znaten osip sredstev iz članarine, ki je bila sedaj glavni vir financiranja. Menijo, da bo ta odslej predstavljala le tretjino njihovih sredstev. Ostale prihodke bo potrebno realizirati s prodajo storitev na trgu. V tem smislu so že začeli tudi reorganizacijo kadrov, nekaj delovnih mest pa bo ukinjenih. Nekatere družbeno potrebne programe, kot so različna izobraževanja in šolanja, pa bodo poslej financirala ministrstva.

Člani Upravnega odbora Savinjsko-šaleške zbornice so soglasno ugotovili, da gospodarstvo potrebuje strokovno in neodvisno, enostavno in racionalno organizirano, dobro vodeno in s tem cenejšo in učinkovitejšo zbornico.

V nadaljevanju je bila predstavljena iniciativa za projekt E-dolina, ki bi s širokopasovnim optičnim kablom pomenil osnovo za hiter razvoj

elektronskega poslovanja v gospodarstvu. Delno se projekt že izvaja na relaciji Velenje-Šoštanj, potrebno pa je proučiti možnosti izvedbe v Zgornji Savinjski dolini.

Govorili so tudi o izobraževanju, kjer imajo pripravljene nekatere programe različnih usmeritev – zlasti energetika, ekologija in glasba. Niso se izognili niti kritičnim ugotovitvam glede Regijske razvojne agencije savinjske in Sa-Sa regije, kjer poskušajo preseči dosedanjo prakso, ki je vlagala državna sredstva skoraj izključno v Celje.

Župan MO Velenje Srečko Meh je predstavil problematiko zaposlenih v podjetju Blues. Več kot 150 ljudi je ostalo brez dela, brez pravnega varstva in brez denarne podpore Zavoda za zaposlovanje, ker do tja sploh še niso »prispele«. Sprejeto je bilo stališče, da pozovejo vsa podjetja, da v okviru možnosti prispevajo bodisi z vsaj začasno zaposlitvijo bodisi s kakršno koli drugo pomočjo. Problem pri tem je, da je večina omenjenih delavcev invalidov in težje zaposljivih oseb. Pri tem sta socialno problematiko izpostavila župana Meh in Kopušar, saj se vsakodnevno srečujeta s prošnjami ljudi za kakršno koli pomoč.

Marija Lebar

Praznovanje v Topolšici

Kot vsako leto, so tudi letos v Topolšici pripravili proslavo ob Dnevu državnosti. Proslavo sta letos organizirala krajevna skupnost in občinski odbor SDS, je pa dogodek tudi precej kulturno obarvan, saj je bila v začetku otvoritev slikarske razstave, samo proslavo v kino dvorani pa so pripravili šolarji.

Letos so medse povabili poslanca DZ »sosed« Mira Petka, ki je bil tudi slavnostni govornik. Seveda sta ga sprejela in pozdravila tudi predsednik občinske organizacije SDS Vojko Krneža in domačin Darko Menih.

En tolar = koliko evrov?

Slovenci bomo nepreklicno prevzeli evro kot naš denar s prvim januarjem 2007. Kot vsaka sprememba v življenju ali načinu življenja nas tudi ta na nek način skrbi. Kako in kaj se bo dogajalo z našo valuto, kako bomo spremenili tolarje v evre, smo se pozanimali kar pri naši podružnici NLB v Šoštanju, pri vodji Marjanu Brniku, ki je na tem delovnem mestu že več kot deset let.

Marijan Brnik.

Informacija iz prve roke, tako rekoč, ki pa jo bomo tudi pri našem Listu dopolnili proti koncu leta, da bodo bralci izvedeli še za morebitne spremembe okoli menjave.

S prvim marcem se je začelo dvojno označevanje. Imate občutek, da se ljudje dobro pripravljajo na spremembe?

Vsi skupaj se pripravljamo na spremembe. V NLB že od jeseni 2004, v želji, da bo prehod potekal kar najbolj gladko in strankam prijazno.

Januar se približuje. Kako bo potekala zamenjava valute v banki?

Zamenjava tolarjev za evre bo za stranke, ki imajo tolarška stanja na računih banke, potekala avtomatsko. Imetnikom katerih koli računov ne bo potrebno obiskati poslovalnice. Prav zato vzpodbujamo naše stranke, da tolarško gotovino že prej položijo na svoje račune.

Kaj pa tisti, ki se vašemu pozivu ne bodo odzvali in bodo imeli tolarje še kar pri sebi?

Menim, da ni skrbi, saj bodo imeli še 14 dni časa, da porabijo tolarško gotovino oz. jo brezplačno zamenjajo na bankah do 28. februarja 2007. Po tem datumu jo bodo lahko zamenjali v Banki Slovenije brezplačno in brez časovne omejitve za bankovce, za kovance pa do leta 2016.

Kako bo stranka pogledala v svoj osebni račun?

Preko izpiska, ob prvem vpisu stanja ter s posebnim prvim izpiskom.

Stranke, ki pa imajo evre že na svojih računih, bodo imele stanja, združena z evri, ki bodo spremenjeni iz tolarjev.

Kaj pa čeki in čekovni blanketi?

Bančne kartice ni potrebno zamenjati, morajo pa zamenjati čekovne blankete. Ti bodo na voljo strankam že v drugi polovici decembra 2006.

Kaj menite, kaj bomo ljudje najtežje sprejeli?

Predvsem poslovanje s kovanci, ki so pri nas nekoliko razvrednoteni, evropski denar pa je vrednejši. En evro je konec koncev 239, 60 sit po zdajšnjem tečaju, za ta denar pa se že nekaj dobi.

Kaj svetujete?

Ljudje se naj informirajo, mirno sprejmejo spremembe, o katerih se lahko vedno pozanimajo pri naših delavcih, ali pa se poslužijo spletne strani www.nlb.si.

Milojka Komprej

Pestro poletje

Poletje je tu in dopusti so se že začeli. Delo na občini skušamo tudi v tem času organizirati, tako da se lahko v največji meri nadomeščamo. Čisto na vseh področjih se to ne da, zato bo kdaj potrebno na kakšno stvar počakati kakšen dan dlje. Kljub dopustom pa je pred nami pestro poletje.

Junjska seja občinskega sveta

Vsako leto je v juniju zadnja seja Občinskega sveta Občine Šoštanj pred poletnimi počitnicami. Letos bo morda potrebna še ena v juliju. Na junjski seji, ki je bila 26.06., so bili svetniki seznanjeni z lokalnim operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode v Občini Šoštanj. Podane so bile tri različice, in sicer obvezna, zelo optimistična in 'vmesna', ki bi bila verjetno tudi najbolj realna. O tem, za katero od treh podanih različic se bomo v naši občini dejansko odločili, bodo svetniki odločali na eni izmed prihodnjih sej.

Na seji občinskega sveta pa je bilo sprejetih tudi kar nekaj sklepov o prodaji in tudi pridobitvi in menjavi nepremičnin v naši občini. Tako bodo lahko stekli postopki za pridobitev zemljišča za dom krajanov v Ravnah, za ureditev parkirnih prostorov ob trgovini v Gaberkah, občina je postala lastnica objekta 'bivše banke' na Tekavčevi, kjer so sedaj oddelki šoštanjskega vrtca in podobno. V končni fazi sprejemanja so spremembe in dopolnitve odloka o Prostorskih ureditvenih pogojih za PUP Šoštanjski trikotnik, ki bodo omogočale novogradnje v Šoštanju, s tem bo mesto pridobilo kar precej novih stanovanj.

Poleg nekaterih drugih sklepov so šoštanjski svetniki sprejeli tudi sklep, da se z letom 2007 v občinskem proračunu namenijo sredstva za enkratno denarno pomoč za novorojence v naši občini. Višina zneska in kdo je do le-tega upravičen bo natančneje opredeljeno v pravilniku, ki bo sprejet naknadno.

Svetniki so se tudi seznanili z revizijskim poročilom za leto 2005, ki je potrdilo ugotovitve Računskega sodišča za leto 2004, in sicer da Občina Šoštanj s proračunskimi sredstvi ravna smotрно in gospodarno ter v skladu s predpisi.

Nova pridobitev – parkirišče v središču mesta

Znano je, da je pomanjkanje parkirišč v središču mesta ena večjih težav v Šoštanju. Na prenovi Trga svobode bo potrebno še nekaj časa počakati in zadevo bolj celostno urediti z večjim številom parkirišč, najverjetneje na področju bivše Tovarne usnja, vsaj delno pa je k rešitvi tega problema pripomoglo makadamsko parkirišče, ki ga je občina uredila ob Aškerčevi cesti (za trgovino Me-

Foto: T. R.

tra) na osnovi pobude stanovalcev Prešernovega trga in Aškerčeve ceste. Na približno 300 m² je okrog 20 parkirišč. Najbolj zadovoljni so zagotovo okoliški stanovalci, tudi na Trgu svobode pa je sedaj kakšen parkirni prostor več.

Prenova Zdravstvene postaje Šoštanj

Občina Šoštanj je objavila razpis za prenovu Zdravstvene postaje Šoštanj, s katero bo leta bolnikom prijaznejša, zaposlenim pa bo nudila veliko boljše pogoje dela. Gre za prenovu elektro-strojnih instalacij v desnem delu objekta in za preureditev laboratorija. Izvedbo del smo planirali v času poletnih počitnic, ko so kolektivni dopusti, vendar smo morali počakati na rezultate državnega razpisa za investicije v primarno zdravstvo. Iz državnega proračuna bo Občina Šoštanj tako prejela 14 milijonov tolarjev, preostala sredstva so zagotovljena v občinskem proračunu. Znesek celotne investicije bo znan, ko bo postopek razpisa v celoti končan.

Razpisni pogoji od izvajalca zahtevajo hitro izvedbo del, tako da upamo, da bo delo Zdravstvene postaje tudi med samo sanacijo čimmanj moteno.

Zamenjava strehe na telovadnici podružnične šole v Topolšici

Prva generacija učencev je uspešno zaključila prvo leto v novi Osnovni šoli Šoštanj. Poleg za matično šolo pa Občina Šoštanj skrbi tudi za podružnice. Že leta 2001 je posebna komisija opravila ogled vseh podružničnih šol in naredila prednostni seznam del na teh šolah. V letošnjem

proračunu smo tako namenili sredstva za zamenjavo strehe na telovadnici podružnične šole v Topolšici, ki je sedaj pokrita z ekološko sporno in zdravju škodljivo salonitno kritino. Dela se bodo seveda opravila v času poletnih počitnic.

Vedno pereč problem – ceste

Letošnje poletje bo kar nekaj del opravljenih tudi na cestah v naši občini. Razpisi so zunaj, dela pa bodo opravljena tudi v skladu z razpoložljivo tehniko izvajalcev, a bodo vsa dokončana v najkrajšem možnem roku. Naj omenimo le največjo cestno investicijo v letošnjem proračunu, to je prenova ceste Heroja Gašperja (od mosta pri odcepu k stadionu do vrtca).

Bazen

Šoštanjski bazen je 23. junija tudi letos odprl svoja vrata. Želeli smo, da bi se odprl že mnogo prej, zato so bila na bazenu pravočasno opravljena tudi vsa pripravljala dela, vendar nam jo je najprej zagodlo vreme, nato pa je prišlo do okvare na vodovodnih cevih, tako da se je bazen odprl zadnji šolski dan. Cene vstopnic ostajajo nespremenjene, 300 tolarjev za otroke in 600 tolarjev za odrasle.

Foto: T. R.

V letošnji sezoni pa Občina Šoštanj organizira brezplačne tečaje plavanja za otroke neplavalce, stare pet in šest let. Prva skupina je že polna, tečaj pa bo potekal od 10. do 14. julija. Vsi, ki bi se želeli svoje otroke pripeljati na tečaj, pokličite na Občino Šoštanj Tjašo Rehar (03/ 8984 315), kjer se boste dogovorili o dodatnih terminih, v kolikor bo interes dovolj velik. Tečaj bo vodila gospa Majda Treven.

Tjaša Rehar
svetovalec za odnose z javnostmi

OBČINA ŠOŠTANJ
KOMISIJA ZA PRIZNANJA

**Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, telefon: (03) 89 84 300 fax:
(03) 89 84 333**

Na podlagi Odloka o priznanjih Občine Šoštanj (Ur. l. Občine Šoštanj, št. 7/96) Občina Šoštanj objavlja

**RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV
PRIZNANJ OBČINE ŠOŠTANJ V LETU 2006**

1.

Ponudbe za podelitev lahko vložijo strokovne ustanove, zavodi, društva, organizacije, fizične in pravne osebe.

2.

Vrste priznanj v skladu s 3. členom odloka so:

- častni občan,
- priznanje Občine Šoštanj,
- plaketa Občine Šoštanj.

3.

Priznanje se lahko podeli posameznikom, skupinam, organizacijam in skupnostim, podjetjem, društvom, zavodom ter drugim pravnim osebam. Priznanje se lahko podeli tudi uglednim gostom oz. delegacijam, ki uradno obiščejo občino.

4.

Priznanje se podeli za: dosežke, ki prispevajo h kakovosti življenja občanov in imajo pomen za razvoj in ugled občine na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, športa ter humanitarnih in drugih dejavnosti. Priznanje se podeli tudi za izkazano izredno požrtvovalnost, hrabrost in človekoljubnost ob izjemnih dogodkih.

5.

V letu 2006 so predlagana naslednja priznanja:

- eno priznanje za častnega občana,
- dve priznanji Občine Šoštanj,
- dve plaketi Občine Šoštanj.

6.

Predlog za podelitev priznanj mora vsebovati naslednje podatke:

- naziv in naslov predlagatelja,
- naziv in naslov kandidata za podelitev priznanja,
- vrsta priznanja, za katerega se predlaga,
- utemeljitev predloga.

7.

Predlog naj se pošlje na naslov: Občina Šoštanj, Komisija za priznanja, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, do vključno petka, 18.08.2006 do 12. ure. Upoštevali bomo samo predloge, ki bodo do tega dne do določene ure že dejansko prispeli na zgornji naslov.

8.

Komisija za priznanja si pridržuje pravico, da po roku dospelih in nepopolnih predlogov ne bo obravnavala.

*Predsednik komisije za priznanja
pri Svetu Občine Šoštanj
Peter Turinek, l. r.*

OBČINA ŠOŠTANJ

Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, telefon: (03) 89 84 300 fax: (03) 89 84 333

OBVESTILO

Obveščamo vse občane, da je v prostorih Občine Šoštanj - I. nadstropje, Trg svobode 12, Šoštanj v času od **24.07.2006 do 24.08.2006**

javno razgrnjen

predlog sprememb in dopolnitev Odloka o PUP 09 za območje Topolšice z grafično prilogo in povzetkom za javnost,

Javna obravnava

**razgrnjenega dokumenta
bo organizirana**

**v sredo, dne 16.08.2006,
ob 16.00 uri**

**v prostorih Občine Šoštanj,
sejna soba, 2. nadstropje.**

V času javne razgrnitve lahko k dokumentu podajo svoje pripombe in predloge vsi občani, organi in organizacije ter drugi zainteresirani oziroma prizadeti subjekti.

Pisne pripombe in predlogi, poslani na naslov Občine Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj ali vpisani v knjigo pripomb, ki bo ves čas javne razgrnitve na voljo v prostorih uprave Občine Šoštanj, kakor tudi ustne pripombe, podane na javni obravnavi dne 16.08.2006, bodo posredovane v obravnavo županu Občine Šoštanj, ki bo do njih zavzel stališča ter nato predlog odloka posredoval v sprejem Svetu Občine Šoštanj.

Občina Šoštanj

OBČINA ŠOŠTANJ
UPRAVA

**Trg svobode 12,
3325 Šoštanj, tele-
fon: (03) 89 84 300
fax: (03) 89 84 333**

**Na podlagi 28. člena
Zakona o urejanju
prostora (Uradni
list RS, št. 110/02,
8/03-popr. in 58/03-
ZZK-1)
Občina Šoštanj**

VABI

**na 2.
PROSTORSKO
KONFERENCO**

**za spremembe in do-
polnitve Prostorskih
ureditvenih pogojev
(PUP 09) za območje
Topolšice, ki bo v po-
nedeljek, 10. julija
2006, z začetkom ob
14. uri, v mali sejni
sobi Občine Šoštanj,
Trg svobode 12, Šo-
štanj.**

Na prostorski konferenci bo predstavljen predlog sprememb in dopolnitev Odloka o PUP 09 za območje Topolšice.

Na prostorsko konferenco so vabljeni zlasti zastopniki nosilcev urejanja prostora, gospodarstva, interesnih združenj ter organizirane javnosti.

Gradivo – predlog sprememb z grafično prilogo bo na vpogled na upravi Občine Šoštanj en teden pred prostorsko konferenco v času uradnih ur, tekstualni del sprememb pa tudi na spletnih straneh www.sostanj.si.

*Milan Kopušar, l. r.
Župan Občine Šoštanj*

Na obisku pri Slovencih v Južni Ameriki

DRAGO KOREN

poslanec Nove Slovenije - Krščanske ljudske stranke

S tem člankom zaključujem niz prispevkov, v katerih sem skušal opisati delček tega, kar sem videl in doživel kot poslanec Državnega zbora na uradnem obisku v Južni Ameriki.

Tretja država, ki smo jo obiskali člani delegacije Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je bila **URUGVAJ** (površina 176.220 km²; število prebivalcev 3.400.000).

Vzhodna republika Urugvaj je obmorska država na jugu Južne Amerike, ki na severu meji na Brazilijo, na zahodu in jugozahodu pa ju reki Urugvaj ter Rio de la Plata (Srebrna reka) ločita od Argentine. Jugovzhodno od države se razprostira Atlantski ocean.

Prvi priseljenci so prišli na to območje v prvi polovici 16. stoletja. Ti priseljenci so bili tako španskega kot portugalskega porekla, a je sčasoma prišlo do prevlade špansko govorečega prebivalstva. Kasneje glavno mesto Montevideo je bilo ustanovljeno v 18. stoletju in je postalo konkurenčno Buenos Airesu, glavnemu mestu Argentine, ležečem na drugem bregu reke Rio de la Plata. Montevideo je postal vojaško središče španskega imperija, medtem ko je bil Buenos Aires trgovsko središče.

V 19. stoletju so se po celi Južni Ameriki pričela gibanja za neodvisnost, ki so jim sledila tudi gibanja za neodvisnost Urugvaja od Španije. Leta 1828 je Urugvaj postal neodvisna država z glavnim mestom Montevideo. Skozi celo 20. stoletje je bil Urugvaj država, ki se je lahko primerjala z razvitimi evropskimi državami. Zaradi naprednega socialnega sistema in urejene demokratične ureditve je postala znana kot Švica vseh treh Amerik. Po letu 2001 je država zašla v gospodarsko krizo, ki se je razširila iz sosednje Argentine in precej prebivalstva je ubožalo.

Urugvaj je druga najmanjša država v Južni Ameriki. Gričevnata in planotasta pokrajina z rodovitnimi obalnimi nižinami je idealna za živinorejo in ovčerejo. Najvišja točka države je Cerro Catedral s 514 m nadmorske višine. Podnebje Urugvaja je zmerno, a precej toplo, saj temperature pod lediščem skoraj niso znane.

Naša delegacija je v Urugvaju obiskala le glavno mesto Montevideo. Najprej smo se ustavili v kongresni palači. Stavba je res prava umetnina, kjer ima človek kaj videti. Naš parlament se s to palačo ne more primerjati. Obiskali smo tudi vladno palačo in imeli krajši ogled mesta. Glavni namen obiska v Urugvaju pa je

bil srečanje s prvim slovenskim društvom v Latinski Ameriki - Prvim slovenskim prekmurskim društvom.

Predsednica društva Graciela P. Bedich je kot temeljni problem izpostavila oteženo pridobivanje slovenskega državljanstva, saj so bile v zadnjem obdobju zavrnjene skoraj vse vloge. Znanje jezika, ki se zahteva, zanje ni sprejemljivo, saj gre za slovensko skupnost, katere člani so potomci slovenskih izseljencev, ki so se v Urugvaj priseljevali v začetku prejšnjega stoletja. V Urugvaju nimajo organiziranega pouka slovenskega jezika, starejših članov z znanjem jezika pa skorajda ni več. Do Slovenije gojijo močno čustveno vez, zelo dejavni so na področju ohranjanja in krepitev slovenske kulture. Ne zanima jih zaposlitev v Sloveniji oz. priselitev v Slovenijo, saj imajo prosilci urejeno zaposlitev in družine v Urugvaju, zato so za njih negativna mnenja Urada, ki so posledica nepoznavanja razmer v društvu, nesprejemljiva.

Pred odhodom v domovino smo se še enkrat ustavili v Argentini, kjer smo obiskali Bariloče. Ob prihodu smo dejali: »Saj smo že doma«. Tu je namreč pokrajina takšna kot v Sloveniji. Člani slovenske skupnosti so nas najprej popeljali na ogled širšega območja Bariloč. Nato smo odšli na Konzulat Republike Slovenije, kjer smo imeli srečanje s častnim konzulom Robertom Eiletzem. Sledilo je srečanje s slovensko skupnostjo Planinski stan - slovensko planinsko društvo. Ogedali smo si njihove lepo urejene prostore, v katerih z veseljem sprejmejo tudi slovenske popotnike in obiskovalce. Slovenska skupnost v Bariločah ima organizirano sobotno slovensko osnovno in srednjo šolo, kjer se učijo o slovenski kulturi in zgodovini. Presenečen sem bil nad tem, kako lepo govorijo slovensko in to prav vsi od najmlajših otrok do starejših. Celo nobenega posebnega naglasa nimajo, res kot da bi živeli v Sloveniji. Ves čas srečanja nisem slišal niti ene španske besede. Tu sem bil zopet presenečen nad tem, kakšen pomen dajejo družini. Na srečanje so prišle cele družine - starši, otroci in stari starši. Tudi tu so povsem običajne družine s pet, šest in tudi več otrok. V Argentini se za slovenstvo ni treba bati.

Naj končam z delom govora bivšega predsednika Zedinjene Slovenije g. Božidarja Finka: »Do slovenske države smo mnogo več kot samo lojalni. Kolikor nam je po razmerah mogoče, sodelujemo z njenimi oblastmi in zunanjim predstavništvom, saj so uradni organi naše domovine. Pri tem pa na osebni ravni odnosi ne smejo biti zgolj uradni, temveč naj bi bili tudi človeško topli. Zato pa je potrebno medsebojno spoznavanje in razumevanje. Od slovenske države pa pričakujemo, da nas bo obravnavala kot svoje, vendar ne samo kot varovance. Želimo ohraniti pobudnost in neodvisnost ter tako odvezovati državo od skrbniških bremen z nami. Odnos državnih organov naj se ravna po sociološkem

načelu subsidiarnosti. Tak odnos je v demokratični družbi edino zdrav v notranjem področju in želimo, da velja tudi v razmerju do organiziranega izseljenstva. Skrb države naj bo v tem, da spremlja lastno življenje izseljenskih skupin in jim po potrebi pomaga pri materialnem vzdrževanju in narodnokulturnem oblikovanju, pri tem pa se vzdrži vsakega razlikovanja glede na idejno in politično usmerjenost.«

Dragi rojaki v Južni Ameriki, hvala vam za vaše gostoljubje in za vaše slovenstvo, ki ga tako ljubeče gojite, varujete in prenašate na svoje otroke.

»Cilji so visoki, a uresničljivi!«

V začetku junija so na tiskovni konferenci predstavniki Območnega odbora Slovenske demokratične stranke predstavili svojega kandidata za župansko mesto v občini Šoštanj. Na jesenskih volitvah bo iz njihovih vrst za župana kandidiral Darko Menih iz Topolšice.

Vojko Krneža, predsednik OOSDS Šoštanj je v uvodu dejal, da so s pripravami na letošnje volilno leto aktivno začeli že v jeseni 2005, ko so pričeli z evidentiranjem kandidatov, ki bi zastopali stranko pri kandidaturi za župana. Tako so evidentirali več kandidatov, nato pa enotno potrdili kandidato Darko Meniha.

Prepričani so, da je to človek z veliko izkušnjami, ki je načelen in bo kos novim izzivom, ki ga čakajo pri vodenju občine Šoštanj. Kot je dejal Krneža, bodo Menihove dosedanje izkušnje dobra popotnica v novo obdobje, kjer želijo stopiti iz povprečja in se spopasti z izzivi prihodnosti. V svojem programu imajo nekaj točk stalnic, ki jim bodo sledili, to je lokalna infrastruktura, ceste, vodooskrba, kanalizacija. Za nadaljnji razvoj pa so si zadali tudi smelega načrta, saj po njihovem mnenju Šoštanj zaostaja.

Zlasti se bodo posvetili prostorskim načrtom, da bodo ti zanimivi za vlagatelje, za izgradnjo večjega trgovskega centra, širitev turistične ponudbe, ustvarjanje boljših pogojev za drobno gospodarstvo ...

Darko Menih je predstavil svoje videnje, kaj bi bilo potrebno narediti v občini Šoštanj za dobrobit vseh njenih prebivalcev. Prepričan je, da bo razcvet samega mesta prinesel koristi tudi obrobni krajevnim skupnostim, ki jim bo tudi sicer posvečal pozornost.

»Družba potrebuje odgovorne ljudi. Potrebno je vlagati v otroke in sicer z roko v roki s starši. Šoštanj nazaduje. Ko bodo vsi ljudje delali za vse ljudi, bomo lahko dosegali visoke cilje, ki so uresničljivi,« je podudril Menih. S svojimi dolgoletnim uspešnim delom

Foto: Marija Lebar

ravnatelja si je pridobil izkušnje za delo z ljudmi, zna prislusniti in zna začitati potrebe.

Konkretno se misli kot župan lotiti reševanja lastništva starih propadajočih in že zelo nevarnih stavb, poskrbeti za parkirišča. Prioriteta bodo nova delovna mesta, poskrbeti za koristno preživljanje prostega časa mladih. V miselnost ljudi vcepiti kulturo in odnos do okolja. Sprašuje se tudi, zakaj ne moremo zagotoviti starejšim ljudem, da bi svojo starost preživljali v domačem kraju in ne po domovih drugod.

V načrtu ima dežurno zdravniško službo v Šoštanju, saj je ta za 8000 prebivalcev občine nujna. Veliko pozornosti namerava posvetiti turizmu pa tudi športu in rekreaciji, ki bosta dostopna za vse, v Šoštanju pa bi bil dobrodošel tudi kakšen srednješolski program.

Marija Lebar

»Korenite spremembe za drugačno Slovenijo!«

3. junija je prvak stranke Nova Slovenija Andrej Bajuk v Šaleku predstavil županske kandidate svoje stranke za Želec in Šoštanj. Predstavitve je potekala v gasilskem domu v Šaleku, kjer je Bajuk ob priliki obiska Šaleške doline predal namenu obnovljeno garažo.

Kot je dejal Andrej Bajuk, se v njegovi stranki zavzemajo za korenite spremembe in za novo, drugačno Slovenijo. Predvsem želijo dati poudarek lokalni samoupravi, saj bo le tako bolje uspevala tudi lokalna skupnost. Prepričan je, da smo Slovenci dovolj delavni, da z roko v roki uresničimo ne samo svoje cilje, temveč tudi svoje sanje za bodočnost. Prav zato je potrebno bodočim pokrajinam jasno opredeliti pristojnosti pa tudi način financiranja, se pravi konkretna sredstva.

Foto: Marija Lebar

V nadaljevanju je spregovoril kandidat Nove Slovenije za župana občine Šoštanj na jesenskih volitvah Drago Koren. Dejal je, da bo kandidiral zato, ker tako želijo člani občinskega odbora njegove stranke, ki se jim za podporo zahvaljuje. Tako pa želijo tudi mnogi Šoštanjčani in Šoštanjčanke. Na kandidaturu je pristal, ker mu je mar za vse te ljudi in tudi za občino Šoštanj.

»Ko se kot poslanec Državnega zbora vsakodnevno vozim po mnogih krajih Slovenije, ugotavljam, kako lepa je naša domovina in kako hitro in uspešno se razvijajo določena mesta. Kaj pa Šoštanj, mesto svetlobe,

se sprašujem?

Imamo novo osnovno šolo, imamo lepo urejeno in uspešno termoelektrarno, ki daje tretjino slovenske električne energije in vsakdanji kos kruha mnogim. Imeli smo tudi tovarno usnja in obrat Elkrjoja, ki ju ni več. Imeli smo kar nekaj trgovin in trgovinic, ki jih ni več. Imeli smo predvideno obrtno cono, pa je ni. Zato si želim, da bi tudi pri nas naredili korak naprej.«

Koren se je nato vprašal, s čim garantira, da bo njegova izvolitev za župana pomenila korak naprej. Meni, da bodo k temu pripomogli podpora, ki jo ima v svoji družini, njegova izobrazba, desetletne izkušnje v občinski upravi, pri vodenju geodetske uprave, veliko izkušenj pa si je pridobil kot občinski svetnik in poslanec v Državnem zboru.

Po njegovem mnenju je ena ključnih nalog bodočega župana zastopanje interesov občanov in občanov na državnem nivoju. Zavedati se je treba, da mora župan znati izbrati sredstva za svojo občino tudi iz državnega proračuna in iz evropskih skladov.

Ker se Koren zaveda, da brez materialne podlage ni mogoče niti v družini, niti v širši skupnosti, je po njegovem v občini Šoštanj potrebno ustvarjati pogoje za razvoj, ki bo temeljil na preverjenih, skupno dogovorjenih usmeritvah. »Le na takšen način bomo lahko razvijali tako malo kot srednje gospodarstvo pa tudi podeželje!«

Marija Lebar

Socialni demokrati predstavili kandidata

Na sredini novinarski konferenci (14. junija 2006) so Socialni demokrati OO SD Velenje predstavili kandidata za župana Mestne občine Velenje in Občine Šoštanj.

Ob močni podpori stranke je ponovno kandidaturu za župana MO Velenje potrdil dosedanji župan Srečko MEH. Kljub dolgoletnemu županovanju sta tako stranka kot on sam prepričana, da ima še dovolj energije, zamisli in predvsem želja, da svoje poslanstvo opravlja še naslednja štiri leta, zato želi, da »nadaljujemo skupaj.«

Foto: Press SD

Za Občino Šoštanj je kandidaturu za župana uradno potrdil Franc SEVČNIKAR, član SD Šoštanj. Socialen, napreden, zaposlen v gospodarstvu ve, kaj Občina Šoštanj potrebuje za svoj boljši razvoj in ji to želi tudi dati.

»Pričakujem zmago!«

Alojz Podgoršek je v sredo, 28. junija popoldne, v Mladinskem centru v Šmartnem ob Paki javnosti predstavil svoje poglede na doseganje delo župana in na ponovno kandidaturu za to mesto v občini Šmartno ob Paki.

Foto: Marija Lebar

Znano je, da je Podgoršek na prejšnjih volitvah kandidiral kot neodvisen kandidat s podporo stranke Socialnih demokratov, na letošnjih volitvah jeseni pa bo kandidiral kot član te stranke. Prisotne je najprej nagovoril predsednik odbora SD, Marjan Knez, ki je povedal, da pričakujejo vsaj četrtno vseh glasov kandidatu za župana Alojzu Podgoršku. Enak odstotek glasov je Podgoršek dobil že na prejšnjih volitvah. Pričakujejo pa tudi vsaj štiri mesta v svetu občine. Pravi, da so seznam kompletirali in bodo jeseni ponudili polno listo.

»Na jesenskih volitvah pričakujem zmago,« je dejal Podgoršek. »Prepričan sem, da smo dokazali kvaliteto delo in vodenje občine z nadstrankarsko politiko. Vse pomembne akte in odločitve smo v svetu občine sprejemali soglasno in pravočasno. Menim, da se bosta župan in svet še naprej obnašala »občinskotvorno« v dobro vseh prebivalcev občine, tudi tistih skupin iz obrobja naše družbe.«

V nadaljevanju je naštel kar nekaj pridobitev, ki so jim uspeli v času njegovega mandata, kot so prizidek k osnovni šoli. Mala biološka čistilna naprava, začeta investicija v izgradnjo stanovanjske enote za šestnajst družin. Pričakuje se skorajšnja izgradnja bencinskega servisa, preko vaških skupnosti pa so dosegli, da so s programi pokrili celotni teritorij občine.

»Nekateri projekti ne bodo končani v tem mandatu in ker smo vanje vložili obilo energije, ki je imamo dovolj tudi za naprej, bom kandidiral. Prepričan sem, da lahko s strpnostjo in konsenzom, ki smo ju dosegli, storimo še veliko dobrega za naše občane. Žal so za majhne občine, kot je Šmartno ob Paki ovire do realizacije projektov še hušje, kot za ostale. Težave povzročajo dolgotrajni postopki, neodzivnost državnega aparata, mukotrpno pridobivanje dovoljenj in podobno.«

Zato nameravajo občino kadrovsko okrepiti, želijo pa si pridobiti tudi Upravno pisarno, na čemer so že delali, problem je primeren prostor. »Imaš idejo, sredstva in ljudi, pa zaradi togih predpisov ne moreš doseči zelenega,« še dodaja Podgoršek.

V naslednjem mandatu planirajo rekonstrukcijo javnih poti, obnovo starega jedra Šmartnega, izgradnjo poslovne cone, obnovo kulturnega doma, nadaljevanje izgradnje malih bioloških čistilnih naprav, arheološka raziskovanje, kanalizacijo in še marsikaj.

Marija Lebar

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ / LETO 1 / Generacije - šolsko leto 2005 - 2006

Foto: arhiv Šole

Šola brez učencev je le prazna hiša

List vseskozi posveča posebno pozornost šolarjem. Tako bolj ali manj uspešno skozi vsa leta objavljamo rubriko »Šolski list«. Vsebine so pripravili šolarji, mentorsko pa sta naravnali smer Jožica Andrejc in Danica Sovič. Kljub neverjetni »zmešnjavi« urnikov in res velikemu angažiranju otrok, s(m)o celo uspeli najti (prosti) termin in izvesti tudi tri sestanke z urednikom Lista.

Lani takšen čas smo objavili fotografije vseh oddelkov obeh prejšnjih šol, zato se nam je zdelo primerno, da letos objavimo fotografije vseh oddelkov »nove« šole. Ta v resnici ni nova, saj so ne veliki večini lanskih in letošnjih fotografij isti učenci in iste učiteljice ter učitelji - le da za leto dni starejši. In najbrž tudi za leto dni bolj modri.

Pripisi k fotografijam so »ponatis« pripisov, ki so jih učenci pripravili za svoje šolsko glasilo. Tako smo ravnali tudi lani. Tako naj bi vsebine odražale pristnost vzdušja, čeprav se vidi, da so bili nekateri ob koncu že kar utrujeni. Celó tako zelo, da so se raje narisali, kot opisali ...

Vseeno pa smo za konec šolskega leta izmed vseh prispevkov, ki smo jih prejeli za rubriko »Šolski list«, za to številko prihranili še dva zapisa, ki ju objavljamo in se veselimo sodelovanja v novem šolskem letu 2006 - 2007.

Urednik

ŠOLA

Še en dan v tej stari, temni, dolgočasni šoli. Še en dan dolgočasne sivine. Še en dan pustine. Samo da tega ne bo več.

Pusta stara šola se je umaknila novi, barviti šoli. Pouk ni več dolgočasen.

V šolo se je za vedno naselila pomlad. Pusto zimsko sivino je zamenjala živa rumena barva – barva sonca. Temo je presvetlilo sonce. Žalost veselje.

Jernej Plankelj, 9. razred

ŠOLSKA PESEM

Po cesti k prvi uri hitim, ne da ritem izgubim, saj nisem ena budala, ki v šolo sploh ne mara.

Nočem biti zguba, pijana poguba, berač, ki da vse za gin ali pa za en dim.

Poskrbela bom zase, v roki držim vse ase.

Nič me ne zmoti, ker dobro vem, da stopam po pravi poti.

Glavo pokonci držim, naprej me vleče, da komaj zdržim.

Ne oziram se nazaj, ne »nucam« sreče.

Saj nisem ena budala, ki v šolo sploh ne mara.

Pia Verdnik, 7. a

1. a

Mateja Čokelc, Polona Volk

Smo med najmlajšimi na šoli. Glede na to, da smo še majhni in potrebujemo veliko igre, smo včasih kar hudi, ko nas učiteljci pokličeta k delu. Sicer pa se v tej novi in veliki šoli počutimo prijetno. Zelo nam je všeč, ker imamo balkon in lahko v sončnem vremenu preživimo čas po malici kar zunaj. Odkar hodimo v šolo, smo se že veliko naučili. Zelo radi računamo, pojemo in igramo na glasbila, pripovedujemo in poslušamo zgodbe, uspešni pa smo tudi na športnem in likovnem področju. Zelo uživamo, kadar dobimo obisk ali pa se sami odpravimo na potep. S prihodom v šolo pa smo dobili tudi prijatelja, na katerega ne smemo pozabiti. To je Švigazajček. To je prav prijazen zajček, ki je že marsikaj preživel z nami. Najbolj se veselimo, kadar ga lahko odnesemo domov. Obiščite nas in se prepričajte, da smo res pridni in da se imamo v šoli lepo.

1. b

Suzana Daničič, Martina Žohar

Malo za šalo, malo zares iz 1. b

V naravi smo iskali živalske stopinje.
Aleks: Učiteljica, učiteljica, videl sem sledi divjega prašiča.
Učiteljica: Aleks, tale bo pa huda.
Aleks: Eh, potem so bile pa od zajca.

V jutranjem krogu.
Lucija: Ali lahko jaz nekaj povem? Komaj čakam, da bom v drugem razredu, da bomo imeli pouk slovenščine.
Učiteljica: Slovenščino imamo, kadar delamo v Švigazajčkov zvezek, kaj beremo, se pogovarjamo, pripovedujemo.
Lucija: Pa je nimamo, ker ne pišemo!

Moja Šabec, Maja Tajnik

1. c

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Radi se imamo in smo že tudi malo zaljubljeni.
V šoli je lepo, ker se kaj naučimo.
Večkrat se igramo, telovadimo in računamo.
Radi imamo učiteljico in vzgojiteljico.

Alenka Sinigajda, Saša Kokol

1. d

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

V RAZREDU 1. D
21 GLAV SEDE.
NA ZAČETKU ŠE ZELENİ,
ZDAJ ŽIVAHNI IN UČENI
BOMO ŠOLO ZAPUSTILI,
SE SEPTEMBRA SPET VRNILI.
TAKRAT BOMO ŠLI V 2. D,
KI VEDNO PRAV VSE VE.

POŠ Topolšica 1. e

Nuša Kugonič

Smo navihani prvošolci. Samo enajst nas je, a smo včasih glasni za celo četo. Radi hodimo v šolo in veliko smo se že naučili. Z veseljem rišemo, a še raje se igramo na igrišču. (desno)

Vseh skupaj nas je 12. Smo zabavni in veseli. Vsi se šalimo in radi telovadimo. Smo veliki prijatelji. Naša učiteljica ni preveč huda. Šola v Topolšici je zelo lepa. (spodaj desno)

ŠOLSKA

Od osmih do ene,
od osmih do ene
so mize lesene,
so table zelene,
od osmih do ene
knjige nam misli, jezike nam žene,
nad zvezki smo sključeni,
vsi, učitelji, fantje in dekleta,
od osmih do ene
že vsi smo izčrpani:
knjiga nam misli, jezike nam žene,
od osmih do ene,
od osmih do ene.

Pet do desetih, pet do desetih –
spet misli na delo!
Bedne besede so nam v očeh,
do ene popoldne besede, besede v očeh.
Od osmih do ene
knjiga nam misli, jezike nam žene,
od osmih do ene
bedne besede, besede v očeh ...

Smo jih na liste risali?
Na listih naše besede sijejo,
poglej na ekran:
smo nanj jih pisali
od osmih do ene, od osmih do ene,
da nam bodo tudi na listih sijale ...

Pa ondan sem pred tablo postala:
o, kakor da sem po sebi pisala!
O, kakor da pišem ves dan
od osmih do ene, od osmih do ene!

Od osmih do ene,
od osmih do ene
knjiga nam misli, jezike nam žene,
od osmih do ene
bedne besede, besede v očeh.

2. d in 3. h

Tasja Srotič

Anita Plamberger

2. a

V 2. a smo sami korenjaki,
modri, pametni junaki.

Vsak dan veliko se naučimo,
ker učiteljico imamo "fino".

Med odmori radi se igramo,
včasih pa tudi preveč divjamo.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Melita Vačun

2. b

Na začetku šolskega leta smo bili zelo prestrašeni, a smo se nove šole hitro navadili. Danes je naš razred zelo živahen, glasen. Včasih smo na hodniku tako razposajeni, da motimo pouk. Učilnica je zmeraj pospravljena. Radi hodimo v šolo. Učiteljica je zelo prijazna. Vsako jutro jo počakamo v razredu. Pripravimo si zvezke za pouk. Učimo se o super stvareh. Znamo že veliko različnih pesmi. Pišemo male tiskane črke. Beremo pravljice. Znamo šteti do sto. Radi rišemo. Imamo že precej šolskih predmetov. Včasih imamo pet ur. Radi imamo telovadbo. Reditelja skrbita za malico, tablo in čistočo v razredu. Malico dobimo, ko je velik kazalec na sedem. Dosti nas je v podaljšanem bivanju. Tam rešujemo delovne liste, pišemo domačo nalogo, pogosto se tudi igramo. Ker si pridno umivamo zobke, imamo veliko zajčkov. V razredu se imamo zelo lepo. Imamo se radi, saj smo pravi prijatelji.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

2. c

Helena Urh

Naš razred je velik, svetel, okrašen ... najlepši. V njem so rastline, dišeče šmarnice, naše risbice, zelena tabla, stenska ura, majhni stoli, velike mize in prijazna učiteljica. Med nami je živahno, poučno, razigrano, včasih naporno. Najpomembneje pa je, da se dobro počutimo in uživamo.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

POŠ Topolšica 3. j in 4. e

Darja Rotovnik

Denis vedno trak v laseh nosi, da pameti okrog ne raznosi.
Kadar Urška »petko« dobi, se takoj spremeni.
Nina med poukom pridna je, vsaka stvar ji smešna je.
Polona rada se igra in zraven klepeta.
Kaja pridno se uči, zato veliko odličnih dobi.
Aljaž živahen je, pri pouku smeje se.
Anja pridna je, za vzor naše šole je.
Natalija smešna je, kadar užališ jo, joče se.
Blaž je prava miš, kadar se razjezi, jih dobiš.
Anže je nogometaš pravi, četudi nič ne vadi.
Simon rad športno ima, še posebej med dvema og-njema.
Jaka je pravi veseljak in dober učenjak.
Barbara »žura« in se ne ozira na to, koliko je ura.

Vsi pravi veseljaki smo, čeprav se večkrat »skregamo«.
Radi si pomagamo in tudi »žuramo«.
Med poukom sodelujemo, da si kaj prislužimo.

1. g in 3. l – Brane Guzej

POŠ Zavodnje

V ŠOLO JE LEPO HODITI,
SAJ SE TREBA JE UČITI.
PIŠEM IN RAČUNAM RAD,
NAJRAJE PA SE GREM IGRAT.
SLABE OCENE NE SMEM DOBITI,
KER MI ATI DA PO RITI.

1. f – Daniela Olup / 3. i in 3. k – Rudolf Olup

POŠ Ravne

107 let osnovnega šolstva v Ravnah

Začetki osnovnega šolstva v Ravnah segajo 107 let nazaj, v leto 1899, ko so v vasi Ravne uvedli tako imenovano eskurendno osnovno šolo. Ta je bila takrat manjša, v kateri so le nekajkrat tedensko poučevali učitelji iz matične šole v Šoštanju. Lokacija ravenske osnovne šole se je v teh letih menjala štirikrat. Najprej so imeli učilnico v podstrešni sobi pri kmetu in gostilničarju Jazbecu v Ravnah (hišna številka 83). Po petnajstih letih so se preselili k posestniku Srakovniku (h Goršku v Ravnah, hišna številka 105). Leta 1929 so v Ravnah zgradili nov šolski objekt, danes mu rečemo stara šola ali dom krajanov. Šola je postala samostojna, obiskovalo jo je od 60 do 108 učencev. Leta 1964 je OŠ Ravne postala podružnična šola, kar je še danes. 8. oktobra 1970. leta (za takratni občinski praznik) so predali osnovnošolskemu namenu novo šolsko poslopje, ki so ga zgradili iz sredstev prvega samoprispevka takratne velenjske občine. V zadnjih šestindesetih letih je Podružnično šolo Ravne obiskovalo povprečno 28 učencev letno, kar je približno 74-odstotna zasedenost po normativu. V šolskem letu 2003/2004 so uvedli tudi devetletni pouk za 21 učencev. Leta 2005 so staro salo nitno-azbestno kritino nadomestili s sodobno, zamenjali pa so tudi šolsko opremo.

Zaradi manjšega števila učencev od 1. do 4. razreda poteka vzgojno-izobraževalno delo v dveh kombiniranih oddelkih. Zadnjih 34 let vzgajata in izobražujeta učence na POŠ Ravne učiteljica Daniela Olup in Rudi Olup. Učenci dosegajo lepe rezultate na učnem področju, sodelujejo na vseh šolskih in krajevnih prireditvah, v šahovskem tekmovanju na državnem nivoju so se že osemkrat uvrstili na stopničke med prve tri, dvakrat so že imeli državno prvakino v Veseli šoli, pred dvema letoma pa so bili državni prvaki v tekmovanju za čiste zobe ob zdravi prehrani. Vsi učenci že vrsto let tekmujejo za bralno značko in tudi v matematičnem kenguriju so bili zelo uspešni. Učenci 3. razreda opravijo plavalni tečaj (za učence je organiziran prevoz v šolo in domov). Na šoli deluje otroški pevski zbor, učenci tretjega razreda imajo pouk angleškega jezika. Učenci vsako leto opravijo čistilno akcijo v okolici šole, zbirajo star papir in baterijske vložke, nekateri obiskujejo glasbeno šolo in začetni plesni tečaj.

3. a

Tatjana Drev

Naš razred se imenuje 3. a. Nikoli ga ne bi menjali, ta nam je najbolj všeč. V njem je 19 učencev, več fantov kakor deklet. Smo vesela družina. Med seboj se dobro razumemo. Radi hodimo v šolo in se učimo, najraje računamo in telovadimo, še raje pa si pripovedujemo šale in poslušamo našo učiteljico, ko nam bere pravljice. Med odmori uživamo v igri. Včasih si malce ponagajamo, a smo hitro spet prijatelji. Tudi učiteljico znamo ujeziti. Malo nas ošteje, a nas ima vseeno rada. Vsi komaj čakamo počitnice, vendar se bomo težko poslovili od učiteljice. Upamo, da bomo ostali vsaj sošolci do konca osnovne šole.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

3. b

Mihaela Ovčjak

Smo pridni učenci, a včasih tudi navihani. Radi pišemo, rišemo, se učimo, tudi igramo, najraje od vsega pa klepetamo.

Kdo so fantje, naši "faloti", ki so puncam včasih napoti?
SIMON rad nagaja in včasih punce osvaja.
KLEMEN in ALJAZ se rada pretepata, a na koncu se vedno pobotata.
NEJC IN DAVID sta hitra vse dni, da se jima izpod nog kadi.
DOMEN in JERNEJ zelo pridna sta in v šolo rada hodita.
RUDI rad lovi se, saj športno obožuje.
JANI pa je večkrat nagajiv, a ni nikoli ničesar kriv.
Imamo tudi dva muzikanta, ki večkrat kakšno zagodeta in nam dobro razpoloženje pričarata.
ROK na "frajtonarico" igra in zraven veselo poje tra-la-la.
Trobenta pa je ŽIGOVA prijateljica, saj se z njo najlepše ima.

Kaj pa naše cvetke marjetke?
KAJA je res umetnica velika, risanje je njena velika odlika.
TEA včasih naloge ne naredi, je pa zato "brihtna" za tri.
ŠPELA in PATRICIJA dobri prijateljici sta in se vedno skupaj družita.
Naša JANA dobro se uči, saj rezultata nikoli ne "sfali".
NATALIJA in NIKA ne marata krivice, zato pa obožujeta navadne pice.
ANJA je športnica prava, smučanje je njena velika zabava.
ANITA se rada z barbikami igra, a tudi pri pouku veliko zna.

Za "falote" in cvetke pa že tri leta skrbi naša učiteljica "fletna".
Ime ji je MIŠA,
res je krasna,
čeprav je včasih tudi malce preglasna.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Melanie Veselko

3. c

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Prvi šolski dan
si še ves zaspan.
V šolo se odpraviš,
ki je daleč stran.

Ko mama te zbudi
in ti zajtrk naredi,
hitro vstaneš
in si oči pomaneš.

Ko iz kopalnice zdrviš,
na mamo naletiš.
Mama te obriše,
da se čist odpraviš iz hiše.

V kopalnici je zmeda,
saj naredil si veliko nereda.
Malo parfuma in kremice
hitro prekrije pegice.

Na poti v šolo godrnjaš kot takrat,
ko muco "cartaš".
A ko novo šolo videl boš,
zagotovo boljše volje boš!

Lilijana Ograjenšek

3. d

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Mi smo 3. d, ki rad v šolo gre.
Tu se učimo
in tudi lovimo.
Smo prijazni do ljudi,
če le to nisi ti.
Na liste rišemo,
v zvezke pišemo,
slikamo in barvamo,
včasih tudi kaj ustvarjamo.
Veseli smo in srečni,
a nikoli tečni.

Smo zelo pridni in zabavni. Imamo majhen in zanimiv razred. Pred kratkim smo risali na steklo in delali modelček za velikonočno jajčko. V razredu imamo tudi svoje fotografije. Blizu šole je igrišče. Nanj gremo, če je lepo vreme. Imamo se zelo lepo, ker se ne tepemo, pripravimo in jezimo. Učiteljica je zelo prijazna in nam vse dovoli. Še posebej pa vsi občudujejo naš razred, ker je tako lep in čist. Kmalu bo konec pouka in vsi bomo lahko šli na morje.

3.e

Zlatka Hudej

Mi smo veseli 3. e, naj zdaj vsak za nas izve!
Iz Velenja k nam prišel je ŽAN in je še vedno malo za-
držan. VETON rad šale zbija, zato pri pouku nikoli ni
mira. GAŠPER je naš fant za "face" in pri glasbi smešno
skače. AMELA je zaspana punca in rada "afne gunca".
KARMEN pridna je sošolka in se nasploh nerada rolka.
ANA je suha in postavna in za modo res pripravna.
MANJI se tako godi, da pri testu vse brez napak nare-
di. LEI se tako mudi, da vedno ključke doma pusti. Po-
znanstva z Alyjo ima MARI, zato nam vedno kakšen
plakat priskrbi. Prava razgrajaška bitja so BORUT, KAJ
in MITJA. Imamo pa še NIKI dve, njuna skupna točka je
le ime. ANDREJA in BARBARA sta prijateljici dve in za
njiju se zmeraj nekaj pove. POLONA in NEJA sta pravi
za vse, saj niti prepirati ne znata se. KAJA rada se uči in
z LEO zmeraj "skupaj drži". ROMANA v prvi klopi sedi
in zmeraj vse lepo naredi. Imamo pa še ŽANA, ki nas
nikoli ne "zafrkava". TOMAŽ v drugi vrsti sedi in igre
nikoli pri miru ne pusti. Sošolka PETRA majhna je in
vsi mislijo, da v prvi razred hodi še. Da red v našem
razredu drži, naša učiteljica ZLATKA HUDEJ poskrbi.
Zdaj ste nas spoznali vsi, smo razred, ki zmeraj "sku-
paj drži".

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

3.f

Jožica Dobnik

V drugem nadstropju, na sredi hodnika,
s pogledom na progo, se 3. f svetlika.

So fantje v manjšini, s številom devet,
ki vsak je za svojo punco ogret.

GREGA za žogo se vedno podi in vsakič pri boju si
zmage želi. Tam v prvi klopi naš MIHA sedi in šolske
stvari še po dveh mizah deli. Ko se šolski zvonec ogla-
si, se DAMJANU prav nikamor ne mudi. Flegmatik v
razredu največji je ŽAN in z matematiko dobro po-
znan. Naj v čop si poveže te dolge lase, to učiteljica
TIMU večkrat zapove. Mišica razreda je ALEŠ vseved,
saj njemu nikoli ne zmanjka besed. Nežen kot pun-
čka ... Le kdo bi to bil? Pred učiteljico mizo se URH
je namestil. Od vseh fantov ostal je le še ANDRAŽ, ko
odraсте, postal bo nogometiš.

Zdaj na vrsti so dekleta, ki se vsaki drugače obeta!
Dolgolasa, rjavooka naša KATJA rada »vice poka« in se
s Timom »žoka«. Po »peticah« v razredu MAŠA slavi,
saj s »štiricami« zadovoljna ni. Med Timom in Gre-
gom KAJA sedi in obema rada pamet soli. Najmanj-
ša v razredu BARBARA je, pa tudi prava športnica
je. ANA je najvišje dekle v razredu, ki zelo lepo poje.
Najraje med fante se PETRA P. poda, saj znana po tem
je, da fantovsko družbo rada ima. Po svetlih laseh
URŠKO poznamo, pri plesu in petju jo radi imamo.
Naša AJDA v zadnji klopi sedi in kot slavček zvrngoli.
Po težkih nogah in komentarjih je NEŽA poznana, a s
»petkami« odlikovana. PETRA O. je nežna in ustrezlji-
va, ki venomer za reditelji pospravlja in pomiva. Večje
nogometiške od naše ANJE F. ni, pri pouku med fanti
sedi, po pouku pa za žogo nori. Ljubezem je kriva, da
je ANJA K. nagajiva, včasih na ušesih sedi, a vedno
vse prav naredi. NINA v prvi vrsti sedi, po pouku pa
v glasbeno hiti.

Na šoli boljše učiteljice ni, kot naša je JOŽICA, ki nas
vse nauči!

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Brigita Robida

3. g

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Živijo!

V našem razredu je 21 učenik in učencev. Smo veseli in razigrani, včasih tudi nagajivi. Med seboj se dobro razumemo. V razredu imamo panoje, na katerih so pritrjene čudovite risbe. Tjaša, Tomaž, Aljaž, Martin, Jan in Barbara so pravi matematiki. Gašper, Dado, Klementina, Denis, Luka, oba Jana in Jaka so dobri športniki. Jaka je tudi največja rega v razredu. Klara, Tanja, Laura, Ajla in Anja obožujejo slovenščino. Klavdija in Eva sta pravi slikarki. V razredu se skrivajo tudi glasbeni in plesni talenti.

ŠOLA je rumenerumenerumenjak,

tiktak, tiktak,

uk,

lajf,

SLO,

school,

a, b, c, č, d ... ž,

1, 2, 3, 4, 5 ... 100,

Z,

V,

love,

cool,

njam, njam,

pom, dron, pum, pamp,

lalala, lalala, lalala, la,

blablalba, blablalba, blablalba, bla,

uau, uau, uau,

ah, ah, ah,

hahaha,

hehehe,

hihihi,

hahaha, hehehe, hihihi, HO!

ŠOLI

Krasna si, šola naša ti,
pod soncem vsa rumena si,
pod barvo to rumeno
železo skupaj je spleteno.
Okrog železja pa beton,
ki nam, šolarjem, nudi varen učni dom.
V zarji jutranji osamljena se zdiš,
a že čez nekaj ur popolno oživiš.
Napolnijo te učenci, mali in veliki,
in povsod razlegajo se različni kriki.
Nekateri od sreče, drugi od obupa,
vendar vse to ne pride iz šolskega trupa.
Želiš si, da končno zazvoni zvonec
in tega diredajaja je vsaj za eno uro konec.
Med urami vsa srečna si,
ker mir zavlada po hodnikih.

Učenci zdaj živahni si
skoraj vsi so utihnili.
Nekateri novo snov poslušajo,
drugi svoje znanje preizkušajo.
Kadar učenci ne poslušajo,
jih učitelji na svoj način utišajo.
Tako ponavlja se iz uro v uro

in že končala si z današnjo avanturo.
Ko dan nagiba se k poldnevu,
po celi šoli že diši kosilo.
A takoj za to aromo
se že polovica »kričačev« odpelje proti domu.
Zdaj gledam te,
ko tudi jaz zapuščam te,
a zjutraj spet pri tebi je vse.
Krasna si, šola naša ti!

4. a

Tatjana Petek

Kako prideš v 4. a?
Enostavno!
Greš po stopnicah
in v prvem nadstropju so vrata 4. a.

In kdo vse je tam doma?
Enajst dečkov in enajst deklic sedi
ter znanje lovi.
Ker nekaterim to preveč ne diši,
deljenje jih še vedno teži.

Da med poukom v razredu tišine ni,
komentator Luka poskrbi.
To pa našo Ano tako ujezi,
da vse naokrog leti,
drugim pa »ful« živce krepí.

Ko zvonec zazvoni,
Blaž najhitreje s stola odhiti
in ves razred mu z veseljem sledi.
Ko pa dekletom jezik se zavrti,
jim težko kdo sledi.

Ker je tudi v razredu zdaj pomlad,
vsak naš fant za dekleti pogleda rad.
To dekletom se imenitno zdi,
zato večina za lepoto skrbi
in med odmori pred ogledalom stoji.

Še malo, še malo
in poletje bo tu,
cel 4. a zavpil bo:
»Počitnice, juhu!«

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

4. b

Darinka Kurnik

Predstavili se bomo učenci 4. b razreda,
v katerem se nihče grdo ne gleda.

Naš Marko je učenec za dva
in tudi punce rad ima.
Katja in Maja se radi imata,
če pa "skregata" se, je Maja glavna za vse.
Tomaž in Dejan prava prijatelja sta,
pri pouku pa se včasih prepirata.
Iza, Andreja in Klavdija malico hitro pojejo,
da lahko v telovadnico grejo.
Aljaž in Klemen prava rokometaša sta,
zato tudi veliko golov "zabijeta".
Ines in Jana na polici sedita
in fante s pogledom lovita.
Karlo in Meri skupaj sedita,
pri likovni se pa zmeraj smejeta.
Lea violino dobro igra,
zato pogosto koncerte ima.
Saša, Maja in Katja v boju dobre so,
saj doma veliko trenirajo.
Sregeja je dobra smučarka
in v tem športu vse rekorde podre.
Karin rada dolgo spi,
v šolo vsa zaspana prihiti.
Suzana in Ajda dobri prijateljci sta
ter se vsepovsod družita.

Veseli, zadovoljni smo vsi,
saj prijateljstvo nas skupaj drži.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Bojana Turnšek Prah

4. c

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Naš razred je "ful kul"
in naši možgani delajo celih šest ur.

Mičo, naš sošolec,
spravlja nas v smeh,
učiteljci nagaja, njega pa razganja.

Matematika nam gre v glavo,
to računanje je pravo.

Naša učiteljca je zabavna,
včasih se razjezi
in takrat smo mirni vsi.

Ko pride test, se v skrbeh utopimo.
Najraje imamo pico,
to slastno kraljico.

Ko učiteljca sprašuje,
je v šoli najhuje.

Skupaj smo vsak dan do konca,
dokler ne slišimo šolskega zvonca.

Kadar učiteljca ni vesela, nam da veliko dela.
Ko pa smo zaspani mi, športne vzgoje ni.
Kadar se urni kazalec počasi premika,
nas pri pouku nič ne mika.
Odmor je pri nas res prvi,
ker se takrat počutimo kot na zabavi.

Zdaj se nam pa že mudi,
vidimo se čez nekaj dni.

Marija Jakopič

4. d

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Učenci 4. d smo pravi korenjaki,
polni energije in moči
za vesele šolske dni.

Rok pravi je junak in seveda odličnjak.
Urška športnica je, z alpskim smučanjem ukvarja se.
Roki učiteljco jezi, njemu se to smešno zdi.
Ana sladko se smeji, vedno se ji kam mudi.
Ranko nogomet igra, črno-belo žogo ima.
Tadeja dobro teče, včasih pa kaj smešnega reče.
Anže se med poukom slači in v športno opremo oblači.
Alja misli, da je glavna, včasih pa je prav zabavna.
Martin gleda MTV, pri pouku veliko ve, zato se smeji.
Andreja brez naloge je, učiteljca Marija pa žalosti se.
Jurij nalepke zbira, za puncami se ne ozira.
Emina rada se igra, po pouku jo doma čaka sestrica.
Necj naš predsednik je, pri matematiki vse ve.
Monika je prava srečnica, saj veliko prijateljic ima.
Klementina bistro je dekle, na vsako vprašanje pravi len odgovor ve.
Bor načrte riše, če se potruди, tudi lepo piše.
Blaž pri športni vzgoji pogosto sedi, saj ga kar naprej roka ali noga boli.
Sergej je pravi veseljak, zato ga rad ima vsak.
Maja fantom se smeji, Klara pa pogosto zardi.

Drugo leto na predmetno stopnjo bomo šli,
kar nas preveč ne veseli.
Na razredni stopnji smo se veliko naučili
in se odlično počutili.

5. a

Mija Žagar

Le kdo nas ne pozna,
našega petega a.
Razred naš je prava zmeda,
fantič vsak za punco gleda.
Med poukom pisma bela
so k dekletom priletela.
Fantje pa zardevamo,
če v neprave roke pridejo.
Kar se učenja "tiče",
niso vedno same petice.
Včasih se dolgočasimo,
drugič slabo računamo,
a na koncu dobre volje smo.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

5. b

Sonja Bric

Naš razred, to je »ekstra klasa«.
V njem vse živo se godi, za to 22 učencev poskrbi.

SUZANA vsak dan se smeji,
saj »ful« pridno se uči.
Učenje pa tudi SERGEJI »leži«,
v redovalnici ji kup »petk« stoji.
NINA za lepo vedenje poskrbi,
njenim lasem pa para ni.
LEA in JERICA skupaj sedita
in si med poukom mnogo razložita.
JANU angleščina ter tenis »ležita«,
NINO pa nikoli tiho ni.
TADEJ in GREGOR igrata roket,
LARA pa pleza za oceno »pet«.
BOŠTJAN venomer po hodnikih hiti,
JERNEJ pa po šoli punce lovi.
UROŠU se vsaka žoga poda,
MIHA pa se včasih smeje za dva.
JOŠT predsednik je razreda,
SANDRA pa ga mirno gleda.
ANDREJA je najboljša v skoku v višino,
SAMIR pa daleč skoči v daljino.
DARJA poje v pevskem zboru,
NEJC vedno glaven je, tudi v odmoru.
Z odbojko se ukvarja MONIKA Meh,
VITA pa vedno poskrbim za smeh.
Razredničarka naša je SONJA Bric,
ki »šefica« vseh naših je kapric.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Slavica Krebs

5. c

DOMNU "šola ne leži", zato mu ? dan popestri. MIHA in TADEJ "frenda" sta in skupaj punce osvajata. MITJA predsednik razreda je in vedno najbolj glasen je. ROK je odličnjak, a včasih "zmuha se". TOMAŽ GOLOB hiter je zelo in prvi prečka ciljno črtico. TOMAŽ LESNIK dober smučar je, zato rad šopiri se. TAMARA dober glas ima , mogoče bo pevka postala in nas zabavala. MATUJA same odlične je imel, dokler v naš razred ni prišel. VAHIDA rada liči se in na bazenu sonči se. ALDIN dober je košarkar, doma pa mami pomaga. MARKO obvlada šolske predmete vse in zato dobre volje je. POLONA dobra vratarka je in gole ubrani vse. DEJA riše rada in odlično to umetnost obvlada. LEA in URŠA oster pogled imata in dobro zapeljevati znata. JAN punce osvajati zna in vsak dan drugo ima. LUKA in ŽIGA angleščino obvladata in doma sestram pomagata. MONIKA in MAŠA se v šoli pridno učita, doma pa jima sestri pamet solita. ŠPELA prvakinja v judu je, zato v kot spravi nas vse. SLAVICA KREBS naša "čica" najboljša je, ker veliko nas naučila je.

Anica Pudgar

5. d

5. d razred smo mi, razredničarka Anica za nas skrbi. Gašper se vsak dan uči, a v klopi običajno prestrašen sedi. Ana rada klepeta in se z Eto med poukom igra. Vid B. je »brihtne« glave, a pogosto preotročje narave. Dejana je pridno in mirno dekle, včasih nevarnost za fante vse. Vid D. je predsednik razreda, rad se v kako sošolko zagleda. Blaž F. je prijazen, prisrčen fant, on nikdar ne bo postal prevarant. Simon poškodob se nikoli ne znebi, cele dneve doma pri knjigah »čepi«. Eta zasanjano je dekle, zelo dober prijatelj računalnik ji je. Tomaž G. je miren in tih fantič, zanj ne vemo skoraj nič. Urška v predzadnji klopi sedi, za učenje in delo v razredu skrbi. Blaž K. je nemirne narave, pri pouku naleti na manjše težave. Vesna se modro drži, če ji kdo nagaja, pa tudi kaj prileti. Miha ima rad Vesno, z njo se vedno pogovarja resno. Sandra tiho govori in mirno v tretji vrsti sedi. Grega računalnik rad ima, če je jezen, pa kar spraska ga. Matic se rad norčuje in učiteljem po glavi hodi. Roka včasih stvari ne zanimajo, na list se mu tovarnjaki »limajo«. Uroš s težavo računalnik zapusti, ko popoldan na karateju preživi. Mireli šport ne dela težav, v šoli pa včasih ne gre vse prav. Tomaž S. se rad po šoli podi, ga učitelji »kregajo«, a njega ne skrbi. Špela se rada uči, riše pa same lepe stvari. Mateja je malo sramežljiva, v šoli pa je vedno ubogljiva. Hana je po razgledanosti znana, a se nikoli ne »špana«. Laura je velika in močna zelo, prepogosto tepe fante zelo močno.

7. a

Boris Plamberger

Mi smo 7. a,
ki skupaj se smehlja.
Pa čeprav se radi smejimo,
včasih tudi ponorimo.
Tokrat ni lepo,
a vedemo se, kot bi bilo.
Ko je vse mimo,
se spet vsi skupaj smejimo.
In pozdravljamo vse vas,
kot da nič ne bo iz nas.

7. b

Vida Rehar

V 7. b nas je malo
in vse vzamemo za šalo.
Osem nagajivih fantov in šest prepirljivih deklet
je včasih težko spraviti v red.
»Le kdaj vas bo srečala pamet?« tarnajo v šoli in doma.
Mi pa smo trdno prepričani, da je dovolj,
če vsaj nekdo v razredu nekaj zna.
To bo treba spremeniti in se začeti učiti,
pisati domače naloge, da ne bomo več take nadloge.

Sabina Žnidar

7. c

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Mi smo 7. c in vsakdo o nas nekaj ve!

Pri igranju na flavto Špela nič ne zaostaja, Viktorija pa pri glasbi res je najboljša.

Maruša pri odbojki žoge zabija, Dejana vedno pametnejša je, Mirseli pa učiti ne ljubi se.

Ajda rada pogovarja se, Mojca za fanti zre,

Sara J. pa pri risanju odlična je.

Sandra se pametno dela, a ko dobi ocene, ni prav nič vesela.

Petra in Karina skupaj smejeta se, Medtem ko Azra pri športni glasna je.

Sara S. zna tudi razjeziti se in Adnani za šolo vseeno je.

In tukaj so seveda še naši fantje, prijazni, a divji, zato pravi »zajebantje«.

Luka pri pouku vedno glasen je,

Adrijan in Urban Š. sta v prava hudička spremenila se.

Matej »poln kufer« ima vsega

in Tilen rad za puncami gleda.

Denis »folk« v smeh spraviti zna

in Adi pri košarki žoge v koše zabija.

Jaka brani se zna,

saj karate trenira.

Gašper pri odbojki res najboljši je.

Miha vedno in povsod pripombe ima,

Urban K. pa mati modrosti je.

Omenimo pa tudi našo razredničarko Sabino Žnidar,

ki res je najboljša

in še iz težav nas rešiti zna.

Danica Verdev

7. d

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

LUKA s svojo "odštekano" frizuro iz sebe naredi pravo karikaturu.

ROK.K, JURE, GAŠPER in KLEMEN L. do odbojarske mreže tečejo in za slavo našega razreda poskrbijo.

FRANCI, maskota našega razreda, za puncami z rjavimi očmi gleda.

MARKO vse ve, zato pravi učenjak našega razreda je.

UROŠ ima razigrane prste s "fajtonarico", zato skrbi,

da naš razred nikoli ne zaspi.

KLEMEN K. in ROK J. iz Zavodnej sta, na kmetiji pridno pomagata.

IZTOK na pogled miren se zdi, a v "betici" mu vseeno vse nori.

MOJCA M. M. V. se po "klasu" baha, ker do zdaj največ priimkov v našem razredu ima.

BARBARA res v puberteti je, namesto da bi se učila, že sanjari, kako s simpatijo in prijatelji bo limonado pila.

SENADA naša je tišina, ker že nekaj časa glasa nima.

ALDINA "lenoritis" je dobila, ko v Velenje se je preselila.

URŠA okoli fantov se vrti, a na žalost nobenega ne osvoji.

INGRID bolj pri modi tiči, saj se v ogledalo gleda vse dni.

ANITA po hodnikih se sprehaja in čaka, da IRENA k njej pridrvi in takrat vse ponori.

ANJA in PETRA sta "frendici" in nerazdružljivi za vse šolske dni.

KARMEN, matematičarka prava, se s trikotniki pohvali, ko pa na vrsti angleščina je, se ji v glavi zatemi vse.

TJAŠA rada rime sklada, še rajši pa se s harmoniko ubada.

TARA rada tenis igra, zraven pa po hodnikih dirja sem ter tja.

In zdaj je na vrsti še najpomembnejša oseba, ki ponkci nas drži in nas mojstrovin tehnike in medsebojne pomoči v razredu uči. To je naša razredničarka

Danica Verdev, ki zvesta nam bo vse šolske dni.

8. a

Danica Švarc

8. a toliko pameti ima, da lahko še vam jo da.
20 in 1 učenec sestavljajo ga,
če ne štejemo učitelja.
A kaj o tem bi govorili
in pamet vam solili.

Nejc mali hudiček je,
učiteljem živce rad žre.
Rok in Rožlek pevca sta,
ker rada ob glasbi zapojeta.
Paty in Matej fiziko obvladata
in na tekmovanjih "razturatora".
Dea odbojgarsko žogo zabija,
njen najljubši predmet je kemija.
Klemči in Janči "žlehtna" sta,
doma pa telenovele gledata.
Alen in Sead "fuzbal" igrata,
burek iz Mladosti rada imata.
Vanja suha je ta za tri,
a zdravje nagaja ji.
Žan veliko "čupo" ima,
sprrašujemo se, če frizerja sploh pozna.
Tadej in Andrej angelčka sta,
v šolo rada zahajata.
Katka in Petra klavir igrata,
a pred razredom tremo imata.
Damjan razredna maskota je,
s svojo "frajtonarico ven meče se".
Tjaša najmanjša je,
a to pri njeni nagajivosti pomaga ne.
Lucija in Maja pravo nasprotje sta,
a za "tipi se obedve radi mečeta".
Mojca nek čuden virus ima,
saj pred "kontrolko" vedno ostane doma.

Mi se imamo radi kot prasički mladi.
Hehe => THE END

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

8. b

Marica Rožič

Res je "tapravi",
saj v njem smo sami carji!

V razredu je polno divjakov,
pridnih učenjakov
in nagajivih veseljakov.

Nekateri se učimo,
drugi raje kakšno norčijo naredimo
in s tem učiteljico razvejemo.

Matej, Argjend, Mitja, Arlen pa Sašo
vedno poskrbijo,
da kakšno vragolijo naredijo.

Naš Matej zelo rad kitaro igra,
Tomaž pa z Davidom,
Rokom, Igorjem poklepeta.

Maruša in Kristina,
"bejevki" naši,
vedno "skupaj držita"
in se veselita.

Razred naš pa ne bi bil najboljši
brez Anje, Jerneje, Jasne in Samre,
ki dosti časa skupaj preživijo
in se ostalim smejijo.

Ko se komu kaj zgodi,
zavrtno 113,
nato naša razredničarka prihiti
in težave reši.

10 fantov,
6 deklet,
zapomnite si, to je 8. b, se ve!

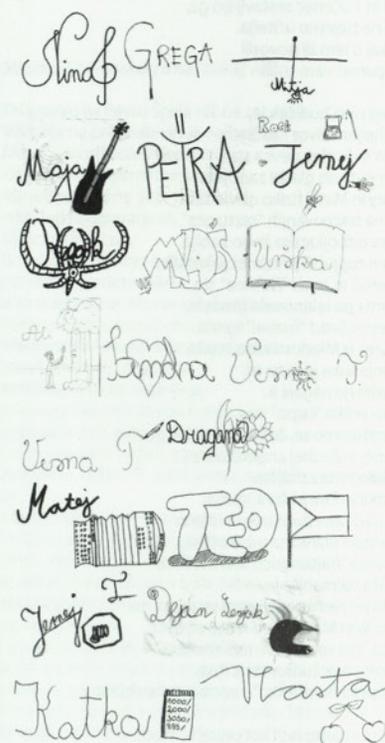
OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Vlasta Črešnik

8. c

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Anka Voh

8. d

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Mi ne bomo začeli kot ostali: naš razred sestavlja bla, bla, bla ...

Trudimo se (čeprav večkrat brez učinka) izboljšati odnose med nami in učitelji ter popraviti učni uspeh. Deklet je sicer enako število kot fantov, a po »lumparijah« in predrznostih zaostajajo za moškim svetom. V nas se še vedno skrivajo tisti otroci, ki so v prvem razredu z velikim veseljem lezli skozi okno učilnice. Naše šale so navadno nedolžne, a si jih marsikdo predstavlja drugače. Nekateri učitelji menijo, da smo uspešni in zelo živahen razred. Znani smo po tem, da »držimo skupaj«.

8. e

Anton Miklavc

Grega je ena pojava,
s "kajlami" učiteljice obmetava.
Potem pa Amel, Polona in Rebeka,
to je veselica, ko jim odštekta".
Sandi ima rad nogomet,
ko brčne žogo, leti kot komet.
David nikoli ne počiva,
še Simona "znervira" do prepira.
Emi se zmeraj smeji,
rada nas uči tuj jezik 3.
Dani samo na konec pouka čaka,
da se lahko v miru domov "spaka".
Andraž zmeraj z nalogami hiti
in nikoli avtobusa ne zamudi.
Kadar ima Žan v roki telefon,
vedno pripravi zabavo nam on.
Če pa naš Rok slučajno slabe volje je,
beži, kar te nesejo pete.
Toni ima težave,
ko mu na računalniku nagaja gumb "Save".
Nastja hoče zmeraj svoje,
z razrednikom bije večne boje.
Barbari naredi ljubezen obilo težav,
a se jim modro izogne s pozdravom "čao, čao".
Miha nam dnevno nasvete deli,
da vendarle malo boljši razred bi bili.
Lora pa komaj čaka na petek,
saj pravi, da je dan za zadetek.

V razredu našem ne sme biti nobenega "popravca",
saj imamo zlatega razrednika Tonija Miklavca.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

9. a

Jožica Razbornik - Kukovičič

Če po avli veliki stopaš,
nato pa na levo zaviješ
in do konca hodnika greš,
se zaveš,
da si prišel do 9. a,
ki se na tej veliki šoli dobro spozna.

Če pa še vrata odpreš,
pred tablo ozreš našo razredničarko,
sveta in šolskega gorja dobro poznavalko.

Vidiš pa tudi 22 oseb,
ki se grizejo za čim boljši uspeh
ter se rade zabavajo
in včasih poigravajo.

11 deklet in 11 fantov
sestavlja 9. a,
ki ne privoščijo si gorja.

Včasih rad kak fant z dekletom pokramlja,
a vsem skupna naloga je ta,
da se naše šolsko življenje
karseda dobro konča.

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Danica Sovič

9. b

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Še naše zadnje leto na šoli je minilo, se poslovilo in nas v srednješolske klopi zapodilo.

Med vami bilo nam je več kot lepo, čeprav je včasih nekaj solzic bilo, ampak nanje bomo zlahka pozabili, ko nas s spričevali boste obdarili.

Pri kemiji in biologiji smo se mnogo učili, da smo sploh pozitivno oceno dobili. Pri geografiji in zgodovini smo preživeli čudovite dni, za kar smo hvaležni naši zlati učiteljci.

Pri glasbi smo se malce spočili, sprostili in si moči za nivojski pouk pridobili. Pri športni smo se kot nori zdvijali, potem pa pri likovni od utrujenosti skoraj zaspali.

Pri fiziki smo dneve in noči garali, pa smo na koncu komaj kaj znali. Pri oddelčni nas razredničarka »v roke je dobila«, življenjsko pomembne podatke nam natrosila.

Vemo, da dobro nas že vsi poznate, predvsem tisti, ki »vrh glave nas imate«, mi pa odhajamo s srčno bolečino, ker na šoli puščamo praznino.

Marjana Menih

9. c

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ 2005 - 2006

Za nami je osem dolgih let,
ki znali smo jih lepo preživeti.
Vsak od nas je prava slika,
kamenček skupnega mozaika.
Naš Matic H. je predsednik razreda,
a nikogar postrani ne gleda.
Pri vseh predmetih je učenjak,
po vrhu vsega pa še veseljak.
Spela fante okrog svojih prstov ovija,
je vitke postave in bolj športne narave.
Pri odbojki si Sašo D. prstke ogreva,
ob svojem dekletu pa v lička zardeva.
Matičev jezik je včasih predolg,
ko nastopi spraševanje, pojavi se molk.
Vita se z glasbo in plesom ukvarja,
nepridipravov nikdar ne zagovarja.
Darjan uspešno lopar v roki vihti,
nasprotnikom svojim ne popusti.
V Močini glavi vlada nemir,
kadar na ples jo povabi kak kavalir.
Miha v kemiji je razredni prvak,
včasih tudi pri športu junak.
Suzana in Nina vedno skupaj tičita
in z zanimanjem v fante strmita.
Obe radi po "mobijih čvekata",
z nalogo pa vedno mečkata.
Rok J. se za motorje zanima,
voziti z njimi zdi se mu prima.
Njemu šola ne diši,
raje z Matejem o puncah govori.
Petra ima odprto srce,
vsakemu pove, kar mu gre.
Znanje ji veliko pomeni,
za mnenja drugih se ne meni.
Lile nas rade volje nasmeji,
včasih take "seka", da nas od smeha vse boli.
Sašo K. tehnične reči obvlada,
vožnja z motorjem pri njem je razvada.
Nastja za šolsko ekipo igra,
vedno je vztrajna in se ne da.
Ob popoldnevih Rok P. za računalnikom poseda,
njemu najljubša avtomobilska je veda.
Petra pri preskakovanju ovir vse sošolke premaga,
pri učenju nikdar ne omaga.
Katja je naš pesniški up,
z besedami nas spravlja v obup.
Mitja včasih brez razloga ponori,
le opomin ga malo pomiri.
Tudi Niki kdaj se zgodi,
da v šolo zamudi,
saj kot vsi ostali rajši spi.
In tako smo prišli na konec skupne poti,
razšli se bomo na vse strani.
A obljubimo si vsi,
da spet se bomo srečali.

9. d

Jožica Andrejč

9. e

Mitja Pranjč

Leta hitro so minila
in vse na glavo obrnila.
Nenadoma je tu slovo,
ko še zadnjič kot razred skupaj smo.

Zato nekaj besed o našem tem razredu,
v katerem problemov več je, kot se zdi.
A še vedno skupaj se družimo
in za svoje pravice se borimo.

Kot vedno za vse smo krivi mi,
ker pač naši "pobi" imajo vročo kri.
Zato večkrat na slabem so glas,
četudi nič se ni zgodilo.

Kot veste, deklet nas je le pet,
Zato o nas ne izgubljam besed.
Žal nam nikoli ni bilo,
da v razredu tem pristale smo.

S tovarišem prava smo ekipa,
zato ne loči nas nobena sila.
Veliko smo skupaj doživeli
in se vedno carsko smo imeli.

Včasih "ga lomimo"
in tovarišu skrbi nakopljemo.
Razred takšen kot je naš,
obstaja le ENKRAT in je UNIKATI!

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ - 2005 - 2006

Šoštanjski devetošolci predali ključ

V sredo, 14. 6. 2006, je napočil dan, ki so ga učenci 8. razredov OŠ Šoštanj težko pričakovali. Po četrti šolski uri se je namreč začela tradicionalna predaja ključa, pri kateri generacija zadnjih razredov preda ključ "šolskih vrat" naslednji generaciji.

Foto: Arhiv

Za tekmovalce (iz vsakega razreda po 2 fanta in 2 dekleti) je bilo lepo poskrbljeno, saj jih tokrat nismo preveč mučili. Dodobra so se lahko naplesali in napeli, pokazati pa so morali marsikakšno spretnost pri zabavnih družabnih igrah - dekleta tako niso ostala lačna, saj so morala pojediti banane, ki so jih fantje držali med kolena, fantje pa so dobili nove pričeske, narejene iz jajc in moke. Ker je bilo na našem šolskem igrišču, kjer se je prireditev odvijala, ta dan neznansko vroče, smo poskrbeli, da so se lahko tekmovalci tudi slekli in odvrgli odvečna oblačila, iz katerih so potem sestavili kar se da dolgo verigo. Vsi smo se neznansko zabavali. Skupni zmagovalci so postali učenci 8. a razreda in za eno leto prevzeli delo šolskih ključarjev. Za nagrado so prejeli domiselno povezana ključa bivših šoštanjskih šol, enega modre in drugega rumene barve. Za konec je cel zmagovalni razred še prijazno počistil prizorišče, nam, devetošolcem, pa je resnično ostalo le še zadnje dejanje - zaključna valeta naslednji dan.

Državno srečanje mladih raziskovalcev

V petek, 2. junija 2006, smo se Urška Aplinc, Vesna Turinek in Vesna Panič, učenke 8. c razreda, ter Marko Potočnik, Špela Savič in Anja Hrastnik, učenci 9. b razreda, skupaj z mladimi raziskovalci za razvoj Šaleške doline in njihovimi mentorji odpravili na Državno srečanje mladih raziskovalcev 2006 v Mursko Soboto.

Vožnja tja je potekala mirno, saj smo vsi v mislih ponavljali svoj tekst za predstavitev raziskovalne naloge in upali, da ne bomo česa pozabili. Po prihodu in zabavnem uvodu se je začelo zares in predstavili smo svoje raziskovalne naloge po različnih področjih. Vseh je bilo kar 225, od tega 21 nalog iz gibanja Mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline, iz naše šole, OŠ Šoštanj, 2 nalogi. Po predstavitvi smo vsi olajšani in brez

Foto: Arhiv

skrbi odšli na kosilo, potem pa nemudoma pred učilnice, da izvemo rezultate. Izvedeli smo, da sta obe raziskovalni nalogi naše šole, »Ali so res tako drugačni?« in »Spomini na kašče še živijo - kulturna dediščina kot vrednota v okolici Šoštanja«, prejeli srebrno priznanje. Po trenutnem razočaranju zaradi srebrnih sovic smo še malce poklepetali, se fotografirali ter odpravili na avtobus. V vožnji nazaj smo vsi uživali, saj ni manjkalo smeha in zabave.

Vsi smo enotni, da smo preživeli lep dan in trdno smo prepričani, da bomo z raziskovanjem še nadaljevali.

Vesna Panič, 8. c, OŠ Šoštanj

Uspela plesna prireditev v Topolšici

21. junija so ob prihodu poletja in zaključku šolskega leta v Topolšici organizirali plesni dogodek, na katerem so sodelovale Topolške mažoretke in osnovna šola Topolšica, pri prireditvi pa je pomagalo Društvo prijateljev mladine Topolšica.

Foto: Marija Lebar

Prireditev je potekala v kinodvorani v Topolšici in številni zadovoljni obiskovalci so bili znak, da je bil dogodek res dobrodošel in uspešen. Zato organizatorji razmišljajo o tem, da bi postala predstava stalna.

Kako zelo živi kraj s turizmom, je dokaz skupina šolarjev osnovne šole Topolšica, ki so sodelovali na tekmovanju Turizmu pomaga lastna glava in postali državni prvaki. Delček tega programa so prikazali tudi na omenjeni prireditvi.

Topolške mažoretke so v tem šolskem letu pod mentorstvom Urške Drev delale zelo intenzivno. Prvič je bilo zanimanje za tovrstno dejavnost tolikšno, da so v februarju ustanovili še mlajšo skupino. Članice so šolarke od prvega do petega razreda osnovne šole in niso samo Topolščanke, prihajajo tudi od drugod. Ker se

jim želi pridružiti še več deklic, razmišljajo o tem, da bodo jeseni oblikovali še eno skupino mlajših mažoretk.

Sicer pa mažoretke nastopajo na raznih prireditvah kot so občni zbori domačih društev, Koncert Roberta Goličnika, Pustni karneval, Cvetlični sejem v Velenju, letos avgusta pa se bodo udeležile srečanja v Vitanju, nam je povedala predsednica Društva prijateljev mladine Topolšica Melita Mešl.

Marija Lebar

Odličnjaki na obisku

Župan občine Šmartno ob Paki Alojz Podgoršek je povabil na obisk učence, ki zaključujejo deveti razred osnovne šole z odličnim uspehom. Izkazalo pa se je, da je bilo vseh deset učencev, ki so ga obiskali, odličnih prav vsa leta osnovnega šolanja.

Foto: Marija Lebar

Seveda se v majhnem kraju, kot je Šmartno ob Paki, ljudje med seboj poznajo. Tako tudi župan pozna šolarje ali pa vsaj njihove starše in čeprav je bil gostitelj sproščen, so bili obiskovalci bolj molčeči in v rahli zadregi. Ravnatelj, ki je skupaj z dvema učiteljicama odličnjake spremljal na obisku, je povedal, da niso vedno tako zadržani in znajo biti prav radoživi.

Alojz Podgoršek je odličnjake obdaril s knjigo Vstop v poslovni svet in zatrdil, da je v njej veliko napotkov, ki jim bodo prišli prav ob različnih priložnostih. Dejal je, da ima trenutno občina Šmartno ob Paki kar 110 študentov, kar je obet za boljšo bodočnost kraja, če se bo vsaj del teh po končanem študiju vrnil v domačo občino. Kajti izobrazba je gonilo napredka. Povedal je, da se v Šmartnem lahko pohvalijo tudi z zlatimi maturanti. Povabil je svoje mlade obiskovalce, naj se obrnejo na službe na občini, če bodo naleleti na določene probleme. Poskušali jih bodo skupaj razrešiti. Sicer pa na občini omogočajo svojim dijakom in študentom tudi počitniško prakso in jim tako pomagajo.

Odličnjaki so se predstavili in vsak je povedal, kam namerava po osnovni šoli in kakšne so njegove zamisli o poklicni karieri. Večina se jih je odločila za šolanje na gimnazijah. Podgoršek je menil, da pri študiju ne bodo imeli težav glede na to, da so bili vseh devet let odlični.

Ravnatelj osnovne šole Šmartno ob Paki Bojan Juras je povedal, da v naslednjem letu število odličnjakov ne bo tako veliko, kot letos. Sledila je manjša pogostitev in seveda obvezna skupinska slika, ki jo lahko vidite.

Marija Lebar

Ugotavljanje površin

Ugotavljanje površin s pomočjo aeroposnetkov in računalnika uspešno nadomešča zamudno ugotavljanje površin na terenu. Ker pa vsega ni mogoče izmeriti na ta način, je zlasti pri izmeri opravljenih gojitvenih del v gozdovih še vedno v uporabi izmera površin na terenu. Izmera površin je pomembna, ker je osnova izplačilom državnih spodbud za opravljena dela lastnikom gozdov, enako je tudi pri kmetijskih subvencijah. Pri ugotavljanju površin tako na karti kot na terenu je potrebno vedeti:

Čitanje kartografskih meril

Vsi lastniki gozdov imajo doma različne posestne in zemljiške karte. Te so narisane v različnih merilih. Da bi znali prenesti razdalje iz karte na teren, oziroma iz terena na karto, si oglejmo ključ za čitanje najpogostejših meril:

Merilo	1 cm na karti je v naravi m	1 cm ² na karti je v naravi ha
1:1000	10	0,01
1:2880	28,8	0,083
1:5000	50	0,25
1:10000	100	1,00

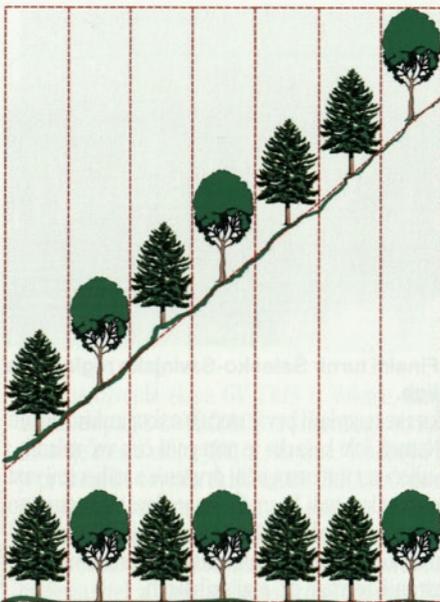
Preračunavanje poševno merjenih dolžin v vodoravne.

Ravninskih predelov je pri nas zelo malo. Zlasti gozdovi so odrinjeni na bolj strma zemljišča. Ko pa ugotavljamo površino zemljišča, jo vedno preračunamo na vodoravno površino! Celoten sistem državnih izplačil lastnikom kmetijskih površin in gozdov upošteva vodoravne površine. V kolikor bi upoštevali poševne razdalje bi bile površine naših kmetij na najbolj strmih terenih tudi do 30 % večje, običajno pa razlike niso tako velike. Dejstvo je, da na nagnjenem terenu, kjer je razdalja večja ne more rasti nič več dreves kot na ravnem terenu. Oglejmo si primer:

Za preračunavanje poševno merjenih dolžin v vodoravne obstajajo določeni faktorji, v stopinjah oziroma v procentih naklona:

%	stopinje	faktor
1	0,34	1,0000
10	5,34	0,9950
20	11,19	0,9806
40	21,48	0,9285
80	38,40	0,7809
100	45,00	0,7071

Razlaga: Poševna razdalja dveh točk na zemljišču s padcem 40 % oziroma 21,480 je bila izmerjena 90,52 m. Če jo želimo preračunati v vodoravno razdaljo, jo pomnožimo z faktorjem 0,9285 in dobimo razdaljo 84,04 m.

Razlaga: Poševna razdalja dveh točk na zemljišču s padcem 40 % oziroma 21,480 je bila izmerjena 90,52 m. Če jo želimo preračunati v vodoravno razdaljo, jo pomnožimo z faktorjem 0,9285 in dobimo razdaljo 84,04 m.

Ta prispevek je bil napisan v želji, da bi lastniki kmetijskih zemljišč in gozdov bolje razumeli, zakaj so v mnogih primerih izmerjene površine manjše, kot so na pogled in da bi ti podatki komu prišli prav tudi v praksi.

Marko Arnič

Javni forum v Nazarjah

Gozdovi za prihodnost

Ob tednu gozdov je Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) v sredo, 7. junija, v Kulturnem domu v Nazarjah priredil javni forum, na katerem so predstavili Nacionalni gozdni program in javno razpravo o tej temi.

Po uvodnem govoru Maksimiljana Mohoriča z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je naslovno temo predstavil Vid Preložnik z Zavoda za gozdove Slovenije.

Nacionalni programi nastajajo na osnovi ministrskih konferenc o vlogi gozdov v Evropi. Namen je, da se v proces z ozaveščanjem in popularizacijo vključi čim širši krog prebivalcev, saj je gozd vitalnega pomena za vse.

Po končanem predavanju se je razvila razprava, ki bi jo lahko razdelili v tri sklope in sicer okoljski vidik, gospodarski vidik in družbeni vidik. Pod okoljski vidik sodijo nekateri predlogi kot so izgradnja lesenih jezov na manjših potokih, kar bo ključ do poplavne varnosti in tudi sicer sonaravno urejanje vodotokov v gorah in gozdovih. Pomembno je ob vodotokih osnovati zeleni pas, še bolj poudariti vlogo gozdov pri urejanju vodnih režimov - tako imenovano hidrološko funkcijo. Zaustaviti je potrebno zaraščanje krajine, kjer gozdovi že prevladujejo in ga spodbujati tam, kjer jih zaradi nesmotrne rabe ni dovolj (Prekmurje) in to povzroča probleme z vodo. Finančno bi bilo

potrebno ovrednotiti zlasti turistično in hidrološko funkcijo gozda in vzpostaviti trženje obeh. To bi potem predstavljalo vir za vlaganja v gozdove.

Z gospodarskega stališča je potrebno povečati učinkovitost povezovanja lastnikov, obveščati in izobraževati lastnike o najrazličnejši zakonodaji, dosledno preprečevati črne gradnje gozdnih vlak, skrajšati roke za izplačilo spodbud.

Foto: Marija Lebar

Družbeni vidik: povečati bi bilo treba število zaposlenih v javni gozdarski službi, povečati pristojnosti gorske straže, nujno urediti stihijo na področju prometa v naravnem okolju in zaostri kaznovno politiko (odvzem vozila) vsaj na področju Natura 2000.

Maksimiljan Mohorič (MKGP) je pogrešal udeležbo predstavnikov Kmetijsko gozdarske zbornice, ribičev, lovcev, turističnih delavcev in večje število lastnikov gozdov. Gozd je s produkcijo kisika in uravnavanjem vode za naše preživetje nujno potreben, zato se stanje naših gozdov tiče vseh nas.

Marija Lebar

Kozja družina

Pomlad je s sabo prinesla mnogo novih življenj. Najprej so se s številčnim kozjim naraščanjem lahko pohvalili pri družini Hriberšek iz Pristave. Njihova koza Pikica je povrgla tri razigrane kozličke. Še bolj veseli pa so bili

Foto: A. Grudnik

Menda so četverčki pri kozah redki, kar pa za Mehovo Miško očitno ne drži.

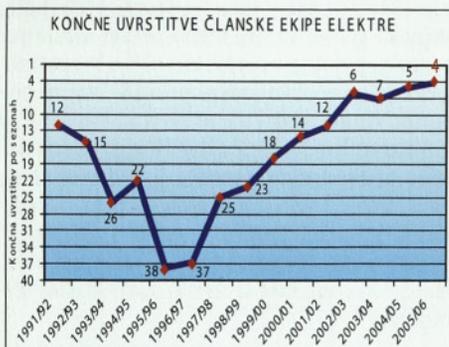
Ostrovršniki iz Gaberka, ko je njihova koza Miška povrgla četverčke. Miška že nekaj let razveseljuje Ostrovršnike s svojim številčnim leglom. V nekaj letih je kar trikrat povrgla četverčke, enkrat trojčke in dvakrat dvojčke. Ob tem pa ne gre zanemariti dejstva, da je Hriberškovici kozi Pikici Ostrovršnikova koza Miška mama. Morda tudi v tem primeru velja tisti pregovor, ki pravi, da jabolko ne pade daleč od drevesa.

A. Grudnik

Novice iz košarkarskega kluba Elektra

Največji uspeh v zgodovini kluba

Članska ekipa Košarkarskega kluba Elektra je pod vodstvom trenerja Dušana Hauptmana in pomočnika trenerja Boruta Cerarja ter z novim imenom Elektra Esotech v sezoni 2005/06 dosegla največji uspeh v skoraj 60-letni zgodovini kluba! Po zaključku tekem v državnem prvenstvu 2005/06 je članska ekipa osvojila 4. mesto med vsemi ekipami v Sloveniji ter se tako prvič uvrstila v polfinale državnega prvenstva. V polfinalu se je pomerila z močno ekipo Geoplin Slovan, ki v rednem delu državnega prvenstva ni nikoli izgubila. Tudi zaradi poškodb nekaterih igralcev Elektre Esotech je Geoplin Slovan v polfinalu dvakrat zmagal in se tako uvrstil v finale državnega prvenstva.

Pregled končnih uvrstitev članske ekipe Elektre od osamosvojitve Slovenije do danes.

Mlajše selekcije

Košarkarski klub Elektra se ponaša z zelo dolgo tradicijo kakovostnega in uspešnega dela z mladimi. Vsako leto se trudimo pritegniti čim večje število mladih ter jim omogočiti športno udejstvovanje pod strokovnim vodstvom. Tako smo v letošnji sezoni v sistem rednega treniranja vključili od 170 do 180 otrok v 14 vadbenih skupinah, ki so jih vodili ustrezno usposobljeni trenerji, strokovnjaki.

V pretekli sezoni smo prvič uvedli dve skupini, imenovani Mala šola košarke, kjer trenirajo fantje, stari 4 do 8 let. Poudarek je na športnih aktivnostih in v okviru tega tudi na košarki, ki je seveda prilagojena tej starostni skupini (manjše žoge in nižji koši).

V okviru osnovnih šol v Šaleški dolini smo oblikovali kar 5 ekip, katere imenujemo »šola košarke«.

Ekipa mlajših pionirjev.

Foto: Duško Supič

Finalni turnir Šaleško-Savinjske regionalne lige.

kjer se najmlajši prvič srečajo s skupinskim delom. Namen šole košarke je pritegniti čim več mladih z »ulice« ter jim omogočiti druženje z njihovimi vrstniki kakor tudi kasnejše napredovanje v skupino, imenovano mlajši pionirji, kjer mladi že izpopolnjujejo svoje znanje in ga lahko pokažejo v organiziranih tekmah oz. regijskih ligah.

Višje ko gremo po lestvici vadbenih skupin, višji je nivo treniranja in več je organiziranih tekem. Če imajo mladi v šoli košarke na voljo 1 uro tedensko, imajo kadeti in mladinci na voljo 15 ur tedensko izpopolnjevanje svoje košarkarske znanje. Pri tem ključno vlogo igra strokovni kader, ki si svoje znanje redno izpopolnjuje na državnih in internih seminarjih.

Vse ekipe mlajših selekcij kluba so se predstavile na prireditvi Dan Elektre, ki je bila januarja letos izvedena drugič in je odlično uspela. Igralci, razvrščeni po ekipah, so se pomerili med sabo in vodstvu kluba, gledalcem ter svojim staršem pokazali, kaj so se naučili.

Prav tako smo v klubu prvič uspešno organizirali dva nivoja regionalnih lig. Enega za dečke, rojene 1992 in mlajše, ter drugega za dečke, rojene 1994 in mlajše. Imenovali smo jo Šaleško-Savinjska regionalna liga. Ekipa se si skozi sistem tekmovanja priigrane nastop na finalnem turnirju, kjer so najboljši dobili tudi priznanja.

Vseh teh uspehov pa se ne bi mogli veseliti, če v sredini, v kateri delamo, ne bi našli na nesebično in prostovoljno pomoč posameznikov in mnogih podjetij ter drugih organizacij. Izkoriščamo priložnost in se jim zahvaljujemo, še posebej pa vsem staršem naših mladih igralcev, ki nosijo glavno breme vseh obveznosti, ki jih prinaša redno treniranje košarke. Zahvaljujemo se tudi vsem trenerjem in učiteljem športne vzgoje na osnovnih šolah, ravnateljem in tudi vsem sponzorjem, ki s svojimi prispevki sploh omogočajo, da lahko skrivnosti košarke in športni duh vnašamo med naše mlade igralce.

Članska ekipa Elektra Esotech v prihodnji sezoni

Novi trener Košarkarskega kluba Elektra je Bojan Lazič, ki je svoje znanje izpopolnjeval najprej dve leti z mlajšimi kategorijami pri Slovanu, nato 4 leta kot pomočnik članski ekipi Geoplina Slovana, in sicer pri trenerjih Tomu Mahoriču, Ivanu Sunari in Juretu Zdovcu. V zadnjem letu dela pri Slovanu je bil tudi dobre tri mesece prvi trener članske ekipe Geoplin Slovan. Lansko poletje je bil pomočnik Anteju Perici v slovenski reprezentanci do 20 let, ki se je udeležila svetovnega prvenstva v Argentini. Zadnjo sezono pa je vodil ekipo Kraški zidar iz Sežane. Bojan Lazič je podpisal dveletno pogodbo o sodelo-

vanju s Košarkarskim klubom Elektra.

Delo pomočnika trenerja bo tudi v prihodnji sezoni še naprej opravljal domači trener Borut Cerar, ki je hkrati tudi trener mladincev in kadetov. Seveda pa ob tem ne smemo pozabiti tudi na kondicijskega trenerja Tineta Stainerja, fizioterapevta Vlada Pečnika, zdravnika Mira Vujasinoviča in sekretarja Duška Supiča. Vsi navedeni veliko pripomorejo k uspehom članske ekipe.

Od igralcev članske ekipe v sezoni 2005/06 so v klubu ostali: kapetan in organizator igre Miha Čmer, krilni center Srbojlob Nedeljčević, branilca Marjan Vidovič in Luka Dobovičnik ter organizator igre Žiga Mravljak. V prihodnji sezoni se bodo ekipi pridružili še nekateri obetavni mladi igralci iz mladinskih selekcij.

Foto: Duško Supič

Trener KK Elektra Bojan Lazič.

Po odhodu Saliha Nuhanoviča in Grega Malija v Pivovarno Laško ter Nika Ivanoviča v Srbijo, poskuša vodstvo kluba v člansko ekipo pritegniti nekatere kvalitetne slovenske igralce in s tem nadomestiti igralce, ki so odšli.

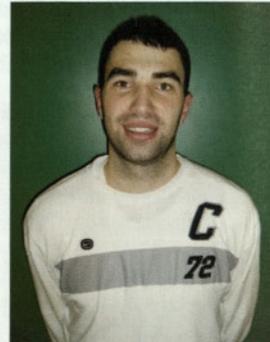
Tako bo prihodnji dve sezoni dres Elektre nosil 203 centimetre visoki Jernej Mihalič, ki je minulo sezono igral v Škofji Loki pri Loka kavi TCG. 21-letni Mihalič je športno pot začel v Unionu Olimpiji, katere barve je branil med leti 2001-2005. Nastopal je za člansko B ekipo tega kluba v I. B SKL. Lani je odšel na Gorenjsko, kjer je v dresu kavarjev odigral 31 tekem v Ligi UPC Telemach.

Poleg Mihaliča je nova okrepitev članske ekipe Blaž Ručigaj. Pred prihodom v Šoštanj je igral v Kemoplastu, Heliosu, Balkan Steelu, Triglavu in na Polzeli. Je pa dober znanec domačih navijačev, saj je nastopal za člansko ekipo kluba tudi v sezoni 2004/05.

Poleg teh dveh je ekipo okrepil še Sissoko Kabiné, mlad, temnopolti igralec iz afriške države Mali in s hrvaškim potnim listom. Perspektivni 19-letni igralec je visok kar 207 centimetrov in igra na poziciji krilnega centra. Izkušnje si je nabiral v klubih Bamako (Mali), KK Zagreb (CRO) in BC Boncourt (CH).

Okrepitev Jernej Mihalič.

Okrepitev Jernej Mihalič.

Veterani Elektre

Košarkarski klub Elektra ima že tretje leto veteransko sekcijo, ki jo večinoma sestavljajo bivši aktivni košarkarji Elektre. Člani sekcije imajo treninje dvakrat tedensko, občasno pa organizirajo oz. se udeležijo veteranskih turnirjev. Medse vabijo vse ljubitelje košarke, ki bi želeli redno in rekreativno trenirati košarko.

Veterani Elektre.

Dejavni so tudi v organizaciji turnirjev za veterane, saj vsako leto izvedejo vsaj dva.

Bilten Košarkarskega kluba Elektra 2005/06

Košarkarski klub Elektra je v najuspešnejši sezoni v zgodovini kluba – 4. mesto v državnem prvenstvu – dobil navdih za izdajo prvega biltena, ki na skoraj 30 straneh prikazuje vse uspehe, dosežke in dogodke, ki so zaznamovali sezono in tudi zgodovino kluba.

Sezona 2006/07

Igralci članske ekipe se bodo na prvem treningu v sezoni 2006/07 zbrali v torek, 1. avgusta, in se s pomočjo novega trenerja in njegovega pomočnika pričeli pripravljati na novo tekmovalno sezono v Ligi UPC Telemach, ki se bo pričela 14. oktobra.

V avgustu bodo z rednimi treningi pričeli tudi starejši igralci mladinskih selekcij, medtem ko bodo skupine dečkov in skupine šole košarke pričele s treningi v začetku novega šolskega leta.

Vse novice in obvestila Košarkarskega kluba Elektra lahko spremljate na spletnih straneh: <http://www.kk-elektra.si>

Bojan Rotovnik in Duško Supič

Turnir - Zavodnje 2006

V športnem društvu Zavodnje je vedno zelo živahno, tudi ta vikend so preživeli na domačem športnem igrišču. Že četrto leto zapored, so organizirali dva turnirja za rekreativce. V soboto, 17.6.2006, je potekal turnir v malem nogometu in v nedeljo 18.6.2006, turnir v odbojki za mešane ekipe.

Na turnirju so sodelovale ekipe iz Črne na Koroškem, Šoštanja, Šmartnega ob Paki, Velenja in domače ekipe. Za osvojena prva tri mesta v malem nogometu in prva tri mesta v odbojki so bili podeljeni pokali, katere je sponzorirala Zavarovalna družba Adriatic Slovenica d.d. Prvo mesto v malem nogo-

metu je osvojila ekipa GV TRIS iz Velenje, drugo mesto ekipa GE COMMERCE iz Šmartnega ob Paki in tretje mesto ekipa JBT iz Florjana. V odbojki pa je prvo mesto osvojila ekipa CARE ČRNA iz Črne na Koroškem, drugo mesto domača ekipa iz Zavodnje in tretje mesto ekipa BAR URŠKA prav tako iz Črne na Koroškem. Tudi letos je bil podeljen pokal za najboljšega strelca, prejel ga je, že drugič zapored, Rok Jelen iz ekipe GV TRIS.

Turnirja sta bila lepo organizirana, potekala sta v lepem-sončnem vremenu ter v prijetnem navijaškem vzdušju, ki ga med domačini ne manjka.

Po mejah Lokovice

Športno društvo Lokovica že tradicionalno organizira pohod ob mejah Lokovice in to na dan državnosti. Lepa gesta, ki je pospremljena z veliko udeležbo in dobrodošlico domačinov, pohodnikom, ki na tak način tudi spoznavajo kraj. Kot že rečeno jih Lokovičani lepo sprejmejo, radodarnost in gostoljubje pa se tudi obrestujeta. Pri Ivanu Konovščeku (p.d. pri Anzu) so v preteklih letih poskrbeli, da krajanje niso pešali oni njih dalje lačni in žejni. Obložena miza jih je čakala tudi tokrat, presenečenje pa je prišlo s skupino. Umetnik Ljubo Melanšek je gospodarju in gospodinjici Ivanu in Zalki izročil kip, ki bo krasil njihov že tako lep vrt.

Male pozornosti, ki naredijo življenje srečnejše. Se strinjamo? (m)

Dve stotinki

V kolesarski ekipi Sava Kranj že tretje leto vozi Boštjan Rezman iz Gaberka. Čeprav je tudi v kolesarstvu precej navzoč trend, da štejejo le

prva tri mesta, je to po drugi strani zanesljivo eno tistih tekmovalj, kjer si prvak le težko sam izbore zmago. To se je zelo lepo videlo v letošnji dirki po Kranju, ko sta klubska tovariša Rezman in Kerkeze v bistvu »potegnila« Valterja Bončo do prvega mesta in pri tem seveda »zgorela« tako, da se z uvrstitvijo na tekmi nikakor ne moreta hvaliti, na dirki sami pa sta bila med dominantnimi kolesarji.

Vseeno pa je Boštjan letos zabeležil nekaj odličnih rezultatov. V mestni dirki za Veliko nagrado Zagreba je zmagal, na štiridnevni dirki »select tour« po avstrijski Štajerski s ciljem v Gracu je že na prvi etapi zasedel 2. mesto in ta rezultat branil in obranil vse štiri dni. Zato je z velikimi pričakovanji startal na letošnji dirki po Sloveniji, za katero so ga v klubu v lanski sezoni po krivici prikrajšali. Kljub velikemu motivu pa mu je v zaključnem vzponu tretje etape na Sveto goro nad Novo Gorico »crknil« menjalnik na kolesu, da je moral menjati kolo in si tako nakopal nepremostljivih 9 minut zaostanka. A kljub slabi volji že naslednji dan zopet pokazal, da se razvija v izvrstnega in trmastega »hribolazca«, saj je na Vršič pripeljal kot 14. ter tako zasedel skupno 21. mesto na letošnji slovenski pentlji.

Rezman »šlepa« Bončo v Jelenov klanec.

Garanje v Avstriji mu je prineslo 2. mesto.

Na Dan državnosti pa se je po dolenskih vijugah in klancih, po veliki vročini odvil cestno državno prvenstvo, ki je prineslo zadovoljstva zmagovalcu Juretu Golčerju, ki ga je na dirki po Sloveniji dvakrat premagal Tomaž Nose, na »domačem« terenu pa gledal Golčerja v hrbet.

Tekma je bila zahtevna Na zelo težki in selektivni progi v Gabrju in okolici (143 km) je šlo praktično na izpadanje, saj je bilo v vsakem krogu na progi manj tekmovalcev. V Elite kategoriji, kjer vozi Boštjan Rezman, je zaključilo 14, odstopil je tudi Valter Bonča, ki je vmes končal svojo bogato športno kariero. Boštjan pa je za tretjim Urošem Šilarjem, ki vozi za avstrijsko ekipo Swiag v ciljnem sprintu za ostal za pol kolesa oz. dve stotinki sekunde.

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
------	-------	-----	-----	----------

1. teden / JULIJ

sobota, 1.7.	razstava	Unicefov projekt: Posvoji punčko in reši otroka (razstava bo na ogled do 31.8.)	Knjižnica Šoštanj	Knjižnica Šoštanj
ponedeljek, 3.7.	košarka	Poletna mala šola košarke – za otroke od 5. do 10. leta starosti (poteka do 14. 7. od 15-17h vsak pon, sre in pet)	Telovadnica Partizan	Košarkarski klub Elektra
sreda, 5.7. ob 18:00	predstava	Ana Desetnica - predstava pouličnih gledališč	Trg svobode Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj

2. teden / JULIJ

sreda, 12.7. ob 8:00	pohodništvo	Izlet Tabor – Krvavica – Čemšeniška planina (lahka pot)	Savinjska dolina	Društvo upokojencev Šoštanj – pohodniška sekcija
nedelja, 16.7.	planinstvo	»VARNO V GORE« - skupni izlet šaleških planinskih društev	Karavanke	Planinsko društvo Šoštanj in PD Velenje, PD Vinska Gora
nedelja, 16.7. ob 15:00	turizem	12. Praznik žetve in kruha (z ansablom Slovenski zvoki)	Gasilski dom Gaberke	Prostovoljno gasilsko društvo Gaberke

3. teden / JULIJ

nedelja, 23.7. ob 10:30	kolesarstvo	10. Kolesarski vzpon: Topolšica - Zavodnje - Sleme	Hotel Vesna, Topolšica	KK Energija Velenje
--------------------------------	--------------------	---	------------------------	---------------------

4. teden / JULIJ

petek, 28.7. ob 15:00	koncert	Smallfest – glasbeni festival mladih	Prireditveni prostor ob Družmirskem jezeru	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 29.7. ob 15:00	koncert	Smallfest – glasbeni festival mladih	Prireditveni prostor ob Družmirskem jezeru	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 29.7. in nedelja	planinstvo	Planinski izlet na Kanjavec 2568 m in Lepo Špičje (zelo zahtevna označena pot)	Julijske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj

1. teden / AVGUST

petek, 4.8.	srečanje	Mednarodna mladinska izmenjava (poteka do 13.8.)	Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
--------------------	-----------------	--	---------	--------------------------

2. teden / AVGUST

sreda, 9.8. ob 8:00	pohodništvo	Izlet Trbovlje - Kum (lahka pot)	Zasavsko hribovje	Društvo upokojencev Šoštanj – pohodniška sekcija
nedelja, 13.8. ob 14:00	družabne igre	Srečanje športno-kulturnih društev občine Šoštanj	Dom krajanov v Florjanu	Športno kulturno društvo Mačji kamen

3. teden / AVGUST

Sobota, 19.8. ob 16:00	gasilstvo	23. tekmovanje starih ročnih in motornih brizgaln ter zabava z ansablom ČUKI	Gasilski dom Šoštanj	Prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj-mesto
sobota, 19.8. ob 18:00	planinstvo	Tabor mladih planincev (poteka do 26.8.)	Jezersko	Planinsko društvo Šoštanj in Planinsko društvo Velenje
nedelja, 20.8.	planinstvo	Planinski izlet na Kríževnik – Veliki vrh (zahtevna pot)	Kamniško – Savinjske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj

4. teden / AVGUST

sobota, 26.8.	turizem	Tradicionalno srečanje harmonikarjev samoukov	Letališče Lajše	Turistično društvo Lajše
----------------------	----------------	--	-----------------	--------------------------

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (kanal 34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.

KATEGORIJE PRIREDITEV:

šport

kultura

šolstvo

gospodarstvo

splošno

Policijsko poročilo za zadnje obdobje na območju Občine Šoštanj

Na področju javnega reda in miru naj omenim naslednje dogodke:

5. 5. 2006 smo dvakrat posredovali v Skornjem. Ugotovili smo, da je razgrajal pijan moški, ki je zmerjal sosede, sicer svoje sorodnike. Ker je po prvem odhodu policistov nadaljeval s kršitvijo, smo zoper njega odredili pridržanje do iztezanke. Srečevala pa se bo za oboje kršitvi zagovarjal na sodišču – oddalek za prekrške.

14. 5. 2006 smo posredovali v stanovanjski hiši v Skornem pri Šoštanju. Ugotovili smo, da je vpricho otrok razgrajal in razbil pijan oče. Za prekršek se bo zagovarjal na sodišču – oddalek za prekrške, o kršitvi pa bomo obvestili še Center za socialno delo.

28. 5. 2006 smo posredovali v gostišču Grebensak v Belih Vodah. Ugotovili smo, da je moški, sicer večkratni kršitelj iz Šoštanja, pretepel bive dekle in nato odšel v Šoštanj. Tu je znanca meral kamenje v okna in ga pozval k prepeu. Kršitelja smo nato izsledili doma, za oboje prekrška se bo zagovarjal na sodišču – oddalek za prekrške.

29. 5. 2006 smo posredovali še na Cesti talcev v Šoštanju. Na kraju smo ugotovili, da je kršitelj zmerjal in vpil na bivšo partnerko, zaradi česar se bo zagovarjal na sodišču – oddalek za prekrške.

6. 6. 2006 smo opravili zasedb prepovedane droge, in sicer pri zapuščenem objektu bolnišnice v Topolšici, kjer smo pri postopku mlajšemu moškemu zasegli dva zavilka s prepovedano drogo – marihuana.

8. 6. 2006 smo posredovali v stanovanjski hiši v Šentvidu nad Zavodnjami. Ugotovili smo, da sta se sprla in grozila odrasla brata, enemu izmed njiju pa je pomagala še mama.

Na področju kaznivih dejanj naj omenim nekaj dogodkov:

2. 5. 2006 smo obravnavali vliom v pisarno žage MAZEJ v Šoštanju. Pri ogledu smo ugotovili, da je storilec vzel dva računalnika in LCD monitor.

3. 5. 2006 smo ponovno obravnavali vliom v žago podjelja VEGRAD d. d. Ugotovili smo, da si je storilec pripravil prečno črpačko, vendar je ni vzel. Nato je vliomil še v poslovalne prostore najemnika prostorov in mu vzel motorno žago in več kosov različnega električnega orodja.

5. 5. 2006 smo sprejeli prijavo lastnikov podjelja VIČRAD d. o. o., da jim je nekdo v Skornem ukradel gradbeni oder in žago za razrez stropora v skupni vrednosti 800.000,00 SIT. Iste dne smo obravnavali še tatvino žlebov s cerkve Sveti križ v Belih Vodah. Pri ogledu smo ugotovili, da je storilec vzel bakrene žlebove v vrednosti 200.000,00 SIT.

10. 5. 2006 smo obravnavali vliom v žago podjelja CIGRAD d. o. o. v Topolšici. Pri ogledu smo ugotovili, da je storilec vzel šest motornih žag znamke Husqvarna in silih ter dva kolna brusilna stroja.

11. 5. 2006 smo obravnavali vliom v skladišče trgovine MERCATOR d. d. PE Gradnje na Trgu Lole Ribarja v Šoštanju. Pri ogledu smo ugotovili, da je storilec vzel dve vgradni sliko-keramični plošči znamk Candy in Whirlpool.

Nadalje smo obravnavali tatvino v poslovalnici Kerkove banke v Šoštanju. Ugotovili smo, da je storilec izkoristil nepazljivost zaposlenih in iz sprejemne pisarne vzel faks znamke Canon.

Zvečer pa smo obravnavali še poskus vlioma, in sicer ponovno v trgovino MERCATOR d. d. PE Gradnje v Šoštanju. Tokrat je varnostnik pri delanju zabil mlajšega moškega, sicer znanega povratnika, ki je na dveh mesih skušal priti v notranost, vendar mu to ni uspelo. Ker je pri begu padel in se lažje telesno poškodoval, smo ga najprej odpeljali v dežurno ambulanco ZD Velenje, nato pa smo zaradi zbiranja obvestil zoper njega odredili 6-urno policijsko pridržanje.

15. 5. 2006 smo obravnavali vliom v ograjeni prostor podjelja SUROVINA v Šoštanju. Pri ogledu smo ugotovili, da je storilec vzel kolno baktro.

Telega dne smo obravnavali tudi drzno tatvino v marketu TUŠ v Topolšici. Na kraju smo ugotovili, da je storilec izkoristil odsotnost prodajalke in iz registrske blagajne vzel 160.000 SIT. Da storilec kradajo vse po vrsti, je dokazal tudi storilec v Šoštanju, ko je v noči iz **18. 5. 2006** na 19. 5. 2006 na terasi slaščičarne MIŠ – MAŠ na Kajuhovi cesti ukradel razne že posajene rože.

16. 5. 2006 smo ponovno obravnavali tatvino žlebov s cerkve v Belih Vodah. Ugotovili smo, da je storilec snel in odpeljal več bakrenih žlebov.

18. 5. 2006 smo obravnavali vliom v priročno skladišče picerije GURMAN v Topolšici. Pri ogledu smo ugotovili, da je storilec vzel večjo količino alkoholnih in brezalkoholnih pijač.

21. 5. 2006 smo obravnavali tatvino izpred stanovanjske hiše v Florjanu. Ugotovili smo, da je storilec vzel odklenjeno gorško kolo znamke GI črne barve, vredno okoli 280.000 SIT.

29. 5. 2006 smo obravnavali vliom v kovinski zabojnik v tlevnu na Koroški cesti v Šoštanju. Pri ogledu smo ugotovili, da je storilec vzel več kosov električnega orodja, in sicer vrtilni stroji, akumulatorski vijačnik, kono brusilko in udarni vrtilnik.

3. 6. 2006 zvečer smo obravnavali tatvino iz podjelja SUROVINA v Šoštanju. Ugotovili smo, da sta dva mlajša moška temnejše polti ukradla okoli 300 kg aluminija.

6. 6. 2006 smo posredovali v bistriju BRODE v Gaberkah, kjer se je sprožila alarmna naprava. Na kraju smo ugotovili, da sta dva mlajša moška vzel 20 zavojčkov cigaret in menjalni denar ter se nato odpeljala z osebnim avtomobilom znamke Golf serija II, bele barve. Oba osumnjenca smo izsledili v bližini graščine v Hraslovcu, poleg pa tudi ukradene predmete. Predmete smo jima zasegli, oba osumnjenca zaradi zbiranja obvestil pridržali do 6 ur, zoper njiju pa bomo podali kazensko ovadbo na državno tožilstvo.

9. 6. 2006 smo obravnavali kaznivi dejavnosti lahke telesne poškodbe, prizadene z nožem, in poškodovanje stvari na Tekavčevi cesti v Šoštanju. Na kraju smo ugotovili, da je pri prepiru moški z žepnim nožem zabodl znanca v predel prsi in odšel s kraja. Preden je na kraj pripeljal reševalno vozilo, je poškodovan zaradi maščevanja poškodoval parkiran os. Avtomobil, last moškega, s katerim se je pripeljal storilec. Storišča smo zaradi zbiranja obvestil pridržali do 6 ur, zoper oboje pa bomo podali kazensko ovadbo na državno tožilstvo.

Podoba kulture

pripravila Milojka Kompri

Poetični Šoštanj(čan)

Stojan Špegel, slikar in pesnik ali pesnik in slikar, je s pesniško zbirko *Notranje pokrajine* dokazal, da kontinuirano nadaljuje svoj umetniški izraz tako v slikanju kot v literaturi. Predstavitve knjige, ki je izšla pri Zavodu za kulturo Šoštanj pod oznako *Lapis bellus*, je bila v Kulturnem domu Šoštanj 14. junija, kulturni dogodek pa so poleg avtorja oblikovali Joži Šalej, Sara Bajec in Katarina Koprivnikar. Ivo Stropnik, ki je poleg Ivana Dobnika pridal knjigi svoj zapis, je med drugim povedal:

V literarnoestetskem vrednotenju prinaša Špeglova poezija svež in do tiste mere izoblikovan umetniški izraz, da kritičnega bralca ne pušča hladnega oziroma ob njenem branju in razumevanju že lahko izreče kaj konkretnjšega, saj gre za poezijo z globlje disonantno distanco do sveta, torej s koloritom sodobne poezije, ki ima svojo poetično razsežnost in filozofijo ter je večinterpretativno zgovorna. Notranje pokrajine so tretja pesniška zbirka Stojana Špegla, ki je s pronicljivo pesniško besedo opozoril nase leta 1996 s prvencem Zmeraj kot prvokrat in dve leti kasneje z zbirko Špegel v ogledalu. Notranje pokrajine so barvita kulminacija sanj in refleksije, s katero nas Stojan Špegel vabi v svoj pesniški svet - med orošena zrcala časa, ki med nami - krhkimi in navidez trdnimi dušami - odsevajo ponotranjeno bližino.

Družina pesnika na predstavitvi zbirke *Notranje pokrajine*, ki jim jo je posvetil.

Stojanu so ob uspehu čestitali številni prijatelji in literarni sladokusci, dogodek pa se je primereno zaokrožil z druženjem v avli doma. Drugo leto sledi nadaljevanje knjige pesmi v knjigi *Notranje*

pokrajine - slike, ki bo izdana v sodelovanju z velenjsko Galerijo.

Knjiga je broširana na dobrih stotih straneh, z likovno oblikovano naslovnico in, poleg že prej omenjenih spremnih besed, še s kratkim zapisom o avtorju. Cena je 2900 sit, lahko pa jo kupite tudi pri Zavodu za kulturo v Šoštanju.

Samoizgon iz raja (Lučka Falk)

V začetku junija smo v Mestni galeriji Šoštanj odprli zanimivo razstavo slikarskih del Lučke Falk iz Maribora. Samoizgon iz raja je neke vrste delovni naslov, ki se je porodil na podlagi slikarskih del v tehniki akril na platno, a z močno sporočilnostjo. Motivi oziroma temeljno izhodišče njenega slikarstva so še vedno pokrajinski, čeprav jim je dodala nekaj portretov. Njeno slikarstvo nakazuje tudi življenjsko filozofijo: iskanje izhoda iz splošnih človeških in osebnih stisk in vrnitev k naravi, zato Lučka Falk slika nekakšen osebni vrt kot zmanjšanje univerzuma na eni strani, in vrt, ki je zavetje pred svetom. Na odprtju je kulturni program popestrila komorna kitarska skupina Glasbene šole Velenje pod vodstvom Monike Krajnc Štih, o slikarki in njenem delu pa je spregovoril Milan Pirker. Slikarka, ki svoj likovni izraz občasno dopolnjuje s pisanjem pesmi, je prepoznavna po svojem delu, kateremu se še intenzivneje posveča predvsem v zadnjem obdobju.

Ob odprtju je Zavod za kulturo Šoštanj izdal manjšo zloženko, na kateri je kritik Pirker zapisal:

Na tokratni razstavi v MG Šoštanj se mariborska slikarka in restavratorica Lučka Falk predstavlja s svojimi akrili na platnu. Temeljno izhodišče njenega slikarstva je še vedno krajina, čeprav je tej svoji osnovni slikarski preokupaciji dodala še nekaj portretov, ki kažejo na to, da je njen motivni in metierski diapazon mnogo širši in mnogo bolj raznolik, kot se pokaže pri površnem vpogledu v njeno ustvarjanje. Motivi krajin, cvetja, morski pejzaži in portreti njenih najbližjih njen slikarski svet opredeljujejo kot ekskluzivno osebne ...

Slikarkin motivni svet je pravzaprav realizacija rosseaujevskega načela, po katerem je edini izhod iz osebnih in splošnih človeških stisk »vrnitev k naravi«. Če smo že omenili otok kot simbol prvobitnega duhovnega središča, omenimo še, da je ta otok, kot pravi Chevalier, tudi »zatočišče, kjer se združujeta zavest in volja, da bi ušli naskokom podzavesti; pred visokimi oceanskimi valovi se človek zateče po pomoč na skalo«. Torej je Lučka Falk na otoku našla duhovno osrediščenje v vsakršnem smislu: človeškem in ustvarjalnem.

Barvitost je ena od temeljnih značilnosti in kvalitete tega slikarstva. Predvsem pa je potrebno izpostaviti, da sta posebej izstopajoči dve: modra in roza.

Modra je najbolj nesnovna barva, je barva odprtosti, medtem ko je roza barva regeneracije, večnega obnavljanja in preseganja smrti in končnosti. Tako slikarka tudi z barvo nadgrajuje zgolj površno vsečnost izbranih in

uslikanih motivov. Dalje jim torej panteistično transcendentalne poudarke, kar se ponovno navezuje na tezo o rajskosti podob, ki jih je ustvarila.

Lučka Falk je samonikla in prepoznavna slikarka, pri kateri je harmoničnost in, še enkrat zapišimo, »rajskost« njenih slikarskih stvaritev rezultat harmonične osebnosti, ki je v slikarstvu našla pravi medij, v katerem se samorealizira in z njim hkrati estetsko in etično bogati tudi nas.

Pridružite se samoizgonu v rajski vrt Lučke Falk vse do srede julija.

Zarja zopet navdušuje

Pihalni orkester Zarja je bil v juniju zelo aktiven. Ob prvi obletnici odprtja Doma za starejše občane v Horjulu pri Vrhniki, ki je v lasti družinskega podjetja Rednak iz Šoštanja, je PO Zarja pripravilo kratek koncertni program. Lepi zvoki koračnic so marsikateremu oskrbovancu privabili v oči solze sreče, nekateri pa so tudi zaplesali.

Dom je lep in v ponos lastnikom in vsem, ki v njem živijo. Razšli so se z željo, da se kmalu spet vidijo. Ker je ta dan občina Horjul praznovala občinski praznik, so godbeniki Zarje zaigrali nekaj koračnic tudi pred občinsko stavbo.

Foto: arhiv Zarje

Pot je člane Zarje vodila naprej, v Goriška brda, kjer je v programu prireditve ob prazniku česenj sodelovalo 16 domačih in tujih godb. Igrale so po vseh Brdih, torej v različnih krajih. Organizator je kraj Kojško dodelil Šoštanjčanom, predstavili pa so se s skoraj enournim programom. Koncert je bil paša za oči in ušesa, zato so domačini in obiskovalci prireditve nastop sprejeli zelo toplo. Polne mize dobrot, česenj in še dobra volja domačinov so koncert vtisnili v nepozaben spomin prav vsem godbenikom Zarje.

To pa ni bil edini koncert v Goriških brdih. Predstavili so se še na glavnem prireditvenem prostoru. Tudi tokrat je bil njihov nastop toplo sprejet, s tem pa so dobro predstavili mesto Šoštanj. Prav poseben dogodek pa je šele sledil - vse gostujoče godbe so v povorki krenile skozi mesto in več kot 500 godbenikov je skupaj zaigralo nekaj koračnic. Pogled na povorko je bil prav veličasten. Zato ni bilo treba dvakrat reči, da je organizator povabil PO Zarja tudi prihodnje leto. In povabila so bilo zelo veseli.

Po vrnitvi domov je Zarja zaigrala še ob 95-letnici mesta Šoštanj, tokrat v parku pred spomenikom Karla Destovnika Kajuha. Program je bil

glasbeno sester in zanimiv. Prejšnjo nedeljo pa so godbeniki sodelovali tudi na tradicionalnem srečanju godb v Spodnji Polskavi. V ponedeljek, 26. 06. 2006 pa so popestrili dan bolnikom bolnišnice Topolšica. Skratka, kljub poletni vročici Zarja ne počiva. Tudi zato, ker je lepo predstaviti skladbe, ki jih godbeniki naštudirajo med letom, koncerti na prostem pa so v poletnem času prav posebno doživetje.

(Z)

Hotenja 16

»P o kvaliteti prispevkov se lahko postavimo ob bok katerikoli podobni reviji v širšem slovenskem prostoru!« je ob predstavitvi nove, že šestnajste številke Hotenj, glasila Šaleškega literarnega društva, dejal urednik in eden od avtorjev, Peter Rezman. Najnovejšo, še »toplo« izdajo literarne bere naše doline so predstavili na velenjskem gradu v četrtek, 29. junija zvečer.

Prireditve ni mogla pokvariti niti nevihta, ki se je prav takrat razdivjala nad Šaleško dolino, niti prisilna »zatemnitev«, ko je zmanjkalo električnega toka, ki pa ni trajala dolgo. »Vesel sem in zelo presenečen, malo pa me daje tudi trema,« je dejal urednik, »saj takega števila obiskovalcev na predstavitvi Hotenj nismo pričakovali niti jih doslej nismo imeli.«

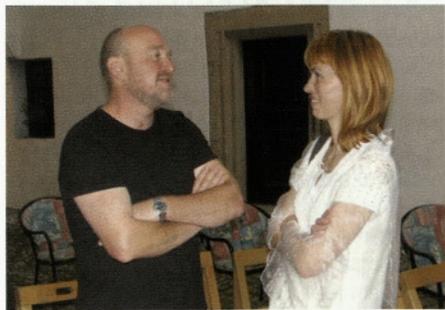

Foto: Marija Lebar

Avtorica likovne opreme zbornika Jerica Lebar in član uredniškega odbora Peter Rezman.

Uredniški odbor v sestavi Marjana Boruta, Milojka Komprej, Peter Rezman, Alenka Šalej in Tatjana Vidmar ni imel lahkega dela. Od enainpetdesetih avtorjev, kolikor se jih je odzvalo na razpis, so bila za objavo izbrana dela štiridesetih avtorjev. V posebni prilogi je dodan prvenec poezije avtorja Marka Ropa z naslovom Deček in konj, kar je nadaljevanje uredniške politike iz prejšnjih let, ki pa je lani (priloga), žal izostala. V njej omogočijo obetavnemu avtorju, ki še ni objavil samostojne edicije, da se lahko predstavi širši javnosti.

Letošnja Hotenja je urednik razdelil v štiri sklope in sicer Poezija, Proza, Hotenja in Pred koncem. Večino imen, ki so v letošnjih Hotenjih, smo srečevali že doslej. Jerica Lebar je tokrat namesto pesmi, kot prejšnja leta, prispevala vinjete in tako svojo poezijo naslikala s čopičem, kot je dejal urednik.

V uvodniku Rezman pravi, da je pri Hotenjih že od samega začetka, to je celih 27 let in da bo prej ko slej prišel čas in se bo »našla skupina mlajših in neujeljavljenih literatov, ki nam bo Hotenja spulila iz rok. In prav bi bilo!«

V uvodniku urednik omenja tudi pogovor z obetavnim pesnikom, ki ga je povabil k sodelovanju v Hotenjih, a je ta odklonil, rekoč, da je doživel prehudo izkušnjo drugje, ko so ga »znani« pesniki najprej povabili k sodelovanju v neki ediciji, kasneje pa ga prezrli. To ga je odvrnilo od objavljanja, ne pa tudi od pisanja, ugotavlja Rezman.

Že tako je ustvarjalec ranljiv, ko se postavi pred javnost s svojo intimo, s svojim pogledom na svet, ko takšni in drugačni kritiki niso prizanesljivi, ko kritizirajo tudi tisti, ki si sami ne upajo in ne zmorejo napisati ničesar.

A tega ta večer na velenjskem gradu ni bilo čutiti. Občuteno interpretirana dela, bolj odlomki, so odmevali od grajskih sten in so odmevali v dušah obiskovalcev. Za še lepše vzdušje so poskrbele s svojim petjem Majnice in kar težko se je bilo raziti.

Marija Lebar

Harmonikarji v Moravcih

Na drugem mednarodnem srečanju harmonikarjev, ki je potekalo v Moravskih Toplicah od 19. do 21. maja 2006, so lep uspeh beležili udeleženci iz Glasbene šole Velenje. V različnih kategorijah so dosegli prvo in druga mesta, tako da so se Zmago Štih, Primož Plaznik, Leopold Mikek kot solisti in Lucija Rožič ter Ajda Hribar iz Moravcev vračali več kot zadovoljni. Tudi sicer imajo o srečanju, ki ga organizira Društvo harmonikarjev Murska Sobota, same pohvale.

Foto: Arhiv

Učitelj harmonike Zmago Štih, ki je tudi sam tekmoval, je na tekmovanje prijavil Primoža Plaznika in Leopolda Mikeka, saj je kot njun učitelj videl v njiju pravi potencial. Lucija Rožič in Ajda Hribar sta v komorni zasedbi dobili 2. nagrado, 2. mesto. Dvanajstletni Primož Plaznik, ki je sicer sam občudovalec Slavka in Vilka Avsenika, je tekmoval v F kategoriji, ki je zahtevala odlično igranje Avsenikovih skladb. Primož je dosedel 2. nagrado, 2. mesto, pri tem pa je treba reči, da prva nagrada ni bila podeljena. Leopold Mikek je tekmoval v D kategoriji, starostna meja od 15. do 19. let, zabavna glasba. Tudi on se je na srečanje očitno zelo dobro pripravil, saj je dosegel 2. nagrado, 1. mesto, tekmovanje pa je potekalo v dveh etapah. Tudi tu 1. nagrada ni bila podeljena. Oba želita na glasbenem področju doseči čim več. Zmago Štih, ki v Šoštanju poučuje Primoža, v Nazarjah pa Leopolda, je dosegel odlične rezultate. 1. nagrada, 1. mesto v kategoriji E v dveh etapah in v močni konkurenci. S tem se potrjuje Zmagoava prava pot, saj deluje na profesionalni ravni, s svojim stilom in izredno kultiviranostjo. Zmago je

igral v obveznem delu, dela A. Piazzolla, L. Harta, L. Albeniza, P. Frossinija, v drugem delu pa zimelele melodije in pa šansone. Zmago tudi sicer sodeluje še pri nekaterih glasbenih skupinah.

Srečanje harmonikarjev in tekmovanje v zabavni glasbi je gotovo pomembno zaradi več stvari. Ohranja in dviguje se nivo igranja na harmoniki, ustvarjajo se poznanstva in izmenjujejo znanja. Ta pogumen projekt, ki je lani zagledal luč sveta in privabil 30 udeležencev, je letošnje število kar potrojil in s tem dokazal, da je društvo na pravi poti. Predsednik organizacijskega odbora in hkrati predsednik društva je Matej Zavec, svet tekmovanja je vodil Miran Flegar, strokovnemu odboru pa je predsedoval Dejan Prasl. Posamezne kategorije pa je ocenjevala različna žirija.

Poleg Slovenije so se srečanja udeležili tudi harmonikarji iz Hrvaške in Avstrije, tako da lahko malo šaljivo rečemo, da harmonika ne pozna meja.

Tapravi falotje, zmagovalci Vurberka

Na Vurberku so 17. 6. na tamkajšnjem festivalu Vurberk 2006 nagrado prejeli tudi fantje in dekleta ansambla Tapravi faloti, ki so iz naših krajev in delujejo v narodnozabavnih krogih že od leta 1999. Trdo delo se je obrestovalo. Prva nagrada občinstva in tretja nagrada za besedilo, ki ga je prispeval Ivan Sivec, je bila lepa potrditev, ki jo je zaokrožila tudi druga nagrada na Festivalu Marija Reka naslednji dan. Bil je zares lep in uspešen konec tedna, nam je vidno zadovoljen povedal šef ansambla Janko Stropnik. Nagrade jim dajejo novih moči za vnaprej, saj nameravajo oktobra letos predstaviti svoj prvi CD. Osem skladb se je že nabralo, do jeseni bo gotovo še kakšna.

Taprave falote sestavljajo Janko Stropnik, Uroš Stropnik, Boštjan Grabner, Mateja Podvratnik in od lani tudi Alenka Sinagajda. Glasbo jim delajo Borut Klavžar, Peter Fink, Bojan Logarič, besedila pa dostikrat prispevajo Ivan Sivec, Fanika Požek, Vera Šolinc, Vera Kumprej in Franc Ankers. Nekaj pa je tudi lastnih melodij, ki nastajajo z leti dela in zorenja.

Foto: arhiv Falotov

Fantje in dekleta so za pomoč hvaležni tudi Mitju Mastnaku in Romani Cafuta, zdaj pa se pripravljajo na predizbor za festival Števerjan.

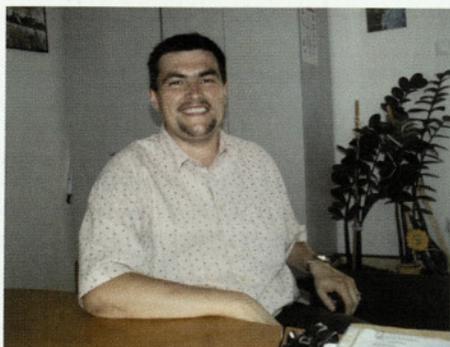
Vroče poletje jim ne jemlje diha, pravijo. Še z večjim veseljem bodo počeli to, kar delajo že zdaj. Pojejo in igrajo iz srca.

Pogovor z Jankom Babičem

Rad imam stare in mlade, najbolj pa iskrene ljudi.

Janko Babič je duhovnik, kaplan v Šoštanju. Ljudje ga poznamo po njegovi šaljivosti, farani še bolj po njegovih mašah, kjer je večkrat omenjal, da je cerkev kraj veselja. In je znal kar pokarati ljudi, če so se pri maši držali preveč resno.

Janko Babič veliko dela z mladimi in mislim, da otroci radi delajo z njim. Nepozabne so urice pri Svetem Križu, na izletih, oratoriju in še kje.

Janko Babič po petih letih v Šoštanju zdaj odhaja. Za župnika. Kaj naj mu rečemo v slovo?

Po moje le to, da ga bom(d) pogrešali. Da s(m)o ga imeli za svojega. In da ga naj za svojega vzamejo tudi druge. Ne bo jim žal.

Kaplan Janko, pomudiva najprej pri vprašanju vašega rojstva in otroštva.

Jaz sem pristen Štajerec, imam se za Štajerca, rojen sem v »totem Mariboru 7. 7. 1971 in bom letos dopolnil 35 let, pravijo da je to nekako pol življenjske poti. Prihajam iz družine, kjer mati in oče nista bila poročena, tako sem tudi edinec po mamini strani. Ker sem živel samo z mamo, sem bil nanjo zelo navezan. Živel pa sem v Slovenski Bistrici. Preizkusil sem se, kako je živeti bolj skromno, kajti moja mama je bila celo življenje podnajemnik, delala je cele dneve in ker se me sorodniki niso ravno veselili, sem živel v okolju starejših, pravil sem jim tete. Kasneje pa sem hodil na kmetijo, kjer je bila moja mati doma, in se poizkušal kot pastir, kar je bilo včasih kar malo komično, ker sem skupaj s sestrici pozabil na krave. Tam sem pridobil izkušnje z delom in spoznal način razmišljanja kmečkega življa. Res nisem čutil pomanjkanja, vendar so določene stvari, kot so lasten fotoaparat, radio ali računalnik, prišle v moje življenje šele potem, ko sem sam zaslužil.

Iz osnovne šole, ki ste jo obiskovali v Slovenski Bistrici ste se nato vpisali v srednjo šolo strojne smeri. Kakšen je bil odhod od doma in čemu je botrovala ta odločitev? Se niste že v začetku odločili za duhovniški poklic?

V prvem letniku srednje šole, vpisal sem se v strojno šolo, živel pa v semenišču, sem imel kar nekaj težav

zaradi tega, ker sem bil zelo navezan na mamo in sem jo lahko obiskoval samo vsake štirinajst dni. Odločitev, da bom duhovnik, je nastala že nekje v začetku osmega razreda. Želje so eno, uspeh pa spet drugo. V osnovni šoli so nam rekli, naj se fantje odločamo za moške poklice, deklice pa za ženske. Jaz sem se v nekem obdobju želel izsolati za policista. Vendar sem bil zavrnjen. Mogoče tudi zaradi vere. Nikoli nisem skrival, da sem veren. Na veterino pa ni šlo, ker nisem bil dovolj priden v šoli.

Kaj je potem prevladalo pri vaši odločitvi za ta poklic?

K moji odločitvi, da bi postal duhovnik, je verjetno malo pripomogel tudi kaplan v Slovenski Bistrici, Milan Strmšek, ki je zdaj župnik v Dramljah. Z mladimi je veliko delal in tako zbudil v meni željo, da bi mu bil nekoč podoben. Razen tega sem tudi sam izredno rad z mladimi. Najraje delam z mladinskimi skupinami. Rad sem tudi z bolnimi in osamljenimi. To sovпада z mojim novomašniškim geslom: Vera in luč in karkoli ste storili kateremu teh najmanjših, ste storili meni.

Pa vseeno predstaviva bralcem, kako poteka študij za duhovniški poklic oziroma kako ste študirali vi.

Moj študij je potekal preko strojne šole. Že v prvem letniku sem razmišljal, da bom težko prestopil na teologijo, ker so tam precej drugačni predmeti. Zato sem naredil triletno šolo, šel v vojsko in po vojski stopil v pripravljalni letnik. Tam smo imeli predmete, ki so bili potrebni za fakulteto. Filozofijo, tuj jezik, psihologijo ipd. Študij za duhovnika traja šest let. Prvi dve leti študija sem bil v Ljubljani, ker še vsega programa ni bilo v Mariboru. Tam je bil poudarek na filozofiji, latinščini, slovenščini ipd. Dobil sem tudi osnove iz svetega pisma ter se seznanil s cerkveno in posvetno zgodovino. Potem sem šel v tretji letnik v Maribor, kjer sem ostal do konca. Tu so nastopili predmeti, ki pomagajo pri razlaganju zakramentov. Če hočeš ljudem zakramente približati, jih moraš poznati in verjeti vanje. Nato je prišla teologija, nauk o Bogu, pa tudi katehetika, pridige in tako dalje. V petem letniku narediš diplomu. V šestem letniku, ki je pastoralni letnik, pa se učiš praktičnih reči: o pogrebih, porokah, krstih ... Konec šestega letnika je še ena zaključna naloga. Tako postaneš duhovnik, novomašnik.

Novo mašo ste imeli 12. julija 1998 v Slovenski Bistrici. Kje je bila vaša prva služba?

Prva moja služba je bila v Turnišču. Tam sem bil kaplan tri leta. Delo v Prekmurju je drugačno, ker je vse še bolj versko pogojeno. Vnesel sem kar nekaj sprememb, ker sem na nek način vesel duhovnik, veliko se smejem, tudi pri maši, kar je nekaterim čudno.

Prejste navedli ljudi in nekatere razloge, za

kaj ste postali duhovnik. Omenili ste tudi, da je imela mama mogoče drugačna pričakovanja.

Duhovnik sem postal zaradi sebe in zaradi tega, ker me je poklical Bog. Tudi ljubezen do mladih me je pritegnila. Če pa bi postal duhovnik zaradi ljudi, bi pa že najbrž zdavnaj pobegnil. Mama si je želela, da bi bil več z njo, vendar me je pri odločitvi vzpodbujala. Tudi ko sem iz semenišča pobegnil domov me je poslala nazaj z besedami: »Če nekaj obljubiš, moraš to tudi storiti.« Moja mama je zelo ponosna ženska. Kot sem rekel, mama ni bila ravno navdušena nad odločitvijo in bi si najbrž želela kakšne vnuke, vendar mi je vseskozi pomagala in jo globoko spoštujem. Bi pa mi stala ob strani, tudi če bi postal kaj drugega. Ko imam jaz rojstni dan, tudi njej kupim darilo, ker je navsezadnje to tudi njen praznik. Še zdaj imava skupne praznike, ki sva jih nekoč praznovala.

Torej ste bili tudi kdaj v dvomih glede vaše odločitve in načina življenja?

Ja, ne toliko v srednji šoli kot kasneje. V drugem letniku fakultete sem si zastavil vprašaj in sem bil pol leta tudi zunaj semenišča in veliko premišljeval. Ugotovil sem, da sem vseeno za duhovnika, zato sem nadaljeval začeto. Nato me je ravnatelj dal na preizkus. Mogoče tudi zato, ker nisem izhajal iz klasične krščanske družine. Drugo je bila moja narava, ker sem veseljak. Za eno leto me je dal v Ruše kot pomočnika duhovnikov. Pa sem vseeno postal duhovnik. In rad sem duhovnik. Če pa bi kdaj drugače mislil, bi pa izstopil. Toliko imam časti in ponosa.

Pa mislite, da je kaj tako močnega, da bi vam spremenilo življenje?

Jaz sem razumsko čustven človek. Se pa kdaj zaljubim. Sem duhovnik, pa se tudi zaljubim. To pomeni, da mi je kdo simpatičen in sem rad ob njem. Ne veš, kdaj te čustva udarijo. Če bi me zadelo takšno pravo čustvo ljubezni, bi težko skrival. In če bi našel takšno osebo, ki bi z mano prenašala posledice takšne odločitve, bi sledil srcu. Kajti to pomeni začeti znova, drugje, se infiltrirati v družbo. Drugače je, če si nekje mož in oče kot pa duhovnik. Tu je vprašanje močne ljubezni. Pri petinidesetih letih že moraš vedeti, kaj je ljubezen in kaj je zaljubljenost. Mogoče pa ima Bog še kakšne načrte z mano.

Kako sebe vidite nekoč?

Včasih sem bil sramežljiv. Prijatelje sem imel bolj v kasnejših letih zaradi prej omenjenega okolja. Bil pa sem tudi tih, bolj vase zaprt in sem imel težave z navezovanjem stikov. Bil sem tudi zelo zamerljiv. Prvo leto šolanja od doma sem se veliko premagoval, včasih tudi jokal. Po prvem letniku, ko sem šel na duhovne vaje s kaplanom, pa sem v sebi odkril smisel in dar za humor. Z njim sem laže premagoval težave. Odkril sem tudi, da imam dober spomin, orientacijo ter tudi

organizacijske sposobnosti. Tako sem malo pridobil na samozavesti.

In danes?

Sem malo drugačen duhovnik. Cerkev je zame kraj sreče, kraj, kjer ima svoj dom Bog in kamor naj bi ljudje hodili z veseljem. Zato so tudi moje maše bolj vesele. Vendar menim, da so me ljudje zdaj že navajeni in me ne gledajo čudno, če sem pri maši vesel. Jaz sem odprt za ljudi, če me kdo hoče spoznati, ni problema. Če komu naredim krivico, se opravičim. Sem pa odprt tudi za spravo in novosti.

Tudi oratorij smo v Šoštanju spoznali z vašim prihodom.

Jaz sem se z oratorijem srečal že pred sedemnajstimi leti, v Šoštanju pa sem ga uvedel, ko sem prišel. Otroci se ga udeležujejo že peto leto. To je posebna oblika druženja mladih, ki ga izvedemo med počitnicami. Res nam je lepo.

Verjamate v sveto pismo?

Sveto pismo je knjiga knjig. Absolutno verjamem vanj, tudi zaradi tega, ker so ga pisali ljudje, ki so bili navdihnjeni od Boga. Pisatelji svetega pisma so bili za zapisano pripravljeno dati svoja življenja in tudi tu vidim identiteto. Nič ne ni pripravljen dati življenja za laž, temveč za resnico.

Prej ste mimogrede omenili, da če bi postali duhovnik izključno zaradi ljudi, bi že zdavnaj zamenjali poklic, in da ste drugačen duhovnik.

Z leti sem postal malo »sekirantski« in me včasih prime želja, da bi zamenjal poklic. Priznam, da me včasih, ko gledam slike otrok svojih prijateljev ali so-

šolcev, prime, da bi imel otroka. Vem pa, da če bi ga imel, ga nikoli ne bi imel na skrivaj, temveč bi naredil vse, da bi imel otrok očeta. To pa pomeni, da bi potem moral zamenjati poklic. Eno je tudi gledanje na duhovnike. Včasih so gledali na duhovnika kot na strogega, resnega človeka. Jaz nisem tak. Včasih so šli ljudje k duhovniku, danes pa naj gre duhovnik k ljudem.

Najbolj pa me boli hudobija ljudi in to, da so v to hudobijo sposobni vpletati tudi mojo mamo. K sreči je mama razumna ženska, ki je marsikaj doživela in zelo z rezervo jemlje obrekovanja. Ljudem bi priporočil, naj se najprej prepričajo, če že želijo koga obtoževati. Težko je zaježiti govorice, najbolj pa boli, ker prihajajo od ljudi, ki so do mene na zunaj prijazni.

Kakšen vesel ali žalosten dogodek v tem času pri nas v Šoštanju?

Jaz imam veliko veselih dogodkov, imam pa tudi razočaranja, ki sem jih doživel v svojem poklicu, ki jih je sicer v vsakem poklicu nekaj. To je vse, kar imam reči o slabih izkušnjah. Dobrih je veliko. Delo z mladimi, obiski bolnih, nasmeh otroka, ki je šel k svetem obhajilu. Prijateljsko druženje na izletih in praznovanjih. Gasilska veselica in zdravica s farani.

Kaj pa dopust, ga duhovniki imate?

Duhovniki imamo tudi dopust, vendar ga jaz najraje preživljam v družbi mladih. Grem na morje ali v hribe. Mladi so fer. Kar velja za njih, velja tudi zame. Včasih pogrešam kakšne tri dni zase. Letos ga najbrž ne bo.

Zdaj je že znano in potrjeno, da zapuščate šoštanjko farno. Kam vas vodi pot? In kaj pričakujete?

V Šoštanju sem bil pet let. S prvim avgustom

2006 pa nastopim službo župnika pri sv. Antonu v Slovenskih goricah, v kraju Cerkvenjak. Ne vem, kaj me čaka, počakal bom, da bom tam, in si bom sam ustvaril mnenje. Me je pa malo strah, ker se bo moja odgovornost spremenila. Nisem pa obremenjen z materialnimi stvarmi in kaplani nimamo ravno veliko denarja. Lahko si kaj privoščim, ampak bolj na račun tega, da sem sam.

Upam, da me bodo ljudje v novi fari sprejeli, njihov prejšnji župnik je namreč zelo bolan in se ne bo vrnil.

O fari pa vem to, da je v bližini cerkve disko, tako da bom najprej predlagal, da naj si izolirajo prostore, da jih moja muzika ne bo motila.

No, če boste tako začeli življenje v novi fari, bodo najbrž kaj kmalu spoznali, da imajo vselega župnika.

Imate občutek, da so vas v Šoštanju sprejeli, glede na to, da sami pravite, da ste drugačni?

Včasih sem res imel občutek, da me niso razumeli. Pa bi me lahko vprašali. Kjer koli. Tudi v kegljišču, kamor sem hodil, so me kdaj povprašali o tem in onem. Koliko pa sem pustil sledi, pa je vprašanje za ljudi.

Od kod duhovnik, kot ste vi, črpa moč, razen iz vere?

V nasmejanih obrazih otrok ali prijazni gesti sočloveka. V malih utrinkih, ki te preplavijo, v iskrenosti. Jaz imam rad mlade in stare, predvsem pa iskrene ljudi.

Naj vam bo torej duhovniški poklic še vnaprej predvsem v veselje.

Prepričan sem, da ima Bog tudi tu načrte za mano.

Milojka Komprej

Naravovarstvena zveza Smrekovec

Zavzemi se za Smrekovec - zavzemi se zase

V Šoštanju so v ponedeljek, 5. junija, člani Naravovarstvene zveze Smrekovec in učenci treh šol z Ljubnega, iz Šoštanja, in Črne javnosti predstavili rezultate projekta izobraževanja o okolju Zavzemi se za Smrekovec in tako opomnili na svetovni dan okolja. V kulturnem domu so pripravili predstavo, ki je navdušila gledalce. Vsak obiskovalec je dobil tudi simbolično iz gline izdelano drevo.

S kulturnim programom so nastopili učenci, ki so tudi sicer vse leto sodelovali v projektu. V goste so povabili še člane Mladinskega pevskega zbora osnovne šole Šoštanj in učence Mlajšega godalnega orkestra Glasbene šole Fran Korun Koželjski iz Velenja. Osnovna šola Ljubno je sodelovala s pevsko točko o divjem petelinu, ki jo je odlično »odrepal« Urban Zamernik, zato je bil deležen glasnega aplavza. Besedilo za to točko sta prispevali Mateja in Bernarda Jeraj, glasbeno točko pa so prispevali tudi učenci Osnovne šole Črna na Koroškem.

Učenci OŠ Šoštanj so v dramskem prizorčku vse prisotne poučili o pomenu gibanja za neokrnjeno naravo. Občinstvu je spregovorila predsednica Naravovarstvene zveze Smrekovec Zofija Mazej Kukovič, ki je dejala, da Smrekovec poleg tega, da nam nudi zatočišče miru in tišine, nudi tudi tako neobhodno dobrino, kot sta čist zrak in pitna voda. Sama veliko potuje po svetu in lahko iz prve roke pove, da je zrak v mestih ponekod že tako onesnažen, da morajo ljudje nositi zaščitne maske. Eno

samo drevo lahko prečisti veliko kubičnih metrov zraka. Vode s Smrekovškega pogorja pa so neprecenljivo bogastvo. Ravno zato je pomembno, da se začne ozaveščanje o naši odvisnosti od neokrnjene narave in odgovornosti zanjo že pri mladih. Šoštanjski župan Milan Kopusar je prisotne pozdravil v imenu vseh treh županov in dejal, da se lokalne skupnosti na območju Smrekovca dobro zavedajo odgovornosti, ki jo imajo pri gospodarjenju s tem občutljivim prostorom. Žal je bilo to v ne tako daljni preteklosti zanemarjeno. Prepričan je, da se za uspe-

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

do Smrekovca ni bati, če se bo zanj zavzel vsak od nas, saj se bo tako v resnici zavzel tudi zase. Predstavili so krajši film, ki je prikazal delo šolarjev na projektu in njihovo videnje narave. V avli kulturnega doma je bila postavljena zanimiva razstava, prav tako njihovo delo, dobiti pa je bilo moč tudi razglednice z omenjeno tematiko. Učenci so med letom pisali domišljajske spise o tem, kakšen bo Smrekovec čez 20 let, in »izumili« vulkanske škrate. Žal, njihova vizija ni bila najbolj optimistična, saj je bila večina prepričanih, da pozidave s hoteli, gostilnami in turističnimi objekti, posledično pa tudi uničevanja narave, ne bo mogoče preprečiti. Nekatere šole so imele naravovarstvene krožke, nekatere pa so to temo ponudile kot izbirni predmet. Delo je potekalo s pomočjo mentoric Anice Pudgar iz OŠ Šoštanj, Vekoslave Klemenšek iz OŠ Ljubno in Virginije Špeh iz OŠ Črna na Koroškem. Vodja projekta, ki je delo tudi koordinirala, je Martina Pečnik iz Lepe Njive, članica NZ Smrekovec. Sodelujoči učenci so skupaj z gozdarji in mentoricami hodili na Smrekovec in odkrivali skrivnosti njegovih gozdov, kar jim je delo popestrilo in gotovo prispevalo k temu, da so se in se bodo še bolj trudili za ohranitev njegove neokrnjenosti.

Smrekovec zaradi vulkanskega izvora kamenin ponuja izredno biotsko pestrost in nekatere endemitske vrste rastlin, ki jih drugod ni. Vredno in nujno ga je varovati, zlasti v času, ko mu vse bolj grozi motoriziran promet in vandalsko obnašanje nekaterih obiskovalcev. Zato Naravovarstvena zveza še vedno vabi vsa zainteresirana društva, da se včlanijo v njihov vrste in se ji v teh naporih pridružijo.

Marija Lebar

Mesto so ljudje

Bojan

Rotovnik

Bojan Rotovnik, ljubitelj planin in gora, aktivni član PD Šoštanj, predsednik Športne zveze Šoštanj, direktor Košarkarskega kluba Elektra, samostojni podjetnik z izobrazbo informatika in popotnik je najkrajši opis tega mladega ustvarjalnega človeka. Moj današnji sogovornik z veseljem opravlja vse te naloge. O svojem delu in življenju pri tridesetih ima veliko povedati, vendar sem napisal samo tisto, kar lahko spravim v okvir Lista.

Od kod prihajaš, kje so tvoje korenine, kam sega tvoj najzgodnejši spomin?

Po mami prihajam iz Lokovice, po očetu iz Pesja. Prva leta življenja sem preživel v Velenju in še pred začetkom osnovne šole smo se preselili v Šoštanj pod »TEŠ-eve slapove«. Moj spomin sega najdlje k moji stari mami, k njeni hiši in trenutkom, ki sem jih tam preživel.

Kaj si rad počel kot otrok?

Imel sem nekaj prijateljev, s katerimi sem rad zahajal v bližnji gozd, kjer smo uživali v naravi. Pozimi smo se sankali, poleti pa se kopali na bazenu. Z enim od mojih prijateljev pa sva imela še en poseben hobi. Zbirala sva stare dokumente, ki so se nama zdeli nekaj posebnega in zanimivega. Že takrat sem imel torej opravka s »fascikli«.

Osnovna šola?

Prvih pet let sem hodil na celodnevno osnovno šolo Bibe Röcka v Šoštanju. Vsak dan smo bili v šoli tja do štirinajstih ali petnajstih in tako vse naloge ter učenja opravili v šoli. Ko si prišel domov, si bil prost. V višjih razredih pa nalog nismo več delali v šoli in zato so pri marsikom nastopile težave. Tudi sam sem nadaljeval z ustaljeno navado, da po šoli ni treba nič več delati. Kljub temu mi šola ni delal problemov.

Nadaljevanje?

Nadaljeval sem v srednji šoli za gostinstvo in turizem, kjer sem kmalu ugotovil, da to ni zame, a sem vztrajal zaradi dobre družbe. Po srednji šoli sem šel v Kranj na Fakulteto za organizacijske vede, smer organizacijska informatika. Šolanje sem zaključil z diplomom na višji stopnji, trenutno pa sem pred zaključkom diplome na visokošolski stopnji izrednega študija.

Kdo te je navdušil za hojo v planine in v gore?

Moja starša sta me navdušila za naravo. Kot sem že povedal, smo stanovali blizu gozda, kamor sem rad zahajal. Nekoč sva šla z mamom peš od doma v Šoštanju do Smrekovca, kjer sem dobil planinsko knjižico za zbiranje žigov ali tako imenovani Dnevnik slovenske planinske poti. Nekaj let sem pridno osvajal vrhove in tako zbiral žige, potem pa je sama od sebe prišla še ljubezen do gora, s tem pa tudi spremenjen način življenja in razmišljanja. Stric Pavle Gorše me je vsake osnovnošolske počitnice vzel s sabo na enotedensko planinarjenje, kjer sem dobil osnovno planinsko znanje in veliko izkušenj. Z njim sem doživel veliko lepih trenutkov in spoznal, da je lahko kljub slabemu vremenu v gorah izredno zanimivo.

Zanima me tvoja vloga v planinski organizaciji.

V drugem letniku srednje šole me je Planinsko društvo Šoštanj poslalo na vodniški tečaj. Opravil sem ga uspešno in pričel aktivno delovati v društvu kot načelnik mladinskega odseka, kjer v prvi polovici devetdesetih let skorajda ni bilo aktivnih mladih članov. Aktivnost je obrodila sadove, ko smo navdušili osnovnošolce in nekaj prijateljev ter tako povečali članstvo. Sedaj že več kot deset let delujem v društvu kot vodnik in opravljam različne funkcije. Leta 1995 sem se vključil v delo organov Planinske zveze Slovenije, kjer sem pridobil izkušnje in znanja, ki jih koristno uporabljam pri vseh organizacijskih aktivnostih.

Znan si po tem, da si bil predsednik PD Šoštanj ravno v letu 2004, ki je najbolj znamenovalo PD Šoštanj. Takrat je planinsko društvo praznovalo svojo 100. obletnico delovanja.

Po več letih aktivnega delovanja v društvu so mi člani društva marca 2003 zaupali dve leti vodenja PD Šoštanj, ki je s preko 300 člani in veliko aktivnosti eno izmed največjih v naši občini. Organizacija stote obletnice je bila zelo zahtevna naloga. Skozi vse leto se je odvijalo več kot dvajset različnih aktivnosti, ki so bile posvečene temu jubileju. Vse to ne bi bilo možno brez

širše podpore članstva in drugih ljubiteljev planinstva, ki so vložili veliko truda in časa za dobrobit delovanja društva in planinstva.

Znan si tudi po tem, da deluješ v Športni zvezi Šoštanj. Ali mi lahko poveš kaj o tem?

Leta 1999, ko so bile volitve novega upravnega odbora ŠZŠ, me je PD Šoštanj, ki je član Sportne zveze Šoštanj, predlagalo za člana upravnega odbora. Bil sem izvoljen in takratni predsednik zveze, Drago Skornšek, me je izbral za svojega podpredsednika. Leta 2005 sem bil na volilni skupščini izbran za predsednika Zveze in to funkcijo opravljam še danes. Pomembnejši projekti, ki jih izvajamo v zvezi, so: upravljanje doma TVD Partizan, izvajanje najmnogičnejše športne prireditve v občini Dnevi rekreacije in Podelitev priznanj najboljšim športnikom v občini za posamezno leto ter seveda povezovanje vseh dvajsetih športnih društev v zvezo.

Kakšno funkcijo opravljaš v Košarkarskem klubu Elektra?

Na moje prostovoljno delo v PD Šoštanj in Športni zvezi so postali pozorni tudi drugi. Leta 2004 so me povabili v KK Elektra, da bi sprejel funkcijo tehničnega vodje in kasneje direktorja kluba, kar sem še danes. Ta funkcija je združitev prostega časa in poklicnega dela in je zaradi odgovornosti in zahtevnosti tudi profesionalna.

Eden izmed vaših trenerjev je izjavil, da je KK Elektra najbolje organiziran košarkarski klub v državi. Je to res, ali je bila morda izjava le trenutni navdih?

KK Elektra ni bogat klub in zato poskušamo pomankanje finančnih sredstev nadoknaditi z dobrimi delovnimi pogoji in kvalitetno organizacijo kluba. Zasluga pripada upravi kluba, ki takšen način dela podpira, in vsem, ki operativno delamo v klubu.

Kot človeka te poznam, da vse svoje obljube vedno izpolniš. Bolje povedano, da si mož beseda. Ali se ti ne zdi, da je to včasih malce naporno za človeka?

Naporno predvsem zaradi tega, ker zaradi takšnega odnosa do profesionalnega in prostovoljnega dela trpi družina.

Z ženo Blanko sta ustvarila družino. Sin Tilen odrašča. Praviš, da te pogrešata?

Pogosto sem zdoma od jutra do večera, a ker večino dela opravljam v domačem kraju, je več priložnosti v dnevu, da se srečamo. Je pa že od rojstva sina Tilna

vsaka nedelja rezervirana za družinski dan, ki ga ob različnih aktivnostih praviloma vedno preživimo skupaj.

Kakšen je tvoj poklic, kaj počneš, da si zaslužiš za kruh?

Po poklicu sem informatik in organizator dela in takšno je tudi moje delovno področje, s katerim si zagotavljam eksistenco. V lastnem podjetju ATIM se ukvarjam z izdelavo spletnih strani, računalniškim svetovanjem in marketingom. Poleg tega opravljam funkcijo direktorja KK Elektra.

Tvoje zanimanje je vsestransko, si dober organizator. Ali meniš, da bi se ljudje morali več zanimati za različne stvari, da bi lahko bili uspešni v življenjskih situacijah?

Ljudje smo ustvarjeni za različne naloge. Kot organizatorja različnih aktivnosti v našem kraju pa me precej moti slaba udeležba oz. obiskavnost prireditelj, saj se v našem kraju veliko dogaja. Mnogi so nasprotnega mnenja in to so predvsem tisti, ki se nikoli ničesar ne lotijo oz. jih skoraj nikoli ni med obiskovalci prireditelj.

Bil si tudi popotnik. Sam si obiskal popolnoma zakotne dele Kitajske. S fotografij smo lahko videli, da si šel dlje kot na konec sveta. Nam lahko poveš kaj o teh izkušnjah?

V osnovni šoli me je učiteljica Razbornik - Kukovičič navdušila za potovanje v daljne kraje, predvsem v Azijo in tudi Evropo. Moja velika želja je bila obiskati Kitajsko, predvsem manj razvito podeželje. To željo sem uresničil oktobra leta 2000 s samostojnim enomesečnim potovanjem od Hongkonga do Pekinga. Svojo izključno prijetno potovanje sem predstavil na več predavanjih z diapozitivni ter ga v nekaj potopisih predstavil bralcem Lista. Kar koli počnem v prostem času, mora imeti v sebi nekaj neznanega, da lahko potem to raziskujem.

Računalnik in telefon sta tvoja obvezna spremljevalca. Nekdo je nekoč izjavil, da te je že enkrat videl, ne da bi govoril.

Znan sem po tem, da sem bolj zgovoren, čeprav žena Blanka meni drugače.

Ali bi lahko šlo danes brez teh sodobnih igračk?

Pridobitve sodobnega časa so v prvi vrsti namenjene olajšanju dela, čeprav ti jemljejo veliko časa, vendar hkrati dvigujejo produktivnost. Življenja si ne predstavljam brez računalnika, interneta in mobilnega telefona. Moje delovno življenje je takšno, ko pa sem na dopustu, poskušam te pridobitve modernega časa čim manj uporabljati.

Imaš poleg vsega še čas za kakšen svoj hobi, ki ga ne poznamo? Ali pa je še kje skrita kakšna želja, ustvarjalni izziv, ki bi ga rad izpolnil v prihodnosti?

V zadnjem času se drugim hobijem zavestno odrekam in poskušam čim več časa namenjati družini. A kljub temu se še najde občasno čas za rekreacijo, in sicer v zimskih mesecih odbojka, v toplejših mesecih pa plezanje na umetni steni v novi osnovni šoli ali v plezališču Florjan.

Ali naše mesto nudi pogoje za sodobno bivanje mlade družine? Ali je morda vse odvisno od človeka, ne glede na to, kje ta ustvarjalni posameznik živi?

Šoštanj je prijeten kraj za bivanje, saj ni prevelik in ne premajhen. Nudi vse osnovne funkcije, ki jih človek oz. družina potrebuje za normalno življenje. Poglešam predvsem večjo ponudbo storitvenih in trgovskih podjetij ter več možnosti za izgradnjo novih domov za mlade družine.

V imenu LISTA in v svojem imenu ti želim še veliko uspešno opravljenih delovnih nalog, mnogo pohodov v gore in potovanj v skrite dežele.

Jani Napotnik

Tedenski tabor v Belih Vodah

Vrtcu Šoštanj so se odločili, da bodo za svoje varovance višje stopnje, to je šestletne otroke, organizirali tedenski tabor. Glavna dejavnost se je odvijala v šoli v Belih Vodah, ki je za take aktivnosti zelo primerna. Tabor je trajal od petega do devetega junija, zaključili pa so ga z zabavno prireditvijo.

Kot je napisala ravnateljica vrtca Vesna Žerjav, je človek del družbenega okolja, v katerem raste, živi in dela. Da bi lahko otroci sodelovali z okoljem, vplivali nanj in ga pozneje tudi aktivno spreminjali, naj bi postopoma spoznavali bližnje in širše družbeno okolje.

V Kurikulumu za vrtce je v ciljih različnih dejavnosti zaznati priložnost za spodbujanje turističnih dejavnosti in projektov tudi v vsakdanu vrtca v krajevnem okolju

- Spoznavanje ožjega in širšega družbenega in kulturnega okolja ter seznanjanje s kulturo, tradicijo, zgodovino, običaji
- Doživljanje umetnosti kot dela družbenega, kulturnega in športnega življenja
- Spoznavanje vloge narave in čistega okolja v povezavi z gibanjem v naravi in kakovostjo življenja
- Omogočanje in spodbujanje gibalnih in turističnih dejavnosti otrok.

Otroci so v naravi skozi sproščeno igro razvijali svoje znanje, kreativnost, domišljijo, pridobili nova spoznanja in izkušnje, razne spretnosti in veščine. Takšno tedensko druženje prinese otroku zadovoljstvo in večjo samozavest. Za predšolske otroke je tabor velikega vzgojnega, izobraževalnega, zdravstvenega in socialnega pomena. Veselijo se, da gredo s prijatelji iz vrtca prvič sami od doma, da se učijo skrbeti sami zase in pomagati drugim, da postanejo samostojnejši, iznajdljivejši, vedoželjni.

Skozi različne ponujene aktivnosti, tudi ekološke, se srečujejo z osnovnimi naravnimi elementi, kot so voda, zemlja, zrak, rastline, živali, ljudje in običaji. V prijetnih aktivnostih otroci pridobivajo spoznanja in izkušnje o naravi in lepem ravnanju z njo.

Otroke so v Bele Vode dnevno vozili in teden je minil kar prehitro. Prišel je petek in zaključna prireditev. Ravnateljica Vesna Žerjav je številne starše, stare starše in ostale obiskovalce v kratkih besedah seznanila z dejavnostmi otrok med tednom, nato pa so v kulturnem programu nastopili kar sami otroci z vzgojiteljicami. Ker so tedenski tabor preživeli v naravi, je bil obisk Kekca, Pehte in Bedanca le še pika na i vsem čudovitim doživljajem, ki se v otroški spomin zapišejo za vse življenje in pomembno oblikujejo njegovo osebnost.

V času globalizacije, ko so tudi otroci dnevno izpostavljeni vplivom drugih kultur, je pomembno, da jim pokažemo naše korenine, zato so jih obiskali tudi člani folklorne skupine iz Šmartnega ob Paki in skupaj z otroki zaplesali.

Tudi Bedanec, o katerem otroci vedo marsikaj, jih je obiskal, pa se ga niso nič kaj bali. Zdel se je nekako prijazen, čeprav je nosil s seboj puško in ustreljeno (nagačeno) divjo raco. Pehta pa je obiskovalce pogostila z odličnim domačim kruhom in tako so bili vsi zadovoljni, še Kecek, ki je tokrat s pomočjo otrok le ušel Bedancu.

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Marija Lebar

Upokojenci se družijo - v Gaberkah in Ravnah / Foto: arhiv DU

Hudeji

Generacije Hudejevih že petindvajset let ohranja tradicijo družinskih srečanj. Rodbina, ki ima svoje korenine v Skornem nad Šoštanjem, na domačiji, kjer se po domače reče pri Kortnikovih, je bila že od začetka številčna. Kar devet otrok se je rodilo mami Mariji in sinu Martinu. Od doma so dobili v dar pridne roke in pošteno srce, ki bije tudi v Ajdovščini, Postojni, Ljubljani in Laškem ter Celju, nekateri pa so ostali blizu svojega doma. Njihovo drevo življenja, ki ga je izdelal Matej Skornšek, dobi vsako leto kakšno vejico, kar jih posebej razveseljuje. Od začetne številke trideset udeležnih se jih zdaj na pikniku zbere kar sto. Srečanja so pričeli pred leti, ko so se dobivali tudi na Peci, Slemenu in drugje, zadnja leta pa je priljubljeno kraj v Lokovici pri Šoštanju na tamkajšnjem igrišču.

Foto: Arhiv

Tudi minulo nedeljo se jih je tam zbralo veliko število in dan je minil v prijetnem klepetu ob glasbi, ob dobri hrani in tudi čestitkah za kakšen poseben dosežek ali jubilej. Takšno čestitko sta med drugim prejela tudi zlatoporočenca Ivan in Marica Hudej. Novega organizatorja za naslednje leto že imajo, letošnja Brane Hudej in Milena Četina pa sta se dobro odrezala. K uspešnosti srečanja pa so pripomogli pravzaprav vsi, ki jim je mar družinskih vezi. Ni čudno, da je Martin Hudej med drugim v kronologijo zapisala tudi tole misel:

*Od veselja in sreče je solzno oko,
življenje med nami je vedno lepo,
obilo spominov in lepih želja,
zaklad je največji,
kjer je ljubezen doma.*

Milojka Komprej

Gasilski pokal KS Gaberke

V nedeljo, 28. 5. 2006, dopoldne se je v lepem sončnem vremenu pred gasilskim domom Gaberke odvijalo gasilsko tekmovanje. Na startni listi je bilo prijavljenih kar 12 moških ekip, medtem ko le 3 ženske gasilske desetine. Pomerili so se v suhi vaji s hidrantom ter v raznoterostih. Najboljši čas pri moških ekipah je tako v suhi vaji (43,20 sekund) kot pri raznoterostih (20,30 sekund) dosegla ekipa PGD Oplotnica. Pri ženskah pa se je v obeh disciplinah najbolje odrezala ekipa PGD Polje, in sicer v suhi vaji s časom 46 sekund, v raznoterostih pa s časom 20,40 sekund. Po koncu napornega tekanja po vročem soncu sta tekmovalce v hladni senci čakali malica in osvežilna pijača. Ko so se tekmovalci in spremljevalci okrepčali, pa je

Stane Mlakar je z brentačo hitro »sklatil«
lonček iz stojala.

Foto: A. Grudnik

bil čas za podelitev zasluženih priznanj in pokalov. Diplome za dosežena mesta je podelil poveljnik PGD Gaberke Zvone Koželjnik. Pokale za prva tri mesta moških in ženskih desetini pa je podelil predsednik KS Gaberke Pavel Župevc.

Glavni nagradi za obe zmagovalni ekipi sta bila poleg pokalov za prva mesta še veličastna prehodna pokala. Zmagovalni moški ekipi PGD Oplotnica, ki je prehodni pokal osvojila že lani, ga je podelil Jože Jan. Pokal so tako lahko postavili nazaj na svoje staro mesto v vitrino, ki pa bo lahko postalo stalno, če bo ekipi še tretjič uspelo premagati konkurenco. Lanska zmagovalna ženska desetina PGD Gaberke pa je morala prehodni pokal oddati letošnjim zmagovalkam, gasilskim veterankam iz PGD Polje. Podelil jim ga je Franc Beg.

Podrobnejši rezultati:

- ženske ekipe: 1. mesto PGD Polje, 2. mesto PGD Gaberke, 3. mesto PGD Šoštanj mesto;
- moške ekipe: 1. mesto PGD Oplotnica, 2. mesto PGD Polje, 3. mesto PGD Šmartno ob Paki; naprej pa so se po vrsti razvrstili še: PGD Škale, PGD Matke, PGD Šoštanj mesto, PGD Jarše-Rodice, PGD Trnovlje, PGD Sveti Lovrenc, PGD Gaberke, PGD Šalek in PGD Velenje.

A. Grudnik

Poroka v Gaberkah

Nekdanji predsednik mladinskega društva Gaberke Jernej Heindl se je odločil, da ne bo več živel »na koruzi«. Zaprošil je svoje dekle Urško, če bi se poročila z njim, in privolila je. Po vasi se je kmalu razvedelo, da bodo sredi junija zazvonili poročni zvonovi. Gaberški fantje in dekleta so se začeli pomenkovati o tem, kako bi oba prijatelja in sokrajana poskušali odvrniti od te namere s tem, da bi jima zakonsko življenje prikazali v najslabši luči. Jernej je tako moral kar nekaj ur po vasi nositi težek križ, Urška pa je morala skrbeti za dojenčka,

Foto: A. Grudnik

voziti »fasngo« v samokolnici, zlikati srajco, posejati nekaj vrtnin ... A oba sta preizkus zelo dobro prestala in njuna namera je postala samo še bolj trdna. Vsa žareča od sreče sta se na skupni fantovščini in deklisčini s svojimi prijatelji zabavala dolgo v noč. Gaberški fantje so se organizirali tudi na njun poročni dan in jima kot spremstvo pomagali stopiti na skupno pot.

A. Grudnik

Leteti in leteti

Poseben sprejem in pristanek je zadnjo soboto v maju doživel Tona Mirnik, ko je na letališču v Lajšah pristal z letalom PO2, letnica izdelave 1937. Tako pilot kot letalo sta bila edinstvena in zanimiva, zato ni čudno, da so ju pričakali člani Aerokluba Gorenje, ki so svojemu letalskemu kolegu čestitali za pilotskega abrahama - petdeset let letenja in mu ob tem izrekli vse priznanje. Zaprisežen jadravec se je s prej omenjenim motornim letalom, ki je staro skoraj sedemdeset let, odpravil iz Slovenj Gradca do Lajš. Letalo je še starega kova, brez kabine, tako da je Mirnik za let uporabil tudi staro letalsko uniformo, ki vključuje tudi topel šal. Navdušeni pilot je sicer svoj jubilejni let opravil v nekoliko zamude ravno zaradi tega, ker je čakal na letalo, ki je bilo v obnovi. Skupaj sta potem res predstavlja nekaj posebnega, tako v zraku kot na tleh.

Anton Mirnik je Velenjčan, čeprav mu spomini

Foto: arhiv Aerokluba Gorenje

na otroška leta segajo na letališče Levec; v njegovi neposredni bližini je stanoval kot otrok. Od tam tudi ljubezen do letenja oziroma do jadranja, nekaj pa je k temu dodal tudi starejši brat pilot, znan pod imenom Haklc. Mirnik se časov jadranja v zraku spominja kot najlepših trenutkov svojega življenja, čeprav ga je poklicna pot vodila drugam in se je upokojil na Osnovni šoli Šalek kot učitelj tehničnega pouka. Kljub temu da ima tudi izpit za športnega pilota, je njegova ljubezen »jadrilca« in ga tudi tekmovalca niso zanimala. Kot sedemnajstletnik je dobil srebrno C značko, to pomeni 5 ur v zraku na 1000 m višine in 50 km poleta, kar mu še danes nekaj pomeni. Navdušenje ob petdesetih letih letenja je Mirnik slikovito ponazoril z mislijo, da je predvsem glavno biti v zraku in se boriti z vetrom.

Milojka Komprej

100 let od rojstva dr. Ljube Prenner

Transseksualna operacija dr. Ljube Prenner

19. junija je minilo 100 let od rojstva dr. Ljube Prenner iz Slovenj Gradca, doktorice prava, odvetnice in pisateljice, predvsem pa osebe, ki je izstopala iz norm takratne družbe. Slovenjgradčani se je še danes dobro spomnijo. Napisala je prvi slovenski kriminalni roman *Neznani storilec*, ki se dogaja v Slovenj Gradcu. Zelo zgodaj je odkrila, da ji pristaja moška obleka in »moški« način življenja. Tudi otroci so jo klicali strček. Za opravljalce se ni zmenila: »Kdor za mojim hrbtom govori, se z mojo ritjo pogovarja. Ob obletnici se je zgodilo več prireditev, na katerih je bilo mož Ljubo Prenner bližje spoznati. Izšel je njen roman *Bruc*, roman neznanega slovenskega študenta: »... literatura Prennerjevi omogoči, da legalno zaživi kot fant. Zavedala se je, da je spolna identiteta nekaj hudo fluidnega ...« (Marcel Štefančič ml.) Avtentična podoba meščanstva, ki jo podaja dr. Ljuba Prenner, v slovenski literaturi ni pogosta.

Rodila se je 19. junija 1906 na Fari pri Prevaljah. Krščena je bila Amalija Marija, a se je v šolskih letih sama preimenovala v Ljuba. Klicali so jo tudi Puba. Tam je preživela štiri najnežnejša leta, ki jih je opisala v svojih literarnih delih. Leta 1914 se je družina preselila v Slovenj Gradec, nato v današnjo Meško-vo ulico.

Že zelo mlada je vedela, da ji bo samo študij pomagal postati 'nekdo', hkrati je plodno njeno literarno delo, po vojni so jo zaprli.

Gimnazijo je začela obiskovati na Ptuj, kjer jo je za slovenski jezik navdušil Anton Sovre. Kmalu piše, črtice objavlja v časopisu *Jutro* in reviji *Ženski svet*. Izhajal je tudi njen podlistek za otroke *O treh škrtatih, Skoku, Cmoku in Jokici*. Ko je bila stara 23 let, je izdala svojo prvo povest *Trojica* ali roman o dijaškem življenju. Izšla je povest *Pohorska vigrad*.

Skrivnostno obdobje, ko se je med gimnazijskimi leti nenadoma kar sama preselila v Beograd, ji je prineslo zelo tesne stike s svojo profesorico, pesnico in pisateljico Desanko Maksimovič. Vpisala se je na pravno fakulteto ali takrat Juridično fa-

kulteto Univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Navkljub vsem oviram je leta 1936 diplomirala in leta 1941 postala doktor prava.

Poklic ji je omogočal, da se je srečevala z različnimi usodami in problemi ljudi, pa tudi sama je bila zelo družabna, zgovorna, polna življenjske energije. Zgodbe v njenih literarnih delih v veliki meri opisujejo Slovenj Gradec in življenje v njem, večina jih je še neobjavljenih. Romana Mejniki ali *Kronika malega mesta* sta nastala leta 1936. Napisala je libreto za Švarovo opero *Slovo od mladosti*. Leta 1939 je spisala svoje najpomembnejše delo z naslovom *Neznani storilec*, prvi slovenski kriminalni roman, ki ji je prineslo vstopnico v Društvo slovenskih književnikov. Objavila je povest o podeželskem mestecu po prvi svetovni vojni z naslovom *Življenje za hrbtom*. Dramsko delo *Veliki mož* so leta 1943 uprizorili v Narodnem gledališču v Ljubljani.

Zaradi domnevnega nespoštovanja kulturnega molka so dr. Ljubo Prenner izključili iz Društva slovenskih pisateljev. Leta 1950 je v zaporu spisala posebnost v slovenski literaturi, spevoigro *Vasovalci*, ki so jo tam tudi prvič uprizorili. Eno od njenih zadnjih del je komedija *Gordijski voz*. Snov je dobila iz sodne prakse, obdelala pa jo je kot burleskno ogledalo razmer in časa. Napisala je še roman *Dolga pot*, *Človek sem*, *Hiša na Učaku* in *Bruc*. Nobeden razen slednjega še ni dočakal objave.

V takratni ljubljanski pokrajini je dobila svojo advokaturu. Po koncu italijanske okupacije je rešila mnogo Slovencev, obstajajo pisni dokazi, kako je reševala ljudi iz italijanskih zaporov. Nemci so jo zato leta 1944 zaprli in ji advokaturu odvzeli. Po vojni pa je bila ena od trinajstih odvetnikov, ki so lahko opravljali odvetniški poklic. Vendar ni bilo lahko. Na procesu proti nekdanji partizanki je dr. Ljuba Prenner nasprotovala krivični obsojbi, celo stepla se je na sodišču, zato je doživela veliko neodobranje. Nenehno so se spotikali nad njenim energičnim in temperamentnim delovanjem in obrambo obtoženih. Obvladala je različne "tehnike in prijeme", kako iz priče potegniti resnico, in izgubila je le malo primerov. V času njenih sojenj so bile dvorane nabito polne. V starem sistemu je resna obramba in zagovarjanje obtoženega včasih pomenila, da je tak branitelj zagovarjal zločin obtoženca, kar je Ljuba po mnenju časnikarja v Slovenskem poročevalcu počela. Leta 1947 so ji odvzeli pravico do opravljanja odvetniškega poklica, 1949 so jo zaprli v žensko taborišče. Kasneje, leta 1954, je bila ponovno sprejeta v odvetniško zbornico in svoj poklic je z veliko predanostjo ter čutom za pravičnost opravljal do konca. V Društvo slovenskih pisateljev je bila ponovno sprejeta leto dni pred svojo smrtjo. Zaradi raka na dojki je umrla 18. septembra 1977, pokopana je na pokopališču v Slovenj Gradcu.

Bila je ženska, ki je prevzela moško zunanost in obnašanje. Ob 100. obletnici njenega rojstva se je na Koroškem zvrstilo kar nekaj dogodkov. V filmu nastopajo odvetniške legende in sodniki, med njimi odvetnik Čeferin, ki so imeli možnost srečevati dr. Ljubo Prenner na sodišču.

Nenavadna je bila po svojem zunanem videzu. Za opravljalce se ni zmenila: »Kdor za mojim hrbtom govori, se z mojo ritjo pogovarja,« je bila kratka. Našla je osebo, s katero je čutila, da sta si bili enaki po duši in telesu. To je bila učiteljica v šoli na Selah Štefka Vrhnjak. Po njeni smrti se je zblížala z njeno nečakinjo Mimiko Krenker Mrzel in tako prišla v Šmiklavž v gostilno Bučinek, kjer je našla svojo novo ljubezen in družino.

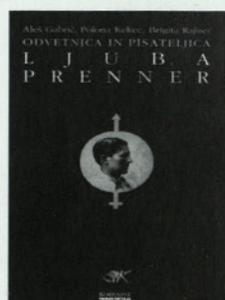
Založba Cerdonis je izdala doslej še neobjavljeni roman dr. Ljube Prenner »*Bruc* - roman neznanega slovenskega študenta«. Tipkopis *Bruca* je že leta 1987 slovenjgraški založbi dala igralka Jerca Mrzel. Knjigi je dodana tudi pisateljčina bibliografija.

Prennerjeva je dogajanje postavila v čas od začetka prve svetovne vojne do tridesetih let 20. stoletja. Glavni junak je Lojze Pečolar ima enaki začetnici imena kot Ljuba Prenner, podobni stanjuni življenjski usodi. V Slovenj Gradcu, ki ga imenuje Sračje, je pisateljica preživela velik del svoje mladosti, se vračala zaradi prijateljskih vezi in kasneje v Šmiklavžu, pri Bučineku, našla svoj drugi dom in ljubezen. Tam so jo otroci imenovali kot moškega, klicali so jo strček Ljuba. Igralka Jerca Mrzel (Bučinekova hčerka) hrani njeno literarno zapuščino. Kot je povedala Brigita Rajšter, etnologinja in višja kustosinja v Koroškem pokrajinskem muzeju Slovenj Gradec, ki se ukvarja z dr. Ljubo Prenner, v knjigi *Ljuba* nastopa v dveh osebah, kot fant Lojze in kot dekle Ruda. Prennerjeva je v mladosti posebno trpela zaradi iskanja spolne identitete. Etnologinja je ugotovila, da se je hitro preobrazila iz ženske v moškega, že pri 20 letih je oblačila moške srajce in skrivala svoje obilno oprsje ter kadila. »Kriho je nosila do leta 1945, nato le hlače. V bogati korespondenci s pisateljem in župnikom Franom Ksaverjem Meškom je zapisala, da nosi hlače, ker tako lažje živi,« je pojasnila Rajšterjeva.

100. obletnice rojstva Prennerjeve so se spomnili tudi v gostilni Bučinek v Šmiklavžu, kjer so odprli spominsko sobo. Veseloigra *Vasovalci*, ki jo je napisala Prennerjeva, je zaživela v režiji Jerce Mrzel in izvedbi tamkajšnjega kulturnega društva. Spominska razstava je na ogled na Prevaljah, kjer so na njeni rojstni hiši odkrili tudi spominsko ploščo.

V Slovenj Gradcu je bila premiera igrano-dokumentarnega filma v produkciji TV Slovenija z naslovom *Dober človek dr. Ljuba Prenner*, ki je lep dokument časa o mestu Slovenj Gradec. V njem nastopajo tudi nekdanje in današnje odvetniške legende in sodniki, med njimi odvetnik Čeferin, ki so imeli možnost srečevati dr. Ljubo Prenner na sodišču in drugače. Nastopa mnogo Slovenjgradčanov, ki so jo poznali, pa njena druga družina Bučinekovi. V filmu je zajet odlomek spevoigre *Vasovalec*. Premiere v Slovenj Gradcu sta se udeležila tudi režiser filma Boris Jurjašević in scenarist Vasilij Polič. Danes je Polič ustavni sodnik, kot odvetnik pa je bil pripravnik pri dr. Ljubi Prenner, za katero pravi, da je nanj pustila močan vtis. S tem so se zaključile prireditve ob 100-letnici rojstva te odvetnice in pisateljice. Na TV Slovenija bo film na sporedu jeseni.

Ajda Prislan

Polis

Tanja Jenko

Praznik

Za nami je dan državnosti, praznik, ki obeležuje slovesno razglasitev suverene države Slovenije. Čeravno »okroglo« 15. obletnico obeležujemo s proslavami na zadovoljivem kulturnem nivoju, v njih izpostavljamonekatere (gospodarske) uspehe tega obdobja, primerjamo z vrsto gospodarsko precej manj razvitih držav, nastalih iz republik bivše Jugoslavije, opevamo naravne lepote svoje dežele, manjkajo pristno politični dogodki, ki bi jih lahko izpostavili. Ker državi pripisujemo vse drugo prej kakor politični pomen in priložnost, na tem področju ob praznovanju dneva državnosti tudi nimamo česa pokazati.

Praznik ni minil v kakšnem evforičnem navdušenju nad lastno državo in njeno državnostjo, pač pa prej v melanholičnem občutju osebne odtujenosti od te države, ki ga ne moremo skriti. Nekako jo imamo zelo težko, ali pa je sploh nimamo za svojo. Ne čutimo povezanosti z njo, ne čutimo pripadnosti, ne čutimo državljskega ponosa. Neko otožno ganjenost in sramežljiv ponos uspejo vzbuditi v nas le umetniška dela, nastala v obdobju daleč pred osamosvojitvijo, med njimi ponarodele domoljubne pesmi. Žalostno je, ko ob dnevu državnosti opevamo naravne lepote ozemlja, ki ga pokriva naša država, saj je odnos do lepe domovine edino, kar nam je skupno. Žalostno je, da smo ostali pri predzadnjem verzu neke turistične promocije Slovenije, ki je nastala še v rajni SFRJ. Verz torej pravi: Lepota dežele je sloves njen. Nismo pa, kljub ustanovitvi lastne države, osvojili zadnjega verza priljubljenega reklamnega spota, ki pravi: Njeni ljudje smo njeno ime, ponosno ime. Če prvemu omenjenemu verzu z lahkoto vsi pritrdimo, je pri drugem dosti več težav. Da smo država njeni ljudje, nam danes zveni tuje, ker iz razlogov, ki smo jih že omenjali na tem mestu, to ni del našega vsakdanjega izkustva.

Ze samo dejstvo, da počastimo dan, ko je bila razglašena in s tem ustanovljena suverena država Slovenija, kar imamo vrh vsega še za »uresničitev tisočletnega sna Slovencev«, kaže, da je država sama sebi namen, saj je njena ustanovitev že vrhunec vsega, kar se je lahko v zgodovini Slovencev zgodilo. Edini cilj od tod naprej ostane vprašanje, kako državo obdržati in ohraniti čim bolj nespremenjeno. Slovenska beseda država aludira na držanje in izhaja iz glagola držati. Tako razumevanje in tudi sam pojem države je modernega izvora, saj ga pred Machiavellijem v zahodni politični misli ne najdemo. Machiavelli na začetku moderne to novo stanje, ki ga je izdelal v osebnem pismu svojemu princu, začasno pomenjuje dobesedno stanje (it. lo stato), saj za novo situacijo v času pisanja ni našel ustreznega izraza. Bistveni nasvet, ki ga je v pismu dajal svojemu princu, je bil, kako obdržati to stanje (it. mantenere lo stato). Moderni odgovor na to vprašanje seveda vsebuje orožje, kar je simptomatična posledica makjavelizma, katerega osnovno načelo je v moderni »politiki« in zgodovini vsem tako dobro znana maksima, da cilj opravičuje sredstvo, zato se ne smemo čuditi dejstvu, da si je Slovenija za rojstni dan kupila nekaj novih tankov.

Da so polis (njeni) polišani, pa so se nasprotno od nas v antiki dobro zavedali Atenci, saj je polis svoje obče ime dobivala neposredno iz imena mesta. Polis in polišani je bilo eno in isto, saj je njihova navzočnost pri ukvarjanju s skupnimi zadevami ponazarjala politično istovetnost mesta. Ne Atene, temveč Atenci so bili polis. Življenje, ki so ga Atenci živeli v politični skupnosti, je bila pridobitev, ki je generirala pravi državljanski ponos – orožje, s katerim je peščica pogumnih na Maratonu strla hrome Perzijcev iz Azije, da jim polis ne bi bila vzeta. Vredno premisleka! ■

Informacije v prostoru

Edi Vučina

»Pa so prišle, počitnice namreč. Pa tudi težko pričakovani dopusti so že pred vrati. Resne teme se v teh pasjih dneh umikajo manj pomembnim. Nogometu na primer, ki je dejansko zasenčil aktualno politiko«. To je bil uvodni tekst, s katerim sem točno pred štirimi leti začel podoben prispevek za LIST. Tudi pred osmimi leti bi najbrž lahko prebrali podoben tekst. Očitno ljudje, ne da bi se to resno zavedali, težimo k cikličnemu ponavljanju znanih dogodkov. Tako je tudi letošnji začetek poletja zaznamovala kopicatradicionalnih zaključkov, valet, predpustnih piknikov, mestno-državnih praznikov in športno-kulturnih dogodkov, kar se da razbrati tudi iz našega Lista.

Naključje je hotelo, da z nogometno evforijo, ki se z vsakim svetovnim prvenstvom stopnjuje, sovpada tudi leto, v katerem si izbiramo svojo lokalno oblast z županom na čelu. Ni treba biti pretirano pozoren, da opazite znake predvolilnega leta, ki ga praviloma zaznamujejo kakšne javne (beri komunalne) investicije, da se v lokalnem časopisu že predstavljajo novi kandidati za župana in da trenutni župani ne manjkajo na nobeni prireditvi več. Še državni parlament in vlada upočasnita svoje delo. Zakoni in ukrepi vlade, ki bi razburkali volivce, morajo počakati na čas po lokalnih volitvah.

Politične stranke preko raznih anket intenzivno iščejo prave ljudi za župane, tako da se zdi, da pravzaprav volitve nekje v ozadju že potekajo. Koliko izbire nam, volivcem take strankarske, bolj ali manj demokratične, »predvolitve« sploh ponujajo, ostaja vprašanje. Seveda volilni sistem dopušča, da lahko posameznik za župana kandidira tudi brez strankarske podpore, a le redkim uspe zbrati večino glasov vedno bolj pasivnih in resigniranih volivcev. Bomo pač izbirali med tistimi, ki jih bodo za nas izbrali strankarski voditelji, pa če nam bodo všeč ali ne.

Problem je, če nam ni nobeden od kandidatov všeč, še posebej je nerodno, ker županski mandat ni omejen, tako kot na primer predsedniški na osem let. Spomembe so namreč vedno dobrodošle, še posebej v togih sistemih, kot je državna ali občinska uprava. Izkušnje pa kažejo, da do potrebne prevetritve ne pride, če se ne menja sam vrh organizacije, pa še takrat to ni zajamčeno. Sam pa še vedno vidim glavni problem v nas samih, rahlo neodgovornih volivcih. Vodstva naše lokalne skupnosti ne vidimo kod uprave neke gospodarske družbe, podobno kot delničarji izberejo sposobnega direktorja, da upravlja njihovo premoženje. Se

vedno se pri izbiri daje prednost kriterijem, kot so vizualna dopadljivost, pa nagnjenost nastavljanju fotografskim objektivom, pa strankarska zvestoba ali pripadnost verski skupnosti, namesto da bi bili pozorni na organizacijske sposobnosti in strokovne kvalifikacije (pri tem ne mislim le na formalno izobrazbo).

Na tem mestu sem že opozarjal, da na naše življenje v lokalni skupnosti v mnogo čem (preveč) vpliva prav dejstvo, da živimo v občini, ki ima primerne župana, ki je sposoben z upravljanjem javnega premoženja nenehno izboljševati stanje občine, pa naj gre za bivalno okolje (urejenost komunalne infrastrukture, kvalitetna stanovanja, zdravju prijazen gospodarski razvoj), delovno okolje (za nove investicije spodbudno okolje), pravno okolje (jasna pravila prostorskega razvoja in zmerni v razvoj usmerjeni občinski davki).

Zavedam se, da pravkar prebrane vrstice zvenijo kot predvolilni program, poln splošnih floskul, s katerimi nas bodo po dopustih na letskih zasipali kandidati za župana. Prav na to čudno lastnost nas, volivcev, bi rad opozoril, saj je za povprečnega slovenskega volivca značilno, da ne želi slišati konkretnih obljub in se raje zadovolji z splošnimi obljubami v stilu: »Zavzemal se bom ...« in potem sledi naštevanje vsega pozitivnega. No, ampak nekaj konkretnih obljub je pa vendarle padlo tudi pri trenutno izvoljenem županu. Da bo zagotovil potrebna parkirišča, temeljito obnovil zdravstveni dom in skupaj s krajevnimi skupnostmi realiziral njihove načrte, je bilo med drugim pred štirimi leti obljubljeno prav v našem Listu. Zakaj obljube niso bile realizirane, ga najbrž ne bo vprašal nihče, saj jih nismo vzeli zares. Se morda motim?

Vsekakor naša (mestna) krajevna skupnost, v kateri sodelujem že drugi mandat, ni uspela realizirati v Listu že predstavljenega projekta ureditve Trga svobode, čeprav smo se zelo trudili in v ta namen pridobili že ustrezne projekte. Bo mogoče uspelo naslednji ekipi, sam se namreč, četudi bi me mogoče volivci še enkrat izbrali, umikam novim močem. Se spodobi, kajne? ■

ŽUPNIJSKA OZVANILA

9. julij 2006 – 14. navadna nedelja – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Zavodnje ob 10. uri
Topolišica ob 9.45 uri
Sv. Križ – lepa nedelja ob 9. in 10.30 uri s
telovsko procesijo

16. julij 2006 – 15. navadna nedelja – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. (lepa nedelja
– telovska procesija) in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri

23. julij 2006 – 16. navadna nedelja – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri
Topolišica – lepa nedelja ob 10. uri (telovska
procesija)

30. julij 2006 – 17. navadna nedelja – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
(skupni krst)
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri
Anina nedelja pri Sv. Križu: maša ob 9. in 10.30
uri

6. avgust 2006 – Jezusova spremenitev na gori – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri
Topolišica ob 9.45 uri
Sv. Anton v Skornem – lepa nedelja ob 11. uri
(telovska procesija)

13. avgust 2006 – 19. navadna nedelja – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri
Ravné – lepa nedelja ob 11. uri (telovska
procesija)
Sv. Križ – srečanje lovcev ob 15. uri (obletnica
posvetitve cerkve)

15. avgust 2006 – Marijino Vnebovzetje – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 10. uri (telovska procesija)

20. avgust 2006 – 20. navadna nedelja – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri
Topolišica ob 9.45 uri
Sv. Florijan – lepa nedelja ob 11. uri (telovska
procesija)

27. avgust 2006 – 21. navadna nedelja – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri
(skupni krst)
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode – Jernejeva nedelja ob 10. uri s
telovsko procesijo
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri

3. september 2006 – 22. navadna, Angelska, nedelja – maše:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7., 8.30 in 15.
uri (srečanje ostarelih in bolnikov)
Šoštanjska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri
Topolišica ob 9.45 uri

Utrinki z razglasitve Škofije Celje

Bila je nedelja, 21. maja letos. Škofija Celje je bila slovesno razglašena in njen prvi škof dr. Anton Stres umeščen. Skušnjava, da bi celotno dogajanje spremljal iz udobnega naslonjača ob televizijskem prenosu je bila velika, ampak skušnjave so zato, da jih premagujemo!

Razpoloženje na avtobusu je bilo dobro, čutili smo, da bomo prisostvovali zgodovinskemu dogodku. Dogodku kot je bila osamosvojitvena proslava ali dvakratni papežev obisk ali dogajanje ob vstopu Slovenije v EU. Od avtobusne postaje do Marijinega trga ni daleč. Ulice starega mestnega jedra so bile polne. Številne duhovnike si prepoznal po kovčkih v katerih so imeli mašna oblačila; redovnice in redovnike po prešernem smehu; otroci so se sladkali s sladoledom, vsi ostali pa smo se pozdravljali s številnimi prijatelji in znanci. Skviti v prepoznanih krojih so nas prijazno usmerjali in nam brezplačno delili spominske podobice in brošure za spremljanje dogajanja. Poudarek je na besedi »brezplačno«, nekateri so namreč za ukradene brošure plačali 1.000,00 tolarjev.

Prireditveni šotor je bil lično pripravljen. Dominirala sta grb škofa in škofije ter Slomškova slika z njegovim pogledom na množico, ki je bila iz minute v minuto gostejša.

Pred sv. mašo so se predstavljali naddekanati. V imenu Savinjsko-Šaleškega naddekanata je spregovorila ga. Irena Friškovec in ga na kratko predstavila. Na tem območju živi in dela pisana množica ljudi. Prepoznaven je po gozdovih, hmelju, turizmu in velikih gigantih kot so premogovnik, termoelektrarna in Gorenje. V imenu vernikov je objubila, da bomo po svojih močeh pomagali graditi mozaik življenja nove škofije.

Alenka in Mojca iz župnije blaženega. Antona Martina Slomška v Velenju sta z zapeto duhovno pesmijo potrdili, da je naddekanat upravičeno poznan po lepem petju. Razpoloženje pred sveto mašo je dvigovala godba na pihala.

Točno ob 16h so v sprevidu krenili najvišji predstavniki vlade, politiki, gospodarstveniki, ministrantje, duhovniki, škofje in ostali visoki gostje. Pozdravili smo jih s ploskanjem. Konjenica v slovesnih oblačilih je prinesla papežovo pismo, ki so ga izročili apostolskemu nunciju. Obred umestitve smo spremljali zgolj zvočno, za dobri dve uri smo izkusili kako se slepi osredotočijo na sluh. Brez odvečnih motečih elementov smo uživali v zborovskem in solističnem petju Sattnerjeve Misse Seraphice in po tistem peli dele, ki smo jih znali. Pritrkovalci na posebej pripravljenih zvonovih so nas opomnili na svetost trenutka, ki ga nekaj kapljic dežja ni moglo zmotiti.

Homilija dr. Franca Krambergerja je bila ena sama zahvala Božji previdnosti za škofijo, ki smo jo v širši celjski okolici čakali 1400 let. Ni pozabil omeniti, da so v bližnji okolici posmrtni ostanki mučencev, ki so s prelito krvjo pripomogli k papeževi odločitvi. Zanimiva je bila njegova misel, da bo morda prizadevanje za spravo posebna dimenzija poslanstva nove celjske škofije.

Bolj kot kdajkoli je bilo čutiti, da je Cerkev, pisana z veliko začetnico, ladja za že odrešene, sedanje in prihodnje rodove. Mediji nam iz dneva v dan dopovedujejo, da so v Cerkvi samo otroci in starci in da je samo še vprašanje časa kdaj se bo ta ladja potopila. Ne, Cerkev, ki na nedeljsko popoldne zbere pisano množico vernikov, se ne bo potopila. Ta množica se je v veliki meri udeležila evharističnega obeda in v zbranosti prosila za blagoslov škofije, duhovnikov in vseh vernikov.

Iz tisoč grl, s podporo orgel in zvonov, je bilo slišati zahvalno pesem. To je bil trenutek, ko se ti naježi koža in ga nočeš pozabiti!

Tako kot prvi kristjani, smo bili na koncu maše deležni pogostitve. Več kot 500 kg kranjskih klobas, žemljic, piva in vina je kopnelo kot kapljica vode v puščavi. Povabljeni so se krepčali v hotelu Štorman in izjava udeležencev »da je bil lačen, ker za-

radi obilice znancev ni uspel jesti« govori o prijetnem vzdušju in vsesplošnem veselju.

Teden dni po umestitvi škofije še vedno odzvanja zaključni nagovor škofa Stresa in njegovo povabilo, da se vsi kristjani pridružimo kakšni dejavni skupini ali gibanju v krajevni Cerkvi. Mlade je povabil naj sami postanejo nosilci evangelizacije svoje generacije; bolne, invalide, ostarele in osamljene pa prosil naj molitve in žrtve darujejo za škofijo.

Prihodnje delovanje naj temelji na treh temeljnih državah: zupanju, sodelovanju in veselju. Sodelovanje na vseh področjih prizadevanj naj nas povezuje od Logarske doline do sotočja Sotle in Save, od Donačke gore in Boča do zasavskih hribov, od Pohorja do Menine planine, v eno samo, solidarno in povezano družino Jezusovih prijateljev, njegovih sodelavcev in apostolov.

In kaj ostaja meni? Spoznanje, da bo brez našega sodelovanja »škofijski mozaik« nepopoln in da škof potrebuje našo duhovno podporo. Podpora zato, da kot škof in prvi vernik ne bo kazal poti, po kateri sam ne bi hodil; ne bo nalagal bremen, ki jih sam ne bi nosil; in ne zahteval od ljudi in duhovnikov nekaj kar sam ne bi izpolnjeval.

Milena Kumer

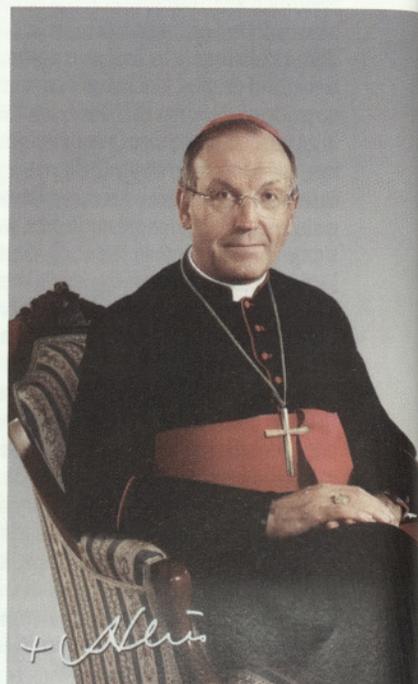
Pozdrav 1. celjskemu škofu, v imenu duhovnikov nove škofije:

Spoštovani g. škof Anton, naš prvi vladika, prisrčno nam pozdravljeni. Ko s tem slovesnim dejanjem začenjamo pisati nov list zgodovine naše krajevne Cerkve, se lahko postavimo v obnebe bl. škofa A. M. Slomška.

Kot 14 letni deček s Sloma, se je tukaj v Celju začel spogledovati s svetom muz. Ob molitvi v naši sedanji stolnici je dozorela njegova odločitev, ki ga je pripeljala v Celje: »Hočem biti duhovnik.«

Pred 160 leti je Slomšek kot celjski opat po molitvi v priprošnjo sv. škofu Maksimilijanu, Materi Božji in sv. Danijelu, kot sam pravi, dobil tisto notranjo moč, da je odgovoril na pismo salzburškega kardinala z besedami: »Če je Božja volja, da postanem lavantinski škof, je tudi moja volja.«

Pet let pozneje, 1. junija 1851, je škof Slomšek v salzburški stolnici nagovoril novega nadškofa Tarnocija, ob njegovem škofovskem posvečenju in ustoličenju. Njegove pozdravne besede o poslanstvu škofa so vredne, da jih danes priključimo v spomin: »Vsebinske vse dolžnosti škofa je v besedah: slava Bogu na višavah in na

zemlji mir ljudem. Škof je angel miru, ki je od Boga poslan k ljudem. Škof je angel miru, ki je od ljudi poslan k Bogu.»

Dragi naš prijatelj, škof Anton, bodite nam od Boga poslani angel in bodite naš angel pri Bogu! Bog blagoslovi vaše delo med nami in z nami!

Jože Pribožič, dekan

Duhovne vaje za ministrante pri Svetem Križu

Z zaključkom šolskega leta se začne čas sprostitve in poletnih aktivnosti. Kot vsako leto, je naša župnija tudi letos organizirala duhovne vaje za ministrante pri Svetem Križu. Mladi ministranti so v času od 26. do 28. junija, pod vodstvom kaplana Janka Babiča, na tem prečudovitem kraju, preživljali dneve zbranosti, molitve, druženja in razvedrila.

Foto: Arhiv

Otroci so se na vroč, ponedeljkov večer zbrali pri Sv. Križu, kjer so jih pričakale prijazne kuharice ter animatorji Jerneja, Matevž in Rožle. Razporedili so se po sobah, fantje na podstrešju, dekleta pa v pritličju, kot je to po navadi. Z igro so pričakali gospoda kaplana, ki se jim je pridružil malo kasneje. Po večerji so nadaljevali z raznimi igrami.

»Narava je edina knjiga, ki na vseh listih nudi veliko vsebine.«

(Goethe)

V neokrnjeni naravi, kjer so se pletle nove prijateljske vezi, so ministranti utrjevali svojo službo. Ob ptičjem petju in otroškem smehu, se je vseh 21 ministrantov skupaj z animatorji in kaplanom Jankom odpravilo na pohod okoli Svetega Križa. Pohod, ki naj bi trajal pet minut, se je spremenil v pet urni pohod, v spremljavi igre narave, otroške pesmi in smeha. Kljub temu, da so bili nekateri pohodniki že zelo utrujeni, jim je vera, potrpežljivost in prijateljstvo pomagalo, da so se vsi z nasmehom na obrazih vrnili k Sv. Križu. Za obnovitev moči, potešitev žeje in lakote, so zopet poskrbele naše skrbne in prijazne kuharice Rozi, Cvetka in Anka. Med tem, ko je kaplan Janko preverjal znanje in spretnosti mladih ministrantov, so animatorji pripravili vse potrebno za večerne igre. Ministranti so se razdelili v tri mešane skupine: Sončki, Diamanti in Zmučkani paradajzi. Pomerili so se v spretnostnih, hitrostnih in vodnih igrah. Na koncu je zmagala skupina Zmučkani paradajzi. Sledil je še nogomet, nato skrivanje. Ob polnoči so se vsi zbrali pri sveti maši.

»Otroci ne poznajo ne preteklosti ne prihodnosti, oni poznajo to, kar je nam odraslim neznano: uživajo v sedanjosti.«

(Mario Simmel)

V zgodnjih jutranjih urah je na Svetem Križu zopet zavladala tišina. Pa ne za dolgo. Kmalu je bila ura osem zjutraj in so ministranti že aktivno nadaljevali s programom duhovnih vaj. Nato je bilo potrebno vse pospraviti in se pripraviti na odhod v dolino. Duhovne vaje so zaključili z okusnim kosilom.

Polni prijetnih vtisov in nepozabnih doživetij ter z dogovorom, da se naslednje leto zopet zberejo, so se v sredo 28. junija, okoli poldneva, vrnili v dolino.

Tanja Tajnik

VELIKI ŠMAREN ali velika maša, šmarno, velika gospojnica,

Marijino vnebovzetje, 15. avgust

Veliki šmaren je eden izmed največjih krščanskih praznikov in so ga slavili že v apostolskih časih. Ta dan se namreč krščanska cerkev spominja Marijine smrti in njenega vnebovzetja. Kar je verovala v vseh krščanskih stoletjih, potrjuje leta 1950 proglašena verska resnica, da je bila namreč Marija po smrti vzeta v nebo z dušo in telesom.

Marija, Jezusova mati, je gotovo med ženskami najbolj slavljena in čaščena. Marija je bilo najpogostejše žensko ime na Slovenskem, njej pa je posvečenih na svetu tudi največ cerkva. Celo Koran hvali njeno čistost in vero. Katoličani pa je nimajo le za Mater Božjo, ampak so jo novodobni papeži razglasili tudi za kraljico veselja, kraljico nebes in sedež modrosti. Marija pa je najbrž tudi najbolj sporna oseba v zgodovini. Protestanti že štiri stoletja nasprotujejo njenemu poveljevanju. Izjave papežev o njenem položaju so prispevale k razkolu med Vatikanom in vzhodno krščansko cerkvijo. Število njenih častilcev pa nenehno raste, še posebej na evropskem vzhodu. Hudih nasprotovanj je bil deležen tudi nauk o Marijinem deviškem spočetju, kar zatrjujeva Matejev in Lukov evangelij. Jezus naj torej ne bi imel človeškega očeta, ampak je pravi Božji sin. Po tradicionalnem cerkvenem nauku naj bi bila Marija brez izvirnega greha, na zemlji naj bi živela popolno življenje in tudi po porodu ostala devica.

Ni Marija tista, ki nas odrešuje. Ona posreduje za nas pri svojem sinu, ki naklanja svoje milosti. Iz te vere so zrasla velika svetišča posvečena Mariji, sestavljene so mnoge molitve in pesmi, s katerimi jo častimo, se ji zahvaljujemo in jo prisvemo varstva. Naj bo to pred našimi očmi na Veliki šmaren.

Od leta 1992 dalje je to spet tudi slovenski državni praznik. Slovenci se ji vsako leto tudi posvetimo:

Presveta Devica Marija! Ti si Jezusova mati: ti si ga pod srcem nosila, ga rodila in z njim pod križem trpela. Ti si tudi naša mati: tvoja materinska roka nas je varovala skozi vso zgodovino. Tebi izročamo sami sebe, da bi v molitvi in pokori spreminjali svoja srca. Tebi izročamo naše družine, da bi bile odprte za življenje in bi mladim odkrivale duhovne vrednote. Tebi izročamo Cerkev na Slovenskem, da bi v zvestobi evangeliju gradila edinost. Tebi izročamo slovensko domovino, da bi napredovala v luči vere in krščanskega izročila. Tebi izročamo naše rojake

po svetu, da bi ostali zvesti Bogu in svoji domovini. Tebi, naša Mati, se danes vsi skupaj posvetimo. Sprejmi nas v svoje varstvo in nas izroči svojemu Sinu Jezusu, našemu Odršeniku, ki živi in kraljuje vekomaj. Amen.

Janko Babič, kaplan

Letošnji oratorij

Geslo letošnjega oratorija je »POVEJ NA-PREJ«. Le kaj tako pomembnega bi se lahko dogajalo, da moramo povedati naprej?

Foto: Arhiv

Foto: Arhiv

Vsak dan smo ob zgodbi o Frančišku Ksaverju - misijonarju, ki je odpoval v daljno Indijo, da bi tamkajšnjim ljudem predstavil Jezusa - spoznavali, kako pomembno je za nas, da »ljubimo drug drugega,« kot pravi Jezus. To, kar nas uči Jezus, hočemo povedati naprej vsem ljudem! Zaradi prijateljstev, ki so se spleta med nami, spoštovanja, ki ga še vedno čutimo drug do drugega in razumevanja je bil naš oratorij vesel in zabaven. Hkrati pa tudi zelo poučen.

Sestavni del vsakega oratorija je tudi kateheza in tega smo se držali tudi mi. Tako smo se vsak dan, potem ko smo slišali del življenjske zgodbe Frančiška Ksaverja, pogovorili in se prek dne poskušali držati nauka, ki smo ga razbrali iz zgodbe. Pri iskanju tega nauka smo si pomagali tudi s Svetim pismom.

To pa seveda ni bilo vse, kar smo počeli. V delavnica smo se vsak dan naučili kaj novega. Domov smo prinašali različne izdelke, ki so zanimivi in tudi uporabni. Najbolj pomembno pa je, da smo jih ustvarili sami.

Po kosilu smo se vsak dan razveselili iger, ki so bile iz dneva v dan drugačne: od iger z vodo, ki so bile ravno pravnjina ohladitev v vročih dneh, do iskanja skritega zaklada, oratorijade in čisto navadnega nogometa ... Skratka, oratorij je bil zabavna popestritev počitnic! Spoznali smo nove prijatelje, se skozi igro naučili kako pomembno je, da se imamo med seboj radi, si naredili kakšen izdelek ... Upamo, da se prihodnje leto spet vidimo!

Novinarska delavnica Oratorija Šoštanj
2006

Čez noč so morale oditi iz Topolšice

Zapisa Špela Janežič

Nune so prišle v Topolšico leta 1919, ob ustanovitvi državnega sanatorija za pljučno tuberkulozo, kjer so se zaposlile. Domačini se jih spominjajo po tem, da so tudi v najhujši vročini nosile redovno obleko, vsakomur so pomagale (med vojno partizanom), bile so izobražene, priljubljene in spoštovane. Leta 1948 so morale »čez noč« za vedno zapustiti Topolšico. S svojim delom, znanjem in dobroto so prispevale k razvoju sanatorija ter se zapisale v krajevno zgodovino prve polovice prejšnjega stoletja.

Šolske sestre v Topolšici ok. leta 1939. Zgoraj z leve: sestre Efrema (domačinka, iz Florjana, p. d. Roščerjeva), Lamberta, Bernardina, Emerika, neznanca, Zvonimira, Lucina, Tatjana, Roka, spodaj z leve: sestre Srečka, Emila, Laura, Felicija, Ernesta, Vida, Marijana, Zdenka.

V kuhinji je bilo pred drugo svetovno vojno pet sester (z leve: sestre Marijana, Lucina, Bernardina, Teodozija in Humilija; med vojno je prišla še sestra Vilma) in osem O, Berta in Angela).

ji lastno redovno službo. Leta 1869 se je mariborska skupnost osamosvojila. Šolske sestre danes delujejo po vsem svetu: posvečajo se vzgoji in izobraževanju otrok in mladine, sodelujejo v pastoralni službi ter se ukvarjajo z drugimi dejavnostmi (delo v bolnišnicah, domovih za varstvo odraslih, gospodinjstvo, vezilstvo ipd.).*

Sanatorij v Topolšici je bil prva zdravstvena ustanova, v kateri so delovale šolske sestre. Po ustnem izročilu sta sprva prišli v Topolšico dve sestri, kasneje pa se je njihovo število večalo. Na začetku druge svetovne vojne jih je bilo 23. Prva tri leta po prihodu so sestre skrbele za gospodinjstvo, od leta 1921 dalje pa so tiste z medicinsko izobrazbo delale kot glavne sestre oz. medicinske sestre na bolnišničnih oddelkih poleg »civilnih« strežnic, v ambulanti, laboratoriju in lekarni, sodelovale so tudi pri operacijah. Čeprav so negovale tuberkulozne bolnike, menda nobena ni zbolela za tuberkulozo. Skrbeti je bilo treba za okrog 300 bolnikov, kar je vključevalo nego, pridelavo in pripravo hrane ter drugo spremljajočo oskrbo (vzdrževanje perila, skrb za čistočo prostorov in urejenost okolja). Sestre so bile glavne tudi v pralnici, vrtnarji in kuhinji. Poučevale so otroke na zdravljenju. Za svoje delo so prejemale plačo.

Sestre so živele v redovni skupnosti in imele svojo hišno predstojnico (prednico). Stanovale so v stavbah, kjer so bili posamezni oddelki, v skupnih prostorih nad kuhinjo in v objektu nekdanjega kopališča pri Toplišku. Nad kuhinjo (nekdaj z lesom obiti prostori, po drugi svetovni preurejeni v kinodvorano) so sestre imele svojo kapelo z oltarjem sv. Jožefa in drobnim cerkvenim inventarjem. V kapeli je bila vsak dan sv. maša, kamor so prihajali tudi bolniki na zdravljenje in domačini. Otroci so hodili tja k šmarnicam. Še posebej radi so hodili otroci v kapelo pozimi, ker je bilo v njej za razliko od ostalih cerkev prijetno toplo. Poleg jutranje maše so sestre opravljale opoldansko molitev pred kosilom in večerno molitev.

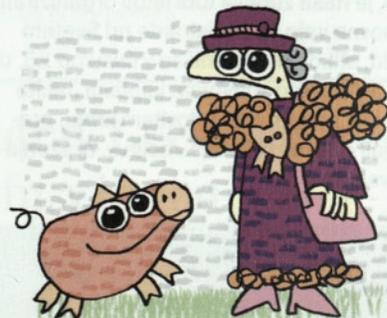
Sestre so slovele po tem, da so izredno lepo prepevale. V kapeli so imele harmonij. Od leta 1941 je bilo prepovedano petje slovenskih pesmi v cerkvah. Ker sestre niso hotele peti v nemščini, so pele v latinščini. Ko so za božič nepričakovano zapele slovensko pesem, so bili ljudje tako ganjeni, da so jokali. Sestre so bile zelo pogumne in so tvegale, da bi jih ovadili in zaprli.

Za stavbo, v kateri je bila kapela, je bil v strmini Loma manjši park z urejenimi potmi in klopmi. Na koncu parka je bilo sredi gozda majhno znamenje, v vodni kamen vsekana votlina s kipom, narejena v spomin na umrlo hčer nekega zdravnika.

Kmalu po okupaciji so zasedli zdravilišče Nemci in ga pred koncem vojne leta 1945 zaprli. Sestre so odpeljali na Zgornje Štajersko, v Rottenmann. Veliko medicinskih instrumentov in pripomočkov so sestre

Sestre so med vojno pomagale partizanom, ki so imeli svojo postojanko v Topolšici. Oskrbovale so jih s sanitetnim materialom, dajale so jim tudi hrano. Nekoč so jim s sanitetnim materialom in hrano napolnile lojtnik, ki so ga nato peljali v Bele Vode, kjer je čakala brigada. Partizani so v Topolšico prihajali na rentgen.

Na otvoritev Mladike leta 1938 so povabili kraljico Marijo. Pripravili so velik sprejem, ki so se ga morali udeležiti vsi v zdravilišču, bolniki in osebje, ne glede na to, koliko dela je kdo imel. Otroci so se morali postaviti v špalir. Ko so mislili, da se kraljica že pelje, je zaigrala godba in vsi so morali biti tihi. Naenkrat je nekaj zaropotalo in vsi so že nestrno pričakovali trenutek, ko naj bi se prikazala kraljica. Izza ovinka pa je prišel kmet s prašičem. Navdušenje je uplahnilo in kmalu so se vsi razkropili, saj je nato v kraljičnem imenu prišla dvorna dama Tavčarjeva.

prej poskrile po okoliških kmetijah. Pri Zafršniku so pri prešni uti skopali veliko jamo (velikosti pribl. 2 x 2 x 2,5 m), v katero so skrili rentgen, ki je bil takrat še redka in zato izjemno dragocena naprava.

Med vojno so sestre pomagale partizanom, zato je ob njihovem odhodu v Avstrijo partizan Slamič obljubil, da bo po vojni prišel ponje in jih pripravil nazaj. Po koncu vojne se je 18 sester res vrnilo v Topolšico. Njihovo znanje in izkušnje so bile dobrodošle, ker ni bilo drugega usposobljenega osebja, partizanskih ranjencev pa je bilo veliko. Sestre so ostale do 8. marca 1948, ko so jih odpustili. Pisni viri navajajo, da so morale Topolšico zapustiti v 48 urah. Ljudje pa se spominjajo, da je zjutraj prišla »direktiva«, da morajo do dveh popoldne oditi iz Topolšice. Nekateri pripovedujejo, da bi morale redovne obleke zamenjati s civilnimi, če bi hotele ostati, vendar se niso hotele preobleči. Nadomestile so jih partizanke. Sestre iz Topolšice so odšle na svoje domove in nato na jug, po večini v Srbijo, kjer so jih sprejeli z odprtimi rokami.

*Povzeto po: Kodrič, M. S., Palac, B. N., 1986: Šolske sestre svetega Frančiška Kristusa Kralja. Zgodovina – poslanstvo – življenje. Redovništvo na Slovenskem 2, Ljubljana 1986.

Pripovedovali so: Lojzka Friškovec, Anica Podlesnik, sestra Marijana, Drago Meh.

Ilustracija: R. Poles

Ilustracija: R. Poles

Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman

Poletje, poletje. V knjižnici ni več romanov. Vsaj večina lahkega branja je šla na dopust. Vseeno mi je Martetka pripravila nekaj novosti. Za vse starosti in okuse.

Novost za otroke je slikanica z naslovom *Princeska sem vendar jaz*. Zgodbo je napisala stara znanka najmlajših Nele Moost, ilustrirala pa jo je Dorothea Ackroyd. Pisateljica je tokrat napisala pristržno zgodbo o ljubosumju, ki ga občuti večina otrok,

ko dobi brata ali sestrico. Nastopajo: Medved, ki malo račko varuje; z žabo in ribo se igra kočijo; zajec pa ves ljubi dan nosi kolačke. Živali torej razvajajo malo račko kot pravo princesko. Vse dobi, kar si zaželi, in vse se vrtilo okoli nje. Središče sveta je. Potem pa zajec najde jajce. Iz njega se izleže nekaj mehkega, puhastega in za malo račko se ne zmeni nihče več. Še krona pripade novi puhasti stvarci ... le kaj naj stori princeska ... Ajla že ve, jaz pa tudi.

Založba Kres.

Druga knjiga za mladino nosi naslov *Skrivnostno pismo: ilustrirana zgodba o pošti na Sloven-*

skem. Napisal jo je Milan Dekleva, ilustriral pa Matjaž Schmidt. Zanimiva in poučna zgodba se začne takole: »Živa je sedela pred zaslonom računalnika in pregledovala spletno stran, s katere se ji je smehljajal Harry Potter, ko je zaslišala, da je v nabiralnik zdrsnilo pismo. Rada je imela ta zvok, vseč ji je bilo v rokah držati ovojnico (včasih je dišala po vrtnicah, drugič samo po neznanih krajih) in razmišljati o skrivnostnem sporočilu, ki ga skriva. Že res, večina pisem je bila tiskanih in precej neosebnih, za vrsticami je težko ugledala obraz pošljatelja, to pa ne, bilo je napisano s črnilom in na roko. Na kuverti je bilo napisano njeno ime, zato je stekla v svojo sobo in ga hlastno odprla.« Kaj se zgodi, pa preberite sami.

Ljubljana: Pošta Slovenije.

Jane Bull je zbrala nekaj zabavnih idej za puste deževne dni v knjigi *Živžav v dežju*. No ne le nekaj, točno petdeset zdravil proti dolgčasu je zbranih in nazorno predstavljenih. V knjigi najdete predloge in napotke za izdelavo vsega mogočega: od naprstnih lutk do sobice za igračke, od pisanih piškotov do dirkališča iz domin. Slikanje, modeliranje, peka ... tudi iz najbolj nenavadnih materialov ... Z Ajlo sva spekli kup piškotov z bonbončki in zdaj jih občudujemo ...

Pomurska založba.

Naslednja je že za odrasle. Priročnik *Zdravilna moč čajev* je napisal Wolfgang Möhring.

Ali moramo pri vsakdanjih drobnih nevšečnostih z zdravjem res takoj poseči po močnih zdravilih? Mar ni mogoče glavobola, prehlada ali nespečnosti odpraviti z blažjimi sredstvi? Izkoristimo tisočletja stara spoznanja o zdravilni moči rastlin. Potrudimo se spet zaživeti v sozvočju z naravo in črpamo iz njene neizmerno bogate lekarne. Zdravilne rastline, katerih uporaba je nekdanj slonela izključno na izkušnjah, so dandanes znanstveno raziskane, številne njihove učinkovine so kemijsko natančno znane, pa tudi meje in omejitve samozdravljenja so bile medtem kritično začrtane. Pričujoča knjiga vam bo pomagala izbrati pravi čaj za vašo nevšečnost. Presenečeni boste, kako širok spekter delovanja lahko ima ena sama zdravilna rastlina. Spoznali boste tudi, da se s pravo kombinacijo zdravilnih rastlin njihov učinek lahko nekajkrat okrepi. Izbirate lahko med enostavnimi čaji ali čajnimi mešanici. Vabim vas, da recepte preprosto sami preizkusite!

Prešernova družba.

Predstavljam tudi roman Witi Ihimaera, z naslovom *Ponesite me domov*.

Maorska vaška skupnost Waituhi živi čisto običajen dan v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Nekateri delajo na polju, drugi lenarijo, tretji strižejo ovce, otroci se podijo s papirnati zmajem.

A Preteklosti in duhovom ni moč uiti. V maorsko nedeljo se vplete zgodovina, na dan pridejo stare zgodbe s svojimi junaki, sliši se jezen krik bojevnikov, ki se borijo za svojo zemljo, za svoje prednike in se trudijo preglasiti apatijo in brezdelje maorskega vsakdanjika.

Ponesite me domov predstavlja vrnitev Ihimaere, prvega maorskega romanopisca, k osebam, o katerih je prvič pisal pred tridesetimi leti. Eden najpomembnejših sodobnih novozelandskih pisateljev pravi, da je to njegovo delo ljubzensko pismo Novozelancem, tako Maorom, kot Pakeham, belim prebivalcem Nove Zelandije.

Delo je bilo uvrščeno med izjemna dela pacifiško - azijskega področja, med '2005 Kiriyaama Prize Notable Books'.

Založba Miš.

Igra na izločanje je novejši roman izredni priljubljenega češkega pisatelja Michala Viewegha. Njegova dela po vsem svetu doživljajo visoke naklade in ponatise. Zaslouel je z romanom Čudoviti pasji časi, v Sloveniji pa ga poznamo tudi kot avtorja odmevne knjige Roman za ženske (po njem je bil posnet tudi Film za ženske). Z romanom Igra na izločanje je Viewegh znova pritegnil izredno zanimanje bralcev in kritikov.

Zgodba opisuje dogodke in občutja ob prehajanju iz mladosti v srednja leta, ko človek izgublja mladostne iluzije in se dokoplje do novih življenjskih spoznanj. Knjiga je napisana s toplino in ljubeznivostjo, značilnima za češko književnost, ne manjka pa tudi za avtorja značilen prizanesljivi humor, s katerim vzpostavlja distanco do krutosti sveta.

Založba Sanje.

Še to, knjižnica je tudi na dopustu. Odrpta je le ob ponedeljskih in petkih.

Imejte se hladno. Vas pozdravljam s hriba ...

Ugrezninska jezera

Martina Pečnik

Jezera so v času poletne vročine priljubljeno mesto za osvežitev in počitek. V Šaleški dolini imamo na voljo kar tri. Po svojem nastanku se precej razlikujejo od ostalih slovenskih jezer, drugačna so tudi po svoji »uporabi« in okolju, v katerem so nastala.

Obvodni svet ugrezninskih jezer Goitzsche in suha travnišča so življenjski prostor redkim rastlinskim in živalskim vrstam (žuželke, ptiči), zato je ta del predlagan za krajinski park.

Umetniški svet na opuščnem premogovniškem območju Goitzsche, nemška dežela Saška-Anhalt.

Foto: Martina Pečnik

Ugrezninska jezera

Kot že samo ime pove, je nastanek ugrezninskih jezer vezan na ugreznanje tal. Zaradi nestabilnosti tal, ki je običajno vezana na spodkopavanje podzemnega prostora, se tla ugreznejo, nastane kotanja, ki jo začne zalivati padavinska voda ali potoki okoliškega območja (pojezerja). Ugreznanje ni enkratni dogodek, ampak je dolgotrajen proces, ki lahko traja tudi nekaj desetletij. Pri tem se površje močno spreminja, spreminja se struktura in raba tal na preostanku kopnega. Na kopno se naselijo pionirske rastlinske vrste, ki so odporne in zmožne prilagoditve nenehnim spremembam tal in vodne gladine.

Takšna jezera se velikokrat nahajajo v predelih industrijskega razvoja, ki temelji na premogovništvu. Nastanek jezer je lahko vezan na opuščanje premogovniške dejavnosti ali gospodarske rabe nasploh. Zaradi vpliva ugreznanja na širšo okolico se posledice razširijo tudi v pojezerje, marsikdaj na račun izgube zemljišč, domov, preselitve prebivalstva. Po ojezeritvi območja je potrebno vzpostaviti novo stanje, kar je večinoma zelo težka naloga za vsako območje. Na eni strani ostaja namreč boleč pretekli spomin prizadetih, na drugi strani gospodarsko prestrukturiranje, lahko tudi nazadovanje ter iskanje novih razvojnih perspektiv. V državah srednje in vzhodne Evrope te procese otežuje še obdobje tranzicije, ki ga označuje menjava režima in sistema lastništva ter mlada demokracija.

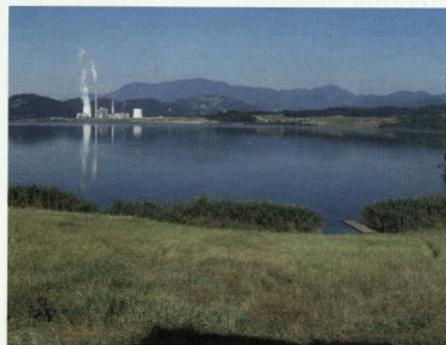
Revitalizacija ugrezninskih jezer

Ker pa ljudje kakor koli že ravnamo z našo zemljo, vedno ostajamo navezani nanjo, se tudi ugrezninskim jezerom ne moremo odreči. Tudi ne bi bilo smiselno, da zapustimo nekaj, od česar so nekoč ljudje že živeli. V sedanjem času dobiva njihovo okolje drugačno podobo, negativen odnos do degradiranih zemljišč spreminjajo nove generacije in nove potrebe. Lotevamo se revitalizacije opuščanih industrijskih območij, ki ne zajema samo revitalizacije industrijskih objektov, ampak tudi njihova zemljišča, kot npr. ugrezninska jezera.

Zanimiv je primer iz nemške dežele Saške-Anhalt, območje Goitzsche, ki je veliko za približno dve Šaleški dolini. V času Nemške demokratične republike je bilo to obsežno rudniško območje za izkop rjavega premoga. Po združitvi Nemčije je prišlo do močnih družbenih sprememb, primanjkanja zalog in padca cene premoga. Izkoriščanje naravnega vira so kmalu opustili in za rudarji so ostala jezera, pričeli so nastajati travniki in gozd se je začel zaraščati. V današnjem času vlagajo velike napore in finančna sredstva v revitalizacijo območja, pri čemer sta glavna problema nejasna lastniška razmerja in različni interesi pri nadaljnji rabi prostora. Glede na velikost območja, pa se sile nekako porazdelijo in vsaka interesna skupina najde košček zase. Gozdarji bodo zasadili gozd, lovci odkupili zemljišča za lovišče, naravovarstveniki ustanovili krajinski park, turistični delavci bodo zgradili rekreacijski center, umetniki so iz ostankov orodij rudarjev in odkopnega materiala ustvarili »umetniški svet« z amfiteatrom, kjer se odvijajo poletne prireditve.

Šaleška jezera

V Sloveniji so šaleška jezera precej neznana, čeprav skupaj obsegajo več kot 200 ha površine in imajo prostornino preko 35 milijonov m³. Kakor je moč prebrati v monografiji E. Šterbenka o šaleških jezerih, se je njihovo število od začetkov premogovništva spreminjalo, v 80. letih pa so se izoblikovala tri jezera: Škalsko, Velenjsko in

Družmirsko jezero – združuje pretekli spomin in sedanja razvojna iskanja.

Foto: Arhiv

Družmirsko. Najstarejše je Škalsko, po površini in prostornini je največje Velenjsko, najgloblje je Družmirsko jezero. Z nastankom jezer se je krajina Šaleške doline močno spremenila. Spremenila se je tudi družba in gospodarski razvoj. Jezera so postala del naše preteklosti in danost prihodnosti. V katero smer jo bomo obrnili tokrat, pa je odvisno od tega, h kakšnim ciljem bomo stremeli.

Prodajte jim zgodbe

Marija Lebar

Sredi junija so v Kulturnem domu v Nazarjah gostili znano naravovarstvenico Marjeto Keršič Svetel, širši javnosti bolj znano po seriji uspešnih in vsečnih televizijskih oddaj Gore in ljudje. Dogodek je organiziralo Savinjsko gozdarsko društvo, udeležili pa so se ga poleg obiskovalcev in županov Zgornje Savinjske doline tudi nekateri predstavniki turizma iz naše občine.

Lojze Gluk, predsednik društva – organizatorja je najprej predstavil predavateljico, ki je diplomirana etnologinja in profesorica zgodovine. Predava na ljubljanski višji šoli za turizem. Zelo aktivna je v različnih naravovarstvenih društvih in organizacijah kot je Mountain Wilderness. Sodeluje v uredniškem odboru Planinskega vestnika, je pa tudi članica komisije za pripravo zakona o Triglavskem narodnem parku. Za varstvo narave se ne zavzema zgolj kot ljubiteljica in čustveno, pač pa poskuša dokazati, da je onesnaževanje narave na dolgi rok visok strošek, ki nam dela hudo škodo.

Predavanje o katerem govorimo, je bilo pripravljeno ob mednarodnem dnevu okolja in je nosilo naslov Kako zaslužiti s turizmom in pri tem ohraniti naravo.

Predavateljica je poskušala prikazati neokrnjeno naravo kot ekonomsko kategorijo, ki jo je mogoče in potrebno tržiti. In kot vsako tržno blago, je potrebno naravo, ki bo za potrošnika zanimiva, čim bolje ohraniti. »Turizem je dvorezen meč,« je dejala predavateljica. »Je kot ogenj, ki ti lahko skuha kosilo ali pa ti ob nepravilnem ravnanju požge hišo!«

Če hočemo nek proizvod tržiti, morajo biti dani nekateri nujni pogoji.

- Obstajati mora potreba po tem proizvodu,
- obstajati mora tehnologija za izrabo vira in
- obstajati mora tržišče

Ko govorimo o trženju turizma velikokrat govorimo o tako imenovanem mehkem, do narave prijaznem načinu izrabe dobrin. Kar je za Slovenijo, ki na tako majhnem ozemlju premore toliko naravnega in kulturnega bogastva, edina alternativa, če hoče to ohraniti tudi za naslednje rodove. Žal je čestokrat tako, kot pravi pregovor, da nihče ni prerok v svoji vasi. Tudi sami se mnogo premalo zavedamo svojih bogastev, ne prepoznamo jih kot zelo cenjeno tržno blago.

Po ekonomskih raziskavah raste delež kratkih počitnic, a večkrat na leto. Narašča število turistov, ki želijo doživeti kaj takega, česar v svojem vsakdanu ne morejo. To pa je lahko tudi štetje metuljev na sicer košenem, a sonaravno vzdrževanem travniku, je poslušanje žabjega regljanja zvečer, je ogled največjega drevesa neke vrste, je opazovanje molže krav ali predelave mleka v sir.

Turisti so naveličani betona in gneče, ki jih obdaja vsak dan, večina si jih želi na dopustu

doživeti avtentičnost neke kulture in krajine, ki je sicer ne poznajo. Ob tem ne gre pozabiti, da lahko gostje te naše »produkte« spregledajo, če jih nanje ne opozorimo in jim jih primerno ne predstavimo. Nihče od njih ne bo vedel za največjo tiso ali lipo, če jim tega ne bomo povedali. Šele zgodba da identiteto določeni stvari, na katero želimo opozoriti. Domači kruh jim bo šel veliko bolj v slast, če jih peljemo v mlin in jim povemo, kako se pridelala moka za ta kruh.

V današnji dobi, natrpani z informacijami, je gosta treba nenehno opozarjati na to, kaj mu lahko ponudimo. In pri tem ne more biti uspešna posamezna kmetija ali gostilna ali celo kraj. K takemu ravnanju je treba pridobiti vsaj celotno regijo, kot je Savinjsko šaleška, če ne že cele države Slovenije.

Treba je računati na to, da se evropska populacija naglo stara, ima pa še vedno dovolj moči in denarja, da potuje in si ogleda kraje in stvari, ki si jih prej ni mogla. In ravno ta segment turistične populacije je tisti, ki lahko pri nas najde vse kar išče, le povedati mu moramo to.

Marsikje v Evropi to že nekaj časa počenjajo in sicer zelo uspešno. V Švici je visokogorski hotel, ki je nastal iz nekdanje staje za živino. Ohranjena je staroveška arhitektura, ni tople vode, ni kopalnic, ni elektrike, pa je zanimanje zanj tolikšno, da si je prostor treba rezervirati veliko časa vnaprej. Zanimiv je primer Norveške, ki se je odločila, da so fjordi tisto, kar jo loči od vseh drugih držav in ponujajo opuščene kmetije, ki so jih znotraj preuredili v hotele, na zunaj pa ohranili značilno podobo samozadostne kmetije iz začetka prejšnjega stoletja.

Za prodajo turizma je torej potrebna avtentičnost. Kaj ti pomaga, če greš na morje v Grčijo ali Španijo ali v Afriko, ko povsod dobiš sobo v enakem betonskem nebotičniku, ko je povsod enaka peščena plaža in povsod za kosilo dunajski zrezek. Seveda nekaj gostov prisega na zanesljivost take ponudbe, kjer ni kakih »hudih« presenečenj, večina pa si za svoj težko zaslužen dopust želi avtentičnosti.

Gostje si ne želijo velikih žičniških naprav, ki s posekami in pogonskim gorivom, pa tudi s hrupom zastrupljajo okolje. Vse bolj se nagibajo k reku »majhno je lepo« in k individualnemu turizmu v družinskih skupinah ali kot manjše avtobusne skupine. Želijo si občutka, da so prvi, ki so odkrili neko jamo v gozdu ali kako posebno skalo ali drevo. In zato ne potrebujejo široke ceste, pač pa čimbolj naravno potko. In če jim ob »njihovem« odkritju povemo še primerno zgodbo iz našega bogatega ljudskega izročila, recimo o tem, kako je pri tem drevesu strašilo, da so bili v tej jami nekoč škratje ali kaj podobnega, bodo zadovoljni in se bodo vračali, z njimi pa tudi njihovi znanci, saj je ustna reklama najboljša turistična propaganda.

Vse to so spoznali v Nemčiji, kjer so marsikatero gozdno cesto, ki je bila prej dostopna vsaj za terenska vozila, sedaj razrili, zatravili in naredili ljubke in mehke gozdne steze, ki kar same vabijo

Foto: Marija Lebar

na sprehode in raziskovanja. Kajti tudi taka pot je lahko doživetje in s tem turistični produkt.

Škotska je že leta 1992 sprejela nacionalno strategijo razvoja turizma na osnovi trženja kulturne in naravne dediščine, pa se z našo raznolikostjo sploh ne more primerjati. In vendar tam daje turizem velike dohodke in zagotavlja kar 93.000 delovnih mest.

Žal pri nas take strategije ne premoremo, boljše trženje pa preprečuje znana slovenska nevoščljivost in zaplotništvo, ki ga je nujno prerasti. V ta namen je pri trženju zelo primerna oblika povezovanja v grozde.

Kot je dejala Keršič Svetelova, v Sloveniji ni niti kvadratnega kilometra, ki ne bi imel kaj ponuditi gostu, če nič drugega pa naš še precej arhaičen vsakdan in prijazno besedo. Zavedati bi se morali, da se turisti zelo zanimajo za kulturne prireditve in 80 odstotkov turistov želi v turistični ponudbi tudi kulturne dogodke. Še bolj pomemben pa je podatek, s katerim razpolaga agencija pri Združenih narodih, da je namreč najhitreje rastoča gospodarska panoga na svetu z 8 odstotno letno rastjo ravno tržišče, ki ponuja doživljanje kulturne in naravne dediščine.

Po izredno zanimivem predavanju se udeleženci kar niso mogli raziti, zato se je razvila živahna razprava. Iz debate je sledilo, da se vsi strinjajo z vsem, kar je povedala predavateljica. Kje ali kdo je potem ovira, da Slovenija ostaja brez delovnih mest, ki bi jih lahko našla v turizmu, so se vprašali.

pripravila Ajda Prislan

ČEZ URŠIJO GORO

V Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec je na ogled razstava del akademskega slikarja IVA PRANČIČA z naslovom TIHTRIP. Prančič, rojen leta 1955, je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani diplomiral pri Gustavu Gnamušu, tam je opravil tudi specialko. Leta 2001 je bil nagrajenec Prešernovega sklada. Živi in dela v Ljubljani. V Slovenj Gradcu se predstavlja prvič, tokrat z najnovejšimi deli, nastalimi v zadnjih dveh letih.

Prančič gradi svoje slike na visoko modernistični način, na način abstraktnega ekspresionizma in minimalizma, vendar je uporaba teh stilov le zunanja meja. Rezultat je namreč onkraj modernistične dileme med abstraktnim in realnim. Uporablja slikarske prijeme, kot so perspektiva, barva in druge elemente, na tradicionalen način. Vendar je za gledalca presenečenje popolno, ko na sliki ne more prepoznati podobe. Čeprav je gramatično slika berljiva, ostane vsebina odprta nekje drugje.

V uporabi tkanine pri gradnji slike slutimo njegov poklon velikim obdobjem evropskega slikarstva – gotiki.

območjih srečan Branke Bezeljak Glazer je bil JURE MURKO iz Slovenj Gradca že na osnovi gledaliških srečanj Anderličevih dni v Slovenj Gradcu izbran za najboljšega ljubiteljskega igralca. Zato je v Radljah prejel priznanje za najboljšo izvedeno glavno moško vlogo.

Priznanje za najboljšo glavno žensko vlogo je dobila MIRJAM LAPANJA iz gledališke skupine Kulturnega društva Prevalje Mežica. Ta skupina je nastopila takoj po podelitvi priznanj s komedijo Toneta Partljiča Štajerc v Ljubljani, v kateri je nagrajenka igro režirala in igrala eno od ženskih vlog. Pred tem so si gledalci lahko ogledali predstavo Vinka Koržeta Micka nuca latra v izvedbi dramske sekcije Kulturnega društva Kapla na Kozjaku.

V muzejskem razstavišču v galeriji na ravnem gradu so v okviru prireditve Koroškega kulturnega poletja odprli razstavo del temperamentnega in pozitivno usmerjenega slikarstva z individualnimi pravljicnimi zgodbami, ki so univerzalne v vseh časih, akademskega slikarja KLAVDIJA TUTTE. Tutta, umetnik iz Nove Gorice, ki danes živi v Kranju, je eden naj-

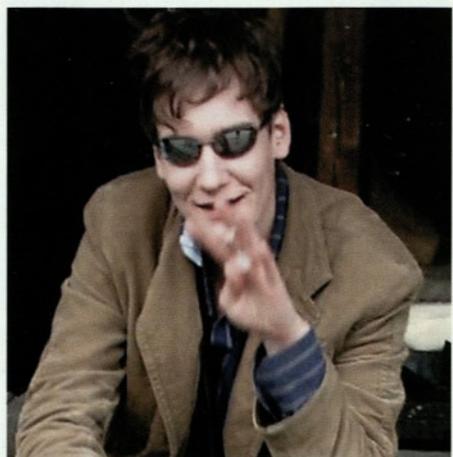

pomembnejših in najbolj angažiranih slikarjev na Slovenskem. Na Ravnah so razstavljeni dela iz cikla Potovanje sonca. Mag. Simona Javornik njegovo delo na kratko predstavi: »Zanimiva je njegova kipeča ustvarjalna sila. Najbolj prepoznavna komponenta njegovega ustvarjanja je barva. Izžareva vitalnost, dinamiko, čutnost, telesnost, slo.« Klavdij Tutta na svoj način ustvarja prijeten spomin na Kras in okolje, iz katerega izhaja. Njegovo slikarstvo ima v celoti izhodišče v Mediteranu. Močno vključuje primorsko krajino, kar je značilno za sodobne primorske slikarje. Dela so polna prikritih simbolov, znamenj. Pri Klavdiju Tuttu je prepoznavno oko, Polifemovo (kiklopovo) oko, s katerim poudari simbol popolnosti, božjega uvida, božjega v človeku.

Razstavljeni so klasični formati, sestavljene slike in stekleni objekti, ki so nastali v sodelovanju s steklarskim mojstrom iz Slovenj Gradca Matijažem Gostečnikom. Sestavljene slike: leseni nosilci, središče likovne konstalacije, postavljene na steno, je krožnica, ki je nosilka celotnega opusa iz cikla Potovanje sonca. Okrog tega krožnega zapisa Klavdij Tutta postavlja ostale lesene nosilce in tako dobi celoto. Opazovalec s svojo sposobnostjo dojemanja, ko sliko gleda, poveže sestavljene dele v celoto.

V Mladinskem centru v Dravogradu je razstavil svoje fotografije VID BREZOČNIK z Raven na Koroškem. Spada v mlado generacijo ustvarjalcev, ki je odrasla tudi v digitalno virtualnem svetu. Splet razstavljenih fotografij ima ime MOŽ IZ GALERIJE.

Vid Brezočnik je fotografijo z digitalnimi intervencijami domiselno nadgradil, tako da je uspel iz predmetnosti speljati bolj splošna, manj predmetna sporočila ali z drugimi besedami: dosegel je druge zgodbe, kot bi jih sprva povedali predmeti sami. Zanima ga človek, nikoli narava,

V Kulturnem domu Radlje ob Dravi je bilo MEDOBMOČNO SREČANJE ODRASLIH GLEDALIŠKIH SKUPIN KOROŠKE. Organiziral ga je Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti OI Radlje ob Dravi. Nastopila je gledališka skupina Kulturnega društva Stari trg z uspešno komedijo Marjana Marinca Poročil se bom s svojo ženo. Igro je režirala Irena Knez, glavno moško in žensko vlogo pa igrata Jure Murko in Špela Strašek. Po izboru strokovne spremljevalke

hoče videti in pokazati trenutek našega časa v nas. Začelo pa se je takole, pravi Vid: »Ideja je bila zaradi Štefana Planinca, vrhunskega umetnika, nadrealista, ki je razstavljal v Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec. Na razstavi sem posnel nekaj fotografij. Doma vidim eno fotografijo, na kateri je oseba imela plašč čez glavo. Takoj mi je prišla ideja in celoten razvoj, čez teden dni sem se vrnil v galerijo in posnel, kar sem si zamislil.« Figura, človek na fotografijah, je brez glav, brez nog. Vzel mu je identiteto. Vid: »Uporabil sem digitalno manipulacijo v Photoshopu, to ni montaža.«

V Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec je založba Cerdonis iz Slovenj Gradca predstavila zadnjo knjigo, zbirko novel Slovenjgradčana TONETA TURIČNIKA z naslovom OB-RASLIKE. »... Obledela fotografije, vrnite mi tedaj v živost resnični nekoč, si zapovedujem, občutja z brezbrežno nostalgичno melanholijo, oživite nepozabne drobne dogodke in mladostne neumnosti, štrkanje ljubezni, brezmejne sanje, prve resne udarce in obraslike, ah, ognite se razočaranjem in bitkam z mlino na veter ter opomnite, kako je kdo klesal svojo podobo, prebočajte čutenje. Neustavljivo minevanje od rojstva do smrti in prej in potem ... Pripovedujte dolgo in še in še spominjano tedanjost v moj nocojšnji mirni večer.« je zapisal Tone Turičnik v noveli Orumenele fotografije.

Gosta prireditve sta bila tudi pisca spremne besede h knjigi, prof. Andrej Makuc in pisatelj, prevajalec in esejist mag. Vinko Ošlak. »Obraslike so star koroški izraz za drevesne brazgotine. ... Kaj so ta drevesa, saj stvar ne more biti mišljena dobesedno, temveč kot prisposoda; kaj so brazgotine na drevesih, ki v resnici vendar niso drevesa, in jih koroški govor tako poetično poimenuje? In kaj, če ta drevesa sploh niso »kaj«, temveč »kdo«, če so to živa bitja, če so nazadnje ljudje?« je zapisal Vinko Ošlak v Obližu za [drevesne] brazgotine.

V Knjižnici Dravograd je svojo knjigo VIČ, MOJ DOM, v kateri je zbral prispevke o domači zemlji in o Vičanih, predstavil JOŽE KREVIH. Okrog leto dni in pol je zbiral razna besedila, ki so jih napisali njegovi sokrajani. Knjiga opisuje domačije, kmetije, kulturne spomenike, zgodovino kraja, šege in navade. Simona Jerčič Pšeničnik je zapisala uvod h knjigi, v katerem pravi, da podatki v knjigi posredujejo sliko o kraju, ljudeh, šegah in navadah, ki so se oblikovale na tem območju, vse te zgodbe pa so tudi podoba o ljudeh samih. Največji čar še danes pomeni ljudska beseda in zanimive pripovedi, ki so se prenašale iz roda v rod. V naslednjem poglavju je

Konrad Ferk opisal življenje avtorja knjige Jožeta Krevha, rojenega leta 1963 na kmetiji pri Matijevih, kakor se pravi pri družini Krevh na Viču.

Pred nekaj tedni je pri založbi Cerdonis izšel odmeven roman DR. LJUBE PRENNER z naslovom Bruc. V Družbenem domu na

Prevaljah so ob 100-letnici rojstva pisateljice odprli spominsko razstavo, predavala je višja kustosinja BRIGITA RAJŠTER. Pred tem so odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši Ljube Prenner, na Fari-Polje 8.

V dvorani v Šmiklavžu je skupina pevcev iz Šmiklavža v režiji Jerce Mrzel uprizorila spevoigro Vasovalci. Prireditve ob 100-letnici rojstva je bila tudi točno na rojstni dan Prennerjeve, v ponedeljek, 19. junija. Na pokopališču v Starem trgu pri Slovenj Gradcu so ob njenem grobu počastili spomin nanjo.

Koroško galerijo likovnih umetnosti Slovenj Gradec so napolnili tudi glasbeniki iz GLASBENE ŠOLE SLOVENJ GRADec Z GOSTI IZ ČEŠKEGA KRUMLOVA ter številni poslušalci. Na slavnostnem koncertu ob zaključku šolskega leta so nastopili trije orkestri in pedagogi. Igrali so ljudske pesmi, pesmi klasike, romantike, novejše in lahkotnejše skladbe.

Glasbena šola Slovenj Gradec sodeluje z glasbeno šolo »Zakladno umelecko šolo« iz Češkega Krumlova že 10 let. Ravnateljica glasbene šole iz Češkega Krumlova (Osnovne umetniške šole) dr. Alena Švepešova pravi: »Vedno radi pridemo v Slovenj Gradec, letos ni prišlo nič otrok, ampak le profesorji sami. Radi bi spoznali Slovenijo, vaša lepa jezera, gore, morje in krajino nasploh.« Na koncertu so predstavili argentinskega skladatelja Astorja Piacollo in izvedli njegov historij tanga in oblivion za flavto in harmoniko. In še češkega skladatelja 20. stoletja Jana Novaka, zelo znanega skladatelja mladega rodu, njegov sonatino za flavto in klavir.

V Glasbeni šoli Slovenj Gradec je bil te dni diplomski koncert flavtistke ANE ZAJC z gostjo TATJANO BRINOVEC. Nekaj dni kasneje je tam nastopila pianistka TAMARA GOLICNIK s koncertom Glasbeni utrinki skozi čas. Igrala je klavirske skladbe od baroka do 20. stoletja. V glasbeni šoli je z diplomskim koncertom nastopil tudi saksofonist ALEŠ LOGAR.

Dva dni se je na Ivarčkem jezeru pri Kotljah v občini Ravne na Koroškem odvijal FESTIVAL METULJEV. Predstavile so se koroške organizacije, povezane z delom mladih in

za mlade. Za festivalsko vzdušje so organizatorji poskrbeli z glasbenimi nastopi, različnimi delavnicami, fotografskim in likovnim natečajem, udeleženci pa so sodelovali tudi pri čistilni akciji. Zbrali so 200 kg smeti, počistili bližnjo in daljno okolico jezera za sabo in še za nekaj let nazaj. Letošnja tema obodrskega festivala je bila svoboda.

Ves dan so se v soboto iz Metuljevega brloga slišali nežni elektronski in drugi zvoki, širok spekter glasbe, med izvajalci so bili tudi Mo'Horizons, Tosca, Kruder&Dorfmaister, Lou Reed, Jazoo, Natacha Atlas, Zero 7 in mnogi drugi.

Bile so stojnice, v delavnicah so ustvarjali odrasli in otroci (plastelin in servietna tehnika, barvanje, sestavljanje, izdelava XXL metulja ...). Buco je obiskovalce spravil v glasen smeh s svojo stand up točko. Bile so igre brez meja in odprti mikrofon. Zadnji večer so se na velikem odru v šotoru na elektronsko zabavni prireditvi znova predstavili člani društva Metulji in vrteli house, tech house in techno glasbo.

Že tretji samostojni festival Metuljev je organiziralo DRUŠTVO ZA RAZVOJ KREATIVNE AVDIO IN VIDEO USTVARJALNOSTI METULJI IZ SLOVENJ GRADCA. Doslej so izpeljali vrsto projektov, samostojnih in skupnih z drugimi partnerji. Na ta način želijo približati alternativno kulturo Korošcem, Koroško pa ostalemu svetu. Društvo Metulji je na festivalu predstavilo svoje enoletno delo, prireditve pa je bila hkrati priložnost za vse mlade ustvarjalce, umetnike, glasbenike, društva in organizacije, ki jim sicer »primanjkuje prostora za dihanje«, pravijo organizatorji.

Nastopilo je Dramsko društvo MUKI Mariborske umetniške kulturne iniciative: V okviru nacionalnega projekta PROMOCIJE KONVENCIJE OTROKOVIH PRAVIC so skupaj s številnimi strokovnjaki pripravili dogodek, ki na inovativen in otrokom prijazen način obravnava pomembno vsebino - otrokove pravice v medsebojnih odnosih. Projekt poteka v strokovnem sodelovanju z EIP Slovenija - Šola za mir in nadgrajuje številne pozitivne izkušnje, ki so nastale skozi njihove projekte za učenje človekovih in otrokovih pravic.

»Izvajamo brezplačne gledališke predstave z naslovom KAJ BI OTROCI SPLOH RADI?« Vsebinska projekta Izobraževanje skozi umetnost je tokrat osredotočena na otrokove pravice v medsebojnih odnosih in je odrsko uprizorjena v petinštirideset minutni predstavi. Premiera je bila z velikim uspehom uprizorjena 19. maja v SNG Maribor. Nato so nastopili v Celju in Slovenj Gradcu, predstave bodo tudi drugod po Sloveniji.

Mandala sočutja v Slovenj Gradcu

Ajda Prislán

Dneve Tibetanske kulture v Slovenj Gradcu je zaznamovala misel Dalaj Lame: »Moja vera je pomagati drugim«. Rdeča nit dogajanja je bilo desetdnevno ustvarjanje mandale v prostorih Koroške galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec. Tudi druge prireditve v tem sklopu so predstavile dragoceno, starodavno tibetansko kulturo, ki razvija duhovno dimenzijo človeka, kar pomeni predstavitev kulture nenasilja, miru, sočutja, ljubezni, iz katere lahko dobimo navdihe tudi za razvijanje naših osebnostnih vrednot.

Trije menihi iz veje tibetanskega budizma, imenovane rumene kape, iz katere prihaja tudi njegova svetost Dalaj Lama, so prvi dan v Slovenj Gradcu z obredom začeli izdelovati mandalo sočutja. Izobraženi v tantrični Gyuto univerzi so edini usposobljeni za izdelavo mandal in obvladajo zahtevno grleno petje. Isti dan so otroci, ki so ustvarili najboljša literarna in likovna dela na temo Mir in sožitje med narodi in religijami, prejeli nagrade, nato je o pomenu mandale predaval prof. dr. Zmago Šmitek. Naslednji dan so zainteresirani skupaj s slovenjgraškim županom Matjažem Zanoškarjem odšli v avstrijski Huettenberg, kjer so sprejeli poslanico Dalaj Lame za prireditev v Slovenj Gradcu, hkrati pa je Dalaj Lama v Huettenbergu blagoslovil prvi temeljni kamen za graditev nove budistične univerze.

Foto: A. P.

Meniha

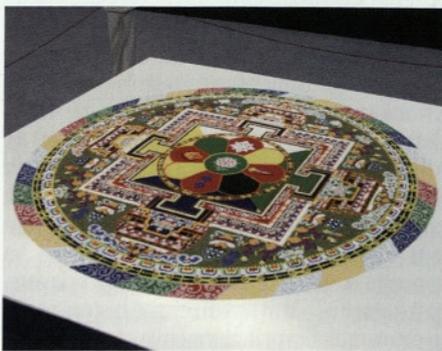

Foto: A. P.

Mandala

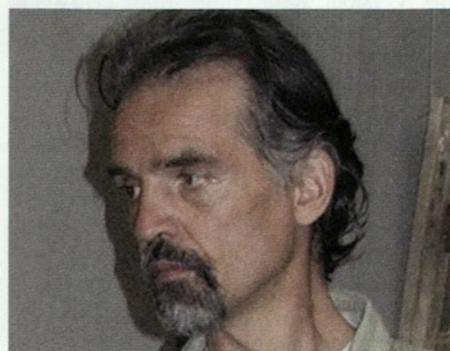

Foto: A. P.

Gregor Erjavec

in Društvo za podporo Tibetu Slovenije, generalna pokroviteljica je bila Mestna občina Slovenj Gradec, tudi nosilka naziva Mesto – glasnik miru.

Tajnik Društva za podporo Tibetu Gregor Erjavec je dober poznavalec dežele, ki jo imenujemo tudi »strega sveta«.

Gregor Erjavec, kakšna je vaša osebna motivacija delovati v Društvu za podporo Tibetu?

To društvo je nastalo leta 1996. Glavni namen je predstaviti tibetansko kulturo v slovenskem prostoru, se zavzemati za človekove pravice v Tibetu in humanitarno pomagati Tibetancem, jim nuditi podporo pri izobraževanju.

Kakšni problemi so nastajali pri organizaciji programa Tedna tibetanske kulture v Slovenj Gradcu?

Pri takšnih pripravah je zahtevna koordinacija. V Slovenj Gradcu smo imeli dobro podporo Mestne občine Slovenj Gradec, mesto je Mesto-glasnik miru in to je pri sodelovanju pomembna točka. Koordinacija je zahtevna tudi zaradi zapletenih postopkov pridobivanja vizumov za tibetanske menihe. Menihi, ki so pripotovali v Slovenj Gradec, imajo v Indiji status beguncev, zato nimajo potnih listov.

Vodilna misel sklopa je Moja vera je pomagati drugim. Kakšna je zgodba ob tem?

To je misel Dalaj Lame, ki vedno v vseh svojih govorih in učenjih poudarja, kako pomembno je skrbeti za druge. Ne samo za svoje najbližje, ampak

do vseh živih bitij, biti strpen in miroljuben ter tisto, za čimer vsi hrepenimo: ljubezen.

Rdeča nit prireditev v Slovenj Gradcu je izdelovanje mandale. Kaj je mandala?

Mandala v najosnovnejšem smislu pomeni krog. V tibetanskem budizmu jih poznamo različne vrste. V osnovi je to sredstvo, pomoč pri meditaciji. Sestavljena je iz različnih barv, je krog, v notranjosti pa kvadrat, kar predstavlja palačo, sedež nekega božanstva, predvsem njegove kakovosti. Poznamo na primer mandalo sočutja, mandalo bude zdravljenja in druge. Menihi vseh deset dni v Slovenj Gradcu postopoma gradijo mandalo. Tudi iz likovnega aspekta je to izjemno lepa podoba. Opazovanje lepih podob v nas vzbuja ravno tako lepe občutke. Namen take mandale je prebujati kvalitete, predvsem strpnosti, miru, sočutja, ljubezni, ki so v vseh nas, vendar nas dostikrat sebični motivi odvrtačo od tega.

Kakšen je proces dela, kako vse skupaj deluje?

Mandala nastaja na plošči 1,80 m x 1,80 m. Najprej narišejo diagram, krog in potem notranje elemente, nato od sredine navzven nanašajo droben kremenčev pesek, obarvan z mineralnimi barvami. Tokrat so ga prinesli okrog 6 kg. Najprej nanašajo pečeno osnovo, na to nanašajo druge barve in če gledamo s strani, opazimo, da se to gradi, zato je mandala tridimenzionalna stvar. Proces je zelo natančen, menihi morajo na pamet memorirati vzorce, barve; ustvarjanje je zanje hkrati meditacija. Ob tem se vnaša mnogo molitev, pozitivnih energij, bi

tudi za tiste, ki jih ne poznamo. Ravno to bogati nas same. Da pomagaš drugemu, ne sme biti motivirano iz sebičnih namenov, iz pričakanj, da boš nagrajen. Menim, da vsakdo lahko globoko v sebi začuti srečo, če komu, ki je v stiski, kakor koli pomaga.

Na prireditvah zbiramo prostovoljne prispevke, ki bodo v celoti namenjeni za pomoč tibetanskemu samostanu s šeststotimi menihi, od katerih je sto otrok, ki se ne izobražujejo le za menihe, ampak učijo brati in pisati.

V kaj torej usmerja tibetanska vera?

Osnovna iztočnica v budizmu je ravno ta: pomagati drugim, biti sočuten ne samo do ljudi, ampak

mi rekli v našem jeziku. Predvsem zato mandala predstavlja harmonijo barv, skladnost form v likovnem smislu in, kot najvažnejše, tisto kvaliteto, ki jo bo predstavljalo božanstvo, ki bo sedelo v sredini, v templju te mandale. Morda je za tiste, ki se navežejo na nekaj lepega, njen konec žalosten. Zadnji dan bo na ogled v vsej svoji polnosti, ob 18. uri jo bodo z molitvami obredno podrli. Z drobno metlico se pomete v posodo. Mandala je polna vrlin, zbranosti, meditacijskih manier in vsebuje pozitivno energijo, zato se njen pesek stresa v reko. Vemo, da energija kroži. Namreč, ko bodo pesek stresli v reko, se bo skozi njen tok prenesla v naš eko sistem in s tem tudi vsa ta pozitivna energija. V Slovenj Gradcu so jo stresli v potok Suhodolnica.»

30 let Jamarskega kluba Topolšica

Pred 30 leti je skupina domačinov iz okolice Topolšice v bližini Ciglerjeve bajte ob potoku Strmina na Lomu opazila ozko špranjo, v katero je izginjal del potoka. Pojav je v njih vzbujal zanimanje in radovednost, zato so sklenili preveriti, kaj se v luknji skriva. Zavihali so rokave in vhod toliko razširili, da se je dalo priti vanj. V notranjosti so po nekaj 10 metrih naleteli na čudovito kapniško jamo, ki je danes poznana kot Ciglerjeva jama. S tem dejanjem je v Topolšici nastala nova, za naše kraje malo znana športna panoga – jamarstvo.

Domačini so želeli nadaljevati z raziskovanjem jame, a jih je pestilo pomanjkanje opreme, katere praktično sploh niso imeli, bili pa so tudi brez ustreznega znanja za takšno početje. Ker niso vedeli, kako naprej, so zaprosili za nasvet Jamarsko zvezo Slovenije, kjer so jim svetovali, naj se organizirajo v jamarski klub. Tako so v aprilu leta 1976 stekle priprave na ustanovitev jamarskega kluba. 20. maja istega leta pa je v prostorih gasilskega doma v Topolšici že potekal ustanovni občni zbor. Prvi predsednik novega jamarskega kluba je postal Marjan Vrtačnik, ki je bil sicer gonilna sila pri raziskovanju Ciglerjeve jame.

Po formalni ustanovitvi so člani Jamarskega kluba Topolšica navezali stike s kolegi iz nekaterih bližnjih jamarskih klubov, predvsem s tistimi v Preboldu, ter od njih pridobili nekaj osnovnih informacij o tehnikah in postopkih pri odkrivanju in raziskovanju kraških jam, o čemer pričajo podatki, shranjeni v klubskem arhivu.

Foto: Darko Koželjnik

Skupina topolških jamarjev iz leta 1980. Z leve proti desni stojijo: Slavko Hostnik, Mirko Močnik, Branko Lukanc in Peter Stropnik. Z leve proti desni čepijo: Franc Kovač, Branko Aravs in Bernard Koželjnik.

Kmalu so nadaljevali z raziskavami v Ciglerjevi jami. Pri tem pa bi se skoraj pripetila nesreča. Med raziskovalno akcijo je skupino jamarjev presenetila voda, ki je zaradi nevihte na površju nepričakovano vdrla v jamo. K sreči so jamarji to opazili in zadnji trenutek ušli ven, sicer bi jim trda predla. V izogib takim dogodkom so kasneje v jamo napeljali telefon, pred jamo pa je vedno nekdo dežural. Raziskave so nato potekale nemoteno naprej, vse dokler niso naleteli na meander (ozek in visok zavrt rov), ki je postajal vedno ožji, tako da nazadnje niti najbolj suh jamar ni več mogel skozenj. Za jamarje je to pomenilo konec jame, čeprav je voda nemoteno tekla naprej v neznano podzemlje Loma.

Jamarji so bili nad nepričakovanim koncem Ciglerjeve jame zelo razočarani. Živeli so namreč v zmotnem prepričanju, da se v Lomu skrivajo veliki jamski prostori in da pot do njih vodi prav preko Ciglerjeve jame. Ker te možnosti nenadoma ni bilo več, so pričeli bolj ali manj sistematič-

no pregledovati terene po Lomu in iskati jame, skozi katere bi se utegnili prebiti v notranjost Loma. Nekaj novih jam so sicer našli, a nobene daljše od 50 metrov. Tako ostaja Ciglerjeva jama z 200 metri dolžine in 76 metri globine še vedno največji kraški objekt na območju hriba Loma.

S prvimi neuspehi je v klubu pričelo prihajati do razhajanj, saj kakšnih strateških ciljev ni bilo na obzoru, s tem pa tudi ne motivacije. Aktivnosti so bile še vedno omejene na lokalno območje, čeprav so jame v bližnji in daljnji okolici kar same vabile jamarje na ogled. A takrat v topolškem klubu še ni bilo prave volje do raziskav drugod, kar so dodobra izkoristili preboldski jamarji, ki so Topolščanom tako rekoč pred nosom raziskali večino do takrat še neevidentiranih jam. Preboldski jamarski klub je bil v tistih časih sicer izjemno uspešen. Njihova organizacijska sposobnost je bila tolikšna, da so v letu 1979 celo organizirali jamarsko odpravo v Južno Ameriko,

Foto: arhiv JKT

Vzpenjanje po vrvi po 90 metrov globokem šahtu v jami B2L.

kjer so v Ekvadorju in na otočju Galapagos raziskovali jame. Te odprave se je udeležil tudi član in drugi predsednik jamarskega kluba Topolšica, žal že pokojni, Darko Koželjnik.

Pod vodenjem novega predsednika je leta 1979 delo v klubu znova oživel. Delovni načrt je bil smelo zastavljen in je predvideval raziskave jam tudi drugod. Poleg tega se je klub kadrovske okrepil. Stari gardi se je pridružilo nekaj novih članov, med njimi tudi avtor tega prispevka. Vsi smo bili mladi, polni energije, predvsem pa izjemno motivirani. Če se dobro spomnim, smo skoraj vsako nedeljo preživeli v kakšni jami.

V letih 1980–1982 smo v glavnem nabirali izkušnje z obiskovanjem že znanih jam v bližnji in daljnji okolici. Občasno smo v poletnih mesecih na Golteh pripravili večdnevne raziskovalne taborne, na katerih smo počeli marsikaj. Največ smo se ukvarjali z iskanjem novih jam, učili in trenirali smo merjenje jam ter seveda obiskovali že znane jame, v katerih smo preverjali, če se kje skriva kakšna možnost nadaljevanja. Neko noč smo bili, kot dobri poznavalci planine, celo aktivirani kot pomoč pri iskanju pogrešane osebe.

Nastanjeni smo bili običajno v Mozirski koči, po enkrat pa tudi na Konečki planini in Zaloki, kjer smo spali v šotorih.

Proti koncu leta 1982 so aktivnosti v klubu počasi zamrle. Tako stanje je trajalo do leta 1984, ko se je klub znova predramil. Tega leta smo odkrili nadaljevanje v Rotovnikovi jami pri Šoštanju, kar je pomenilo enega večjih dosežkov kluba do takrat. Na odkritje smo bili silno ponosni predvsem zaradi izjemno bujnega kapniškega okrasja, začinjenega z aragonitnimi ježki, ki so razmeroma redek pojav v kraških jamah. Edina pomankljivost te jame je bila njena »velikost«, saj je bila dolga komaj 54 metrov. Kasneje so Rotovniko jamo lepo turistično uredili v njeni celotni dolžini.

Leto 1985 je bilo za naš klub v raziskovalnem smislu prelomno, saj smo prvič uspeli samostojno raziskati kakšno brezno. To je bilo 152 metrov globoko brezno B2L na Golteh. Raziskave smo

Foto: arhiv JKT

Rakova pasaža v jami 1-51 na globini 300 metrov.

se lotili z uporabo takrat povsem novega načina premagovanja navpičnih odsekov, to je vrvene tehnike s spuščanjem in dviganjem po enojni statični vrvi brez dodatnega varovanja.

Leta 1986 je bilo v klubu že 42 članov. Čutili smo se dovolj sposobne, da v hotelu Vesna v Topolšici organiziramo jamarsko srečanje v počastitev 10-letnice ustanovitve kluba. Na prireditve smo povabili predstavnike vseh slovenskih jamarskih klubov. V počastitev tega jubileja smo razvili klubski prapor in nekoliko spremenili ime kluba. Pred besedo jamarski smo dodali pridevnik Šaleški, kar naj bi simbolično pomenilo, da smo bili prvi jamarski klub v Šaleški dolini in da s svojo dejavnostjo pokrivamo celotno območje Šaleške doline. Prireditve nam je dobro uspela tako v organizacijskem kot tudi v finančnem smislu.

V naslednjih letih smo v okolici Šoštanja in Topolšice raziskali prek 40 novih jam. Ker nobena ni bila daljša od 100 metrov, smo se pričeli ozirati po jamarsko bolj zanimivih krajih, kjer bi imeli več možnosti najti kakšno večjo jamo. Pregledali smo mnogo zanimivih terenov in se nazadnje

Jamar vstopa v zasnežen vhod Zadnikovega.

odločili za Dleskovško planoto v Kamniških in Savinjskih Alpah, ki je bila v jamarskem smislu prava bela lisa na zemljevidu. Sprva smo nekaj terenskih ogledov tam izvedli samostojno, a nismo bili najbolj uspešni. Odkrili in raziskali smo le 10 jam, od katerih nobena ni bila daljša od 50 m. Tu je treba poudariti, da smo ciljali na odkritje jame večjih dimenzij, takšne, kot je bila npr. Snežna jama na Raduhi.

Kakšno leto po našem »odkritju« Dleskovške planote, je tja pričela zahajati tudi »konkurenca«. Tako smo na planoti vedno pogostejše srečevali posamezne skupine jamarjev iz bližnjih klubov. Na enem takšnih srečanj se je porodila ideja o skupnem organiziranem in sistematičnem nadaljevanju raziskav. Vsi smo se predobro zavedali, da s skupnimi močmi lahko dosežemo mnogo več, saj je takšna praksa že rojevala sadove drugod po Sloveniji, predvsem na Kaniinu. Tako smo leta 1987 k sodelovanju pristopili štiri jamarski klubi: Kamnik, Prebold, Domžale, Topolšica in se dogovorili, da na Kocbekovi koči na Korošici poskusno organiziramo 10-dnevni jamarski tabor. Glavni organizator je bil Vido Kregar iz Jamarskega kluba Kamnik, ki se je izkazal z odlično organizacijo. Kregar je vse navzoče jamarje razdelil v štiri skupine. Vsaki skupini je dodelil točno določeno območje, na katerem je potem le-ta iskala jame. Učinek je bil izjemen, saj smo v zgolj dveh dneh našli več kot 100 povsem novih jam.

Topolški jamarji smo se taborov na Korošici udeležili še leta 1988 in 1989. Skupno je bilo na teh taborih najdenih okoli 200 novih jam. Ena večjih pa je bila jama z oznako 4-9 (zaradi obilice jam smo jame indeksirali, saj si je 200 pametnih imen za jame težko kar izmisliti). Tako je indeks 4-9 pomenil, da je četrta ekipa našla deveto jamo po vrsti. V 4-9 smo po velikih naporih dosegli globino 288 m. Jama je bila zaradi številnih ožin in meandrov tehnično izjemno zahtevna za raziskovanje. O zahtevnosti raziskovanja govori podatek, da smo morali v jamo kar 17-krat, preden smo dosegli omenjeno globino. Sicer je

v njej še možno nadaljevanje, a je rov na koncu tako ozek, da smo obupali. Ker smo 4-9 raziskovali predvsem topolški jamarji, je bila na koncu registrirana kot naša, čeprav so vhod našli pripadniki preboldskega kluba.

Z raziskavo omenjene jame smo prvič v praksi potrdili lastne domneve, da se na tem območju nahajajo jame velikih globin. Ko omenjam globoke jame, moram omeniti tudi jamo z oznako 1-51, ki je kasneje postala druga najbolj globoka jama na Dleskovški planoti. Jama 1-51 je že na prvem raziskovalnem taboru našla ena izmed ekip. V času najdbe je bila na hitro pregledana do globine 30 metrov, naslednje leto pa jo je velenjska skupina (Velenjčani so se pričeli udeleževati raziskovalnih taborov leta 1988) poglobila na skoraj rekordnih 411 metrov. V letu 1989 smo zadnjega dne raziskovalnega tabora sestavili mešano ekipo najboljših jamarjev, v katero sem bil izbran tudi sam in ki naj bi jama 1-51 raziskala čim globlje. V jamo smo vstopili ob 11. uri dopoldan, ven pa prišli ob 8. uri naslednjega dne. Osvojili smo globino 448 metrov, ki je kar za 160 metrov presega globino naše 4-9. Ob tem pa je bila pomembna ugotovitev, da se jami nahajala na povsem različnih koncih Dleskovške planote. Jama 4-9 se je nahajala na zahodnem delu planote, v bližini Inkretovega studenca, medtem ko je bila jama 1-51 po srečnem ključju najdena na vzhodnem delu planote, in sicer pod grebenom Veliki vrh – Poljske device – Križevnik. Torej precej vstran od območja, kjer smo do takrat brez večjih uspehov iskali jame. Postalo nam je jasno, da se pravi tereni z globokimi jamami dejansko nahajajo na tem vzhodnem delu planote in da bi bilo treba v prihodnje iskati jame prav tam.

Poleti leta 1990 smo topolški jamarji tako že pregledovali terene v okolici jame 1-51, bolj ali manj pa so nam sledili tudi ostali klubi. Bolj ko smo odkrivali ta čudoviti gorski svet, več novih jam smo našli. V začetku se nas je trdovratno držala smola. Vse jame, ki smo jih našli, so se kot zakletko končale že po nekaj metrih. Ko smo že

skoraj obupali, pa se nam je končno le nasmehnila sreča. Novembra leta 1991 smo namreč našli obetavno jamo, ki se kar ni hotela končati. Že vhodno brezno je dalo slutiti, da smo tokrat naleteli na nekaj velikega. V času najdbe vhoda smo jamo pregledali do globine 70 metrov, kjer nam je zmanjkalo vrvi. Ker se je bližala zima, smo že čez en teden na hitro organizirali še eno raziskovalno akcijo. Medtem je bil sprejet sklep, da novo jamo poimenujemo po lvu Zadniku, ki jo je prvi našel. Na drugi akciji smo prodrli še nadaljnjih 100 metrov nižje, ko nam je spet zmanjkalo vrvi. Jama pa se še kar ni mislila končati. Dosegli smo torej globino 170 metrov, najmanj toliko pa je je bilo še pred nami, kajti stali smo ob robu prepada, katerega globino smo z metom kamna ocenili na 200 metrov (naslednjič smo namestili globino 210 metrov).

V letu 1992 smo nadaljevali z raziskovanjem Zadnikovega brezna, takoj ko je na planoti skopnel sneg. Po seriji raziskav smo prodrli do takrat rekordne globine 682 metrov za območje Kamniških in Savinjskih Alp. Tako smo za več kot 100 metrov presegli dotedanji rekordni dosežek, ki ga je prek 10 let držal v rokah preboldski jamarski klub s 476 metrov globokim Breznom presenečenjem na Dobrovljah.

Od globine 682 metrov pa do končne točke na globini 1132 metrov je jama raziskovala mešana ekipa jamarjev iz Velenja, Letuša in Tolmina. Topolški jamarji smo v tem delu raziskav sodelovali zgolj z našo opremo, ki je bila že v jami in dana na razpolago omenjenim raziskovalcem. Raziskave so trajale do leta 1995, ko je bila prirešena iz jame vsa oprema.

Sledila so leta, ko v klubu nismo beležili kakšnega omembe vrednega raziskovalnega dosežka. Še vedno smo zahajali na Dleskovško planoto in tam iskali nove jame. A več kot 100 metrov globoko nam ni več uspelo priti v nobeni. Smo pa bili bolj uspešni na drugih področjih. Lahko se pohvalimo, da smo leta 1995 na arnesovem strežniku postavili svojo spletno stran. Danes ni to nič posebnega, pred 11 leti pa smo bili sploh prvi jamarski klub v Sloveniji, ki je imel svojo spletno stran. Le-to imamo še vedno na naslovu: <http://www.rlv.si/jkt>.

Dani pred potopom v sifon na dnu Erjavčeve jame.

Leta 2000 smo postali spet nekoliko bolj aktivni, kar se je odražalo tudi na raziskovalnih dosežkih. Še vedno smo občasno zahajali na Dleskovško planoto, kjer smo med drugim v bližini Inkretovega studenca odkrili vhod v zanimivo jamo z večjo ledeno dvorano na dnu.

Prav tako smo leta 2000 na povabilo tehnične vodje kamnoloma v Teru pri Ljubnem

Foto: arhiv JKT

Jamske vhode je najlažje iskati v zimskem času, ko so večje jame kljub obilici snega odprte zaradi izhajanja toplejšega zraka na površje. Avtor prispevka pri določanju lokacije vhoda v novoodkrita jama z ročnim GPS sprejemnikom.

tam raziskali lepo kapniško jama, katere vhod se je pojavil pri lomljenju kamna.

Istega leta nam je v Ledenici na Golteh za ledenim zamaškom uspešno odkriti nadaljevanje jame. Jama smo »poglobili« za dobrih 30 metrov, tako da sedaj znaša nova globina 60 metrov.

V letih 2001 do 2003 smo največ časa porabili za iskanje nadaljevanja v 500 metrov dolgi Erjavčevi jami pri Solčavi. Zdelo se nam je, da bi prek nje bilo morda možno od spodaj prodreti proti dnu Zadnikovega brezna. Ideja je bila zelo drzna, nikakor pa ne neizvedljiva. Vodno povezavo med Zadnikovim breznom in Pečovskim studencem, ki se nahaja v bližini Erjavčeve jame, smo v času raziskav Zadnikovega brezna namreč dokazali z barvanjem vode. Na globini 145 m smo v vodo pomešali 5 kg rdeče barve Rodamin, ki se je po treh dneh dejansko pojavila v omenjenem Pečovskem studencu. Erjavčevo jama smo pregledali po dolgem in počez, a nismo našli nobene možnosti nadaljevanja. Zato smo poskusili še s potopom v sifon na dnu jame. V precej kalno vodo se je potopil naš član Dani Urbanc in uspel prodreti 25 metrov daleč ter 9 metrov globoko, kjer pa je zaradi slabe vidljivosti moral prekiniti potop. Zaradi velikega tveganja smo nadaljnje potope v tej jami opustili.

Ob koncu tega pregleda je prav, da omenim še pomembno delovno zmago, ki je bila rezultat več kot dveletnega dela. Namreč v sodelovanju s Planinskim društvom Šoštanj in Športno zvezo Šoštanj smo v letu 2005 sklenili prvo fazo ureditve naravne plezalne stene v Florjanu pri Šoštanju. Stena se nahaja tik ob cesti Šoštanj–Bele Vode na južnem delu hriba Rnek in pomeni veliko pridobitev za vse, ki se ukvarjamo z alpinizmom, jamarstvom, plezanjem ipd. Je prosto dostopna vsem zainteresiranim.

Jamarski klub Topolšica danes šteje 25 članov, od teh nas je slaba polovica aktivnih, ostali imajo status podpornega člana. Pogoji za delo so dobri, saj imamo dovolj kvalitetne opreme, z ureditvijo novega plezališča pa smo pridobili tudi boljše možnosti treniranja oziroma učenja jamarskih tehnik. V jamah nas čaka še veliko dela, ki pa ga s sedanjo generacijo članov zanesljivo ne bo mogoče opraviti. Zato si ob našem jubileju najbolj želimo, da bi medse uspeli privabiti še kakšnega novega člana, takega, ki bi bil voljan in sposoben posegati po večjih raziskovalnih dosežkih. Jamarstvo je, če si seveda pravi človek za to, lepa, atraktivna, a tudi izjemno zahtevna športna dejavnost, ki pa v zameno za sproščujoče in občasne adrenalinske užitke v jamah terja od posameznika veliko odrekovanja, predvsem pa veliko trdne volje in prostega časa.

Slavko Hostnik

Foto: Marija Lebar

Razvitje prapora v Šmartnem ob Paki

Članom Planinskega društva Šmartno ob Paki se je po dolgem času uresničila želja po lastnem praporu. Slovesnost razvitja je bila v nedeljo, 28. maja popoldne. Popestrili so jo z bogatim kulturnim programom.

Začetki Planinskega društva Šmartno ob Paki segajo v leto 1975, ko se je v gostilni Malus zbralo šestnajst planinskih zanesenjakov in štirje člani Planinskega društva Velenje in je bila v tem kraju ustanovljena sekcija PD Velenje. Ta je nato aktivno delovala do leta 1997, ko so se zaradi samostojne občine Šmartno ob Paki in številnega članstva, v upravnem odboru odločili, da je čas za samostojno društvo. To je bilo ustanovljeno 10. maja 1997. V tem času je društvo štelo kar 250 članov, prostore pa so imeli v Mikuževi hiši.

Delovanje je potekalo včasih boljše, včasih pa malo manj, kot pač pri vseh društvih, a večina članov je ostala društvu zvesta. Planinsko društvo Šmartno ob Paki šteje danes okoli 200 članov, med njimi je tudi nekaj ustanovnih. Društvo ima svojo planinsko pot, ki so jo poimenovali Martinova pot, poteka po mejah šmarške občine in je med pohodniki zelo priljubljena. Otvoritev poti je bila novembra 2002 in jo je do sedaj prehodilo že več kot 2000 pohodnikov.

Tudi sicer je društvo prirejalo odmevne pohode in izlete, kot leta 1985 petdeset Šmarčanov na Triglav in leta 1987 pohod slepih in slabovidnih na Goro Oljko.

Svoje delovanje so medtem premestili v prostore na železniški postaji, ki pa so bili v zelo slabem stanju. Zato so jih prenovili in jih predali namenu 27. maja 2004. Člani društva tukaj tudi dežurajo vsako sredo od 18. do 20. ure.

Zbranim na slovesnosti je spregovoril med ostalimi župan Alojz Podgoršek, sam tudi ustanovni član društva. »Če hočeš biti vesel en dan, se napij vina. Če hočeš biti vesel en mesec, se poroči. Če pa hočeš biti vesel vse življenje, postani planinec! Le redki narodi so na svoje planine tako navezani in imajo tako številna planinska društva. Planinstvo je slovenski ponos!« je dejal župan, ko je društvu čestital ob razvitju prapora.

Predsednik Marko Barbetti se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli prispevali k novi pridobitvi in pri tem poudaril tudi solidarnost ostalih društev v občini. Povezovalc Andrej Hofer, znani televizijec in šmarški domačin, je nato prebral imena vseh, ki so darovali za prapor. Šmarški župnik in častni občan Ivan Napret je nato prapor še blagoslovil.

Sledila je predaja prapora praporščaku in njegovemu pomočniku, ki sta slovesno obljubila prapor čuvati in ga nositi s ponosom. Pridružili so se ostali prapori in na vrsti je bilo »pobratenje praporov«, nato pa še slovesen mimohod.

Marija Lebar

Porušene hiše v Gaberkah XVI. del

A. Grudnik in Z. Mazej

Pri Opšeterju

Foto: arhiv Dragica Kovač

Pogled na Opšeterjevo domačijo iz vrha Ležna.

Pri Opšeterju se je včasih reklo manjši kmetiji na ravnini sredi hriba, ki se je dvigal iz gaberške vasi proti Ležnu. Pri Jeriču je bilo križišče, kjer se je na desni strani začela vijugasta makadamska cesta mimo Stropnika dvigati hrib, nato pa se je dvignila v strmino in po dobrih 100 metrih po senci pripeljala do Opšeterjev. Gledano iz Gaberk, so bili na desni strani Opšeterjem sosedi Goričneki, na levi Mehi, spodnji sosedi pa so bili Stropniki, Smodeti (Spital Ivan), Jeriči in Kosi. Z leti se je hišna številka zamenjala kar štirikrat. Prva hišna številka je bila je bila Gaberke 47, nato 59, sledila jima je še številka 83 in kot zadnja je bila na hiši hišna številka Gaberke 298.

Kmetija je premogla zidano hišo, lesen hlev, ki je imel spodnji del zidan iz kamnja, kozolec in leseno uto. Nazadnje je tam živel in gospodaril Ivan Oštir. Bil je žilav, marljiv mož srednje postave in je dolga desetletja nosil ozke brke. Zelo rad je imel otroke. Nič mu ni bilo težko doma postoriti, pa čeprav je moral, še preden je zjutraj odšel v službo, s koso večkrat na roke pokositi manjši travnik. Bil je tudi dolgoleten član Gasilskega društva Gaberke, kjer je leta 1959 opravljal tudi funkcijo predsednika društva. Njegovo prevozno sredstvo je bil metalno rjav Tomosov štiribrzinc, kjer je imel na krmilu vedno obešeno črno usnjeno torbo.

Kmetija je imela 5 hektarjev obdelovalne zemlje z gozdom vred. Krme je bilo prema-

lo za preživetje dveh krav, ki so ju pri hiši rabili za vprego, zato so vsako leto morali kupovati košnjo pri sosedah. Na njivah so sejali vse (tudi proso, ajdo, lan, koruzo in pšenico), kar so potrebovali za življenje. Eno njivo so imeli tudi pod plazom za Velunjo, vendar so jo kasneje prodali sosedom Videmšekom - Kosom. Po drugi svetovni vojni so se nekaj časa ukvarjali tudi s hmeljarstvom. Pri Opšeterjih so pred davnimi leti zase in za druge delali in žgali zidno opeko. Ilovico so kopali v hribu desno nad hišo, v bližini meje z Goričneki, kjer je še sedaj vidna jama. Iz te opeke je bila zgrajena tudi njihova hiša. S »ciglarstvom« naj bi se začeli ukvarjati že njihovi predniki, ki so se pisali Skornšek.

Okoli leta 1950 so obnovili staro zidano hišo. Takrat so zamenjali stavbno pohištvo in obnovili fasado. Zadnjo obnovo pa je hiša dočakala leta 1979, ko so naredili novo fasado in zamenjali streho.

Nad hišo je do leta 1975 rasel vinograd s šmarnico. Na leto so pri Oštirjih včasih »naprešali« okoli 800 litrov vina. Svoj čas, ko je bila pri Robidu v Gaberkah še gostilna, so tudi tja prodajali vino. Drugače pa so ga kupovali sosedge, veliko pa so ga spili tudi obiskovalci, ki jih včasih ni bilo malo. Ljudje so se radi oglašali pri Oštirju. Mimo Oštirja je namreč vodila bližnjica – pešpot med Šoštanjem in Škalami skozi Ležen. Pa tudi lovci so se pri skupnih jagah zbirali pri njih. Kasneje pa vino ni šlo več dobro v promet, zato so vinograd izkopali in naredili njivo.

Včasih je bil Ležen velik hrib, poraščen z gozdom, skozi katerega je vodilo mnogo poti in cest. Če poti nisi dobro poznal, si se v labirintu cest kaj kmalu lahko izgubil.

Podnevi to še ni bilo tako hudo, ponoči pa je vse skupaj lahko postalo zelo strašljivo. Tišina v gozdu, trda tema, premiki velikih drevesnih senc ob polni luni, šumi vetra, pokanje vej, ukanje sov in krik miši, ki jo je ujela sova, netopir, ki je preletel nizko nad glavo, tek splašene srne ali zajca ti je hitro pognal strah v kosti, četudi nisi bil ravno boječe sorte. Poleg tega so ljudje znali povedati veliko grozljivih zgodb o peripetijah znancev, ki so se zgubili ali izginiti v gozdu. Poseben strah so povzročali tudi grobovi iz vojne, ki so bili sredi gozda. Ljudje so poznali razne fantazijske zgodbe o mrtvih, ki ob polnoči vstajajo iz groba. Res ni bilo lahko hoditi ponoči skozi Ležen z majhno petrolejko, ki je komaj kaj svetila, ali celo brez nje. Tako se je velikokrat naredilo, da se je kakšen bojazljivec prej napil pri Oštirju, kot pa zbral pogum za pot čez temačen gozd. Tudi tako se je zgodilo, da so se bojazljivci iz gozda vrnili nazaj po pomoč. Tako so bili Opšeterji večkrat naprošeni za spremstvo skozi gozd. V resnici se je veliko odraslih in otrok občasno izgubilo v Ležnu. Tudi hčerka Lojzka je kot nekajletna deklica ostala izgubljena v gozdu, dokler je niso sosedge našli in pripeljali domov.

Kdaj natančno je domačija nastala, domači ne vedo povedati. Ne ve se tudi, od kod domače ime Opšeter. Kolikor pomnijo, sta tukaj pred Oštirji živela dva brata, ki sta se pisala Skornšek. Eden od bratov Skornšek je bil gospodar na kmetiji, drugi pa je podedoval kočjo nad Opšeterjevo kmetijo, ki je stala tik pod vrhom hriba. V začetku 20. stoletja se je prvi od omenjenih bratov poročil z Nežko, sorodnico Šušev iz Gaberk. V zakonu sta se jima rodila dva sinova, Jaka in Pepi. Vendar pa je usoda hotela, da je

Skornšek še mlad umrl. Nežka se je nato poročila z Ivanom Oštirjem, ki se je rodil in živel v Podležniškem mlinu. Ivan je imel že pred poroko z Nežko enega nezakonskega sina Eda z Marijo Melanšek. Sina ni imel pri sebi, ampak je ta z mamo živel pri Brezovšekih. Nežka in Ivan sta imela v zakonu tri otroke, in sicer leta 1912 rojeno Marijo, leta 1914 rojeno Cilko ter po koncu prve svetovne vojne, točneje leta 1918, rojenega sina Ivana. Sin Ivan se je izsolal za čevljarja pri Srebotniku v Šoštanju. Po šolanju je bil tam nekaj časa tudi zaposlen. Doma je imel delavnico na podstrešju v majhni sobi, kjer je tudi kasneje popravljajl čevlje.

Ivan se je med drugo svetovno vojno zaposlil kot rudar v velenjskem premogovniku. Zaradi zdravstvenih težav je moral delo v jami opustiti. Njegovo novo delovno mesto je bilo mesto signalista v Starem jašku Škale. Zdravstvene težave so bile tudi zadosten razlog, da ga nikoli niso vpoklicali v nemško vojsko. V premogovniku so bili njegovi delodajalci Nemci, zato je imel mir pred njimi. Sodeloval pa je s partizani, ki so zelo cenili njegovo zanesljivost in neomadeževanost. Pomagal jim je s tem, da je kot kurir prenašal pošto. Vseeno pa na domačiji življenje ni teklo čisto brez skrbi. Domačijo so namreč kontrolirali tako Nemci kot domači terenci. Nekoč sta dva nemška policista, Ukrajince po rodu, prišla na kontrolo k Opšeterju. Pri tem pa so ju presenetili terenci. Enega nemškega policista so ustrelili že kar v hiši, drugi pa se je vdal. Ustreljenega, ki mu ni bilo več pomoči, so domači hitro pokopali v gozdu. Drugega ujetega Ukrajince pa so terenci odpeljali v gozd in za njim se je izgubila vsaka sled. Po tem dogodku je pri hiši in pri sosedih zavladal velik strah, saj so se bali ukrepov nemške policije. Vaščani se niso mogli odločiti, ali naj streljanje prijavijo ali ne. Nekako je ostalo pri tem, da je bolje, da dogodka ne prijavijo, saj na ta način tudi Nemci ne bodo izvedeli, kje sta izginila njihova vojaka. V primeru prijave pa bi bili ogroženi tudi sosedje. Tako se je Ivan nekaj dni skrival v gozdu, kjer je imel podzemni bunker. Bal se je nemške policije, saj sta mu zagotovo grozila zapor ali smrt. Domači so zbrisali vse sledi, ki so v hiši ostale za streljanjem, le s kuhinjske preproge niso mogli očistiti krvavega madeža. Zato so se bali, da bodo Nemci kaj posumili. Na srečo vseh ni bilo nobenih odzivov od Nemcev in vsi so ostali živi.

Ivan Oštir pred svojo hišo.

Foto: Lojze Ojsteršek

Pogled na domačijo s spodnje strani.

Foto: Lojze Ojsteršek

Matko Oštir in njegova hčerka pred rojstno hišo.

Foto: arhiv Matko Oštir

Gospodar Ivan sedi na klopci med hišo in hlevom, katerega je s pomočjo sokrajanov zgradil po velikem požaru. Čeprav so Opšeterji velik vinograd nad hišo spremenili v njivo, je na sončni strani pred hlevom še vedno ostal prostor za nekaj grozdnih trsov.

Foto: Lojze Ojsteršek

Med prenašanjem partizanske pošte je Ivan pri Maroltu v Ravnah spoznal svojo bodočo ženo Alojzijo, s katero sta se po koncu vojne tudi poročila. Alojzija Mevc je bila rojena kot tretji otrok v veliki družini pri Maroltu v Ravnah. Bila je eden izmed 14 otrok, od katerih jih je preživelo le 8. Alojzija se je preselila k Oštirju, kjer je Ivan od očeta prevzel kmetijo. Kmetija je bila v dolgovih, tako da sta morala biti mladoporočenca

zelo pridna, da jima je kmetija zopet začela prinašati dobiček in veselje. Leta 1945 se jima je rodil sin Matko, leta 1946 pa dvojčici Lojzka in Ivica. Lojzka je od svoje sestre Ivce starejša kar celih šest ur. Enajst let kasneje, leta 1957 pa se je rodila še tretja hčerka Dragica. Okoli 1957 se je Ivan kot delavec zaposlil v Termoelektrarni Šoštanj in tam tudi dočakal upokojitve.

Družina Oštir je bila zelo predana cerkvi. Oče Ivan je bil cerkveni zvonar, okoli 30 let pa je bil tudi ključar v gaberški cerkvi sv. Urha. Njegova žena Alojzija je bila pobudnik, da bi se v gaberško cerkev vgradili novi zvonovi. Zvonove je gaberška cerkev leta 1982 tudi dobila. Alojzija je bila ponosna na svoj dosežek. Ko so zvonovi že viseli v turnu, pa je iz radovednosti vprašala prijateljice, kaj menijo, le komu bodo prvi zvonili ti zvonovi. Na žalost njihovega zvena ni dočakala, saj so le nekaj tednov po dvigu zvonov prav njej novi zvonovi prvič zvonili v zadnje slovo. Alojzija je bila nekaj let tudi predsednica Rdečega križa v Gaberkah.

Pri Oštirju je bila doma glasba, saj so imeli pri hiši harmoniko. Sin Matko je znal zaigrati na marsikateri glasbeni instrument, najraje pa je igral na harmoniko. Matko, Apšnerjev Branko in Pušnikov Karel so večkrat skupaj zaigrali. Enega takšnih nastopov se bo najbrž spomnil tudi Mirko Verhovnik. Omenjeni muzikantje so mu za njegovo obhajanje sv. birme zaigrali iz sosednjega brega.

28. junija 1967 je bil soparen vroč poletni dan, ko so domači hiteli v strahu pred nevihto spravljati seno pod streho. Okoli 17. ure se je začelo bliskati in grmeti, udarila je strela, ki je zanetila požar na Opšeterjevem lesenem hlevu. V hipu je bilo leseno ostrešje hleva v ognju. Ogenj se je hitro razširil tudi na kozolec, ki je stal v bližini hleva. Domači pa so s pomočjo soseda Rafka Blatnika hiteli reševati ujete živali iz hleva. Rešili so obe kravi in prašiče. Od strahu jim je en prašič pobegnil v gozd, od koder se je vrnil šele naslednji dan. Od lesenega dela hleva ni ostalo nič. Zgorelo je

Foto: arhiv Ivica Andrejca

Opšeterjeva dekleta: spredaj stojita Ivica Andrejč in Lojzka Borovšek. Majhna deklica na sredini je Dragica Kovač, med vhodnimi vrati pa stoji njihov oče Ivan Oštir.

tudi nekaj vozov, kmetijska oprema, razna orodja, kolesa in Matkov motor. Matko je bil takrat na služenju vojske, zato je svoj motor shranil na hlev. Ker je v vasi takrat zmanjkalo elektrike, je Blatnikov Rafko za sklic gasilcev uporabil staro gasilsko sireno na ročni pogon. Na pomoč so prihтели gasilci iz Gaberk, Družmirja in Šoštanja. Vode na požarišču ni bilo veliko – le kolikor jo je bilo v vodnjaku. Ker takrat gasilci še niso imeli avtocistern, so morali vodo črpati s tremi motornimi brizgalnami iz nekaj 100 metrov oddaljene Velunje. Ker gasilci hlevu in kozolcu niso mogli več pomagati, so varovali hišo in ostale objekte pred ognjem. Gašenje je trajalo dolgo v noč.

Hčerka Lojzka je bila tisti popoldan v službi v Šoštanju. Opazila je velik ogenj nekje v bližini svojega doma. Hitro se je s kolesom odpeljala domov. Pri družmirski cerkvi je srečala kaplana Casarja, ki ji je potrdil slabo novico o požaru pri njej

doma. Lojzka je vsa šokirana pohitela domov, saj še vedno ni vedela, kaj gori. Proti domu v klanec je šla kar po sredi ceste in pri tem se ni umaknila niti gasilcem kljub njihovem pozivu. Ko je zagledala domačijo, si je oddahnila, saj je bila njihova hiša še nedotaknjena. Leseni del hleva je pogorel cel, v spodnjem zidanem delu pa so imeli shranjeno večjo količino premoga. Ker je bilo gašenje premoga neuspešno, je ta počasi gorel še nekaj dni. Ko sta se ogenj in dim polegla, so od hleva ostali samo goli zidovi, pregreto železje in ožgani tramovi. Ker je bilo zidovje uničeno in pregreto, so še te kamnite zidove porušili in začeli graditi nov hlev. Pri obnovi hleva so jim pomagali sokrajani, z materialno pomočjo pa se je izkazala tudi Termoelektrarna Šoštanj, kjer je bil Ivan zaposlen. Glavna zidarja pri obnovi hleva sta bila Franc Andrejč in Jože Koželjnik. Delo je potekalo ročno, saj mešalcev za beton takrat še ni bilo. Pri zidanju zidov je bila hitrost in dostava betona zadovoljiva, problem pa se je pojavil pri mešanju betona za ploščo. Takrat so beton v večjih količinah mešali ročno na tleh na dveh dolgih kupih. En kup betona je bil vedno že zmešan, med tem, ko je bil drug kup v pripravi. Ko je bil nov hlev zgrajen, je bil z betonskimi kvadri in betonsko ploščo tisti čas najmodernejši hlev v Gaberkah.

Sodi v Obšeterjevi kleti so bili vedno ploni mošta in vina, vrata pa so bila navadno vedno odklenjena. Pa tudi če so bila zaklenjena, je bil ključ od kletnih vrat skrit na znanem mestu. Tako se je nemalokrat zgodilo, da so si sosedje, ki so prišli na obisk, kar sami postregli pijačo, če domačih niso mogli priklicati. V zahvalo so zapeli kakšno domačo, če pa je bil med žejnimi tudi Ravljenov Bolt, pa je še zraven zaigral na harmoniko. Pridružil se jim je še Ivan in imeli so se lušno.

Z leti so se otroci odselili. Prva je po roki s Francem Andrejcem odšla od doma hčerka Ivica, malo za njo pa je odšla še

Foto: arhiv Matko Oštir

Ivan gotovo ne bi dovolil, da mu dom porušijo za njegov rojstni dan.

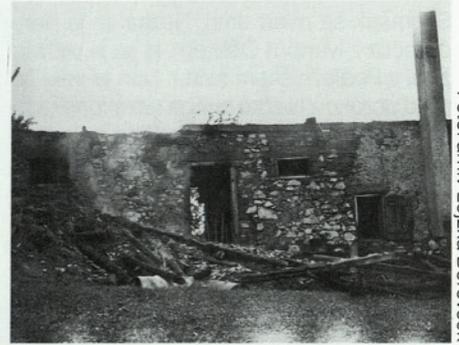

Foto: arhiv Lojzka Borovšek

Ostanki hleva po neukrotljivem požaru 28. 6. 1967.

Foto: Lojze Ojsteršek

Lesena uta nad hlevom je bila zgrajena namesto kozolca, ki je pogorel v požaru skupaj s hlevom leta 1967.

Lojzka, ki se je poročila z Jožetom Borovšekom. Obe sta ostali v Gaberkah. Sin Matko si je z ženo Martino ustvaril nov dom v Vinski Gori, najmlajša hčerka Dragica z družino pa je skupaj z očetom Ivanom živela na kmetiji do leta 1992, ko se je z družino preselila v Šoštanj. Oče Ivan je nato sam živel na svoji domačiji vse do svoje smrti leta 1996. Kompletno kmetijo so gradbeni stroji podrli dve leti zatem, točneje 2. junija 1998, ko bi Ivan Oštir, če bi bil še živ, praznoval svoj 80. rojstni dan.

Pričujoča zgodba o Opšeterjevi domačiji je nastala na osnovi pripovedovanja Matka Oštirja, Lojzke Borovšek, Ivica Andrejca in Dragice Kovač.

Od TEV do TEŠ

Maks Lomšek

Predhodnica TEŠ – veteranka TEV

(Toplotna elektrarna Velenje)

Ko se sedaj bliža slavlje ob 50-letnici obratovanja prvih dneh blokov moči 60 MW šoštanjske elektrarne, sem prepričan, da bi bilo prav tudi obuditi spomine na velenjsko, takrat imenovano toplotno elektrarno.

Tako sem se spomnil tudi tistega nedeljskega popoldneva, ko sva pred kakim desetletjem z vnukom kolesarila po sedanji Koroški cesti proti Velenju. Nenadoma se je on ustavil in začudeno vprašal: »Poglej, dedi, tukaj na levi ob cesti, kaj pa se nahaja v tej ogromni betonski zgradbi, ki ima tako velika okna?« Pa sem se v mislih hitro povrnil za kakega pol stoletja nazaj, se nasmehnil in mu, malce skrivnostno, odvrnil: »Veš, fantič moj, tale velika zgradba, ki jo tamle vidiš, je bila prva večja parna elektrarna v Sloveniji. No, povem ti lahko tudi, da sva v njej službovala jaz in moj oče, tvoj praded. Tvoj praded je bil turbinski strojnik, jaz pa sem bil stikalničar in je bila to moja prva služba. Sicer pa, ker vidim, da te to zanima, ti bom o elektrarni kaj več povedal, ko se vrneva domov.« In nato sem obljubo izpolnil.

Ko pa tako danes obujam spomine na čase svojega in očetovega službovanja v takratni velenjski elektrarni, sem prepričan, da bo marsikoga še živečega nekdanjega člana, takrat majhnega kolektiva elektrarne, pa tudi ostale prebivalce naše nekdanje in prijazne dolinice zanimalo, kako je TEV nastajala, kaj se je z njo dogajalo in kako je bila nazadnje »upokojena«.

Prvotni lastnik rudnika lignita je bil Daniel pl. Lapp, ki je dal leta 1914 zgraditi prvo industrijsko toplotno elektrarno v Sloveniji, ta je bila predhodnica kasnejše TEV. Generator izmeničnega toka je imel moč 100 kW, napetost pa 530 voltov. Poganjal pa ga je parni stroj moči 130 kW. Ker pa ta elektrarna ni zadoščala za naraščajoče potrebe po električni energiji, so 11. junija 1927 položili temeljni kamen za gradnjo nove, večje kalorične elektrarne. Izgradnja le-te je bila končana že v jeseni leta 1929, ko je 17. oktobra ob 10. uri prva faza elektrarne moči 2000 kW pričela redno obratovati, seveda ob primerni slovesnosti odprtja.

Oprema za elektrarno je morala, kot premaganka v 1. svetovni vojni, plačati Nemčija na račun reparacij oziroma vojne odškodnine Jugoslaviji.

Tako je oprema za 1. fazo TEV obsegala:

dva generatorja moči 2 x 1000 kW, napetosti 5250 voltov in 3000 vrtlj./min.

Ta dva turbo agregata je dobavila znana tovarna BROWN-BOVER (BBC) iz nemškega Mannheima.

Potrebno paro pa sta dajala dva parna kotla tovarne KRUPP, ki sta dajala po 10 t/h pare, s pritiskom 18 atmosfer.

Ker je rudniška elektrarna z elektriko oskrbovala tudi rudnik Zabukovica ter viške oddajala še KDE (Kranjskim deželnim elektrarnam), se je število porabnikov električne energije močno povečalo. Tako dva agregata nista zmogla pokrivati vseh potreb, zato je bilo treba razmisliti o povečanju moči elektrarne. Res so že na začetku leta 1931 začeli s pripravljalnimi deli za 2. fazo izgradnje, ki je obsegala:

Turbo agregat moči 5250 kW, napetost 5000 voltov in 3000 vrtlj./min., ki ga je dobavila ista tovarna BBC iz Mannheima, dva parna kotla BABCOCK-WILCOX s po 28 t/h pare, pritiska 20 atm.

Kljub temu da se je montaža teh naprav nekoliko zavlekla, kajti ko je Hitler leta 1933 prišel na oblast, je Nemčija takoj prenehala s plačevanjem vojne odškodnine, je tretji agregat 16. oktobra 1934 pričel s poizkusnim obratovanjem.

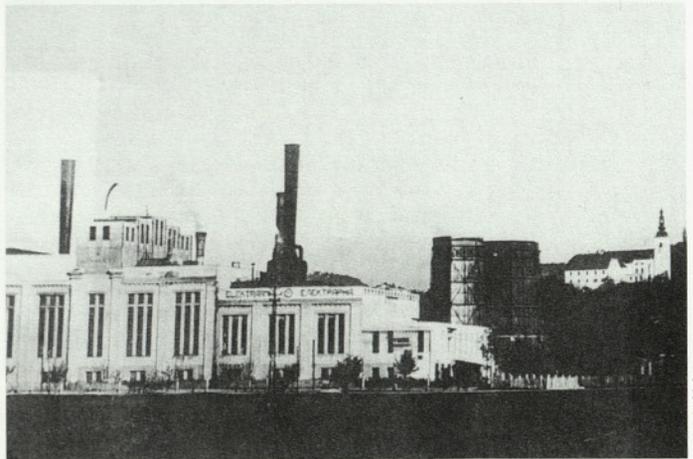

Foto: Arhiv

Pročelje elektrarne s štirimi dimniki v obliki prisekanega stožca in dvema lesenima hladilnikoma. Na strojničnem delu zgradbe je viden napis elektrarne tudi v cirilici, le da je »elektrana« poslovenjena v »elektrarna«. Desno se v ozadju vidi mogočna škalska dekanija Sv. Jurija.

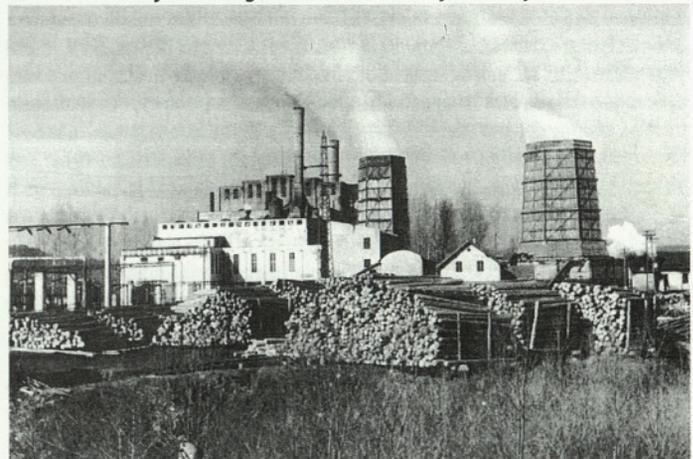

Foto: Arhiv

Elektrarna dela s polno paro. V ospredju skladvonca jamskega lesa.

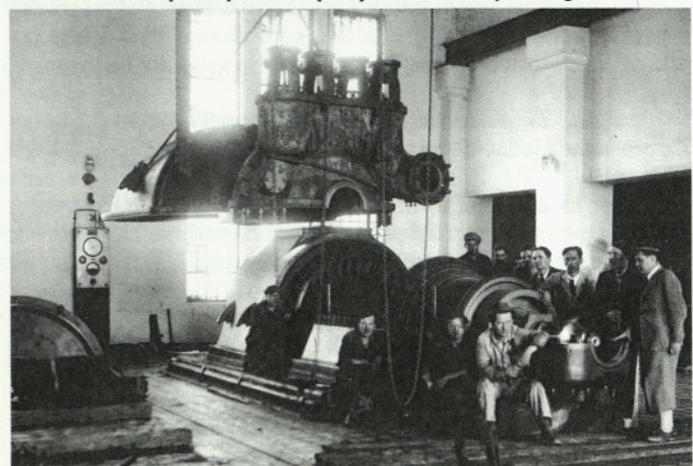

Foto: arhiv Maks Lomšek

Komisijski ogled poškodave turbine 5250 KW agregata. Poškodovanih je bilo devet vencev turbinskih lopatic. Turbina je bila poslana k BBC v popravilo leta 1959.

Tako je sedaj velenjska elektrarna za takratne razmere predstavljala kar pomemben člen v slovenskem elektrogospodarskem sistemu, še posebej po izgradnji 60-kV daljnovođa Velenje-Podloga-Črnuče leta 1932.

Iz črnuške razdelilne trafo-postaje pa so nato preko 20-kV daljnovođov napajali z elektriko Ljubljano, del Gorenjske in Dolenjske.

Pol stoletja obratovanja TEŠ

V Šoštanjski termoelektrarni so slavili, kajti: 16. maja 2006 je prvi proizvodni blok 30 MW »srečal abrahama«, drugi pa mu bo sledil 20. septembra letos. Ob teh datumih je bila pred 50 leti končana I. faza izgradnje, ko je elektrarna takratne moči 60.000 kW oziroma 60 MW pričela v slovensko elektroomežje oddajati prve kilovatne ure.

Ta pomembni jubilej so v elektrarni tudi dogodku primerno proslavili. Tako je bila v torek, 16. maja 2006, torej po 50 letih, v elektrarni priložnostna slovesnost, ki so se udeležili vsi, razen že pokojnega inž. Cirila Misleja, bivši direktorji TEŠ. Na svečanosti so bili prisotni tudi častni gostje: dr. Jože Zagožen, direktor HSE, dr. Milan Medved, namestnik direktorja HSE, Ivan Atelšek, predsednik nadzornega odbora TEŠ, in dr. Evgen Dervarič, direktor Premogovnika Velenje.

V okviru te jubilejne slovesnosti je bila tudi predstavljena knjiga 50 let uči za Slovenijo avtorjev mag. Emila Šterbenka in prof. Mojce Ževart, ki je v celoti posvečena termoelektrarni, zahtevnemu procesu proizvodnje električne energije in vsem tistim bivšim in sedanjim članom kolektiva TEŠ, ki so pripomogli k temu, da sta prva dva proizvodna bloka, v glavnem brez večjih okvar, obratovala polnih 50 let in sedaj pričakujeta zasluženo upokojitev.

Povedati je treba tudi, da je ob tej priložnosti TEŠ poklonila Občini Šoštanj za ureditev spominskega parka pri novi Osnovni šoli in Bolnišnici Topolšica za CT-aparat po 3 milijone donacijskih sredstev. Teга dne popoldne pa je potekal tudi Dan odprtih vrat, ko so si zainteresirani lahko ogledali vse pogonske naprave v elektrarni.

Kot zaključek jubilejnega dogajanja pa je bilo družabno srečanje vseh bivših in sedanjih »teševcov« na pikniku pri ribniški koči ob šoštanjsem jezeru. Tu so se srečali upokojenci in sedanji aktivni člani, med katerimi je bilo tudi mnogo takih, ki so prejeli priznanja za svoje dolgoletno delo v TEŠ. Vzdušje na srečanju je bilo prijetno: malo se je pokramljalo, obujalo spomine na pretekla leta, nekaj malega se je pojedlo, nekaj malega popilo, ob poskočnih domačih vižah ansambla SPEV pa so najbolj zagreti tudi zaplesali.

In zgodila se je zgodba ...

Ker pa sem eden izmed tistih, ki so od vsega začetka sodelovali pri izgradnji I. faze TEŠ in so mi tudi kot predsedniku prvega Delavskega sveta januarja 1954 ustanovljenega investicijskega podjetja »Termoelektrarna Šoštanj v izgradnji« dogodki in problematika gradnje tega takrat največjega elektroenergetskega objekta dobro poznani, naj mi bo dovoljeno »zgodovino« nastajanja elektrarne tudi obelodaniti.

Zapleti že na začetku

Prvotno je bilo predvideno, da bo elektrarna po končani izgradnji imela 6 turboagregatov po 20.000 kW, torej skupno moč 120.000 kW oziroma 120 MW. Vso opremo bi morala dobaviti Češkoslovaška, kar pa zaradi znanih dogodkov v zvezi z Resolucijo Informbiroja leta 1948 ni bilo izvršeno. Vse vzhodnoevropske države so takrat ekonomsko blokirale Jugoslavijo in je tudi Češka vse pogodbe za dobavo elektrarniške opreme enostavno razveljavila. Takrat, leta 1950, so bila zaustavljena tudi vsa pripravljajna dela bodoče elektrarne. Novo dokumentacijo za šoštanjko elektrarno pa je pripravil ljubljanski Elektroprojekt, in sicer za štiri agregate po 30 MW. Za I. fazo sta bila določena dva agregata po 30 MW, to pa sta ta dva, ki sta te dni dočakal abrahama.

Vsa oprema za ta dva proizvodna bloka je bila naročena na zahodu, in sicer v Švici. Tako je kotlovske naprave dobavila znana švicarska tovarna kotlov SULZER iz Winterthura, turbini pa tovarna ESCHER WYSS iz Zuricha, generatorja pa sta bila izdelana v tovarni Mascinenfabrik OERLIKON tudi iz Zuricha.

Doslej so se vsa dela in naročila odvijala pod nazivom TE Velenje II, s 1. januarjem 1954 pa je slovenski izvršni svet ustanovil novo investicijsko podjetje TERMOELKTRARNA ŠOŠRANJ V GRADNJI, za direktorja pa imenoval inž. Cirila Misleja. Novi direktor je takoj dal iz velenjske v šoštanjko

Foto: arhiv Maks Lomšek

Srečanje nekdanjih sodelavcev TEV. Na sliki so tudi Jože Aristovnik, Martin Rahten, Alojz Glažer, Ivan Novak, Franc Jakob, Jože Meža, Edo Hudovernik, Hubert Kasnik in Franc Lomšek.

V povojnem obdobju, sploh pa po letu 1946, so se razmere glede obratovanja TEV pričele slabšati. Cena kilovatne ure velenjske TE je bila previsoka, kajti poraba premoga za eno kilovatno uro je bila kar preko 4 kg/kWh, to pa je skoraj 4-krat višja kot pri sodobnih napravah. Poleg tega je bil leta 1946 zgrajen 110-kV daljnovod Dravograd-Velenje, ki je sedaj dobavljal mnogo cenejšo električno energijo HE Dravograd v omrežje DES (Drž. elektr. Slovenije), naslednico KDE.

Povedati je tudi treba, da je zaradi utrujenosti materiala prišlo v jeseni 1959 na turbini večjega agregata do hude okvare. Po odprtju turbine je bilo ugotovljeno, da je bilo 9 vencev turbinskih lopatic zdrobljenih in je morala turbina na popravilo v Nemčijo. Po popravilu je turbo agregat še nekaj let obratoval, večinoma za pokrivanje konic pri porabi električne energije. Ker pa je elektrika iz TEV v primerjavi z ono iz šoštanjke TE, ki je medtem tudi že obratovala, bila absolutno predraga, so se generatorji v velenjski elektrarni 28. novembra 1967 za vedno zaustavili. Vendar je bivša elektrarna delala še kot toplotna za daljinsko ogrevanje Velenja in nekaterih industrijskih podjetij, kar je trajalo še do 11. septembra 1971, ko je tudi pod njenimi kotli za vedno ugasnil ogenj.

Če sedaj upoštevamo začetek obratovanja leto 1929, vidimo, da je naša elektrarna obratovala polnih 42 let in si tako resnično zaslužila, da so jo »častno upokojili«.

Ob zaključku »življenjepisa« velenjske elektrarne naj navedem še njene vodje, direktorje, ravnatelje ali obratovodje, kakor so se pač glede na položaj, ki ga je elektrarna imela v okviru rudnika, ko je bila samostojna in kasneje v sklopu TEŠ, imenovali.

Prvi vodja TEV je bil domačin inž. Slavko Trobej (1929-1941). Med nemško okupacijo ga je nasledil inž. Karl Kupka, sudetski Nemeč, češkega porekla (1941-1945).

Takoj po končani vojni je MIR (Ministrstvo industrije in rudarstva) poslalo v Velenje inž. Antona Raspoliča, ki je prevzel vodstvo TEV, ko je bila še v sklopu premogovnika v letih 1945-1949, nato pa ga je ELES premestil v hidroelektrarno Dravograd.

Vodstvo TEV je za njim prevzel domačin Edo Hudovernik, ki je bil po končani delovodski šoli v Ljubljani od ELES-a poslan še v Beograd na poseben tečaj za vodilno osebo. TEV je vodil med leti 1949-1957.

Nasledil ga je Ivan Lampič, bivši letalski oficir, ki je bil v elektrarni samo v letih 1957-1959, nakar je uspešno vodil TOL (ljubljsko toplotarno) do upokojitve.

Za njim je vodstvo TEV prevzel Alojz Ribič, Trboveljčan, ki je po raznih povojnih partijskih dolžnostih postal pomočnik ministra za Rudarstvo SRS, nato pa ravnatelj Premogovnika Trbovlje-Hrastnik in decembra 1959 prišel v TEV, kjer je ostal samo do oktobra 1961, ko je prišlo do združitve TEV in TEŠ v eno gospodarsko organizacijo. Nato je bil v Šoštanju direktor združene elektrarne.

Tedaj je vodstvo TEV, dokler je še pridobivala električno energijo, kot zdajni prevzel domačin Frido Blagotinšek, ki je vodil TEV od 1961 pa vse do njene zaustavitve leta 1967.

elektrarno premestiti kakih 60 delavcev, predvsem kovinarjev in električarjev, katerih vodji sta bila inž. Silvij Reja in inž. Vekoslav Božič.

Dela potekala pospešeno

Sedaj je delo na elektrarniškem objektu potekalo zares pospešeno in brez večjih zapletov. Gradbena dela je izvajal GRADIS, montažo in obzidavo kotlov JUGOMONTAŽA iz Zagreba, elektrotehnična dela pa HIDROMONTAŽA iz Maribora. Seveda pa so vsa montažna dela potekala pod nadzorom

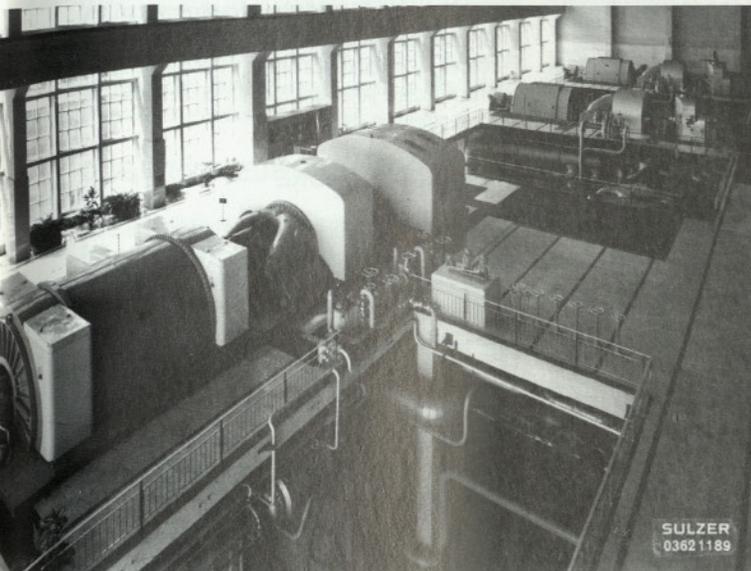

Foto: arhiv Maks Lomšek

Strojnica leta 1960. V ozadju turboagregata 2 X 30 MW, v ospredju pa 75 MW.

SULZER
0362 1189

Foto: SULZER

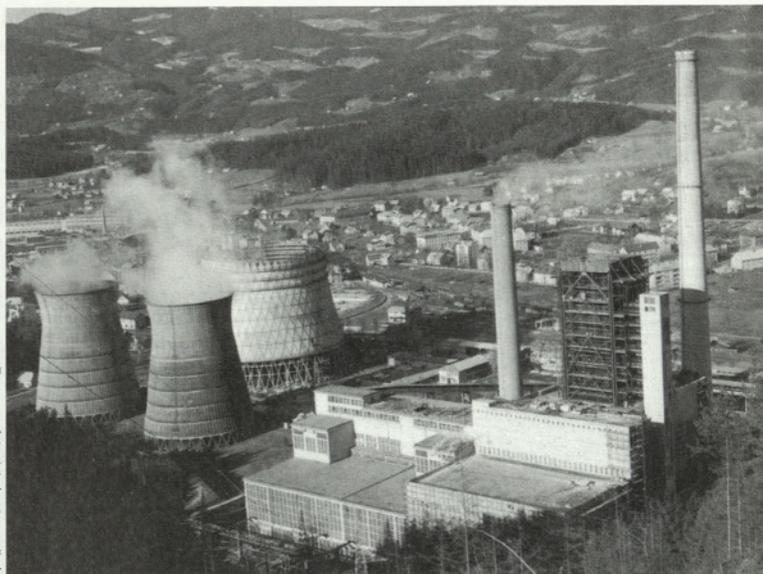
Osebjc elektrotehničnega oddelka ob začetku montaže »abrahamovcev« leta 1955: Janko Kaudik, Ciril Habič, Adolf Ošlovnik, Martin Tomše, Vekoslav Božič, Stane Lipnik, Maks Lomšek, Jože Janežič in Viktor Kočevlar.

Foto: arhiv Maks Lomšek

Foto: arhiv Majda Turk

Kemičarke Ivica Brešar, Majda Turk, Angela Klančnik in Karolina Lah pri delu leta 1961.

Proizvodni bloki 30 + 30 + 75 MW že obratujejo, Blok 4 pa je v gradnji. Leto 1970.

monterjev dobaviteljev. Poleg navedenih del je bila tu še cela vrsta pomožnih objektov, od katerih je bil najzahtevnejši transport premoga s 1450 m dolgo žičnico, nato preskrba s tehnološko vodo iz Pake in seveda tudi čistilnica te vode, imenovana dekarbonizacija.

Tako so bila montažna dela konec leta 1955 v glavnem končana in so se v začetku novega leta že začeli preizkusi posameznih naprav. Tu je prišlo do precejšnjih težav z visokonapetostnimi motorji za pogon mlinov, ki jih je dobavila tovarna Rade Končar iz Zagreba. Ti niso prenesli visokih zagonskih tokov mlinov. Še nekoliko več skrbi pa je turbinskim monterjem iz Švice povzročila turbina bloka 1, pri kateri so pri poskusnih zagonih nastajale prekomerno visoke vibracije, katerih vzroka kljub večkratnemu odpiranju turbine niso mogli ugotoviti. Šele turbinskemu specialistu, ki je prišel iz tovarne, je uspelo najti vzrok za previsoke vibracije. Ta je bil na turbinskih drsnih ležajih. Po korekciji le-teh se je stanje normaliziralo. Med temi deli, ki so bila kar dolgotrajna, pa je bilo treba vzpostaviti križno obratovanje, ko je para iz kotla 1 po križni vezavi poganjala turbino 2.

Navedenih težav se kar dobro spominjam, ker sem pri »ešersovcih in sulcerjevcih« (tako smo namreč imenovali Escher WYss-ove in Sulzerjeve monterje) moral pogosto prevzeti vlogo »uradnega tolmača«. Ko so končno težave s prvo turbino odstranili in ko je 13. septembra 1956 pričel obratovati tudi blok 2, je TEŠ konec tega leta že pričela redno proizvajati električno energijo, ki jo je slovensko elektrogospodarstvo tako nujno potrebovalo.

Novorojenček se predstavi

Sedaj pa za tiste »bolj tehniško razgledane« še nekaj rojstnih podatkov elektrarne, ki jih je TEŠ ob koncu leta 1956, to je pred 50 leti imela.

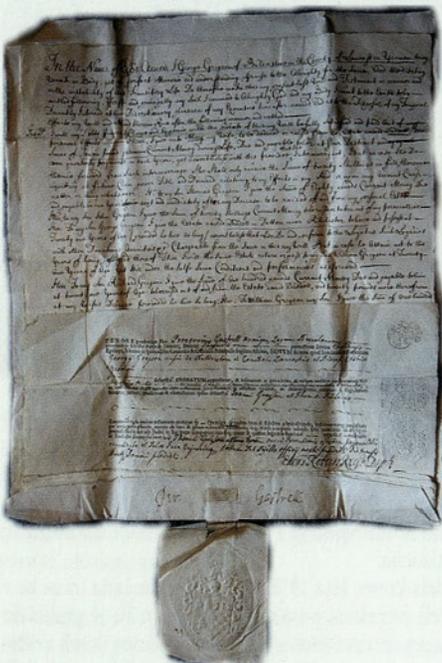
I. faza TEŠ je torej imela:

- Dva enocevna kotla s prisilnim vodnim obtokom švicarske tovarne kotlov Gebruder SULZER A. G. iz Winterthura.
- Zmogljivost kotla 125 t pare na uro,
- pritisk pare 100 atm.,
- temperatura pregrete pare 515 C.
- Dve visokotlačni kondenzacijski turbini švicarske tovarne ESCHER WYSS A.G. iz Zuricha
- moči 30 MW,
- pritisk pare 95 atm.,
- število vrtljajev 3000/min.
- Dva generatorja švicarske tovarne Mascinenfabrik OERLIKON iz Zuricha
- ha moči 30 MW ali 37.500 kVA
- napetosti 10.500 V.
- Dva 3-fazna oljna transformatorja
- moči 32 MVA,
- napetosti 115500/10500 V.

No, danes, po 50 letih, obratuje TEŠ s skupno inštalirano močjo 755 MW.

O oporoki in nujnih dedičih

Marko SALMIČ, notarska pisarna Avgust RIBIČ, Velenje

Cloveško gledano lahko rečemo, da je oporoka (testament) zapis poslednje izražene volje zapustnika. Pravno gledano pa gre pri oporoki za enostranski pravni posel, s katerim se zapustniku omogoči, da ta že v času svojega življenja določi, kaj naj se z njegovim premoženjem zgodi po njegovi smrti, pri tem oporočitelj lahko z oporoko razpolaga s svojim premoženjem na način in v mejah, kot to določa zakon.

V prispevku želimo nakazati določene osnove, na katerih oporočno dedovanje temelji in ob tem izpostaviti določene pravne omejitve, med katerimi je nujni dedni delež najbolj prepoznavna.

OBLIKE OPOROK

Zakon o dedovanju¹ in Zakon o notariatu² omogočata več oblik oporok, odvisno od načina nastanka. Na vsak od zakonsko predvidenih načinov namreč lahko napravimo povsem veljavno oporoko. Ta se mora nato predložiti v zapuščinski postopek, kjer sodišče presodi veljavnost same oporoke in njeno skladnost z veljavno zakonodajo. Šele po končanem zapuščinskem postopku izda sodišče na podlagi oporoke in Zakona o dedovanju sklep o dedovanju, ki je praviloma pravna podlaga za prehod premoženja in ne neposredno sama oporoka.

Naše pravo pozna sledeče oblike oporok:

- **Lastnoročna oporoka:** V praksi je to najpogostejša oblika oporoke, ki nastane tako, da jo oporočitelj lastnoročno napiše in podpiše. Bistveno je, da je v celoti oporoko v pisni obliki sam najprej zapisal in nato podpisal tisti, ki želi oporočno razpolagati. Pri tem ni potrebna za veljavnost oporoke overitev podpisa oporočitelja. V praksi se sicer nekateri za to včasih tudi odločajo, saj vseeno notar ob overitvi podpi-

sa potrdi, da je neka oseba pred njim priznala, da je podpisala listino in se s tem možnost učinkovitega izpodbijanja veljavnosti same listine - oporoke (predvsem z vidika, da je ni sestavil oporočitelj) bistveno zmanjša.

Pisna oporoka pred pričami: Oporočitelj, ki zna brati in pisati, lahko napravi oporoko tako, da v navzočnosti dveh prič lastnoročno podpiše listino, ki mu jo je sestavil kdo drug, in ob tem izjavi pred pričama, da je to njegova oporoka. Priči se tudi podpišeta na sami oporoki. Pri tej obliki oporoke torej ni nujno, da jo lastnoročno napiše sam oporočitelj, ampak lahko podpiše že vnaprej pripravljeno pisno oporoko, vendar mora oporoko oporočitelj nujno prebrati in podpisati; oporoka torej ni veljavna, če oporočitelj ne zna brati ali pisati³. Priče pri tej oporoki pa so lahko le polnoletne osebe, ki jim ni vzeta poslovna sposobnost in znajo brati ter pisati. Pri tem v nobenem primeru ne morejo biti priče oporočiteljevi potomci, oporočiteljevi posvojenci in njihovi potomci, oporočiteljevi predniki in posvojitelji, oporočiteljevi sorodniki in stranski vrsti do vštete tretjega kolena (teta, stric, nečak, nečakinja), zakonci vseh navedenih oseb in tudi ne sam zakonec oporočitelja. Tako se želi zagotoviti vnaprej neko minimalno verodostojnost prič, zato se v praksi oporočitelji najraje odločijo pri izbiri prič za znanca, sosede ... Glede na zahtevo po neodvisnosti prič pa so razumljivo neveljavna takšna določila oporoke, s katerimi se kaj zapiše samim pričam pri oporoki oziroma pričnim prednikom, potomcem, bratom, sestram ali zakoncu.

- **Sodna oporoka:** Oporoko lahko sestavi oporočitelj po njegovi izjavi sodnik pristojnega sodišča, ko ta predhodno ugotovi oporočiteljevo istovetnost⁴. Ko oporočitelj takšno oporoko prebere in podpiše, potrdi sodnik na oporoki, da jo je oporočitelj v njegovi navzočnosti prebral in podpisal.

- **Sodna oporoka, če oporočitelj ne zna brati ali pisati:** Se sklepa sicer po pravilih, ki veljajo za samo sodno oporoko, pri čemer pa sta pri podpisu udeleženi še dve priči. S to obliko oporoke je predvsem dana možnost za oporočno razpolaganje tistim, ki ne morejo ali ne znajo brati ali pisati.

- **Ustna oporoka:** Ta oblika oporoke naj bi bila izjema med oblikami oporok, vendar se lahko v življenju dokaj pogosto pojavijo okoliščine, ko je edina mogoča oblika. Oporočitelj lahko namreč izjavi svojo poslednjo voljo ustno pred dvema pričama le tedaj, če zaradi izrednih razmer ne more napraviti pisne oporoke. Pri tem pa ustna oporoka neha veljati, ko preteče trideset dni od prenehanja izrednih razmer, v katerih je bila napravljena. Pri ustni oporoki so lahko priče samo osebe, ki smejo biti priče pri sodni oporoki, vendar ni potrebno, da te znajo brati ali pisati. Priče, pred katerimi je oporočitelj ustno izjavil svojo poslednjo voljo, pa morajo brez odlašanja zapisati oporočiteljevo izjavo in jo čimprej izročiti sodišču ali jo ustno ponoviti pred sodiščem in pri tem povedati tudi, kdaj, kje in v kakšnih okoliščinah je oporočitelj izjavil svojo poslednjo voljo.

- **Oporoka v obliki notarskega zapisa:** Oporoka, sestavljena v obliki notarskega zapisa po ustni izjavi oporočitelja, in pisna oporoka, ki jo oporočitelj izroči notarju z notarskim zapisom, imata enake pravne učinke kot sodna oporoka. Notarji imajo

tako podobno vlogo kot sodniki pri sodni oporoki.

- **Oporoka, sestavljena v tujini; oporoka, sestavljena na slovenski ladji; oporoka, sestavljena med izrednim ali vojnim stanjem in mednarodna oporoka** pa so še druge oblike oporok, ki jih omogoča Zakon o dedovanju, in se v praksi redkeje pojavljajo, zato jih na tem mestu naj samo omenimo, da obstajajo.

O VSEBINI OPOROKE

Bistvo oporoke naj bi bilo z vidika prava v tem, da se z njo odredi drugačen način dedovanja kot je sicer predviden z zakonom, saj kolikor ni oporoke se deduje tako kot predvideva zakon. Pogosto pa v praksi srečujemo vprašanja oporočiteljev kaj naj sploh v oporoko zapišejo, kaj ne morejo, kaj je z nujnimi dediči, kaj je z raznimi z oporoko naloženimi bremenami ...

Kot je v normalnem civilnem pravu praviloma najboljši odgovor, je tudi tukaj najbolj smiseln odgovor povsem preprost: **zdrava pamet**⁵. Preprosto naj se v oporoko jasno in nedvoumno zapiše kakšno situacijo želi vzpostaviti oporočitelj glede svojega premoženja po svoji smrti. S preprostimi besedami to pomeni, da naj se v oporoko predvsem zapiše:

- **KDO** (osebni podatki oporočitelja);
- **KOMU** (osebni podatki dediča-ov ali volilojemnika-ov);
- **KAJ ZAPUŠČA** (opredelitev zapuščine, njenega dela ali posameznih predmetov) za primer svoje smrti, in če pri tem še oporočitelj
- **KAJ NALAGA KOMU** v smislu kakšnih dolžnosti, bremen, pogojev ...

V vseh primerih pa mora imeti oporočitelj pred očmi dejstvo, da mu njegovo premoženje pravno ne more dati vsesplošne moči in pravice neomejenega vplivanja na kasnejše siceršnje življenje dedičev po njegovi smrti (npr. pogojevanje pridobitve zapuščine z razvezo ali sklenitvijo kakšne zakonske zveze, pridobitev zapuščine ob pogoju rojstva otroka dediču ...), niti ne more oporočitelj nekaterih dedičev preprosto z oporoko izločiti v celoti iz dedovanja brez kakega utemeljenega razloga (nujni dediči).

Sam Zakon o dedovanju daje konkretne odgovore na dopustne in nedopustne sestavine oporoke. Tako je v bistvenem predvideno, da oporočitelj lahko določi v oporoki enega ali več dedičev⁶. Oporočitelj lahko zapusti v oporoki tudi eno ali več volil volilojemniku⁷. Oporočitelj lahko v oporoki določi, naj se kakšna stvar ali pravica, del zapuščine ali vsa zapuščina uporabi za kakšen dovoljen namen. Oporočitelj lahko tudi naloži kakšno dolžnost tistemu, ki mu zapuščina kakšno korist iz zapuščine. V posameznih določenih oporoke lahko oporočitelj postavi pogoje ali roke, vendar se za nemožne, nedovoljene in nemoralne pogoje in bremena, kakor tudi za take, ki so nerazumljivi ali sami s seboj v nasprotju, šteje, kakor da jih v oporoki ni.

Za dediče pa za razliko od t.i. dednopravnih pogodb predstavlja oporoka vseeno negotovost, saj gre pri oporoki za zapis enostranske volje oporočitelja. To hkrati pomeni, da oporočitelj lahko vselej prekliče oporoko, z izjavo, dano v katerikoli obliki, v kateri se po zakonu

lahko napravi oporoka. Oporočitelj lahko prekliče pisno oporoko tudi tako, da jo uniči. Če se s poznejšo oporoko izrecno ne prekliče prejšnja oporoka, sicer ostanejo določila prejšnje oporoke v veljavi, kolikor niso v nasprotju z določili poznejše. Če pa je oporočitelj uničil poznejšo oporoko, dobi prejšnja oporoka znova veljavo, razen če se na sodišču dokaže, da to ni bila oporočiteljeva volja.

Kljub temu pa pri oporoki dediči tudi niso dolžni sprejeti dediščine kot je predvidel zapustnik z oporoko in jim tako na voljo še vedno ostaja možnost, da sami odločajo ali bodo sprejeli dediščino ali ne. Prav tako pa dedičem pravo daje tudi možnosti, če so bile njihove pravice v pomembnem prikrajšane.

OMEJITEV GLEDE NUJNIH DEDIČEV

Najpogostejša praktična dilema se pojavlja pri oporokah z vprašanjem nujnih dedičev, in sicer z vprašanji kdo sploh so to, kakšna je njihova vloga in kako sploh ti omejujejo zapustnika ...

Kdo so to? Nujni dediči so le tiste osebe, ki bi sploh bile po zakonu upravičene dedovati⁸, pa v njihove premoženjske interese posega zapustnik s svojo oporoko za primer smrti ali s svojimi darili že za čas svojega življenja. Tisti, ki sicer po zakonu ne bi bil upravičen dedovati sploh ne more biti nujni dedič. Nujni dediči pa so sicer, četudi bi bili po zakonu dediči, lahko le *pokojnikovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi starši in njegov zakonec. Dedi in babice ter bratje in sestre* pokojnika so nujni dediči samo in le tedaj, če so trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje. Primer: *Oče je zapustil ženo, hči in sina, imel pa je še žive starše. Nujni dediči so le žena, hči in sin, ne pa starši, ker starši po zakonu ne bi dedovali.*

Kaj pomeni biti nujni dedič? Da je nekdo nujni dedič predvsem pomeni, da mu pravo zagotavlja dedovanje nekega minimalno določenega dela premoženja zapustnika. Biti nujni dedič torej preprosto pomeni, da zapustnik ne sme z oporoko ali z darili za čas življenja povsem svobodno razpolagati z določenim delom svojega premoženja. Pri tem je pomembno zapisati, da pa se mora prikrajšanje nujnega deleža v zapuščinskem postopku vedno izrecno uveljavljati, saj se predpostavlja, da premoženjski interes nujnega dediča ni bil v zadostni meri prikrajšan, če nujni dedič sam nima interesa izrecno takšnega prikrajšanja uveljavljati.

Višina nujnega deleža? Nujni dediči imajo pravico do dela zapuščine, s katerim zapustnik ne more razpolagati; ta del zapuščine je nujni delež⁹. *Nujni delež zapustnikovih potomcev, posvojencev in njihovih potomcev ter zakonca zapustnika znaša polovico (1/2), nujni delež drugih nujnih dedičev pa tretjino (1/3) tistega deleža, ki bi šel vsakemu posameznemu izmed njih pri dedovanju na podlagi zakona (glej opombo 8).* Z ostankom zapuščine lahko oporočitelj razpolaga po svoji prosti volji; ta del zapuščine je t.i. razpoložljivi del. V nujni delež dediča pa se seveda vštevata tudi tisto premoženje, kar je že sam dobil neodplačno od zapustnika za čas življenja.

Primer ugotavljanja nujnega deleža:

Oče je zapustil kot že omenjeno ženo, hči in sina. Oče je imel ob smrti nepremičnino vredno 13 mio SIT in ostalo premoženje (delnice, denarna sredstva na bančnem računu) v vrednosti 2 mio SIT, sosedu pa je bil dolžan še 1 mio SIT. Za čas življenja je že podaril hčeri neko drugo nepremičnino vredno 10 mio

SIT. Skupna vrednost zapuščine od katere se naj obračunajo višine nujnih deležev je tako: 13+2+1-10 = 24 mio SIT.

Po zakonu bi sicer dedovali žena, hči in sin, vsak po 1/3, nujni delež pa je ena polovica tistega kar bi šlo po zakonu, torej 1/6 (1/3 x 1/2). Glede na obračunsko vrednost 24 mio SIT je torej nujni delež, ki po zakonu gre vsakemu od treh nujnih dedičev 4 mio SIT (24 mio SIT x 1/6).

Z oporoko je oče npr. naklonil ženi celotno nepremičnino v vrednosti 13 mio SIT, sinu naklonil delnice in denar v vrednosti 2 mio SIT, hčeri, ki pa je že dobila podarjeno nepremičnino, pa nič. *Ker bi moral vsak od dedičev dobiti od zapustnika vsaj 4 mio SIT, lahko ugotovimo, da sta žena in hči bodisi z oporoko (13 mio SIT) bodisi z darilom (10 mio SIT) že dobila od zapustnika dovolj, da njun nujni delež ni v ničemer prikrajšan. Sin pa je dobil po oporoki samo 2 mio SIT in mu torej do 4 mio SIT manjka še 2 mio SIT.*

Če je prikrajšan nujni delež, pomeni, da se oporočna razpolaganja zmanjšajo, darila pa vrnejo, toliko kolikor je treba, da se dopolni nujni delež. Od tistih daril in oporočnih razpolaganj, ki se vračunajo nujnemu dediču v njegov dedni delež, se upošteva pri ugotavljanju celotne vrednosti oporočnih razpolaganj in daril samo toliko, za kolikor ta presegajo njegov nujni delež (*pri ženi torej v vrednosti največ 9 mio SIT (13-4) in pri hčeri v vrednosti največ 6 mio SIT (10-4)*). Pomembno pravilo pa je, da če je prikrajšan nujni delež, se najprej zmanjšajo oporočna razpolaganja; če nujni delež s tem še vseeno ni krit, pa se šele potem vračajo tudi darila. (*v konkretnem primeru se bo oporočno razpolaganje zmanjšalo in bo žena dobila poenostavljeno rečeno delež nepremičnine v vrednosti 11 mio SIT, sin pa še povrh z oporoko naklonjenega 2 mio SIT vrednega premoženja še delež nepremičnine, ki ustreza vrednosti 2 mio SIT*).

Zmanjšanje oporočnih razpolaganj in vrnitev daril, s katerimi je prikrajšan nujni delež, pa lahko kot že omenjeno izrecno zahtevajo samo nujni dediči. V nasprotnem pa sodišče samo ne ugotavlja prikrajšanja nujnega deleža.

Pravilno pa je po drugi strani tudi pojasniti, da nujni delež ni absolutna zakonska pravica, ampak se lahko ta z oporoko zapustnika odvzame, vendar le v resnično utemeljenih primerih. Oporočitelj lahko tako z oporoko razdedini dediča, ki ima pravico do nujnega deleža:

- če se je dedič s kršitvijo kakšne zakonite ali moralne dolžnosti hujše pregrešil nad zapustnikom (pri tem mora biti kršitev huda in npr. dedičevo neobiskovanje zapustnika ob večjih praznikih samo po sebi še ne pomeni razloga razdedinjenja);
  - če je dedič naklepoma storil kakšno hujše kaznivo dejanje zoper njega ali zoper njegovega zakonca, otroka, posvojenca, ali starše;
  - če se je vdal brezdelju in nepoštenemu življenju.
- Prav tako če je potomec ali posvojenec, ki ima pravico do nujnega deleža, prezadolžen ali zapraviljivec, mu lahko oporočitelj v celoti ali deloma vzame njegov nujni delež v korist njegovih potomcev.

Že na podlagi samega Zakona o dedovanju (brez, da bi ga razdedinil zapustnik) pa je nevreden, da deduje, tako na podlagi zakona, kot na podlagi oporoke tisti:

- kdor je z naklepom vzel ali poskusil vzeti življenje zapustniku;
- kdor je s silo ali grožnjo prisilil zapustnika ali ga z zvijačo pripravil do tega, da je napravil ali prekladal oporoko ali kakšno določilo v oporoki, ali mu preprečil to storiti;
- kdor je uničil ali skrnil zapustnikovo oporoko z name-

nom, da bi preprečil izpolnitev zapustnikove poslednje volje, kakor tudi, kdor je ponaredil zapustnikovo oporoko;

- kdor se je hujše pregrešil zoper dolžnost preživljati zapustnika, ki ga je bil po zakonu dolžan preživljati, kakor tudi, kdor ni hotel dati zapustniku potrebne pomoči.

ZAKLJUČEK

Zgoraj predstavljena ureditev ne daje vseh odgovorov na vprašanja oporočnega dedovanja, ampak naj bi se bistvenem predstavile osnove kako oporočno razpolagati, hkrati pa pojasniti izhodišča kaj sploh nujni delež je in kdaj pravice do nujnega deleža ni.

V tem prispevku smo obravnavali enostranski pravni posel - oporoko. V prihodnji številki pa želimo predstaviti t.i. dednopravne pogodbe, ki pa ne pomenijo zgolj enostranske »vsiljene« volje oporočitelja, ampak pogodbeni dogovor med dvema ali več osebami (izročilna pogodba, pogodba o dosmrtnem preživljanju, pogodba o preužitku, darilna pogodba za primer smrti).

- 1 Uradni list SRS, št. 15/76 in naslednji, najde se ga pa tudi v čisto-pisu na z vsemi kasnejšimi spremembami na internetu;
- 2 Uradni list RS, št. 13/94 in naslednji, najde pa se ga tudi v čisto-pisu z vsemi kasnejšimi spremembami na internetu;
- 3 V tem primeru pride v poštev sodna oporoka ali oporoka v obliki notarskega zapisa, ki sta predstavljeni v nadaljevanju.
- 4 V našem primeru je to Okrajno sodišče v Velenju.
- 5 Prevečkrat izgleda pravo kot komplicirano in dolgočasno čudo »v buklah«, zapovedano od »onih na oblasti«, ki ga tako ali tako nihče ne razume. Ni dobro, da smo pogosto navajeni na pravo gledati kot na zapoved in ne kot na del nas, ki naj služi nam, ljudem, in se pri tem niti sami ne zavzemamo za to; premožni žal našo pasivnost znajo dobro izkoriščati in pri tem celo zlorabiti pravo (nož nam kot koristen pripomoček lahko reže topele domabi kruh, lahko pa se tudi zlorabi kot hladno morilsko orodje, a še vseeno je nož koristen pripomoček).
- 6 Dedič na podlagi oporoke je tisti, ki ga je oporočitelj določil, da podeduje vse njegovo premoženje ali glede na celoto določen del oporočiteljevega premoženja. Oporočitelj pa lahko določi v oporoki tudi osebo, kateri naj gre dediščina, če določeni dedič umre pred njim, če se predvideni dedič odpove dediščini ali če postane nevreden, da bi dedoval.
- 7 Oporočitelj lahko zapusti v oporoki eno ali več določenih stvari ali kakšno pravico določeni osebi, ali lahko naroku dediču ali komu drugemu, ki mu kaj zapušta, da iz tistega, kar mu zapušta, da kakšno stvar določeni osebi, ji izplača vsoto denarja, ji odpusti kakšen dolg, jo vzdržuje ali da v njeno korist kaj stori, opusti ali trpi. (85. člen Zakona o dedovanju). Na podlagi oporoke ima volilijemnik pravico zahtevati izpolnitev volila od tistega, ki mu je z oporoko naloženo, naj volilo izpolni. Če oporočitelj ni določil, kdo mora izpolniti volilo, so dolžni izpolniti volilo vsi zakoniti in oporočni dediči v sorazmerju s svojimi dednimi deleži.
- 8 Prvi dedni red so otroci in zapustnikov zakonec. Ti dedujejo po enakih delih (npr. če imamo zakonca in dva zapustnikova otroka, dedujejo po zakonu vsak do 1/3). Dediči drugega dednega reda dedujejo samo kolikor pokojnik ni zapustil potomcev in tako ne pride v poštev prvi dedni red. V tem primeru so dediči starši in zakonec, pri čemer pokojnikovi starši dedujejo eno polovico zapuščine po enakih delih, pokojnikov zakonec pa deduje drugo polovico zapuščine, razen če utemeljene okoliščine ne opravičujejo drugačne odločitve sodišča (če ima pokojnik preživelega zakonca in oba starša še živa, deduje zakonec 1/2 in vsak starš po 1/4 zapuščine - starša skupaj torej 1/2). Če pokojnik ni zapustil zakonca, dedujejo pokojnikovi starši vso zapuščino po enakih delih. Tretji dedni red pa pride v poštev v kolikor pokojnik ni zapustil ne potomcev ne staršev in oboji niso zapustili nobenega potomca in ni ne zakonca zapustnika; v tem primeru dedujejo njegovi dediči in babice in sicer eno polovico zapuščine dedujeta ded (1/4) in babica (1/4) po očetovi strani, drugo polovico pa ded (1/4) in babica (1/4) po materini strani. Pri vsakem dednem redu, pa je treba upoštevati t.i. **vstopno pravico**, kar pomeni, da kolikor tisti, ki bi sicer po zakonu dedoval, umre pred zapustnikom, namesto njega dedujejo potomci tistega dediča, ki je umrl pred zapustnikom (če ima zapustnik ženo in sina, ki je umrl pred njim, pa ima ta pokojni sin enega otroka, potem dedujeta pokojnikova žena 1/2 in pokojnikov vnuk drugo 1/2 zapuščine ipd.). Na podlagi vstopne pravice potomcev se predvsem onemogoči dedovanje dedičev naslednjega dednega reda!
- 9 Zapuščina, od katere se ugotavlja višina nujnega deleža, se ugotovi tako, da se ugotovi vse premoženje, ki ga je imel zapustnik ob svoji smrti, od tega se nato odbijejo zapustnikovi dolгови in stroški za zapustnikovo pogreb, dodaja se vrednost vseh daril, ki jih je zapustnik na kakršenkoli način dal tistemu, ki bi po zakonitem dedovanju prišel v poštev kot dedič, pa tudi vrednost daril, danih dedičem, ki se odpovedujejo dediščini, dodaja se tu tudi še vrednost daril, ki jih je zapustnik v zadnjem letu svojega življenja dal drugim osebam, ki niso zakoniti dediči, razen običajnih manjših daril. Od takšne skupne vrednosti se nato v skladu z nadaljevanjem navedenim obračunajo posamezni nujni deleži, koliko torej naj bi posamezni nujni dedič dobil.

V Šoštanju se nič ne dogaja

Na podlagi vse preveč splošnega mnenja, da se v Šoštanju nič ne dogaja, je bil v letu 2005 v LISTU prvič objavljen članek z zgornjim naslovom, kjer so bili po različnih kriterijih predstavljeni številčni in vsebinski podatki o prireditvah v naši občini v letu 2004. Ker se podatki o prireditvah zbirajo ves čas, je na podlagi podatkov za leto 2005 v tem članku opravljena primerjava z letom 2004. Hkrati so predstavljeni nekateri razlogi za občutnejše spremembe.

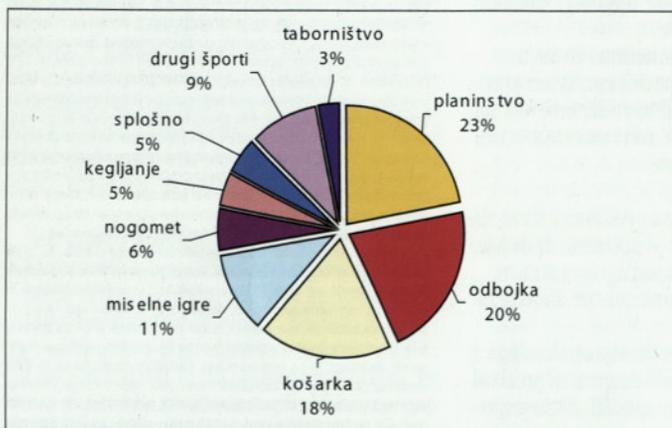
Viri podatkov

Vsi številčni podatki so pripravljani na podlagi podatkovne zbirke spletnega Portala Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Iz te podatkovne zbirke, ki je tudi javno dostopna, se za vsako številko mesečnika LIST in za videostrani šoštanjske kableske TV pripravlja NAPOVEDNIK PRIREDITEV. Ker je potrebno Napovednik prireditev za objavo oddati 19. v mesecu za prihodnji mesec in ker kar nekaj organizatorjev prireditev ne pošilja ažurno obvestil o prihodnjih prireditvah, so NAPOVEDNIKI PRIREDITEV, objavljeni v LISTU in na videostraneh, občasno nepopolni. Se pa zato podatkovna zbirka spletnega Portala Šoštanj.info zaradi možnosti, ki jih omogoča svetovni splet, redno osvežuje in dopolnjuje s podatki.

Ne zgodi se poredko, da lokalna javnost šele iz poročanja medijev (predvsem iz mesečnika LIST, tednika Naš čas in lokalnih radijskih postaj) izve, da se je na področju Občine Šoštanj zgodila neka prireditev. Vse to je posledica dejstva, da nekateri organizatorji prireditev še vedno podcenjujejo možnosti javnega obveščanja, ki jih skupaj nudijo mesečnik LIST, šoštanjska kableska TV in spletni Portal Šoštanj.info. Če pa ob tem poudarim še to, da je objava napovedi prireditev v NAPOVEDNIKU PRIREDITEV za neprofitne organizacije brezplačna, potem je to dejstvo še toliko bolj zaskrbljujoče.

Numerologija

Informacijska tehnologija in primerno urejene podatkovne zbirke močno olajšajo pripravo številčnih podatkov. Kakšni so rezultati analize lokalnih prireditev v letih 2004 in 2005, dobljeni z različnimi klasifikacijami podatkov, si lahko ogledate

Razmerje med št. prireditev po mesecih.

	Kultura in umetnost		Lokalna samouprava		Religija		Šolstvo		Šport		Turizem in zabava		Splošno		SKUPAJ		
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	inde ks
januar	10	12		1	2				13	12	1	1	1		27	26	96,30
februar	18	10	1	1					16	13	5	3	3	3	43	30	69,77
marec	16	8							22	20	1		5	2	44	30	68,18
april	20	16						4	11	15	2		7	5	40	40	100,00
maj	12	9			3		1		14	10	2		13	6	45	25	55,56
junij	20	11	1	1			1	3	10	10	7	2	6	6	45	33	73,33
julij	4	7							7	7	5	3	3	1	19	18	94,74
avgust	2	3							5	6	6	4	1	1	14	14	100,00
september	9	12	3		1			1	21	21	4	1	8	3	46	38	82,61
oktober	9	11	2						16	14	2	4	3	3	32	32	100,00
november	12	11			1	1			14	20	3	1	3		33	33	100,00
december	13	24							12	13	3	8	11		39	45	115,38
SKUPAJ:	145	134	7	3	7	1	2	8	161	161	41	27	64	30	427	364	85,25

Pregled prireditev v letih 2004 in 2005 po mesecih in po kategorijah.

spodaj. Rezultati so zagotovo zanimivi za vse organizatorje prireditev, za lastnike oz. upravljavce objektov, kjer potekajo prireditve, nenazadnje pa tudi za vse obiskovalce prireditev, ki si lahko na podlagi spodnjih rezultatov sami odgovorijo na vprašanje: Ali se v Šoštanju res nič ne dogaja?

Analiza

Število prireditev v letu 2005 je za okoli 15 % manjše ali natančno 63 prireditev je bilo manj kot v letu 2004. Glavni razlogi so:

- junija 2004 je v Šoštanju in Gaberkah potekala prireditev Linhartovi dnevi, v okviru katerih je bilo izvedenih 11 prireditev oz. gledaliških predstav – to je bila enkratna prireditev, ki se v letu 2005 ni ponovila;

- skozi celotno leto 2004 je Planinsko društvo Šoštanj praznovalo 100. obletnico delovanja in tako poleg rednih aktivnosti izvedlo tudi več kot 10 prireditev, posvečenih temu jubileju;

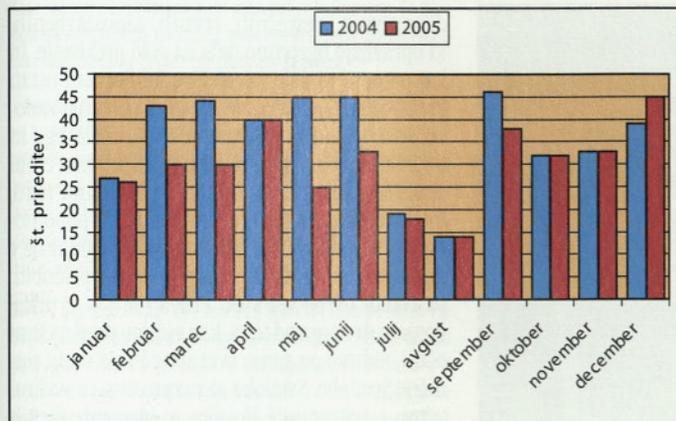
- nekateri organizatorji prireditev niso redno sporočali podatkov o prireditvah.

Športna panoga	Št. prireditev		
	2004	2005	inde ks
planinstvo	39	36	92,31
odbojka	38	33	86,84
košarka	19	29	152,63
miselne igre	11	18	163,64
nogomet	17	9	52,94
kegljanje	13	8	61,54
splošno	5	8	160,00
drugi športi	3	7	233,33
taborništvo	3	5	166,67
namizni tenis	4	2	50,00
zimski športi	4	1	25,00
kolesarstvo	1	1	100,00
motociklizem	1	1	100,00
ribištvo	1	1	100,00
rokomet	1	1	100,00
letalstvo	0	1	/
plavanje	1	0	/
SKUPAJ:	161	161	100,00

Podrobnejša razdelitev športnih prireditev po podskupinah.

Sklepna misel

Spremljanje prireditev je zaradi velikega števila različnih organizatorjev zapleteno in nikoli dokončano delo. Večkrat je tudi težko presoditi, ali nek dogodek sodi med prireditve ali pa je to le interna aktivnost določene organizacije. Zato se kot prireditve upošteva dogodek, ki je načeloma dostopen vsem in ima organizator interes za vključitev širše javnosti.

Razmerje med št. prireditev po mesecih.

Organizator	Št. prireditev		
	2004	2005	inde ks
Zavod za kulturo Šoštanj	53	35	66,04
Mestna knjižnica Šoštanj	37	30	81,08
Odbojarski klub Šoštanj - Topolšica	27	30	111,11
Košarkarski klub Elektra	17	28	164,71
Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje	21	27	128,57
Planinsko društvo Šoštanj	31	23	74,19
Društvo upokojencev Šoštanj	15	17	113,33
Šaleški bridge klub Velenje	9	16	177,78
Občina Šoštanj	21	11	52,38
Kavarna Šoštanj	17	8	47,06
Glasbena šola FKK, oddelek Šoštanj	11	8	72,73
Nogometni klub Šoštanj	13	7	53,85
Muzej Velenje	5	7	140,00
Športno društvo Šoštanj	4	7	175,00
Mladinski kulturni center Šoštanj	5	6	120,00
Turistično-olepševalno društvo Šoštanj	7	5	71,43
Mešani pevski zbor Svoboda	4	5	125,00
Kegljaški klub Šoštanj	7	4	57,14
Območni odbor Rdečega križa Velenje	7	4	57,14
Ženski odbojarski klub Kajuh	6	4	66,67
Društvo tabornikov rod Pusti grad	2	4	200,00
Športna zveza Šoštanj	19	3	15,79
Prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj - mesto	3	3	100,00
Ženski kegljaški klub Šoštanj	3	3	100,00
Krajevna skupnost Šoštanj	2	3	150,00
Osnovna šola	0	3	/
Pihalni orkester Zarja Šoštanj	3	2	66,67
Prostovoljno gasilsko društvo Gabeke	3	2	66,67
Turistično društvo Pristava	3	2	66,67
Turistično društvo Skorno	3	2	66,67
Kulturno-umetniško društvo Ravne	0	2	/
Vrtec Šoštanj	0	2	/
Šahovski klub Šoštanj	0	2	/
Kulturno-turistično društvo Kulturnica	0	2	/
Kulturno društvo Zavodnje	2	1	50,00
Namiznoteniški klub SPIN	2	1	50,00
Župnija Šoštanj	5	0	0,00
Krajevna skupnost Lokovica	2	0	0,00
Šaleški študentski klub	2	0	0,00
Športno društvo Pohrastnik	2	0	0,00
Športno društvo Zavodnje	2	0	0,00
Ostali organizatorji	52	45	86,54
Skupaj	427	364	

Prikaz števila prireditev, ki jih organizira posamezna organizacija.

Opomba k preglednici št. 3: zaradi načina prikaza podatkov v preglednici niso zajeti soorganizatorji prireditev. Pogosto se zgodi, da eno prireditev skupno organizirata dve ali več organizacij, le ena pa ima glavno vlogo organizatorja in te so zajete v preglednici.

Lokacija	Št. prireditev		
	2004	2005	inde ks
Kulturni dom Šoštanj	49	55	112,24
Športna dvorana Šoštanj	45	46	102,22
Mestna knjižnica Šoštanj	38	32	84,21
Mestna galerija Šoštanj	47	27	57,45
Kavarna Šoštanj	29	22	75,86
Kajuhov park	0	11	/
Stadion Šoštanj	15	9	60,00
Športni center TEŠ	13	9	69,23
Telovadnica OŠ Šoštanj - podr. Topolšica	12	8	66,67
Vila Široko	0	8	/
Trg bratov Mravljak Šoštanj	7	7	100,00
Prireditveni prostor ob Družmirskem jezeru	4	6	150,00
Telovadnica OŠ Šoštanj	0	6	/
Kavčnikova domačija Zavodnje	5	5	100,00
Dom TVD Partizan	4	5	125,00
Gasilski dom Gabeke	13	4	30,77
Gasilski dom Šoštanj	5	4	80,00
Rokometno igrišče Šoštanj	4	4	100,00
OŠ Šoštanj - podružnica Bele Vode	0	4	/
Restavracija Rednak	0	4	/
Občina Šoštanj	9	3	33,33
Prireditveni prostor Pristava	3	3	100,00
Letališče Lajše	2	3	150,00
Športno igrišče Ravne	0	3	/
Kulturni dom Lokovica	3	2	66,67
Cerkev sv. Antona	2	2	100,00
Osnovna šola Šoštanj	2	2	100,00
OŠ Šoštanj - podružnica Ravne	0	2	/
Kino Topolšica	2	1	50,00
Kulturni dom Zavodnje	2	1	50,00
Športno igrišče Florjan	2	1	50,00
Kajuhov dom Šoštanj	8	0	0,00
Bazen Šoštanj	7	0	0,00
Gostišče Kotnik v Ravnah	2	0	0,00
Športno igrišče Pohrastnik	2	0	0,00
Športno igrišče Zavodnje	2	0	0,00
ostale lokacije	89	65	73,03
Skupaj	427	364	

Predstavitev lokacij, kjer se odvijajo prireditve.

Krajevna skupnost	Št. prireditev		
	2004	2005	inde ks
Šoštanj	301	271	90,03
Topolšica	21	14	66,67
Ravne	12	10	83,33
Gabeke	18	8	44,44
Šentvid	1	8	800,00
Bele Vode	9	7	77,78
Zavodnje	16	6	37,50
Skorno - Florjan	11	6	54,55
Lokovica	7	3	42,86
izven področja Občine Šoštanj	31	31	100,00
Skupaj	427	364	

Lokacijska razpršenost prireditev po krajevnih skupnostih.

Objavljeni podatki niso 100-odstotno zanesljivi, saj so nekatere prireditve odpadle, pa tega organizatorji niso sporočili, ali pa so zaradi različnih vzrokov nekatere prireditve ostale skrite očem javnosti. A vseeno lahko predstavljena analiza stanja služi kot osnovni pokazatelj dogajanja na področju prireditev v Občini Šoštanj.

Številčni pregled podatkov o prireditvah je bil pripravljen z namenom, da se k sporočanju podatkov vzpodbudi tudi tiste organizatorje, ki neredno ali sploh ne pošiljajo najave lastnih prireditev. Vse, kar je potrebno storiti, je, da do 19. v tekočem mesecu na el. naslov prireditve@sostanj.net posredujete kar največ možnih podatkov o prireditvah za prihodnji mesec.

Torej, vabljeni k sodelovanju!
Bojan Rotovnik

Svetloba

Meditacija

Kadar srečamo finančno bogatega človeka, lahko v njem prepoznamo um, ki je navezan na ta svet ali v njem vidimo strah, da ne bo dosegel varnosti. Denar pomeni varnost, zagotovljeno preživetje in pridobivanje materialnih dobrin za svoje potrebe. Kakšna je narava materije? Materija ali fizični svet, ki se odvija pred našimi očmi, ima kvaliteto minevanja in končnosti. Kadar srečamo bogatega človeka, moramo biti do njega usmiljeni, kajti vedeti moramo, da je močno vpleten v iluzijo. Njegova formula je varno preživeti na najboljši možen način, pridobiti čim več in se zavarovati pred tegobami sveta. Ker takšnemu človeku to ni dovolj, mora dokazati tudi, da ima lahko več kot drugi. To pa še ni dovolj, da bi bilo njegovo življenje v celoti izpolnjeno, saj mora vedno znova skrbeti tudi za svojo varnost. Njegova varnost se kaže v pridobivanju bogastva, ki je sestavljeno iz čim več stvari, ki so potrebne za lagodno življenje. Da si to pridobi, mora imeti močno vojsko z veliko orožja, ki mu daje moč pred isto mislečimi. Tudi brani in skriva se za svojim nacionalnim prepričanjem, svojim ozemljem, svojo hišo, vilo, avtom, svojo stranko, svojo mentalno usmerjenostjo. Da bi vse to varoval, mora marsikaj narediti. V prvi vrsti mora sodelovati v vsem, v čemer

sodelujejo drugi, ne glede na to, ali drugi pravilno delujejo ali ne. Nadalje mora kimati z glavo svojim nadrejenim, ne glede na to ali imajo prav ali ne. Potem se mora dobesedno odreči svoji pravi osebnosti, svojemu individualnemu notranjemu prepričanju, ki ga je dobil z rojstvom. To notranje prepričanje je tista srčika, tisti notranji glas, ki vedno govori, kaj si naredil prav in kaj narobe. Ko človek večkrat naredi vse te stvari popolnoma v nasprotju s svojim prepričanjem, mu postanejo domače in tako iz leta v leto pozablja na svojo prirojeno nedolžnost in vse bolj pada v objem družbene pokvarljivosti, preračunljivosti in v svoja nasprotja. Postane politik, namesto da bi postal človek. Vse kar naredi, mora premisliti in zvito preračunati, da bi dosegel prej obrazloženo varnost, katera bi mu nudila večno življenje v objemu zemeljske materije. Toda narava človeka je povsem drugačna, je v nasprotju s tem, kar večina misli, v nasprotju s tem, kako je urejena družba in v nasprotju s tem, kar danes poučujemo posameznika. Ker današnji sodobni človek ne pozna teh duhovnih zakonov, mora izdelovati ogromno orožja, da bi zagotovil to napačno in lažno usmerjeno varnost. Njegovo nepoznavanje terja ogromno žrtev, prisile in predvsem nepravilno življenje. Rezultat je veliko število bolnih,

depresivnih, nesrečnih, revnih, zapostavljenih, ki opravljajo ogromno dela za golo preživetje. In kaj pomeni to delo za preživetje? Pomeni ostati pri življenju, ne da bi človek imel notranja zadovoljstva, pomeni ostati ujet v svet minljivega in nepristnega, ker pač to je tako in ne more biti drugače. Človek se prilagaja družbenemu redu, med tem ko je na svojo pravo naravo popolnoma pozabil. Prava narava je večnost, vendar ne v materiji, ne v varnosti, ki si je ne more pridobiti, pa četudi osvoji ves svet. Prava narava je nekaj povsem drugega od tega, kar vidimo pred našimi očmi, vidimo pa samo svet senc in ne sveta resnične Svetlobe. Svetloba se razprostira za našimi očmi, v notranjosti človeka, v njegovih skritih globinah. Tam lahko vsakdo uživa v svobodi, varnosti in sreči. Tam ni orožja in ne preračunljivosti. Tam ne bomo nikoli videli, da bi kdo koga poškodoval, mu odvzel življenje, ga stlačil v zapor. Ne bomo videli večino, ki za svoj lastni užitek ubije vsak dan na milijone živali, ne bomo čutili strahu in ne trpljenja. Da bi prišli do Svetlobe moramo spremeniti smer in narediti zasuk. Od zunanjega, nevarnega, se moramo obrniti vase, se seznaniti s Potjo, ki vodi do lepote in se poglobiti v meditacijo. Živeti v svetu, kjer vsak dan delamo za kupe orožja in za provizije, ne glede kje se te nahajajo, trdo delati za operacijske mize, ki stanejo toliko samo zaradi polnjenja delniških trezorjev nekaterih posameznikov, ali pa delati za številne politike, ki so sami sebi namen, je izguba časa. Čas pa teče in nič ne reče. Ni potrebe po spreminjanju drugih, ki ne vidijo prave narave človeka. Naj ostanejo tam, dokler ne spregledajo. Naša naloga je spremeniti sebe iz družbenega bitja v individualno polno zavestno bitje, ki ve, kje je prava varnost in svoboda. Takšno bitje je lahko potem tudi prijetno družbeno bitje, ki se zaveda, kaj počne. To je največja revolucija, ki je možna, to je notranja revolucija. V tej revoluciji ni orožja, nasilja, podkupovanj, ne pomanjkanja delovnih mest, ne strankarskih položajev in političnega nasilja. Je pa to boj, boj z lastnim umom za odpravo vseh svojih notranjih napak, ki jih delamo, ko rastemo iz nezavednega v zavedno. Na koncu tega boja z lastnim prepoznavanjem pride plačilo, pravo bogastvo, ki se ne more primerjati z nobenim zunanjim bogastvom in z nobeno tako imenovano zunanjo varnostjo. Trud je poplačan in človek prvokrat spozna življenje, vse do takrat gre samo za preživetje in nenehno izgubljanje v svetu neznanja. Če ne spremenimo samega sebe, nam ostane samo zunanji svet, ujetost, neinteligentnost in veliko breme karmičnih posledic v obliki plačila za storjene nezavednosti. Meditacija je prava šola, pravo znanje, vsa ostala znanja so obrobne pomena. Einsteinove formule nam ne koristijo, saj so na robu časa in prostora. Čeprav dajo slutiti izjemno prodornost, pa še vedno ostajajo z eno nogo v materiji.

Zen Aj

Julij/Avgust 2006

Oona

Oven V juliju boste morali svoje želje in načrte prilagoditi svojim bližnjim. Ne dovolite, da vas preplavi občutek omejenosti in nikar ne mislite, da ste žrtev družine. Posvetite se raje tistim, ki vam nesebično dajejo svojo ljubezen in podporo. Lahko bi vas skrbelo za zdravje svojih ali partnerjevih staršev, to pa vam bo vzelo kar nekaj časa. Odnosi z avtoritetami bodo zahtevali več opreznosti. Če ste v podrejenem položaju, spoštujte pravila igre in se podredite zahtevam brez nasprotovanja. Dopust raje planirajte za avgust.

V avgustu se vam ponujajo izvrstne priložnosti. Pomembno je, da ne boste pretiravali. Poslušajte svoj notranji glas. Prisotne bodo tudi nekatere omejitve. Samo realni in premissijeni načrti imajo možnosti za uspeh. V ljubezni bo situacija malce zapletena. Pazite, kako se obnašate, ne bo vedno tako, kot bo videti na prvi pogled. Če se boste zapletli v kak trikotnik, posledice pripišite sami sebi. Jaz sem vas opozorila. Srečno!

Bik Ugodno obdobje za uresničitev finančnih ciljev bo trajalo vse do 18. julija. Denar bi lahko prihajal s posredovanjem nekega dela ali pa z uslužnostnimi deli. Podjetniki bodo zadovoljni z dohodkom. V družini ne bo vse v redu, nesloga bo iz dneva v dan večja. Mlajši se bodo prepirali s starši in se upirali omejitvam. Sposobnost odločanja in samostojnega delovanja bo omejena. Odvisni boste od drugih in morali se boste prilagajati. Podobno vam bo šlo tudi v ljubezni. Partner vas bo kontroliral in se odločal namesto vas.

Avgust bo eden najbolj stresnih mesecev v letu. Napetosti in težave iz preteklega meseca bodo dosegle vrhunec. Poskusite se izogniti vsem situacijam, ki bi lahko ogrozile vaš ljubezenski ali poslovni položaj. V poslu ostanite na uhojeni stezi, pri finančah pazite in ne trošite preveč. Ne priporoča se noben nov posel, ostanite na starem in poskusite ohraniti, kar imate! Še posebno ne kupujte ali ne prodajajte nepremičnin. Ukvarjajte se s športom. V ljubezni se bližajo nova srečanja in nove romance, ki pa bodo zelo intenzivne.

Dvojčka V glavnem se bo vse vrtelo okoli denarja, zasluzkov in v iskanju novih načinov služenja. Pri tem boste dosegali izvrstne rezultate. Lahko bi dobili honorarno zaposlitev v drugem kraju ali pa boste veliko potovali. Nezaposleni bodo imeli nekaj več sreče pri iskanju zaposlitve. Sprejmite delo, tudi če gre za začasn posel. V službi boste ostajali dalj, kot je dogovorjeno, toda ne bo šlo drugače. Zelo dobro, če odpirate obrt doma ali pa dajete prostor v najem. Prva polovica bo ugodna za potovanje in poslovno dogovarjanje. Zveze iz preteklosti, prijateljske ali poslovne, se bodo izkazale za koristne.

Dnevi s poudarkom na komunikaciji, potovanjih, srečanjih in dogovorih so pred vami. Veliko boste telefonirali, obiskovali zabave in hodili na večerje. Lahko bi vas povabili na poroko ali pa boste prisotni pri nekem obredu v cerkvi. Obdobje je ugodno za dopust ali za pot v tujino. V službi boste spretni in prodorni, sploh če delate v trgovini ali pa je posel vezan na komunikacijo. Uživali boste, osvajali okolico. Na vidiku je avantura, to je strasten ljubezenski trikotnik.

Rak Vladavina vašega znamenja najavlja obdobje pozitivnih dogodkov. Posvetite se delu, ki vam največ pomeni in ki je visoko na lestvici vaših prioritete. Za vaše uspehe bodo zaslužni tudi drugi. Pomoč in podporo vam bodo nudile tako mlajše kot starejše osebe. Žareli boste od zadovoljstva in osvajali okolico s svojim nevpadljivim šarmom. Pogosto boste dobivali komplimente, ljubezenske ponudbe bodo pogoste. Če načrtujete poroko, začetek skupnega življenja ali starševstvo, je začetek julija nad vse ugoden. Zadnje dni v mesecu bo vaša komunikacija zelo povečana, nova poznanstva in potovanja pa pogosta. Preverite stanje vašega avtomobila.

Vroč avgust bo vroč v pravem pomenu besede, posebno na področju ljubezni in zabave. Ljubezen bo prežeta s strastjo. Vaši načrti se žal vedno ne bodo odvijali na zeleni način. Ne razburjajte se preveč. Dogodki se bodo večkrat odvijali z vratolomno hitrostjo, na koncu bo vse, kot mora biti. Uživali boste v druženju s stariimi in novimi osebami. Lahko se vam zgodi ljubezen z osebo, ki je v javnosti precej znana. Smehljajo se vam nove možnosti zasluzka, naj gre za redno ali honorarno delo. Vseeno ne zapravljajte preveč.

Lev Poslovni tempo se bo v tem mesecu malce upočasnilo, bo pa zato vaše družabno življenje bolj aktivno. Sanjali boste o novi romantični ljubezni. Tisti vezani boste opazili, da ste v zadnjem času zanemarjali partnerja, pa mu boste zato posvečali več časa. Samskim se smehlja nova ljubezen. Že po krajšem času boste odkrili veliko skupnih stvari, z njim boste želeli preživeti vsak trenutek. Obstaja nevarnost, da se zapletete z že vezano osebo in se tako zapletete v ljubezenski trikotnik. Situacija se bo dokaj hitro razrešila. Možno so srečanja z ljudmi iz daljne preteklosti. Nostalgijni boste.

Večino meseca boste šarmantni in privlačni okolici. Dobro se boste zabavali in obnovili garderobo. Problem bo, da vam bodo všeč samo drage in luksuzne stvari. Pazite, da ne boste pretiravali v trošenju. Ljubezensko življenje bo v prvi polovici meseca boljše kot v drugi. Konec meseca se celo bližajo neke težave v odnosu s partnerjem. Razpravljali boste o nekaterih stvareh, ki so prisotne že dalj časa, pa jih odlagate. Bodite iskreni, krizo boste lažje prebrodili. Tisti, ki ste samski, uživajte!

Devica Nevarnosti na potovanjih so nekako za vami, pa se v tem mesecu lahko podate v vse kraje sveta. Kamor koli boste šli, povsod se boste sijajno počutili. Obnovili boste vašo garderobo. Sami sebi boste všeč, tudi drugi bodo opazili, da dobro izgledate. V sredini julija boste spoznali osebo, ki se ji ne boste mogli upreti. Prevzela vas bo strast, ki je niste niti sami pričakovali. Zvezde so vam naklonjene, mirno se lahko prepustite uživanju. Vseeno boste skrivaj razmišljali, če je zveza perspektivna, in lahko se zgodi, da se boste v nekem trenutku umaknili brez pojasnila. Vezani bodo vnesli spremembe v svoj odnos.

Mars v vašem znamenju vam bo dal energijo za vse, česar se boste lotili. V komunikaciji boste direktni in neposredni. Vaš libido bo zelo velik, noči bodo prežete s strastnimi objemi. Tisti, ki ne boste na dopustu, boste uživali v službi in nič vam ne bo žal, da morate delati. Pohvaljeni boste. Zabavni in družabni boste, odnosi v zakonu se bodo znatno izboljšali. Probleme boste reševali z lahkoto. Če razmišljate o novem članu družine, je čas zelo ugoden!

Tehtnica Poslovna situacija se bo malce umirila, nič posebnega se ne bo dogajalo. To vam bo odgovarjalo, ker boste precej utrujeni od posla in vsakodnevnih obveznosti. Lahko bi se zgodilo, da bo nekdo odpovedal dopust z vami, vi pa boste zaradi tega precej nervozni. Če boste na dopustu, boste vseeno uživali in se sprostiti. Dobro boste izgledali, mnogi se bodo zanimali za vas. Če ste vezani, se vzdržite koketiranja, partner bo vznemirjen, ljubosumni izpadi pa bi vam lahko pokvarili dopust.

Če boste v tem mesecu na dopustu, si boste želeli nekaj več od poležavanja na plaži. Privoščite si aktiven dopust in si vsaj dobro ogledajte okolico. Lahko bi se zgodilo, da boste morali konec meseca v službi braniti svojega sodelavca ali sodelavko. Postali boste pravi detektiv, pazite le, da se ne boste preveč zapletli, lahko bi vam škodilo, sploh če boste uporabljali laži. Kakor koli, sodelavec si mora sam izboriti svoje pravice. V ljubezni bo stabilno.

Škorpion Če govorimo o karieri, potem julij ne bo lahek mesec. Počutili se boste, kot bi šli rakovo pot, en korak naprej in dva nazaj. To vas bo delalo nervozne, zato se poskusite sprostiti in odpotujate nekam. Nič ne bo šlo na silo, lahko bi samo uničili tiste stvari, ki ste jih dobro naredili. Če greste na pot, preverite vaš avto. Dvakrat preverite, če ste zaprli vse ventile doma. Zveze, ki ste jih začeli v preteklih mesecih, se bodo učvrstile, vam pa bodo manjkali novi izzivi.

Želja po vznemirjenih in akciji bo velika. Mračno razpoloženje, ki vas je mučilo v prejšnjih mesecih, bo postopoma izginilo. Planet sreče, Jupiter, je trenutno v vašem znamenju in pomagal vam bo, da se bo večina vaših načrtov uresničila. Nenadni denarni prilivi so na pomolu. Razmišljali boste o potomstvu, nekateri že zibate ali pa bodo zibali vaši otroci. Konec meseca se poskusite izogniti ljubosumnju, ne obtožujte partnerja brez vzroka.

Strelec Če greste v tem mesecu na dopust, ne bo najboljša. Vašemu temperamentu odgovarjajo vznemirjenje in spremembe, zato se boste za to vseeno odločili. Resne zveze in zakoni bodo šli skozi velike preizkušnje, svobodne zveze, flirt in poletne avanture pa bodo zacvetele. Energije in strasti vam ne bo primanjkovalo, včasih ne boste znali pokazati dovolj stabilnosti, razuma in iniciative. Vaša prirojena nagnjenost k riziku in k hazardiranju vam bo v prvi polovici prinesla resne težave. Če iščete honorarno zaposlitev, ne zamudite priložnosti v začetku julija.

Prva polovica meseca se bo znatno razlikovala od druge polovice. Do 12. avgusta bo uspeh spremenljiv, želeli boste dominirati in precej neprilagodljivi boste. Poletni dnevi bodo minevali v iskanju prehodnih zadovoljstev in v lenarjenju. Po 12. se bo situacija spremenila, življenjski ritem bo pospešen. Pokazala se bo priložnost za potovanje. Možnost romance z nekom, ki živi v tujini, bi se lahko zavlekla malo več, kot boste na začetku mislili. V poslu boste uspešni in končno si boste lahko malce odpočili.

Kozorog Ne najbolj ugoden mesec. Veliko naporov bo potrebno vložiti v delo, toda uspeli boste in se ob tem še dobro zabavali. Živeli boste pospešeno, zaradi vročine ali pa zaradi neroveze pa boste slabo spali. Razpoloženje bo spremenljivo, dostikrat odvisno od družinskega stanja ali pa od denarja. V ljubezni boste zelo zahtevni. Lahko bi postali ljubosumni, partnerja pa boste vznemirjali zaradi malenkosti. Ne glede na vse, poskusite ta mesec kar najbolje izkoristiti; potujate, vzdržujte kondicijo in navezujte nove stike.

V prvi polovici meseca boste nemirni in napeti in zato preveč občutljivi v ljubezni. Nevšečnosti ne bodo pustile večjih sledi, vi pa jim boste vseeno dajali prevelik pomen. Druga polovica avgusta bo boljše, odnosi z okolico se bodo izboljšali. Dobro se boste znašli v vsakodnevnih gnečih. Prijal vam bo drugačen ritem življenja, iskali boste adrenalinske situacije. V ljubezni ne bo mirno, kratkotrajne avanture vas bodo zadovoljevale.

Vodnar Dvojni planetarni vplivi bodo naredili ta mesec malce kaotičen. Še naprej boste imeli nekaj težav pri poslu in s financami, vam bo pa zato šlo v ljubezni mnogo bolje. Do 18. julija boste uživali v poletnih radostih, s partnerjem se bosta dobro razumela. Če ste še samski, se boste prepustili strastni ljubezenski dogodivščini, pri tem pa vas ne bo skrbelo, kam vas lahko odnese. Ne zanašajte se preveč na druge pri organiziranju načrtov, pač pa več načrtujte sami. Razmišljali boste o novi službi, kako bi več zaslužili. V tem obdobju boste težko našli kaj dolgoročnega.

V dobri formi boste, energije vam ne bo primanjkovalo. Odnosi z okolico ne bodo preveč harmonični, večkrat boste morali menjati načrte in se prilagajati, kar vam ne bo najbolj všeč. Spoznali boste veliko novih ljudi, nekateri med njimi vam ne bodo všeč, zato ne bodite pretirano provokativni. Po 13. avgustu pričakujte nekaj neugodnosti in komplikacij, posebno v ljubezni. Ne obnašajte se preveč dominantno, vaša ljubezenska zveza je v tem letu na preizkušnji!

Ribi Pomembni astrološki položaji bodo botrovali velikim spremembam v vašem življenju. Odnosi v zakonu in v službi se bodo znašli pod povečevalnim steklom. Vse do 18. julija boste precej nervozni, zato vam ne svetujem, da bi se odločali za večje življenjske spremembe. Nekateri prijatelji ali sodelavci vas bodo prijetno presenetili s svojim nesebičnim obnašanjem in ponujeno pomočjo. Potrebovali boste nekaj več miru in počitka. Če ste na dopustu, se izognite nepoznanim področjem in se varujte poškodb.

Pred vami je precej razburljiv mesec. Ne pričakujte idiličnega letovanja niti celodnevnih poležavanja na plaži. Bližajo se dnevi, kjer bodo pozitivni dogodki v manjšini. Veliko se boste prepirali, se veliko gibali, prijatelji in družba bodo stalno okoli vas. Na začetku vam bo tak ritem ustrejal, kmalu pa si boste zaželeli samote. Dogajanja vas bodo izčrpavala, fizično in denarno, vi pa boste pretirano radodarni do bližnjih. Razumevanje v odnosih ne bo najboljša.

Listnek za steljo

Listnek

»No, pa pogledjte, če ni veselje priboriti si take pokal, kot smo si ga šoštanjski gasilski veterani na tekmovanju v Šmartnem! Smo prave korenine, za vzgled mlajši generaciji!« pravi Martin Turk - Tinček, najstarejši šoštanjski gasilec, ki je še zelo aktiven!

Vzgojiteljski poklic je eden najlepših, a tudi najtežavnejših! Ne verjamate?

Kar pogledjte, česa vsega se morajo vzgojiteljice lotiti za dobro svojih varovancev! Posnetek je nastal na zaključni prireditvi Tedenskega tabora vrtca v Belih Vodah.

»Kako škoda, da so tile še premladi, da bi bili volivci!« si misli Bedanec. »Nekako bi jih že prelisicil, da bi me izvolili za župana!«

Listje grabila Marija

Velenje
Sp Do 35
LIST
2006

352(497.4 šoštanj)

9003317,6/7

COBISS

KNJARNICA VELENJE

4, 3, 2, 1

in nešteto dni za nami!

Začnimo praznično odštevanje do tistega dne,
ko se ve, da so to dolino ustvarili rudarji.

Čestitke ob 3. juliju, dnevu rudarjev.

